जगतांधाताकर्ताहमीश्वरःस्वयम् ॥ ७ ॥ मत्परःपूजितोनास्तिमत्परःपूजितेंद्रियः ॥ इत्येवंमनसाकृत्वाबहुदर्पांब
॥ ८ ॥ गोलोकेस्वसमीपेचवसंतंपुरतोविभोः ॥ पंचवक्त्रंचतुर्वक्त्रंषड्वक्त्रंचततोधिकम् ॥ ९ ॥ शतवक्त्रंचप्रत्यंकंब्रह्मां
लीलया ॥ त्यक्तुकामंस्वदेहंचव्रीडयानतकंधरम् ॥ १० ॥ पुनःप्रसादंकृपयातंचकारकृपानिधिः ॥ कालेनमोहिनी
तम पूज्यंचकारसः ॥ ११ ॥ स्वकन्यांदर्शयित्वातंसकामंचचकारह ॥ पुनस्तद्दर्पभंगंचाशिवद्वाराचकारसः ॥ १२ ॥ त
ाज लज्जयादेहंपुनर्देहंदधारसः ॥ पुनश्चकारतंपूज्यंब्रह्माणंब्रह्मणःप्रभुः ॥ १३ ॥ ज्ञानंददौमहाज्ञानीज्ञानानंदःसनात
॥ विष्णोर्बभूवगर्वश्चजगत्पाताहमीश्वरः ॥ १४ ॥ तमात्मविस्मृतंकृष्णश्चकाररामजन्मनि ॥ अहंविश्वंबिभर्मीतिशेषद
र्पोबभूवह ॥ १५ ॥ तद्दर्पंगरुडद्वाराचूर्णीभूतंचकारसः ॥ एकदापूजितोनागैर्गरुडःकृष्णवाहनः ॥ १६ ॥ नपूजितश्चशेषेण
स्वदर्पेणपुरामुने ॥ गरुडेनजितंक्रोधात्तमनंतंमनस्विनम् ॥ १७ ॥ चकारमोक्षणंतस्यश्रीकृष्णश्चकृपानिधिः ॥ स्वयंशिवः
स्वदर्पाच्चविवाहंनचकारसः ॥ १८ ॥ तंकृत्वामाययामोहंकारयामासस्त्रीयुतम् ॥ पुनर्जहारपत्नींचदक्षकन्यांमहासतीम् ॥
॥ १९ ॥ वर्षंशुशोचतद्देहंक्रोडेकृत्वाचशंकरः ॥ नानास्थानंचबभ्रामरुदन्शोकान्मुहुर्मुहुः ॥ २० ॥ जन्मांतरेपुनःप्राप्यतांस
तींपार्वतींमुदा ॥ विसस्मारचस्वज्ञानंदक्षशप्तःपुनःशिवः ॥ २१ ॥ पुनश्चांगिरसद्वारास्मारयामाससत्वरम् ॥ एकदासरथः
रितस्त्रिपुरेपुरा ॥ २२ ॥ हत्वादैत्यंशिवद्वारात्रिपुरारिंचकारतम् ॥ सर्ववरंचसर्वस्मैदातुंशंभुःकृपानिधिः ॥ २३ ॥ स्व
तरुर्भूत्वाप्रतिज्ञांचचकारसः ॥ वृकासुरोऽनुष्ठानंचकृत्वावव्रेवरंविभुम् ॥ २४ ॥ दास्यामिहस्तंयन्मूर्ध्निभस्मसाद्भव
॥ जगादजगतांनाथईप्सितंतेभविष्यति ॥ २५ ॥ इतिश्रुत्वाचंद्रातुगच्छंतंशंकरंविभुम् ॥ हस्तंदातुंचतन्मू

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

...वत्सत्वरंपुरा॥२६॥ अतीवभीतःशंभुश्चजगामशरणंहरिम्॥ भगवांश्चशिवस्यार्थेदैत्यंभस्मचकारसः॥२७॥ शि
...कुर्वंतंबाणंयुद्धेपुराविभुः॥ लीलयाजृंभणास्त्रेणजडीभुतंचकारसः॥ २८॥ समागतंदक्षयज्ञेशंभुंदंभेनलीलया॥
...मासभगवान्हस्तंदत्वाचतद्गले॥ २९॥ केदारकन्यकाद्वाराशप्तोधर्मोतिदैवतः॥ बभूवातिकृशोभीतःकुहूमेवयथा
शशी॥ ३०॥ तदातस्यचशापांतेसत्येपूर्णोबभूवह॥ त्रिपाद्बभूवत्रेतायांद्वापरेचद्विपादिति॥ ३१॥ एकपाच्चकलौसोऽपि
कलेरंतेपुनःक्षयः॥ षोडशांशोतिकृष्टश्चसस्मारचरणंविभोः॥ ३२॥ तदासत्ययुगारंभेपरिपूर्णोभवत्पुनः॥ पुनर्युगानुरोधे
नक्रमेणचपुनःक्षयः॥ ३३॥ यमोमांडव्यशापेनशूद्रयोनिमवापह॥ तदापुनःशताब्दांतेपुनःशुद्धोबभूवह॥ ३४॥ सांबोवि
मातृशापेनगलत्कुष्ठीबभूवसः॥ चंद्रोदर्पमदेनैवजहारचगुरोःप्रियाम्॥ ३५॥ बभूवदर्पभंगोस्ययक्ष्मग्रस्तोबभूवसः॥
सर्यौदर्पात्तेजसश्चहंतुंशंकरकिंकरं॥ ३६॥ सुमालीत्यभिधंदैत्यंजगामाशुगिरिंप्रति॥ अहर्निशंदीप्तिकरंकुर्वंतंविषयंरवेः
...७॥ सूर्येणभीतोदैत्यश्चशंकरंशरणंययौ॥ सूर्यंदृष्ट्वाशंकरश्चजग्राहशूलमेवच॥ भीतोदुद्रावसूर्यश्चदृष्ट्वातंशूलिनंमुने ३८
...धानकाश्यांशूलेनशूलीकाशीश्वरोरविः॥ मूर्च्छांसंप्राप्यशूलेनदर्पभंगोबभूवह॥ ३९॥ सांद्रांधकारःसहसाजग्राहपृ
...तिक्षम्॥ आशुतोषोमहादेवोजीवयामासतत्क्षणम्॥ ४०॥ तुष्टावशंकरंसूर्योलज्जितोपिभयेनच॥ कृत्वातमाशिषंतु
...गेहंकृपानिधिः॥ ४१॥ विभुर्गरुत्मतोदर्पंबभंजलीलयापुरा॥ निःश्वासैःप्रेरितस्यापिशिवस्यवृषभस्यच॥४२॥
...तश्चवैकुंठंपृष्ठेकृत्वाशिवंपुरा॥ द्रष्टुंसमागतंभक्त्यादेवंनारायणंपरम्॥ ४३॥ वन्हिर्दर्पीभृगोःशापात्सर्वभक्षोब
गुरोःस्वभार्याहरणाद्दर्पश्चूर्णोबभूवह॥ ४४॥ दुर्वाससोदर्पभंगोबभूवह्यंबरीषतः॥ सुदर्शनेनचक्रेणविष्णोर्दुर्विष

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

॥ ४५॥ जयस्यविजयस्यापिदर्पभंगंचकारसः॥ वैकुंठात्पतितस्यापिब्रह्मशापच्छलेनच ॥ ४६॥ नृसिंहेणहतः
रण्यकशिपुर्यथा॥ सूकरेणहिरण्याक्षोलीलयाचरसातले॥ ४७॥ रावणःकुंभकर्णश्चनिहतौरामबाणतः॥ जन्मां
कायांब्रह्मणाप्रार्थितस्यच॥ ४८ ॥ शिशुपालोहिनिहतःकृष्णबाणेनलीलया॥ दंतवक्रश्चसहसापरिपूर्णेत्रजन्मनि
९ ॥ सुराणांदर्पभंगंचदैत्यद्वाराचकारह॥ असुराणांसुरद्वाराविरोधेनपरस्परम् ॥ ५० ॥ विधिद्वारादर्पभंगंभवतश्चच
रसः॥ भवानासीन्नारदश्चपुरापुत्रःप्रजापतेः ॥५१ ॥ गंधर्वश्चपितुःशापात्शूद्रीपुत्रस्ततःक्रमात्॥ ततःपुनर्नारदश्चप्र
सादादधुनाविभोः॥ ५२ ॥ ममसाध्यंविश्वमितिकामदर्पोबभूवह॥ तंप्रमत्तंहरद्वाराभस्मसाच्चचकारसः॥ ५३॥ पुनःकृत्वा
प्रसादंतंजीवयामासलीलया॥ एकांतिकंचतद्भक्तंसचनाशंकरोतिहि॥ ५४॥ चकारदर्पभंगंचदर्पिणोलक्ष्मणस्यच॥ र
णेशंकरशूलेनरावणप्रेरितेनच॥ ५५॥ पुनस्तंजीवयामासरामस्यस्तवनेनच॥ स्वसंविस्मृतविष्णोश्चब्रह्मशापेननारद॥
॥ ५६ ॥ चकारदर्पभंगंचकार्तवीर्यार्जुनस्यच॥ जामदग्न्यस्यशस्त्रेणामोघेनपरशुनापुरा॥ ५७ ॥ विप्रपुत्रस्यमरणेहरणे
कृष्णयोषिताम्॥ कर्णेनसार्द्धंसमरेपार्थदर्पबभंजसः॥ ५८ ॥ बाणस्यचोषाहरणेचिच्छेदचभुजान्विभुः॥ भृगोश्चदक्षयज्ञे
चदर्पभंगंचकारसः॥ ५९ ॥ परशुरामस्यरामस्यविवाहेपथिगच्छतः॥ बभंजदर्पंसमरेरामद्वारापुराविभुः॥ ६० ॥ सुमेरोःश्टं
गभंगंचवायुद्वाराचकारसः॥ समुद्राणांदर्पभंगंचकारागस्त्यभक्षणात्॥ ६१ ॥ अकालेसृष्टिहरणेतत्पुत्रमरणेपुरा॥ को
पयुक्तस्यवायोश्चदर्पभंगंचकारसः ॥६२॥ उषाहरणयात्रायांद्वारकागमनेहरेः॥ बाणस्यचगवांहेतोर्वरुणंचशशापसः ६३
कलहेगंगयासार्द्धंवाण्यानारायणाग्रतः॥ सरस्वतींचतत्त्याजतस्यादर्पंबभंजसः॥ ६४ ॥ दर्पयुक्तांचदुर्गांचत्यक्त्वाशंभुर्हि

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

मालये ॥ कामंचभस्मसात्कृत्वातपसेचययौविभुः ॥ ६५ ॥ लज्जामवापसादेवीतस्याद्दर्पवभंजसः ॥ सायर्यौतपसे अ० ५६
विष्णोःप्राप्तिहेतोःशिवस्यच ॥ ६६ ॥ भारतेसुचिरंतप्त्वादेवीविष्णोर्वरेणच ॥ चकारस्वामिनंशंभुंभगवंतंसनातनम् ॥ ६७
सहसौभाग्ययुक्तासाबभूवशंकरप्रिया ॥ विश्वेषुसर्वदेवीषुपूज्यावंद्यास्तुतासुरैः ॥ ६८ ॥ दर्पयुक्तामहालक्ष्मीर्बभूवसामहा
मुने ॥ पराभूतापुरादेवीजयेनविजयेनच ॥ ६९ ॥ प्रविशंतीविभोर्द्वारंदत्वाभक्तायवांछितम् ॥ निवारितासाद्वाराच्चतेन
दौवारिकेणवै ॥ ७० ॥ यदात्मनस्तिरस्कारंसाभिमानामहासती ॥ दृष्ट्वाहरेःपादपद्मंदेहंत्यक्तुंसमुद्यता ॥ ७१ ॥ तदाब्र
ह्मामहेशश्चविष्णुर्धर्मश्चभास्करः ॥ चंद्रश्चकामदेवश्चवैश्वानरोधनेश्वरः ॥ ७२ ॥ ऋषयोमुनयश्चैवमनवोविघ्ननायकाः ॥
महेंद्रोवरुणश्चैवजगत्प्राणोहुताशनः ॥ ७३ ॥ समाययूरुदंतस्तेपद्मायाःपुरतःपुरः ॥ तुष्टुवुश्चमहालक्ष्मींमूलप्रकृतिमीश्व
रीम् ॥ ७४ ॥ ॥ देवाऊचुः ॥ ॥ क्षमस्वभगवत्यंबक्षमाशीलेपरात्परे ॥ शुद्धसत्वस्वरूपेचकोपादिपरिवर्जिते ॥ ७५ ॥ उपमे
सर्वसाध्वीनांदेवीनांदेवपूजिते ॥ त्वयाविनाजगत्सर्वंमृततुल्यंचनिष्फलम् ॥ ७६ ॥ सर्वसंपत्स्वरूपात्वंसर्वेषांसर्वरूपिणी ॥
रासेश्वर्यधिदेवित्वंत्वत्कलाःसर्वयोषितः ॥ ७७ ॥ कैलासेपार्वतीत्वंचक्षीरोदेसिंधुकन्यका ॥ स्वर्गेचस्वर्गलक्ष्मीस्त्वंमर्त्य
लक्ष्मीश्चभूतले ॥ ७८ ॥ वैकुंठेचमहालक्ष्मीर्देवदेवीसरस्वती ॥ गंगाचतुलसीत्वंचसावित्रीब्रह्मलोकतः ॥ ७९ ॥ कृष्णप्रा
णाधिदेवीत्वंगोलोकेराधिकास्वयम् ॥ रासेरासेश्वरीत्वंचवृंदावनवनेवने ॥ ८० ॥ कृष्णाप्रियात्वंभांडीरेचंद्राचंदनकानने ॥
विरजाचंपकवनेशतशृंगेचसुंदरी ॥ ८१ ॥ पद्मावतीपद्मवनेमालतीमालतीवने ॥ कुंददंतीकुंदवनेसुशीलाकेतकीवने ॥ ८२ ॥ ॥ ३ ॥
कदंबमालात्वंदेवीकदंबकाननेपिच ॥ राजलक्ष्मीराजगेहेगृहलक्ष्मीर्गृहेगृहे ॥ ८३ ॥ इत्युक्त्वादेवताःसर्वेमुनयोमनवस्त

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

रुदुर्नम्रवदनाःशुष्ककंठोष्ठतालुकाः ॥ ८४ ॥ इतिलक्ष्मीस्तवंपुण्यंसर्वदेवैःकृतंशुभं ॥ यःपठेत्प्रातरुत्थायसवैसर्वंल
॥ ८५ ॥ अभार्योलभतेभार्याविनीतांचसुतांसतीं ॥ सुशीलांसुंदरींरम्यांअतिसुप्रियवादिनीं ॥ ८६ ॥ पुत्रपौत्रवतीं
ुलजांकोमलांवरां ॥ अपुत्रोलभतेपुत्रंवैष्णवंचिरजीविनं ॥८७॥ परमैश्वर्ययुक्तंचविद्यावंतंयशस्विनं ॥ भ्रष्टराज्यो
राज्यंभ्रष्टश्रीलभतेश्रियं ॥ ८८ ॥ हतबंधुर्लभेद्बंधुंधनभ्रष्टोधनंलभेत् ॥ कीर्तिहीनोलभेत्कीर्तिंप्रतिष्ठांचलभेद्ध्रुवं ॥ ८९ ॥
र्वमंगलदंस्तोत्रंशोकसंतापनाशनं ॥ हर्षानंदकरंशश्वद्धर्ममोक्षसुहृत्प्रदं ॥ ९० ॥ ॥ इतिश्रीब्रह्मवैवर्ते० श्रीकृष्णज०
भगवद्गुणवर्णनेलक्ष्मीस्तोत्रकथनंनामषट्पंचाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५६ ॥ ॥ नारायणउवाच ॥ ॥ देवानांस्तवनंश्रुत्वा
त्यक्त्वाचरोदनंसती ॥ उवाचसुप्रसन्नातानूतेषांस्तोत्रेणनारद ॥ १ ॥ ॥ महालक्ष्मीरुवाच ॥ ॥ त्यजामिदेहंनक्रोधा
न्नवैराग्येणसांप्रतं ॥ इदंहृदिसमालोच्यदेवास्तच्छ्रुयतामिति ॥ २ ॥ यस्मिन्सदीशेमहतिसर्वसाम्येचनिर्गुणे ॥ सर्वात्मनिस
दानंदेसमतातृणशैलयोः ॥ ३ ॥ भ्रूभंगलीलयालक्ष्मीर्लक्षंस्रष्टुमलंचयः ॥ भृत्यस्त्रियांपत्समताकिंकार्यंतस्यसेवया ॥ ४ ॥
तत्पत्नीनांप्रधानाहंनिरस्ताद्वारिणाधुना ॥ तद्भृत्यभृत्यभृत्येनपरिपूर्णेननेप्सिता ॥ ५ ॥ त्यक्ष्यामिजीवनमहंसौभाग्या
चस्वामिनि ॥ वह्नौचकामनांकृत्वायथाभद्रंभवेत्पुरा ॥६॥ यास्त्रीभर्तुरसौभाग्यासासौभाग्याचसर्वतः ॥ शयनेभोजनेतस्या
नसुखंजीवनंवृथा ॥ ७ ॥ यस्यानास्तिप्रियप्रेमतस्याजन्मनिरर्थकं ॥ तत्किंपुत्रधनेरूपेसंपत्तौयौवनेथवा ॥ ८ ॥ यद्भक्ति
र्नास्तिकांतेचसर्वप्रियतमेपरे ॥ साशुचिर्धर्महीनाचसर्वकर्मविवर्जिता ॥ ९ ॥ पतिर्बंधुर्गतिर्भर्तादैवतंगुरुरेवच ॥ सर्वस्माच्च
परस्वामीनगुरुःस्वामिनःपरः ॥ १० ॥ पितामातासुतोभ्राताक्लिष्टाधातुमिदंधनम् ॥ सर्वस्वदातास्वामीचमूढानांसोपितांसु

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

रा: ॥ ११ ॥ काचिद्देवहिजानातिमहासाध्वीचस्वामिनं ॥ अतिसद्वंशजाताचसुशीलाकुलपालिका ॥ १२ ॥ असद्वंशप्रसूता
यादुःशीलाधर्मवर्जिता ॥ मुखदुष्टायोनिदुष्टापातिंनिंदतिकोपत: ॥ १३ ॥ यास्त्रीसर्वपरंद्वेष्टिपतिंविष्णुसमंगुरुम् ॥ कुंभीपा
केपचतिसायावदिंद्राश्चतुर्दश ॥ १४ ॥ व्रतंचानशनंदानंसत्यंपुण्यंतपश्चिरम् ॥ पतिभक्तिविहोनायाअस्मीभूतंनिरर्थकं ॥ १५
अत:किंचिन्नवक्ष्यामिनिष्ठुरंपतिमीश्वरं ॥ भृत्यापराधैर्देवस्यप्राणांस्त्यक्ष्यामिनिश्चितं ॥ १६ ॥ पतिदोषेमहासाध्वीपतिं
चानिष्ठुरंवदेत् ॥ यदिसोढुमशक्ताचप्राणांस्त्यजातिधर्मत: ॥ १७ ॥ पतिसेवाव्रतंस्त्रीणांपतिसेवापरंतप: ॥ पतिसेवापरोधर्म:
पतिसेवासुरार्चनं ॥ १८ ॥ पतिसेवापरंसत्यंदानतीर्थानुकीर्तनं ॥ सर्वदेवमय:स्वामीसर्वदेवमय:शुचि: ॥ १९ ॥ सर्वपुण्यस्व
रूपश्चपतिरूपीजनार्दन: ॥ यासतीभर्तुरुच्छिष्टंभुंक्तेपादोदकंसदा ॥ २० ॥ तस्यादर्शमुपस्पर्शंनित्यंवांछंतिदेवता: ॥ तत:स
र्वाणितीर्थानिपुनंतिपापिनोत्द्यघात् ॥ २१ ॥ इत्युक्त्वाचमहासाध्वीरुरोदचमुहुर्मुहु: ॥ उवाचब्रह्माभीतश्चभक्तिनम्रात्मकं
धर: ॥ २२ ॥ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ भविष्यतिनभद्रंचजयस्यविजयस्यच ॥ त्वयानशप्तौतौमूढौप्रियापराधभीतया ॥ २३ ॥
।परराधंचधर्मिष्ठ:क्षमयानाशपेद्यदि ॥ सर्वनाशोभवेत्तस्यनिश्चितंमाचिरंसति ॥ २४ ॥ यदिशप्तुंनशक्तश्चनदंडंकर्तुमशिव
सापराधेचपुरुषेधर्मोदंडंकरोतिच ॥ २५ ॥ सर्वंक्षमस्वहेमातर्गच्छगच्छप्रियांतिकं ॥ मांचत्वत्स्वामिनोभक्तंनियोज्य
र्मणि ॥ २६ ॥ इत्युक्त्वातांपुरस्कृत्वासार्द्धंदेवैर्मुनींद्रकै: ॥ शीघ्रंजगामवैकुंठंवैकुंठंस्तोतुमीश्वर: ॥ २७ ॥ तत्रगत्वा
र्थंतुष्टावकमलासन: ॥ चतुर्वक्त्रैश्चतुवक्त्रश्चतुर्वेदविदांगुरुं ॥ २८ ॥ ब्रह्मणस्तवनंश्रुत्वादृष्ट्वालक्ष्मींपुर:सरां ॥ रुदं
वदनामुवाचकमलापति: ॥ २९ ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ सर्वंजानामिसर्वज्ञ:सर्वात्मासर्वपालक: ॥ सर्वं

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

चसर्वादिकारणंकमलोद्भव ॥ ३० ॥ भक्ते कलत्रे बंधौ च सर्वत्र समता मम ॥ विशेषतोतिमद्भक्तःकलत्रात्पर एव च
मद्भक्तौ तव पुत्रौ च द्वारपालौ दुरंतकौ ॥ क्षम मामपराधं च तयोश्च भक्तिपूर्णयोः ॥ ३२ ॥ मद्भक्तिपूर्णो बलवान्दैत्ये
बिभेति च ॥ रक्षितो मम चक्रेण भक्तिमाध्वीकदुर्मदः ॥ ३३ ॥ इत्युक्त्वा जगतां नाथो लक्ष्मीं कृत्वा स्ववक्षसि ॥ समानी
रपालं तमुवाचेदमेव च ॥ ३४ ॥ माभैर्वत्स सुखं तिष्ठ भयं किं ते मयि स्थिते ॥ मद्भक्तानां चक्रः शास्ता गच्छ वत्सात्मनः पदं
॥ ३५ ॥ इत्युक्त्वा भगवांस्तत्र विराम महामुने ॥ ययुर्देवाश्च स्वस्थानं प्रणम्य जगदीश्वरं ॥ ३६ ॥ नारायणवचः श्रुत्वा द्वार
पाल उवाच तं ॥ पुलकांचितसर्वांगो भक्तिनम्रात्मकंधरः ॥ ३७ ॥ जयउ० ॥ नाहं बिभेमि देवांश्च लक्ष्मीं मुनिगणांस्तथा ॥
त्वदीयचरणांभोजध्यानैकतानमानसः ॥ ३८ ॥ इतिश्रीब्र० म० श्रीकृष्णज० वैराग्यमोचनं नाम सप्तपंचाशत्तमोऽध्यायः ॥
॥ ५७ ॥ ॥ श्रीनारायण उवाच ॥ ॥ बभूव दर्पः पृथ्व्याश्च सर्वाधाराहमेव च ॥ पृथुद्वारा च तद्दर्पं जघान चैव तत्प्रभुः ॥ १ ॥ बभू
व दर्पः सावित्र्या वेदमाताहमेव च ॥ काले चकार तस्याश्च सुप्राया अदर्शनं ॥ २ ॥ बभूव दर्पो गंगाया अहं निर्वाणदेति च ॥ ज
ह्नुद्वारा च तद्दर्पं जहार जगतां पतिः ॥ ३ ॥ जहार मनसा दर्पं दुर्गा द्वारा पुरा मुने ॥ विरजोपगतं कृष्णं भर्त्सयामास कोपतः ॥ ४ ॥
प्रविशंतं रासगृहं गोपीभिर्विनिवारितं ॥ दौवारिकाभिर्वेत्रैश्च ताडितं तं च दर्पतः ॥ ५ ॥ सुदाम्ना निजभक्तेन राधा शप्ता बभूव ह ॥
देवेन सहसा ध्वस्ता गोलोकादागता धरां ॥ ६ ॥ वृषभानुस्त्रियां जाता कलावत्यां च नारद ॥ कृष्णस्तदनुरोधेन कंसभीतिच्छले
न च ॥ ७ ॥ समागतो नंदगेहं तेनाहं नंदनंदनः ॥ सुदाम्नः शापविच्छेदपालनार्थं जगत्पतिः ॥ ८ ॥ पुनर्जगाम मथुरामित्याह
कमलोद्भवः ॥ अस्याः परमभिप्रायं को वा जानाति नारद ॥ ९ ॥ कथं जातः समायातो मथुरायाश्च गोकुलम् ॥ इत्येवं कथितं स

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

र्वमपरंश्रूयतामिति ॥ १० ॥ यथाजगाममथुरांनंदात्सनंदनंदनः ॥ शोकंनंदोयशोदाचयथासंप्रापदैवतः ॥ ११ ॥ यथागोपा
श्चगोप्यश्चगावोवृंदावनेवने ॥ वनेवनेवावन्यास्तेवन्याजानंतिकिंचन ॥ १२ ॥ वनंरम्यंवन्यपद्मापित्यक्त्वावनेवने ॥ श्म
शानेवाश्मशानेवाभ्रभ्रामभ्रामिनीमुने ॥ १३ ॥ भ्रामंत्यक्त्वाचबभ्रामचेतनाचेतनाक्षणम् ॥ क्षणेनवर्जितासाचप्रार्थयंतीप्र
तीक्षणं ॥ १४ ॥ क्षणंक्षणंसाश्वसतीचितनंकुर्वतीक्षणं ॥ क्षणंविशंतीतल्पेचक्षणमुत्थायतिष्ठति ॥ १५ ॥ इतिश्रीब्र० म
हा० श्रीकृष्णज० अष्टपंचाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५८ ॥ ॥ श्रीनारायणउवाच ॥ ॥ इत्येवंकथितंसर्वंसर्वेषांदर्पभंजनं ॥
इंद्रस्यदर्पभंगंचविस्तारेणनिशामय ॥ १ ॥ इंद्रोदर्पात्सभायांचरत्नसिंहासनाद्वरात् ॥ नोत्तस्थौस्वगुरुंदृष्ट्वाब्रह्मिष्ठं
चबृहस्पतिं ॥ २ ॥ गुरुर्जगामातिरुष्टःस्वापमानेसमत्सरः ॥ तथापिकृपयाधर्मान्स्नेहाच्चनशशापतं ॥ ३ ॥ विनाशापेनतद्द
र्पश्चूर्णीभूतोबभूवह ॥ अन्यश्चेन्नशपेद्धर्मात्प्रेम्णावाचातिकिल्बिषं ॥ ४ ॥ तथापितंचफलतिधर्मस्तंहंतिनारद ॥ योसंहिसं
सापराधंशपेत्कोपेनधार्मिकः ॥ ५ ॥ विनाशःसापराधस्यधर्मोनष्टश्चधर्मिणः ॥ तेनाधर्मेणशक्रस्यब्रह्महत्याबभूवह ॥ ६ ॥
भीतस्त्यक्त्वास्वराज्यंचप्रययौससरोवरं ॥ सरसःपद्मसूत्रेचनिवासंचचकारसः ॥ ७ ॥ गंतुंनशक्ताहत्याचपुण्यंविष्णुसरो
॥ श्रेष्ठंभरतवर्षेचतपस्थानंतपस्विनां ॥ ८ ॥ तदेवपुष्करंतीर्थंप्रवदंतिपुराविदः ॥ राज्यभ्रष्टंहरिंदृष्ट्वाहरिभक्तोनराधि
९ ॥ बलाज्जहारतद्राज्यंनहुषोनानधार्मिकः ॥ दृष्ट्वाशचींवरारोहामनपत्यांचसुंदरीम् ॥ १० ॥ स्वर्गंगंगांचगच्छंतीं
विद्रुयता ॥ नवयौवनसंपन्नांरत्नालंकारभूषितां ॥ ११ ॥ सुकोमलांतांसुदतींवदंतींचसहासतीं ॥ मूर्छांसंप्रापराजेंद्रः
यौवनेनच ॥ १२ ॥ उवाचतत्पुरःस्थित्वासुविनीतश्चदासवत् ॥ ॥ नहुषउ० ॥ ॥ धातुर्गतिर्विचित्राहोनचोध्या

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

मपि ॥ १३ ॥ ईदृशीस्त्रीभगांगस्यलुब्धस्यपरयोषिति ॥ ईदृशीसुंदरीयस्यपरभार्यासुतन्मनः ॥ १४ ॥ अस्याअग्रे
ाकोर्वशीकातिलोत्तमा ॥ कावामेनाघृताचीवारत्नमालाकलावती ॥ १५ ॥ कालिकासुंदरीभद्रावतीचंपावतीत
एताश्चाप्सरसश्चान्याकलांनार्हतिषोडशीं ॥ १६ ॥ इमांविहायमूढोन्यांकथंगच्छतिमंदधीः ॥ अस्माकंयेषितोया
टीतुल्याश्चनिश्चितं ॥ १७ ॥ मांभजस्ववरारोहेसुप्रीताभवकिंकरं ॥ यथाराधाचगोलोकेकृष्णवक्षसिराजते ॥ १८ ॥ वै
कुंठेरासिवैकुंठेयथालक्ष्मीःसरस्वती ॥ ब्रह्मलोकेचब्रह्माणीयथैवब्रह्मवक्षसि ॥ १९ ॥ यथामूर्तिर्महासाध्वीधर्मवक्षःस्थल
स्थिता ॥ पातालतललक्ष्मीर्वायथैवानंतवक्षसि ॥ २० ॥ यथापुष्टिर्गणेशेचदेवसेनाचकार्तिके ॥ वरुणेवरुणानीचयथास्वा
हाहुताशने ॥ २१ ॥ यथारतिःकामदेवेयथासंज्ञादिनेश्वरे ॥ वायोःपत्नीयथावायौयथाचंद्रेचरोहिणी ॥ २२ ॥ यथादिति
र्देवमातातवश्वश्रूश्चकश्यपे ॥ यथाहिमालयेमेनापितृकन्याचमानसी ॥ २३ ॥ लोपामुद्रायथागस्त्येयथातारावृहस्पतौ ॥
कर्दमेदेवहूतीचवसिष्ठेरुंधतीयथा ॥ २४ ॥ मनौचशतरूपेवदमयंतीनलेयथा ॥ तथाभवत्वंसौभाग्यामम वक्षसिसुंदरि ॥ २५ ॥
लीलयाचसहस्रेंद्रान्छेत्तुंशक्तोहमीश्वरः ॥ नारीवांछतिजारंचस्वामिनोबलवत्तरं ॥ २६ ॥ सुमेरुगिरिकूटेचदुर्गमेतिरह
स्थले ॥ अथवामलयेरम्येरम्येचंदनवायुना ॥ २७ ॥ विश्वंभकेसुरसनेकिंवानंदनकानने ॥ निकटेशतशृंगस्यपुष्पभद्रा
नदीतटे ॥ २८ ॥ गोदावरीतीरनीरेसमीपेशीतवायुना ॥ चंपावतीनदीतीरेरम्येचंपककानने ॥ २९ ॥ श्मशानेतिश्मशानेचर
म्येतिनिर्जनेवने ॥ शैलेशैलेतिरहसिकंदरेकंदरेवने ॥ ३० ॥ द्वीपेद्वीपेदुर्गदुर्गेनद्यांनद्यांनदेनदे ॥ समुद्रपुलिनेरम्येसर्वज
तुविवर्जिते ॥ ३१ ॥ विदग्धायाविदग्धेनसंगमोनिर्जनेसुखः ॥ पुष्पचंदनशय्यायांपुष्पचंदनचर्चिते ॥ ३२ ॥ मांगृही

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

त्वांकुरुरतिंपुष्पचंदनचर्चितं॥ ब्रह्मणश्चवरैर्देवीजरामृत्युविवर्जितं॥ ३३ ॥ मांकुरुष्वपतिंभद्रेनित्यंसुस्थिरयौवनं॥ सु अ०५१
वेषंसुंदरंधीरंकामशास्त्रविशारदं॥ ३४ ॥ शरत्पार्वणचंद्रास्यंचंद्रवंशसमुद्भवं॥ आगतामुर्वशीमिष्टांत्यक्तवंतंचयाचतीं॥
॥ ३५ ॥ नमेस्पृहापरस्त्रीषुत्वांदृष्ट्वालोलुपंमनः॥ त्यक्तामयास्वभार्याश्चरत्नभूषणभूषिताः॥ ३६ ॥ अथवावक्षताःसर्वा
दासीःकृत्वावरानने॥ रत्नेंद्रसारांमालांतेदास्यामिवरुणस्यच॥३७॥ निर्जित्यवरुणंयुद्धेब्रह्मास्त्रेणातितेजसा॥ वन्हिशुद्धं
वस्त्रयुगंजित्वावन्हिंसुदुर्बलं॥ ३८ ॥ दास्याम्यद्यैवतेदेविवियोज्यंमांनियोजय॥ मणींद्रसारनिर्माणमकराकारकुंडले३९॥
दास्यामिदेवान्निर्जित्यदेवमातुश्चसुंदरि॥ करभूषणयुग्मंचात्यमूल्यरत्ननिर्मितं॥ ४० ॥ दास्याम्यद्यैवरोहिण्याश्चंद्रंजित्वा
तिदुर्लभं॥ यक्ष्मग्रस्तमतिकृशंममैवपूर्वपूरुषं॥ ४१ ॥ विनायुद्धेनभीतोमांकृपयावाप्रदास्यति॥ अल्परत्नविनिर्माणंक
णन्मंजीरयुग्मकं॥ ४२ ॥ दास्याम्यद्यैवपार्वत्याभिक्षांकृत्वामहेश्वरं॥ आशुतोषंस्तुतिवशंभक्तेशंचकृपामयं॥ ४३ ॥ स
प्राणनांचदातारंपरंकल्पतरुंशुभे॥ अमूल्यरत्ननिर्माणकेयुरयुगुलंप्रिये॥४४॥ दास्यामितेद्यगंगायायुद्धंकृत्वासुदुर्लभं॥
चहुलीयुगलंचारुसूर्यपत्न्यामनोहरं॥४५॥ सद्रत्नसारनिर्माणंदास्याम्यद्यसुशोभने॥ अमूल्यरत्ननिर्माणंदर्पणंचातिनि
॥ ४६॥ दास्यामितेकामपत्न्याःकामंजित्वाचलीलया॥ क्रीडाकमलमम्लानंकमलायाश्चसुंदरि॥४७॥ भिक्षांकृत्वा
स्यामिस्तुत्वाचकमलापतिं॥ अंगुलीयकरत्नानिविश्वेषुदुर्लभानिच॥ ४८ ॥ सावित्र्याश्चप्रदास्यामिकृत्वाचब्रह्मण
स्वयंगीतंप्रगायंतींमूर्छनाश्रुतिसंयुतां॥४९ ॥ वाणीवीणांप्रदास्यामिकृत्वानारायणव्रतं॥ रत्नपाशकसंघंच ॥ ६ ॥
र्मविनिर्मितं ॥ ५०॥ कुबेरपत्न्यादास्यामिपादांगुलिविभूषणं॥ इत्येवमुक्त्वानहुषःपपाततत्पदांबुजे॥५१॥ उवा

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

मारंगुरुंहरिं ॥ ॥ शच्युवाच ॥ ॥ अचेतनस्यमूढस्यकार्याकार्यमजानतः ॥ ९ ॥ श्रोष्याम्यद्यकतिविधांकथां
कामातुरस्यच ॥ मधुमत्तःसुरामत्तःकाममत्तोविचेतनः ॥ १० ॥ मृत्युंनगणयेत्कामीकामेनत्द्धतमानसः ॥ त्यजमामद्यहे
मतमातृतुल्यांरजस्वलां ॥ ११ ॥ ऋतोःप्रथमोदिवसोत्द्यघहेनृपमेध्रुवं ॥ प्रथमेदिवसेस्त्रीचचांडालीसारजस्वला ॥ १२ ॥
द्वितीयादिवसेम्लेंछातृतीयेरजकीतथा ॥ शुद्धाभर्तुश्चतुर्थेन्हिनशुद्धादैवपैत्र्ययोः ॥ १३ ॥ असत्शूद्रसमासाचतद्दिनेचपरंप्र
ति ॥ प्रथमेदिवसेकांतांयोहिगच्छेद्रजस्वलां ॥ १४ ॥ ब्रह्महत्याचतुर्थांशंलभतेनात्रसंशयः ॥ सपुमान्नहिकर्माहोदैवेपि
त्र्येचकर्माणे ॥ १५ ॥ अधमःसचसर्वेषांनिंदितश्चायशस्करः ॥ द्वितीयेदिवसेनारींयोव्रजेच्चरजस्वलां ॥ १६ ॥ कामतः
परिपूर्णश्चगोहत्यांलभतेध्रुवं ॥ आजीवनंनाधिकारीपितृविप्रसुरार्चने ॥ १७ ॥ आमनुष्योयशस्यःस्यादित्यांगिरसभा
षितं ॥ तृतीयेदिवसेजायांयोहिगच्छेद्रजस्वलां ॥ १८ ॥ समूढोभ्रूणहत्यांचलभतेनात्रसंशयः ॥ पूर्ववत्पतितःसोपिनचा
र्हःसर्वकर्मसु ॥ १९ ॥ असत्शूद्राचतुर्थेन्हिनगच्छेत्तांविचक्षणः ॥ यदिमांमातरंमूढगृहिष्यसिबलेनच ॥ २० ॥ ऋतावतीते
दिवसेगमनंचकरिष्यसि ॥ शच्याश्चवचनंश्रुत्वाप्रहस्यनहुषस्तथा ॥ २१ ॥ उवाचमधुरंशांतःशक्रकांतांचसुव्रतां ॥ देवपत्नी
शुद्धातत्र्यूनंमानवंप्रति ॥ २२ ॥ शयनेभोजनेदेवीनाशुद्धामानवंप्रति ॥ रजस्वलायाःसंभोगेकर्मक्षेत्रेचभारते ॥ २३ ॥
कंचभवेत्पापंनात्रदुर्गेचसुंदरि ॥ कर्मक्षेत्रेऽपितत्कर्मयद्वेदोक्तंशुभाशुभे ॥ २४ ॥ नभवेद्वैष्णवानांचज्वलतांब्रह्मते
यथाप्रदीप्तेवन्हौचशुष्काणिचतृणानिच ॥ २५ ॥ भवंतिभस्मीभूतानितथापापानिवैष्णवे ॥ वन्हिसूर्यब्राह्मणे
योयान्वैष्णवःसदा ॥ २६ ॥ रक्षितोविष्णुचक्रेणस्वतंत्रोमत्तकुंजरः ॥ नविचारोनभोगश्चवैष्णवानांस्वकर्मणां ॥ २७

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

माश्च चिरंस्वर्गेप्रमोदते ॥ ८१ ॥ स्वर्गमागच्छतिनरोविहायमानवींतनुम् ॥ स्वशरीरेणागतोऽहंमत्पुण्यंपश्यसुंदरि
अनेकजन्मपुण्येनचागतोस्वर्गमीप्सितं ॥ ततःकिंकेनपुण्येनदर्शनंमत्त्वयासह ॥ ९१ ॥ नहिकर्मस्थलमिदंस्वर्गभो
गेवच ॥ भोगस्थलेभोगवस्तुनहित्यक्तुंप्रशस्यते ॥ ९२ ॥ भावानुरक्तारसिकाभोग्यात्वंभोगिनामिह ॥ द्रव्यमस्वामि
भोग्यंमुखंत्यजतिमंदधीः ॥ ९३ ॥ अविरोधसुखत्यागीपशुरेवनसंशयः ॥ गच्छकांतेगृहंगत्वाकुरुतल्पंमनोहरं ॥ ९४ ॥
रमणीयंवरहसितंरतिकरंपरं ॥ त्यजद्वैधंचमनसोनिश्चितंवरवर्णिनि ॥ ९५ ॥ वराननेनयासार्द्धंमोदस्ववरमंदिरे ॥ अमूल्य
रत्नमालांचमणिराजविराजितां ॥ ९६ ॥ भिक्षांकृत्वाचदास्यामिलक्ष्मीवक्षसिशोभितां ॥ मणिंचानंताशिरसःसर्वेषामतिदु
र्लभं ॥ ९७ ॥ दुष्प्राप्यंत्रिषुलोकेषुतुभ्यंदास्यामिसुंदरि ॥ मणिरत्नंकौस्तुभंचयन्नारायणवक्षसि ॥ ९८ ॥ भिक्षांकृत्वातुदा
स्यामिकृत्वानारायणव्रतं ॥ चंद्रशेखरमौलेश्वयदर्द्धंचंद्रभूषणं ॥ ९९ ॥ जरामृत्युव्याधिहरंशक्रंक्रीडाकरंवरं ॥ अतीवविश्व
दुष्प्राप्यंविश्ववंद्यंचसुंदरं ॥ १०० ॥ विश्वनाथव्रतंकृत्वातुभ्यंदास्यामिनिश्चितं ॥ दास्यामितेश्रीसूर्यस्यमणिश्रेष्ठंस्यमंतकं
॥ १ ॥ भक्त्यासूर्यव्रतंकृत्वात्रिषुलोकेषुदुर्लभं ॥ अष्टौभारान्सुवर्णंचयश्चनित्यंप्रसूयते ॥ २ ॥ जरामृत्युहरंचैवपरंक्रीडाकरंप्रिये
॥ अमूल्यरत्ननिर्माणपात्ररत्नंमनोरमं ॥ ३ ॥ संततंमधुपूर्णंचदास्यामिमदनस्यच ॥ अमूल्यरत्ननिर्माणंसूर्यतुल्यंचतेजसा
४ नानाचित्रविचित्राढ्यंनिर्माणमीश्वरेच्छया ॥ निर्मलंमंडलाकारंमणिराजविराजितं ५ हस्तलक्षपरिमितंचतुरस्रंचसुंद
रि ॥ पद्मापद्मासनंश्रेष्ठंप्रेष्ठंतस्याःसुदुर्लभं ॥ ६ ॥ ध्रुवंतुभ्यंप्रदास्यामिकृत्वापद्मालयाव्रतं ॥ इत्येवमुक्त्वानहुषःकृत्वावर्त्म
रोधनं ॥ ७ ॥ पुनःपपातचरणेमहेंद्राण्यामुहुर्मुहुः ॥ नृपस्यवचनंश्रुत्वाशुष्ककंठोष्ठतालुका ॥ ८ ॥ तमुवाचमहेंद्राणीस्मा

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

स्ताराजमार्गंगतंनृपं ॥ उत्थाप्यतंकरेधृत्वाशुष्ककंठोष्ठतालुका ॥ ५२ ॥ स्मारंस्मारंपदांभोजंमहासाध्वीहरे
गच्युत्राच ॥ शृणुवत्समहाराजहेतातभयभंजन ॥५३॥ भयत्राताचराजाचसर्वेषांपालकःपिता ॥ भ्रष्टश्रीश्चमहेंद्रो
स्वर्गान्नृपोधुना ॥ ५४ ॥ योराजासपितापाताप्रजानामेवनिश्चितं ॥ गुरुपत्नीराजपत्नीदेवपत्नीतथावधूः ॥५५॥
स्वसाशिष्यपत्नीभृत्यपत्नीचमातुली ॥ पितृपत्नीभ्रातृपत्नीश्वश्रूश्चभगिनीसुता ॥ ५६ ॥ गर्भधात्रीष्टदेवीचपुंसः
डशमातरः ॥ त्वंनरोदेवभार्याहंमाताते देवसंमता ॥ ५७ ॥ गच्छवत्सादोतिंरंतुयदिचेच्छसिमातरं ॥ सर्वेषांनिष्कृतिश्चा
स्तिनवत्समातृगामिनां ॥ ५८ ॥ कुंभीपाकेतेपचंतियावद्ब्रह्मणोवयः ॥ ततोभवंतिक्रमयःकल्पासप्तभवंतिते ॥ ५९ ॥ त
तश्चकुष्ठिनोम्लेंछाभवंतिसप्तजन्मसु ॥ नास्त्येवानिष्कृतिस्तेषामित्याहकमलोद्भवः ॥ ६० ॥ एवंविट्क्षत्रशूद्राणांब्राह्म
णीगमनेनृप ॥ वेदेषुनिष्कृतिर्नास्तिचेत्यांगिरसभाषितं ॥ ६१ ॥ स्वर्गसंपत्तिभोगश्चसुखंसंसारिणांध्रुवं ॥ मुमुक्षूणां
चमोक्षश्चतपश्चैवतपस्विनां ॥ ६२ ॥ ब्राह्मणानांचब्रह्मण्यंमुनीनांमौनमेवच ॥ वेदाभ्यासोवैदिकानांकवीनांकाव्यवर्ण
नं ॥ ६३ ॥ विष्णुदास्यंवैष्णवानांविष्णुभक्तिरसंपरं ॥ विष्णुभक्तिंविनानैवमुक्तिंवांछंतिवैष्णवाः ॥६४॥ मलाढ्येषुचकु
देषुदुर्गंधिनिलयेषुच ॥ साधूनांकिंसुखंसाधोस्त्रीणांयोनिषुमांवद ॥ ६५ ॥ कुलप्रदीपेराजेंद्रराज्ञांमंडलवर्त्तिनां ॥ लब्धंच
भारतेजन्मपुण्येनबहुजन्मनां ॥ ६६ ॥ पद्मानांचंद्रवंश्यानांनृपाणांदीप्तिहेतवे ॥ त्वमाविरासीस्तेजस्वीग्रीष्ममध्यान्हभा
स्करः ॥ ६७ ॥ सर्वेषामाश्रमाणांचस्वधर्मश्चयशःपरम् ॥ स्वधर्महीनानरकेपतंतिमूढचेतसः ॥ ६८ ॥ ब्राह्मणस्यस्वधर्म
त्रिसंध्यमर्चनंहरेः ॥ तत्पादोदकनैवेद्यभक्षणंचसुधाधिकं ॥ ६९ ॥ अन्नंविष्ठाजलंमूत्रमनिवेद्यंहरेर्नृप ॥ भवंतिसूक

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

सर्वैब्राह्मणायदिभुंजते ॥ ७० ॥ आजीवंभुंजतेविप्राएकादश्यांनभुंजते ॥ कृष्णजन्मदिनेचैवशिवरात्रौसुनिश्चितं ॥
॥ ७१ ॥ तथारामनवम्यांचयत्नतःपुण्यवासरे ॥ ब्राह्मणानांस्वधर्मश्चकथितोब्रह्मणानृप ॥ ७२ ॥ व्रतंपतिव्रतानांचप
तिसेवापरंतपः ॥ यथापुत्रःपरपतिरेषधर्मश्चयोषितां ॥ ७३ ॥ पालयंतियथाभूपाःप्रजाःपूत्रानिवौरसान् ॥ प्रजाःस्त्रियंच
पश्यंतिराजानोमातरंयथा ॥ ७४ ॥ यज्ञंकुर्वंतिविष्णोश्चसेवनंदेवविप्रयोः ॥ निवारणंवदुष्टानांशिष्टानांप्रतिपालनं ॥ ७५ ॥
इतिधर्मःक्षत्रियाणांकथितोब्रह्मणापुरा ॥ वाणिज्यंचैववैश्यानांस्वधर्मोधर्मसंचयः ॥ ७६ ॥ शूद्राणांविप्रसेवाचपरोधर्मो
विधीयते ॥ सर्वन्यासोहरौभूपधर्मःसंन्यासिनांध्रुवं ॥ ७७ ॥ रक्तैकवासादंडीचबिभर्तिमृत्कमंडलुं ॥ सर्वत्रसमदर्शीचस्म
रेन्नारायणंसदा ॥ ७८ ॥ करोतिभ्रमणंनित्यंगेहेगेहेनतिष्ठति ॥ विद्यामंत्रंचकस्मैचिन्नददातिचलोभतः ॥ ७९ ॥ करोतिना
श्रमंभिक्षुःकरोतिनान्यवासनां ॥ करोतिनान्यसंगंचनिर्मोहःसंगवर्जितः ॥ ८० ॥ नस्वादुभुंक्तेलोभाच्चस्त्रीमुखंनाहिपश्य
ते ॥ नवांछितंभक्ष्यवस्तुयाचतेगृहिणंव्रती ॥ ८१ ॥ इतिसन्यासिनांधर्ममित्याहकमलोद्भवः ॥ इतितेकथितंपुत्रगच्छवत्स
यथासुखं ॥ ८२ ॥ इत्युक्त्वाचमहेंद्राणीविररामचवर्त्माने ॥ उवाचनहुषोराजाशचींवक्रप्रकंधरः ॥ ८३ ॥ ॥ नहुषउ० ॥
यत्कथितंदेविसर्वंतत्तुविपर्ययं ॥ यथार्थधर्मवेदोक्तंनिबोधकथयामिते ॥ ८४ ॥ कर्मणांफलभोगश्चसर्वेषांसुरसुंदरि ॥
स्वर्गेनपातालेनान्यद्वीपेश्रुतौश्रुतं ॥ ८५ ॥ कृत्वाशुभाशुभंकर्मपुण्यक्षेत्रेचभारते ॥ अन्यत्रतत्फलंभुंक्तेकर्मीकर्मानिबंध
॥ ८६ ॥ हिमालयादासमुद्रंपुण्यक्षेत्रंचभारतं ॥ श्रेष्ठंसर्वस्थलानांचमुनीनांचतपस्थलं ॥ ८७ ॥ तत्रलब्ध्वाजन्मजीवीवं
मायया ॥ शश्वत्करोतिविषयंविहायसेवनंहरेः ॥ ८८ ॥ कृत्वातत्रमहत्पुण्यंस्वर्गंगच्छतिपुण्यवान् ॥ गृहीत्वा

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

तंसाम्निकौथुम्यांकुरुप्रश्नंबृहस्पतिं ॥ अस्मांश्चसर्वेजानंतिचंद्रवंश्यांश्चवैष्णवान् ॥ २८ ॥ देवमन्यंनसेवंतेचंद्रवं
विना ॥ सद्वंशप्रभवोयोहिब्राह्मणःक्षत्रियोथवा ॥ २९ ॥ विष्णुमंत्रंनगृह्णातिवंचितोदेवमायया ॥ कोवामंत्रश्चके
नहिशास्तायमोमम ॥ १३० ॥ सर्वान्शास्तुंसमर्थोऽहंब्रह्मविष्णुशिवंविना ॥ शय्यांकुरुगृहंगत्वाशीघ्रंयास्यामिते
॥ ३१ ॥ ऋतुपापंमयिभवेत्तवकिंगच्छशोभने ॥ इत्युक्त्वानहुषोराजाप्रफुल्लवदनेक्षणः ॥ ३२ ॥ रत्नयानंसमारुह्यय
नंदनकाननम् ॥ नययौसाशचीगेहंप्रजगामगुरोर्गृहं ॥ ३३ ॥ गत्वाकुशासनस्थंचददर्शचबृहस्पतिं ॥ तारासेवितपादा
ब्जंज्वलंतंब्रह्मतेजसा ॥ ३४ ॥ जपमालाकरंशश्वज्जपंतंकृष्णमीप्सितं ॥ परमंपरमानंदंपरमात्मानमीश्वरं ॥ ३५ ॥ निर्गु
णंचनिरीहंचस्वतंत्रंप्रकृतेःपरं ॥ स्वेच्छामयंपरंब्रह्मभक्तानुग्रहविग्रहं ॥ ३६ ॥ तमानंदाश्रुनेत्रंचननामशिरसाभुवि ॥ रुदं
तीसाश्रुनेत्रासामज्जंतीभक्तिसागरे ॥ ३७ ॥ शोकार्णवेनिमज्जंतीहृदयेनविदूयता ॥ तुष्टावभीतास्वगुरुंब्रह्मिष्ठंचकृपानिधिं
॥ ३८ ॥ ॥ शच्युवाच ॥ ॥ रक्षरक्षमहाभागमांभीतांशरणागतां ॥ त्वमीश्वरःस्वदासींचनिमग्नांशोकसागरे ॥ ३९ ॥
अनीश्वरश्चेश्वरोवाबलवान्वासुदुर्बलः ॥ स्वशिष्यभार्यापुत्रांश्चशासितुंचसदाक्षमः ॥ ४० ॥ दूरीभूतःसराज्याच्चस्वशिष्य
श्चकृतस्त्वया ॥ शस्तिर्बभूवदोषस्यचाधुनानिग्रहंकुरु ॥ ४१ ॥ सर्वेषांचगुरूणांचजन्मदातापरोगुरुः ॥ पितुःशतगुणामा
तापूज्यावंद्यागरीयसी ॥ ४२ ॥ विद्यादातामंत्रदाताज्ञानदोहरिभक्तिदः ॥ पूज्योवंद्यश्चसेव्यश्चमातुःशतगुणोगुरुः ॥ ४३ ॥
मंत्रमुद्गीरणेनैवगुरुरित्युच्यतेबुधैः ॥ अन्योवंद्योगुरुरयमन्यश्चारोपितोगुरुः ॥ ४४ ॥ अज्ञानतिमिरांधस्यज्ञानांजनशला
कया ॥ चक्षुरुन्मीलितंयेनतस्मैश्रीगुरवेनमः ॥ १४५ ॥ अदीक्षितस्यमूर्खस्यनिष्कृतिर्नास्तिनिश्चितं ॥ सर्वकर्मस्वनर्हस्य

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

नरकेतत्पशोस्थितिः ॥ ४६ ॥ जन्मदातान्नदाताचमातान्येगुरवस्तथा ॥ पारंकर्तुंनशक्तास्तेघोरसंसारसागरे ॥ ४७ ॥ वि
द्यामंत्रज्ञानदातानिपुणःपारकर्मणि ॥ सशक्तःशिष्यमुद्धर्तुंमीश्वरश्चेश्वरात्परः ॥ ४८ ॥ गुरुर्विष्णुर्गुरुर्ब्रह्मागुरुर्देवोमहेश्व
रः ॥ गुरुर्धर्मोगुरुःशेषःसर्वात्मानिर्गुणोगुरुः ॥ ४९ ॥ सर्वतीर्थाश्रमश्चैवसर्वदेवाश्रयोगुरुः ॥ सर्वदेवस्वरूपश्चगुरुरूपीहरिः
स्वयं ॥ १५० ॥ अभीष्टदेवेरुष्टेचगुरुःशक्तोहिरक्षितुं ॥ गुरौरुष्टेभीष्टदेवोनहिशक्तश्चरक्षितुं ॥ ५१ ॥ सर्वेग्रहाश्चयंरुष्टारुष्टाश्च
देवब्राह्मणाः ॥ त्वमेवरुष्टोभवसिगुरुरेवहिदेवताः ॥ ५२ ॥ नगुरोश्चाप्रियश्चात्मानगुरोश्चाप्रियःसुतः ॥ धनंप्रियंचनगुरोर्न
चभार्याप्रियातथा ॥ ५३ ॥ नगुरोश्चाप्रियोधर्मोनगुरोश्चप्रियंतपः ॥ नगुरोश्चप्रियंसत्यंनपुण्यचगुरोःपरं ॥ ५४ ॥ गुरोःपरो
नशास्ताचनहिबंधुर्गुरोःपरः ॥ देवोराजाचशास्ताचशिष्याणांचसदागुरुः ॥ ५५ ॥ यावान्शक्तोदातुमन्नंतावत्शास्तात
मन्नदः ॥ गुरुःशास्ताचशिष्याणांप्रतिजन्मनिजन्मनि ॥ ५६ ॥ मंत्रोविद्यागुरुर्देवःपूर्वलब्धोयथापतिः ॥ प्रतिजन्मनि
बंधेनसर्वेषामुपरिस्थितं ॥ ५७ ॥ पितागुरुश्चवंद्यश्चयत्रजन्मनिजन्मदः ॥ गुरवोन्येतथामातागुरुश्चप्रतिजन्मनि ॥ ५८
विप्राणांत्वंवरिष्ठश्चगरिष्ठश्चतपस्विनां ॥ ब्रह्मिष्ठोब्रह्मविद्ब्रह्मन्धार्मिष्ठःसर्वधर्मिणां ॥ ५९ ॥ तुष्टोभवमुनिश्रेष्ठमांचशक्रंचसां
॥ त्वयितुष्टेसदातुष्टाभवंतिग्रहदेवताः ॥ ६० ॥ इत्युक्त्वासाशचीब्रह्मन्पुनरुच्चैरुरोदह ॥ दृष्ट्वातद्रोदनंताराररोदोच्चैर्मुहु
॥ ६१ ॥ पपातचरणेताराररोदचपुनःपुनः ॥ अपराधंक्षमेत्युक्त्वागुरुस्तुष्टोप्युवाचतां ॥ ६२ ॥ ॥ गुरुरुवाच ॥
ारेशचयाश्चसर्वंभद्रंभविष्यति ॥ सद्यःप्राप्स्यतिभर्त्तारंमहेंद्रंचमदाशिषा ॥ ६३ ॥ इत्युक्त्वासगुरुस्तत्रविररामच
॥ पपातचरणेतारापुनरेवरुरोदच ॥ ६४ ॥ गृहीत्वाचरुतांतारांसंस्थाप्यचत्ववक्षसि ॥ बोधयामासविविधमध्यात्म

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

त्तमं ॥६५॥ शचीकृतंगुरुस्तोत्रंपूजाकालेचयःपठेत् ॥ गुरुश्चाभीष्टदेवश्चसंतुष्टःप्रतिजन्मनि ॥६६॥ ग्रहदेवद्विजा
परितुष्टाश्चसंततं ॥ राजानोबांधवाश्चैवसंतुष्टाःसर्वतःसदा ॥ ६७ ॥ गुरुभक्तिंविष्णुभक्तिंवांछितंलभतेध्रुवं ॥सदाहर्षो
स्यनचशोकःकदाचन ॥ ६८ ॥ पुत्रार्थीलभतेपुत्रंभार्यार्थीलभतेप्रियां ॥ सुस्वरूपांगुणवतींसतींपुत्रवतींध्रुवं॥६९
र्तोमुच्यतेरोगाद्बद्धोमुच्येतबंधनात् ॥ अस्पष्टकीर्तिःसुयशामूर्खोभवतिपंडितः ॥ ७० ॥ कदाचिद्बंधुविच्छेदोनभवेत्त
स्यनिश्चितं ॥ नित्यंतद्वर्द्धतेधर्मोविपुलंनिर्मलंयशः ॥ ७१ ॥ लभतेपरमैश्वर्यंपुत्रपौत्रधनान्वितं ॥ इहसर्वसुखंभुक्त्वाप्रा
प्यतेश्रीहरेःपदं ॥७२॥ नभवेत्तत्पुनर्जन्महरिदास्यंलभेत्ध्रुवं ॥ विष्णुभक्तिरसाब्धौचनिमग्नश्चभवेत्ध्रुवं ॥ ७३॥ शश्वत्पि
बतिशांतश्चविष्णुभक्तिरसामृतं ॥ जन्ममृत्युजराव्याधिशोकसंतापनाशनं ॥ ७४॥ इतिश्रीब्रह्मवैवर्तेम० श्रीकृष्णजन्म०
महेंद्रदर्पभंगप्रकरणेशचीशोकापनोदनेशचीकृतगुरुस्तोत्रकथनंनामऊनषष्टितमोऽध्यायः॥ ५९ ॥ ॥ श्रीनारायण
उवाच॥ ॥ ॥शचीस्तोत्रंसमाकर्ण्यपरितुष्टोबृहस्पतिः॥उवाचमधुरंशांतःकांतामिंद्रस्यनारद॥ १ ॥ बृहस्पतिरुवा० त्यजव
त्सेभयंसर्वंभयंकिंतेमयिस्थिते ॥ यथाकचस्यपत्नीमेतथात्वमपिशोभने॥ २ ॥ यथापुत्रस्तथाशिष्योनभेदःपुत्रशिष्य
योः ॥ तर्पणेपिंडदानेचपालनेपरितोषणे ॥ ३ ॥ यथाग्निदातापुत्रश्चतथाशिष्यश्चनिश्चितं ॥ इतीदंकण्वशाखायामुवाच
कमलोद्भवः ॥ ४ ॥ पितामातागुरुर्भार्याशिशुश्चानाथबांधवाः ॥ एतेपुंसांनित्यपोष्याइत्याहकमलोद्भवः॥ ५ ॥ यश्चैतांश्चन
पुष्णातिभस्मांतंतस्यसूतकं ॥ दैवेपित्र्येनकर्मार्हःसोपीत्याहमहेश्वरः ॥ ६॥ कुरुतेनरबुद्धिंचमातरंपितरंगुरुं ॥ अयशस्त
स्यसर्वत्रविघ्नएवपदेपदे ॥ ७ ॥ संपन्मत्तोयःकरोतिस्वगुरोश्चपराभवं ॥ अचिरात्सर्वनाशश्चभवेत्तस्यसुनिश्चितं ॥ ८ ॥मां

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

चदृष्ट्वासभामध्येनोत्तस्थौपाकशासनः॥ तत्फलंभुज्यतेसाक्षात्सद्यःपश्यचसांप्रतं॥ ९ ॥ अहंकरोमिमोक्षंचतवरक्षांसु
निश्चितं॥ शासितुंरक्षितुंशक्तःसएवगुरुरुच्यते॥ १० ॥ नपश्यतिसतीत्वंचत्वच्छुद्धायाश्चयोषितः॥ यन्मानसेविकल्पश्चत
स्यधर्मश्चनश्यति ॥ ११ ॥ भविष्यतिप्रभावस्तेदुर्गायाश्चसमःसति॥ लक्ष्मीसमाप्रतिष्ठाचयशस्तद्यशसासमं॥ १२ ॥सौ
भाग्यंराधिकातुल्यंतत्समंप्रेमभर्त्तरि॥ तत्तुल्यंगौरवंमान्यंप्रीतिप्राधान्यमीश्वरे॥ १३ ॥ रोहिण्याश्चसमापेक्षापूज्याश्चभा
रतीसमा॥ शुद्धानिरुपमाशश्वत्सावित्रीसदृशीसदा॥१४॥ एतस्मिन्नंतरेतत्रआगतोनहुषाच्चरः॥ उवाचवचनंभीतोवाक्प
तेर्गोचरेततः॥१५॥दूतउवाच॥उत्तिष्ठदेविशीघ्रंत्वंगच्छस्वनहुषंप्रति॥क्रीडांकर्त्तुंचरहसिरम्येनंदनकानने १६॥दूतस्यवचनंश्रु
त्वातमुवाचबृहस्पतिः॥कंपितावयवःकोपात्रक्तपंकजलोचनः १७॥गुरुरुवाच॥नहुषंवदगत्वात्वंशचींचेद्भोक्तुमिच्छसि
अपूर्वयानमारुह्यनिशायामागमिष्यसि॥१८॥सप्तर्षीणांचस्कंधेचदत्वास्वाशिबिकांशुभां॥तामारुह्यसुवेषश्चगमनंकर्तुम
र्हसि॥१९॥ वाक्पतेर्वचनंश्रुत्वागत्वोवाचनृपंतदा॥ दूतस्यवचनंश्रुत्वाप्रहस्योवाचकिंकरम्॥२०॥गच्छगच्छत्वरन्गच्छ
सप्तर्षीन्शीघ्रमानय॥उपायंचकरिष्यामितैःसार्द्धंसांप्रतंचर॥२१॥ नृपस्यवचनंश्रुत्वागत्वादूतस्तदंतिकं॥ उवाचसर्वांस्त
[illegible]यथोक्तंनहुषेणच॥२२॥ दूतस्यवचनंश्रुत्वाययुःसप्तर्षयोमुदा॥राजादृष्ट्वाचतान्सर्वान्ननामोवाचसादरं॥२३॥नहुषउ०
[illegible]ब्रह्मणःपुत्राज्वलंतोब्रह्मतेजसा॥ ब्रह्मणःसदृशाःसर्वेसततंभक्तवत्सलाः॥ २४ ॥ नारायणपराःशश्वच्छुद्धसत्वस्व
णः॥ मोहमात्सर्यहीनाश्चदर्पाहंकारवर्जिताः॥ २५॥ नारायणसमाःसर्वेतेजसायशसासदा॥ गुणेनकृपयाप्रेम्णावर
[illegible]निश्चितं॥ २६ ॥ इत्युक्त्वाप्रणतोराजातुष्टावचकरोदच॥ दृष्ट्वातेकातरंभूपमूचुःपरहितैषिणः॥ २७ ॥ ऋषयऊचुः॥

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

[illegible]णीष्वहेवत्सयत्तेमनसिवांछितं ॥ सर्वदातुंवयंशक्तानासाध्यंनश्चकिंचन ॥ २८॥ इंद्रत्वंवामनुत्वंवाचिरायुर्वाततःपरं ॥
[illegible]पेश्वरत्वंचाप्यतीवसुचिरंसुखं ॥ २९ ॥ अथापिसर्वसिद्धित्वंसर्वैश्वर्यंसुदुर्लभं ॥ मुक्तिंवाहरिभक्तिंवातपसायासुदु
[illegible]॥ ३० ॥ किमीप्सितंतेहेवत्सब्रूहिनःसांप्रतंमुदा ॥ सर्वंतुभ्यंप्रदास्यैवयास्यामस्तपसेमुदा ॥ ३१ ॥ युगलक्षसमंयच्चक्ष
[illegible]कृष्णार्चनंविना ॥ तद्दिनंदुर्दिनंयत्ततद्ध्यानसेवनवर्जितं ॥ ३२ ॥ विनातत्सेवनंयोहिविषयान्यंचवांछति ॥ विषमत्तिप्र
णाशायविहायामृतमीप्सितं ॥ ३३ ॥ ब्रह्माशिवश्चधर्मश्चविष्णुश्चापिमहान्विराट् ॥ गणेशश्चदिनेशश्चशेषश्चसनकादयः
॥ ३४ ॥ एतेयच्चरणांभोजंध्यायंतोहर्निशंमुदा ॥ जन्ममृत्युजराव्याधिहरंतन्निरतावयं ॥३५ ॥ तेषांचवचनंश्रुत्वातानुवा
चनृपेश्वरः ॥ सलज्जितोनम्रवक्त्रोमायामोहितमानसः ॥ ३६ ॥ ॥ नहुषउवाच ॥ ॥ सर्वदातुंममर्थाश्चयूयंचभक्तवत्सलाः ॥
अधुनादेहिमेतूर्णंशचीदानमभीप्सितं ३७ सप्तर्षिवाहनंकांतंशचीच्छतिमहासती ॥ एतदेवममवरंनिष्पन्नंकुरताचिरं ॥३८॥
नहुषस्यवचःश्रुत्वामुनयश्चपरस्परं ॥ अत्युच्चैर्जहसुःसर्वेकौतुकेनचनारद ॥३९॥ राजानंमोहितंमत्वावेष्टितंविष्णुमायया ॥
चक्रुःप्रतिज्ञांवोढुंचकृपयादीनवत्सलाः ॥ ४० ॥ चक्रुःस्कंधेतच्छिबिकांमुक्तामाणिक्यभूषिताम् ॥ राजाययौसुवेषश्चरत्न
भूषणभूषितः ॥४१॥ दृष्ट्वाचातिविलंबंचभर्त्सयामासतान्नृपः ॥ क्रुधाशशापदुर्वासाश्चाग्रगामीचवर्त्मनि ॥ ४२॥ महानजग
रोभूत्वापतवैमूढमानस ॥ दर्शनाद्धर्मपुत्रस्यतवमोक्षोभविष्यति ॥४३ ॥ रत्नयानेनवैकुंठंगत्वावैकुंठसेवनं ॥ करिष्यासिम
हाराजनकर्मनिष्फलंभवेत् ॥ ४४ ॥ इत्युक्त्वाप्रययुःसर्वेप्रहस्यमुनिसत्तमाः ॥ राजापपाततच्छापात्सर्पोभूत्वामहामुने
॥ ४५ ॥ शचीजगामतच्छ्रुत्वागुरुंनत्वामरावतीं ॥ ययौबृहस्पतिःशीघ्रंयत्रेंद्रःपद्मतंतुषु ॥ ४६ ॥ गत्वासरोवराभ्याशमाजु

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

हावसुरेश्वरं ॥ अतिप्रसन्नवदनःकृपयाचकृपानिधिः ॥ ४७ ॥ ॥ बृहस्पतिरुवाच ॥ अयिवत्सत्वमागच्छभयंकिंतेम
यिस्थिते ॥ त्यजभीतिमिहागच्छगुरुस्तेहंबृहस्पतिः ॥ ४८ ॥ स्वगुरोश्चस्वरंश्रुत्वामहेंद्रोत्हृष्टमानसः ॥ रूपंविहायानूहंच
स्वरूपेणसमाययौ ॥ ४९ ॥ पपातदंडवन्मूर्ध्नाभक्त्याचरणयोर्गुरोः ॥ तंरुदंतंमहाभीतंमुदोरसिचकारसः ॥५०॥ कारयित्वा
सोमयागंप्रायाश्चित्तार्थमेवच ॥ रत्नसिंहासनेरम्येवासयामासतंगुरुः ५१ प्रददौपरमैश्वर्यंपूर्वस्माच्चचतुर्गुणं ॥ आगत्यसर्व
देवाश्चचक्रुःसेवांमुदान्विताः ॥ ५२ ॥ शचीसंप्रापभर्तारंमहेंद्रंत्रिदशेश्वरं ॥ मंदिरेपुष्पतल्पेचमुमुदेसामुदान्विता ॥५३ ॥
इत्येवंकथितंवत्समहेंद्रदर्पभंजनं ॥ शचीसतीत्वरक्षाचकिंभूयःश्रोतुमिच्छसि ॥ ५४ ॥ ॥ नारदउवाच ॥ ॥ सोमयाग
विधानंचब्रूहिमांमुनिसत्तम ॥ कथंतंकारयामासगुरुश्चकिंफलंपरम् ॥ ५५ ॥ ॥ नारायणउवाच ॥ ॥ ब्रह्महत्याप्रश
मनंसोमयागफलंमुने ॥ वर्षंसोमलतापानंयजमानःकरोतिच ॥ ५६ ॥ वर्षमेकंफलंभुंक्तेवर्षमेकंजलंमुदा ॥ त्रैवार्षिकंवर्ष
मिदंसर्वपापप्रणाशनं ॥ ५७ ॥ यत्रत्रैवार्षिकंधान्यंनिहितंभूतवृद्धये ॥ आधिकंवापिविद्येतससोमंपातुमर्हति ॥ ५८ ॥ महा
राजश्चदेवोवायागंकर्तुंफलंमुने ॥ नसर्वसाध्योयज्ञोयंबव्हन्नोबहुदक्षिणः ॥५९॥ इति० म० श्रीकृ० शक्रदर्पभंगप्रकरणेशक्र
रक्षकथनंनामषष्टितमोऽध्यायः ॥६०॥ श्रीनारायणउवाच ॥ इतितेकथितंकिंचिदिंद्रस्यदर्पभंजनं ॥ अपरंश्रूयतांब्रह्मन्सा
वधानंनिगूढकं ॥१॥ समुद्रमथनंकृत्वापीत्वामृतरसंपुरा ॥ निर्जित्यदैत्यसंघांश्चबहुदर्पोबभूवह ॥२ तदाकृष्णोबलिद्वाराशक्र
भंजह ॥ भ्रष्टश्रियोबभूवुस्तेदेवाइंद्रपुरोगमाः ॥ ३ ॥ तदाबृहस्पतेःस्तोत्राददितेश्चव्रतेनते ॥ जातश्चस्वांशकलयाप्यदि
तौवामनोविभुः ॥ ४ ॥ यञ्चांकृत्वाबलिंराज्यंकृपयाचकृपानिधिः ॥ तस्मैददौमहेंद्रायदेवेभ्यश्चापिसंपदं ॥ ५ ॥ बभू

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

कंदर्पश्च पुनःकल्पांतरे पुरा ॥ विभुर्दुर्वाससाद्वाराजहारतच्छ्रियंमुने ॥ पुनर्ददौ चकृपयाकृपालुर्भक्तवत्सलः ॥ पुनःश्रीदुर्म
ोपि जहारगौतमप्रियाम् ॥ ७ ॥ तदागौतमशापेनभगांगश्च बभूवसः ॥ संप्रापयातनामिंद्रःस्वांगवेदनयापुरा ॥ ८ ॥ उ
त्तंजहसुद्दृष्ट्वाऋषयोमनवस्तथा ॥ देवाश्चलज्जिताःसर्वेमृततुल्योबृहस्पतिः ॥ ९ ॥ तदासहस्रवर्षंचतपस्तप्त्वारवेःपुरा
वरेणशक्रःससहस्राक्षोबभूवह ॥ १० ॥ कलंकरूपमिंद्रस्यतच्चक्षुर्निकरंपरं । यथाचंद्रेकलंकश्चतारकाहरणाद्भूत ॥ ११ ॥
नारदउवाच ॥ ॥ ब्रह्मन्केनप्रकारेणजहारगौतमप्रियां ॥ महासतीमहल्यांचपूज्यांभुवनपावनीं ॥ १२ ॥ शुद्धाशयांम
हाभागांनिर्मलांकमलाकलां ॥ एतद्वेदितुमिच्छामिवदवेदविदांवर ॥ १३ ॥ ॥ श्रीनारायणउवाच ॥ ॥ पुष्करेतीर्थ
यात्रायांसूर्यपर्वणिनारद ॥ तत्रागतामहल्यांचददर्शपाकशासनः ॥ १४ ॥ सुस्मितांसुदतींशांतांपीनश्रोणिपयोधरां ॥ मू
र्छामवापचेंद्रश्चदृष्टिमात्रेणतत्क्षणात् ॥ १५ ॥ अथापरदिनेतांचदृष्ट्वामंदाकिनीतटे ॥ एकाकिनींसुस्मितांचस्नातांलग्नां
सलज्जितां ॥ १६ ॥ दृष्ट्वाश्रोणींस्तनयुगमतीवविपुलंहरिः ॥ मूर्छामवापकामार्तोजहारचेतनांपुनः ॥ १७ ॥ क्षणेनचेतनां
प्राप्यगत्वाकामीतदंतिकं ॥ उवाचश्लक्ष्णयावाचाविनयेनपतिव्रतां ॥ १८ ॥ ॥ महेंद्रउवाच ॥ ॥ अहोगुणमहोरू
पमहोकिंवानवंवयः ॥ अहोकिंवामुखश्रीस्तेशरच्चंद्रविनिंदिता ॥ १९ ॥ अहोकटाक्षंकुटिलंपुंसांचित्तविकर्षणं ॥ किमहो
लोचनंपद्मप्रभामोचनमीप्सितं ॥ २० ॥ गमनंरमणीयंचगजखंजनभंजनं ॥ अहोवाक्यंतुमधुरंपीयूषादपिदुर्लभं ॥ २१ ॥
किमहोविपुलश्रोणीकामाधारामनोहरा ॥ कामदाकामुकायैवमुनिमानसमोहिनी ॥ २२ ॥ अतीवकठिनापीनारंभास्तंभ
विडंबिता ॥ अहोनितंबयुगलंवर्तुलंचंद्रबिंबवत् ॥ २३ ॥ श्रीफलयुगतुल्यंतेस्तनयुग्मकं ॥ अत्युन्नतंसुकठिनंशैलो

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

.उ.
२ ॥

रूपचित्तमोहनं ॥ २४ ॥ अहोकिंवातपस्तेपेगौतमश्चतपोधनः॥ संप्रापयत्फलेनैवसुदतींसुंदरींवराम् ॥ २५ ॥ निषेव्यप्र
कृतिंदुर्गांविष्णुमायांसनातनीं ॥ लक्ष्मींचलक्ष्मीसदृशींतपसाप्राप्यपद्मिनीं ॥ २६ ॥ सुकोमलांसुवदनांललनांनलिना
ननां ॥ शुद्धांचसुदतींश्यामांन्यग्रोधदलमध्यमां ॥ २७ ॥ त्वत्पालनंचजानामिकामशास्त्रविचक्षण॥ कामोवाकामुकश्चंद्रः
किंवाजानातिगौतमः॥ २८ ॥ मांप्रशंसंतिनित्यंतेकामशास्त्रविचक्षणाः॥ उर्वश्याद्याश्चाप्सरसोमांप्रशंसंतिसंततं ॥ २९ ॥
दासींकृत्वाचदास्यामिशचींतुभ्यंवरानने ॥ त्रैलोक्यलक्ष्मींविपुलांगृहाणत्यजगौतमं ॥ ३० ॥ अनभिज्ञंकामशास्त्रेदुर्बलं
चतपस्विनं ॥ अव्यवहार्यंनिष्कामंनारायणपरायणम् ॥ ३१ ॥ अविदग्धोविधाताचयोजयामासयोक्षमं ॥ ईदृशींकामु
कींरम्यांददातिचतपस्विने ॥ ३२ ॥ इत्युक्त्वाकामुकःशक्रःपपातचरणेमुदा ॥ तमुवाचमहासाध्वीवेदोक्तंचयथोचितं ॥
॥ ३३ ॥ ॥ अहल्योवाच ॥ ॥ अभाग्याद्ब्रह्मणश्चापिमरीचेश्चतपस्विनः॥ अभाग्यात्कश्यपस्यापित्वंपुत्रःपापमानसः
॥ ३४ ॥ किंतज्जपेनतपसामौनेनचव्रतेनच ॥ सुरार्चनेनतीर्थेनस्त्रीभिर्यस्यमनोहृतं ॥ ३५ ॥ स्त्रीरूपंनिर्मितंसृष्टौमोहाय
कामिनांमनः॥ अन्यथानभवेत्सृष्टिःस्रष्टातेनपुराज्ञया ॥ ३६ ॥ सर्वमायाकरंडश्चधर्ममार्गार्गलंनृणां ॥ व्यवधानंचतप
सांदोषाणामाश्रमंपरं ॥ ३७ ॥ कर्मबंधनिबंधानांनिगडंकठिनंस्मृतं ॥ प्रदीपरूपंकीटानांमीनानांबडिशंयथा ॥ ३८ ॥ विष
कुंभंदुग्धमुखमारंभेमधुरोपमं ॥ परिणामेदुःखबीजंसोपानंनरकस्यच ॥ ३९ ॥ ऋषयःसनकाद्याश्चनोद्वाहंचक्रुरीप्सितं
मुनीषुमनोयेषांतेषांसर्वंचानिष्फलं ॥ ४० ॥ परस्त्रीसेवनंशक्रइहैवात्ययशस्करं ॥ परत्रनरकंघोरंददातिकामुकायच ॥ ४१
इत्युक्त्वाचमहासाध्वीविहायतंचकामुकं ॥ प्रययौस्वगृहंगंतुंगृहिणीगौतमस्यच ॥ ४२ ॥ तत्सर्वंकथयामासगौतमायत

अ० ६१

॥ १२ ॥

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

॥ तस्थौप्रहस्यसमुनिर्महेंद्रंचविनिंद्यच ॥ ४३ ॥ एकदागौतमःशीघ्रंजगामशंकरालयं ॥ शक्रोगौतमरूपेणतांसं
चकारसः ॥ ४४ ॥ सर्वंज्ञात्वाचसर्वज्ञोस्वयंमंदिरमाययौ ॥ निर्गच्छंतंमहेंद्रंचददर्शमुनिपुंगवः ॥ ४५ ॥ नम्रामहल्यां
पीनश्रोणिपयोधरां ॥ मुनिःशशापशक्रंचभगांगश्चभवेतिच ॥ ४६ ॥ कोपाच्छशापपत्नींचरुदंतींभयविह्वलां ॥ त्वं
षाणरूपाचविचारंकुरुकर्मतः ॥ ४७ ॥ ॥ गौतमउ० ॥ ॥ त्वांजानामिमनःशुद्धांसुव्रतांचपतिव्रतां ॥ त्यक्ष्यामिचत
पित्वांपरवीर्यंचबिभ्रतीं ॥ ४८ ॥ परभोग्याचयाकांतासाऽशुद्धासर्वकर्मसु ॥ तांयोगच्छेन्महामूढोनरकंतस्यकल्पकं ॥
॥ ४९ ॥ अन्नंविष्ठाजलंमूत्रंपरभोग्याश्चनिश्चितं ॥ उपस्पृशेन्नतस्याश्चहंतिपुण्यंपुराकृतं ॥ ५० ॥ अनिच्छयाचश्रृंगारे
स्त्रीजारेणनदुष्यति ॥ दुष्टास्त्रीनिश्चितंसाध्वीस्वेच्छाश्रृंगारकर्मणि ॥ ५१ ॥ त्वंशक्रंस्वामिनंमत्वासुखंभुक्त्वारतिंगृहे ॥
पश्चाद्बभूवतेज्ञानंमांदृष्ट्वाचनिशामय ॥ ५२ ॥ गच्छगच्छमहारण्यंभवपाषाणरूपिणी ॥ रामपादांगुलिस्पर्शात्सद्यःपूता
भविष्यसि ॥ ५३ ॥ मांसंप्राप्स्यसितत्पुण्यात्पुनरेवागमिष्यसि ॥ गच्छकांतेमहारण्यमित्युक्त्वातपसेययौ ॥ ५४ ॥ इ
त्येवंकथितंसर्वंमहेंद्रदर्पभंजनं ॥ पुनःसंप्राप्यलक्ष्मींचविभोश्चकृपयामुने ॥ ५५ ॥ ॥ इतिश्रीब्र० कृ० एकषष्टितमोऽध्या
यः ॥ ६१ ॥ ॥ नारदउ० ॥ ॥ ब्रह्मन्केनप्रकारेणरामोदाशरथिःस्वयं ॥ चकारमोक्षणंकुत्रयुगेगौतमयोषितः ॥ १ ॥ रामा
वतारंसुखदंसमासेनमनोहरं ॥ कथयस्वमहाभागश्रोतुंकौतूहलंमम ॥ २ ॥ ॥ श्रीनारायणउ० ॥ ॥ ब्रह्मणाप्रार्थितोविष्णु
र्जातोदशरथगृहे ॥ कौशल्यायांचभगवान्त्रेतायांचमुदान्वितः ॥ ३ ॥ कैकेय्यांभरतश्चैवरामतुल्योगुणेनच ॥ लक्ष्मणश्चा
पिशत्रुघ्नःसुमित्रायांगुणार्णवः ॥ ४ ॥ विश्वामित्रप्रेषितश्चश्रीरामश्चसलक्ष्मणः ॥ प्रययौमिथिलांरम्यांसीताग्रहणहेतवे ॥

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

॥ ५ ॥ दृष्ट्वापाषाणरूपांचरामोवर्त्मनिकामिनीं ॥ विश्वामित्रंचपप्रच्छकारणंजगदीश्वरः ॥ ६ ॥ रामस्यवचनंश्रुत्वाविश्वा
मित्रोमहातपः ॥ उवाचतत्रधर्मिष्ठोरहस्यंसर्वमेवच ॥ ७ ॥ कारणंतन्मुखाच्छ्रुत्वारामोभुवनपावनः ॥ पस्पर्शपादांगुलि
नासाग्रभूवचपद्मिनी ॥ ८ ॥ सारामममाशिषंकृत्वाप्रययौभर्तृमंदिरं ॥ शुभाशिषंददौतस्मैभार्यासंप्राप्यगौतमः ॥ ९ ॥ रामश्च
मिथिलांगत्वाधनुर्भंगंशिवस्यच ॥ चकारपाणिग्रहणंसीतायाश्चैवनारद ॥ १० ॥ कृत्वाविवाहंराजेंद्रोभृगुदर्पंनिहत्यच ॥
अयोध्यांप्रययौरम्यांक्रीडाकौतुकमंगलैः ॥ ११ ॥ राजापुत्रंनृपंकर्तुमियेषकृतसादरं ॥ सप्ततीर्थोदकंतूर्णमानीयमुनिपुं
गवान् ॥ १२ ॥ कृत्वाधिवासंश्रीरामंसर्वमंगलसंयुतं ॥ दृष्ट्वाभरतमाताचकैकेयीशोकविह्वल ॥ १३ ॥ वरयामासराजानंपू
र्वमंगीकृतंवरं ॥ रामस्यवनवासंचराजत्वंभरतस्यच ॥ १४ ॥ वरंदातुंमहाराजोनेयेषप्रेममोहितः ॥ धर्मसत्योभयेनैवोवा
चरामोनृपंसुधीः ॥ १५ ॥ श्रीरामउ० ॥ तडागशतदानेनयत्पुण्यंलभतेनरः ॥ ततोधिकंचलभतेवापीदानेननिश्चितं ॥ १६
दशवापीप्रदानेनयत्पुण्यंलभतेनरः ॥ ततोधिकंचलभतेपुण्यंकन्याप्रदानतः ॥ १७ ॥ दशकन्याप्रदानेनयत्पुण्यंलभते
नरः ॥ ततोधिकंचलभतेयज्ञैकेननराधिप ॥ १८ ॥ शतयज्ञेनयत्पुण्यंलभतेपुण्यकृज्जनः ॥ ततोधिकंचलभतेपुत्रास्यदर्शने
न ॥ १९ ॥ दर्शनेशतपुत्राणांयत्पुण्यंलभतेनरः ॥ तत्पुण्यंलभतेनूनंपुण्यवान्सत्यपालनात् ॥ २० ॥ नहिसत्यात्परोधर्मो
नात्पातकंपरं ॥ नहिगंगासमंतीर्थंनदेवःकेशवात्परः ॥ २१ ॥ नास्तिधर्मात्परोबंधुर्नास्तिधर्मात्परंधनं ॥ धर्मात्प्रियःप
वास्वधर्मंरक्षयत्नतः ॥ २२ ॥ स्वधर्मेरक्षितेतातशश्वत्सर्वत्रमंगलं ॥ यशस्यंसुप्रतिष्ठाचप्रतापःपूजनंपरं ॥ २३ ॥ चतु
धर्मेणत्यक्त्वागृहसुखंभ्रमन् ॥ वनवासंकरिष्यामिसत्यस्यपालनायते ॥ २४ ॥ कृत्वासत्यंचशपथमिच्छयानि

CC0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

थवा ॥ नकुर्यात्पालनंयोहिअस्मांतंतस्यसूतकं ॥ २५ ॥ कुंभीपाकेसपचतियावच्चंद्रदिवाकरौ ॥ ततोमूकोभवेत्कु
नवःसप्तजन्मसु ॥ २६ ॥ इत्येवमुक्त्वाश्रीरामोविधायवल्कलंजटां ॥ प्रययौचमहारण्येसीतयालक्ष्मणेनच ॥ २७
शोकान्महाराजस्तत्याजस्वतनुंमुने ॥ पालनायपितुःसत्यंरामोबभ्रामकानने ॥ २८ ॥ कालांतरेमहारण्येभगिनीराव
स्यच ॥ भ्रमंतिकाननेघोरेभत्रासार्द्धंसुकौतुकात् ॥ २९ ॥ ददर्शरामंकुलटाकामार्तारक्षसीतदा ॥ पुलकांचितसर्वांगीमू
र्छामापस्मरेणच ॥ ३० ॥ श्रीरामनिकटंगत्वासस्मितोवाचकामुकी ॥ शश्वद्यौवनसंयुक्तातिप्रौढाकामदुर्मदा ॥ ३१ ॥ ॥ शूर्प
णखो० ॥ ॥ हेरामहेघनश्यामरूपधामगुणान्वित ॥ भावानुरक्तांवनितांमांगृहाणसुनिर्जने ॥ ३२ ॥ श्रुत्वाशूर्पणखावाक्यं
धर्मंसंस्मृत्यधार्मिकः ॥ उवाचमधुरंवाक्यंशापभीतश्चनारद ॥ ३३ ॥ ॥ श्रीरामउ० ॥ ॥ अंबमातःसभार्योहमभार्यंगच्छमेनु
जं ॥ दुःखंप्रियोन्यांप्रभजेदितरंचसुखालयं ॥ ३४ ॥ रामस्यवचनंश्रुत्वाप्रययौलक्ष्मणंमुदा ॥ ददर्शलक्ष्मणंशांतंकांतं
चलक्षणान्वितं ॥ ३५ ॥ मांभजस्वमहाभागेत्युवाचचपुनःपुनः ॥ लक्ष्मणस्तद्वचःश्रुत्वातामुवाचकुतूहलात् ॥ ३६ ॥ ॥ ल
क्ष्मणउ० ॥ ॥ विहायरामंसर्वेशंहेमूढेदासमिच्छसि ॥ सीतादासीचमत्पत्नीसीतादासोहमेवच ॥ ३७ ॥ भवसीतासपत्नी
त्वंगच्छरामंमदीश्वरं ॥ तवपुत्रोभविष्यामिसीतायाश्चयथासति ॥ ३८ ॥ लक्ष्मणस्यवचःश्रुत्वाकामेनहृतमानसा ॥ उ
वाचलक्ष्मणंमूढाशुष्ककंठोष्ठतालुकी ॥ ३९ ॥ ॥ शूर्पणखोवाच ॥ ॥ यदित्यजसिमांमूढकामात्स्वयमुपस्थिता ॥ यु
वयोश्चविपत्तिश्चभविष्यतिनसंशयः ॥ ४० ॥ ब्रह्माचमोहिनींत्यक्त्वाविश्वेऽपूज्योबभूवसः ॥ रंभाशापेनदक्षश्चछागम
स्तोबभूवसः ॥ ४१ ॥ स्वर्वैद्यश्चोर्वशीशापात्यज्ञभागविवर्जितः ॥ रूपहीनःकुबेरश्चमेनाशापेनलक्ष्मण ॥ ४२ ॥ कामोघृता

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

चीशापेनबभूवभस्मसात्शिवात्॥ बलिर्मदालसाशापात्भ्रष्टराज्योबभूवह॥ ४३॥ शापेनमिश्रकेश्याश्चहृतभार्योबृहस्प
तिः॥ ममशापात्तथारामोहृतभार्योभविष्यति॥ ४४॥ कामातुरांयौवनस्थांभार्यांस्वयमुपस्थितां॥ नत्यजेद्धर्मभीतश्च
श्रुतंमाध्यंदिनेपुरा॥ ४५॥ इहत्यक्त्वाविपद्ग्रस्तःपरत्रनरकंव्रजेत्॥ श्रुत्वाशूर्पणखावाक्यमर्द्धचंद्रेणलक्ष्मणः॥ ४६॥ चि
च्छेदनासिकांतस्याःक्षुरधारेणलीलया॥ तस्याभ्राताचयुयुधेबलवान्खरदूषणः॥ ४७॥ ससैन्योलक्ष्मणास्त्रेणसजगा
मयमालयं॥ चतुर्दशसहस्रंचराक्षसान्खरदूषणं॥ ४८॥ मृतान्दृष्ट्वाशूर्पणखाभर्त्सयामासरावणं॥ सर्वंनिवेदनंकृत्वा
जगामपुष्करंतदा॥ ४९॥ ब्रह्मणश्चवरंप्रापकृत्वाचदुष्करंतपः॥ उवाचतादृशींदृष्ट्वानिराहारांतपस्विनीं॥ ५०॥ सर्वज्ञस्त
न्मनोमत्वाकृपासिंधुश्चनारद॥॥ ब्रह्मोवाच॥॥ अप्राप्यरामंदुष्प्रापंकरोषिदुष्करंतपः॥ ५१॥ जितेंद्रियाणांप्रवरंलक्ष्म
णंधर्मलक्षणं॥ ब्रह्मविष्णुशिवादीनामीश्वरंप्रकृतेःपरं॥ ५२॥ जन्मांतरेचभर्तारंप्राप्स्यसित्वंवरानने॥ इत्येवमुक्त्वाब्र
ह्माचजगामस्वालयंमुदा॥ ५३॥ देहंतत्याजसावन्हौसाचकुब्जाबभूवह॥ अथशूर्पणखावाक्यात्कोपात्कंपितविग्रहः॥
॥ ५४॥ जहारमाययासीतांमायावीराक्षसेश्वरः॥ सीतांनदृष्ट्वारामश्चमूर्च्छांप्रापचिरंमुने॥ ५५॥ चेतनांकारयामासभ्रा
[illegible]ध्यात्मिकेनच॥ ततोबभ्रामगहनंशैलंचकंदरंनदं॥ ५६॥ सचाहर्निशंशोकार्तोमुनीनामाश्रमंमुने॥ चिरमन्वेषणंकृ
[illegible]नदृष्ट्वाजानकींविभुः॥ ५७॥ चकारमित्रतांरामःसुग्रीवेणस्वयंप्रभुः॥ निहत्यवालिनंबाणैर्ददौराज्यंचलीलया॥ ५८
[illegible]वायचमित्रायस्वीकारपालनायवै॥ दूतान्प्रस्थापयामाससर्वत्रवानरेश्वरः॥ ५९॥ तस्थौसुग्रीवभवनेश्रीरामश्चस ॥ १४॥
[illegible]णः॥ हनूमतेवरंदत्वारम्यंरत्नांगुलीयकं॥ ६०॥ सीताया[illegible]धारणकारणं॥ तंचप्रस्थापयामासदक्षिणां

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

गुत्सा ॥ ६१ ॥ सुप्रीत्यालिंगनंदत्वापादरेणूनसुदुर्लभान् ॥ हनुमान्प्रययौलंकांसीतान्वेषणहेतवे ॥ ६२ ॥ रामाद्
संदेशोययौरुद्रकलोद्भवः ॥ अशोककाननेसीतांददर्शशोककर्शितां ॥ ६३ ॥ निराहारामतिकृशांकुव्हांचंद्रकलामिव ॥
तरामरामेतिजपंतींभक्तिपूर्वकं ॥ ६४ ॥ बिभ्रतींचजटाभारंतप्तकांचनसंन्निभाम् ॥ ध्यायमानांपदाब्जंचश्रीरामस्य
वानिशं ॥ ६५ ॥ शुद्धशय्यांसुशीलांचसुव्रतांचपतिव्रतां ॥ महालक्ष्मीलक्ष्मयुक्तांप्रज्वलंतींस्वतेजसा ॥ ६६ ॥ पुण्यदां
सर्वतीर्थानांदृष्ट्वाभुवनपावनीं ॥ प्रणम्यमातरंदृष्ट्वारुदंतींवायुनंदनः ॥ ६७ ॥ रत्नांगुलीयंरामस्यददौतस्यैमुदान्वितः ॥
रुरोदधर्मीतांदृष्ट्वाधृत्वातच्चरणांबुजम् ॥ ३८ ॥ उवाचरामसंदेशंसीताजीवनरक्षणम् ॥ ॥ हनुमानुवाच ॥ ॥ पारंसमु
द्रेश्रीरामःसन्नद्धश्चसलक्ष्मणः ॥ ६९ ॥ बभूवराममंत्रंचसुग्रीवोबलवान्कपिः ॥ रामश्चवालिनंहत्वाराज्यंनिष्कंटकंददौ ॥
॥ ७० ॥ सुग्रीवायचमित्रायतद्भार्यांवालिनाहृतां ॥ सुग्रीवश्चतवोद्धारंस्वीचकारचधर्मतः ॥ ७१ ॥ वानराश्चययुःसर्वेतवा
न्वेषणकरणात् ॥ प्राप्यमंगलवार्तांचमत्तोराजीवलोचनः ॥ ७२ ॥ गंभीरंसागरंबध्वासोऽचिरेणागमिष्यति ॥ निहत्य
रावणंपापंसपुत्रंचसबांधवं ॥ ७३ ॥ करिष्यत्यचिरेणैवहेमातस्तवमोक्षणं ॥ अद्यरत्नमयींलंकांनिःशंकस्त्वत्प्रसादतः ॥
॥ ७४ ॥ भस्मीभूतांकरिष्यामिमातःपश्यचसस्मितं ॥ मर्कटीडिंभतुल्यांचलंकांपश्यामिसुव्रते ॥ ७५ ॥ मूत्रतुल्यंसमुद्रंच
शरावमिवभूतलं ॥ पिपीलिकासंघमिवससैन्यंरावणंतथा ॥ ७६ ॥ संहर्तुंचसमर्थोहंमुहूर्तार्धेनलीलया ॥ रामप्रतिज्ञारक्षार्थं
नहनिष्यामिसांप्रतं ॥ ७७ ॥ स्वस्थाभवमहाभागेत्यजभीतिंमदीश्वरि ॥ वानरस्यवचःश्रुत्वारुरोदोच्चैर्मुहुर्मुहुः ॥ ७८ ॥
उवाचवचनंभीतासीतारामपतिव्रता ॥ सीतोवाच ॥ अयेजीवतिमेरामोमच्छोकार्णवदारुणात् ॥ ७९ ॥ अपिमेकुशली

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

नाथःकौसल्यानंदनःप्रभुः॥ कीदृशश्चकृशांगश्चजानकीजीवनोधुना ॥८०॥ किमहारश्चकिंभुंक्तेममप्राणाधिकःप्रियः॥
अपिपारेसमुद्रस्यसत्यंसीतापतिःस्वयं ॥८१॥ अपिसत्यंससन्नद्धोनशोकेनहतःप्रभुः॥ अपिस्मरतिमांपापांस्वामिनोदुः
खरूपिणीं ॥ ८२ ॥ मदर्थेकतिदुःखंवासंप्रापसमदीश्वरः॥ हारोनारोपितःकंठेपुराव्यवहितोरतौ ॥ ८३ ॥ अधुनैवावयोर्म
ध्येसमुद्रःशतयोजनः॥ अपिद्रक्ष्यामितंरामंकरुणासागरंप्रभुं ॥८४॥ कांतंशांतंनितांतंचधर्मिष्ठंधर्मकर्मणि ॥ अयिसेवां
करिष्यामिपादपद्मेपुनःप्रभोः ॥८५॥ पतिसेवाविहीनायामूढायाजीवनंवृथा ॥ अयिमेधर्मपुत्रश्चसत्यंजीवतिलक्ष्मणः
॥८६॥ मच्छोकसागरेमग्नोभग्नदर्पोमयाविना ॥ वीराणांप्रवरोधर्मीदेवकल्पश्चदेवरः॥ ८७॥ अपिसत्यंससंन्नद्धोमत्प्रभो
रनुजःसदा ॥ अपिद्रक्ष्यामिसत्यंतंलक्ष्मणंधर्मलक्षणं ॥ प्राणानामधिकंप्रेम्णाधन्यंपुण्यस्वरूपिणं ॥८८॥ इत्येवंवच
नंश्रुत्वादत्वाप्रत्युत्तरंशुभम् ॥ भस्मीभूतांचलंकांचचकारलीलयामुने ॥ ८९ ॥ पुनःप्रबोधंतस्यैचदत्वावायुसुतःकपिः॥
प्रययौलीलयावेगाद्यत्रराजीवलोचनः॥ ९०॥ सर्वंतत्कथयामासवृत्तांतंमातुरेवच ॥ सीतामंगलवृत्तांतंश्रुत्वारामोरुरो
दच ॥ ९१ ॥ रुरोदोच्चैर्लक्ष्मणश्चसुग्रीवश्चापिनारद ॥ वानरारुरुदुःसर्वेमहाबलपराक्रमाः॥ ९२ ॥ निबध्यसेतुंलंकांचप्र
ययौरघुनंदनः॥ ससैन्यःसानुजःशीघ्रंसन्नद्धश्चापिनारद ॥ ९३ ॥ निहत्यरावणंरामोरणंकृत्वासबांधवं ॥ चकारमोक्षणं
...नसीतायाश्चशुभेक्षणे ॥ ९४ ॥ कृत्वापुष्पकयानेनसीतांसत्यपरायणां ॥ अयोध्यांप्रययौशीघ्रंक्रीडाकौतुकमंगलैः॥
...५ ॥ क्रीडांचकारभगवान्सीतांकृत्वाचवक्षसि ॥ विजहौविरहज्वालांसीतारामश्चतत्क्षणं ॥९६॥ सप्तद्वीपेश्वरोरामो
...पृथिवीतले ॥ बभूवनिखिलापृथ्वीआधिव्याधिविवर्जिता ॥ ९७॥ बभूवतूरामपुत्रौधार्मिकौचकुशीलवौ ॥ तयो

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

नंदंनंदनंदनं ॥ स्वेच्छामयंसर्वपरंसर्वबीजंसनातनं ॥ १९ ॥ वदंतियोगिनःशश्वत्ध्यायंतेहरनिंशंशिशुं ॥ मन्वंतरसहस्रं
निराहारःकृशोदरः ॥ २० ॥ पद्मेपाद्मतपस्तेपेपुरापाद्मेतुयत्कृते ॥ पुनःकुरुतपस्यांचतदाद्रक्ष्यसिमामिति ॥ २१ ॥ सकृ
च्छब्दंचशुश्रावनददर्शतथापितं ॥ तावत्कालंपुनस्तप्त्वावरंप्रापददर्शतं ॥ ईदृशंपरमेशंचद्रक्ष्याम्यद्यतमुद्धव ॥ २२ ॥ पुराशं
भुस्तपस्तेपेयावद्वैब्रह्मणोवयः ॥ ज्योतिर्मंडलमध्येचगोलोकेतंददर्शसः ॥ २३ ॥ सर्वतत्वंसर्वसिद्धंममतत्वंपरंवरं ॥ संप्रापत
त्पदांभोजेभक्तिंचनिर्मलांपरां ॥ २४ ॥ चकारात्मसमंतंचयोभक्तोभक्तवत्सलः ॥ ईदृशंपरमेशंचद्रक्ष्याम्यद्यतमुद्धव ॥ २५
सहस्रशक्रपातांतंनिराहारःकृशोदरः ॥ यस्यानंतस्तपस्तेपेभक्त्याचपरमात्मनः ॥ २६ ॥ तदाचात्मसमंज्ञानंददौतस्मैयईश्व
रः ॥ ईदृशंपरमेशंचद्रक्ष्याम्यद्यतमुद्धव ॥ २७ ॥ सहस्रशक्रपातांतंधर्मस्तेपेचयत्तपः ॥ तदाबभूवसाक्षीसधार्मिणांसर्वक
र्मिणां ॥ २८ ॥ शास्ताचफलदाताचयत्प्रसादान्नृणामिह ॥ सर्वेशमीदृशमहोद्रक्ष्याम्यद्यतमुद्धव ॥ २९ ॥ अष्टाविंश
तिरिंद्राणांपतनेयद्दिवानिशं ॥ एवंक्रमेणमासाब्दैःशताब्दंब्रह्मणोवयः ॥ ३० ॥ अहोयस्यनिमेषेणब्रह्मणःपतनंभवेत्
ईदृशंपरमात्मानंद्रक्ष्याम्यद्यतमुद्धव ॥ ३१ ॥ नास्तिभूरजसांसंख्यायथैवब्रह्मणांतथा ॥ तथैवब्रह्मांडोविश्वानांतदाधारोमहावि
राट् ॥ ३२ ॥ विश्वेविश्वेचप्रत्येकंब्रह्मविष्णुशिवादयः ॥ मुनयोमनवःसिद्धामानवाद्याश्चराचराः ॥ ३३ ॥ यत्षोडशांशःसविराट्सृ
ष्टोनष्टश्चलीलया ॥ ईदृशंसर्वशास्तारंद्रक्ष्याम्यद्यतमुद्धव ॥ ३४ ॥ इत्येवमुक्त्वाक्रूरश्चपुलकांचितविग्रहः ॥ मूर्च्छांप्रापसा
श्रुनेत्राद्दध्यौतच्चरणांबुजम् ॥ ३५ ॥ बभूवभक्तिपूर्णश्चस्मारंस्मारंपदांबुजं ॥ उद्धवश्चतमाश्लिष्यप्रशशंसपुनःपुनः ॥
सचशीघ्रंययौगेहमक्रूरोपिस्वमंदिरे ॥ ३६ ॥ ॥ इतिश्री० श्रीकृ० अक्रूरहर्षोत्कर्षकथनंनामपंचषष्टितमोऽध्यायः ॥ ६५ ॥

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

श्रीनारायणउवाच॥ अथरासेसखीयुक्तोरासेरासेश्वरःस्वयं॥ सचरेमेतयासार्द्धमतीवरमणोत्सुकः॥१॥सुखसंभोगमात्रेण
ययौनिद्रांचराधिका॥ दृष्ट्वास्वप्नंसमुत्थायदीनोवाचप्रियंदिने॥ २॥राधिकोवाच॥ अहोस्वामिन्निहागच्छत्वांकरोमिस्व
वक्षसि॥ परिणामेविधातामेनजानेकिंकरिष्यति॥ ३ ॥ इत्युक्त्वासामहाभागाप्रियंकृत्वास्ववक्षसि॥ दुःस्वप्नंकथयामा
सत्हृदयेनविदूयता॥ ४॥ राधिकोवाच॥ रत्नसिंहासनेहंचरत्नछत्रंचबिभ्रती ॥ तदातपत्रंजग्राहरुष्टोविप्रश्चमेप्रभो॥५॥
सागरेकज्जलाकारेमहाघोरेचदुस्तरे॥ गभीरेप्रेरयामाससमामेवदुर्बलांसच॥ ६ ॥ तत्रस्रोतसिशोकार्ताभ्रमामिचमुहुर्मुहुः॥
महोर्मीणांचवेगेनव्याकुलानक्रसंकुलैः ॥ ७ ॥ त्राहित्राहीतिहेनाथत्वांवदामिपुनःपुनः॥ त्वांनदृष्ट्वामहाभीताकरोमिप्रा
र्थनांसुरम्॥ ८ ॥ कृष्णतत्रनिमज्जंतीपश्यामिचंद्रमंडलं॥ निपतंतंचगगनाच्छतखंडंचभूतले॥ ९ ॥ क्षणांतरेचपश्यामि
गगनात्सूर्यमंडलं॥ बभूवचचतुःखंडंनिपत्यधरणीतले ॥ १० ॥ एककालेचगगनेमंडलंचंद्रसूर्ययोः॥ अतीवकज्जला
कारंसर्वग्रस्तंचराहुणा॥ ११ ॥ क्षणांतरेचपश्यामिब्राह्मणोदीप्तिमानिति॥ मत्क्रोडस्थसुधाकुंभंबभंजचरुषेतिच॥१२
क्षणांतरेचपश्यामिमहारुष्टंचब्राह्मणम्॥ गृहीत्वाचव्रजंतंचरुषाचपरुषंमम ॥ १३ ॥ क्रीडाकमलदंडंचहस्ताद्धस्तंमम
प्रभो॥ सहसाखंडखंडंचबभूवसहहेतुना॥ १४ ॥ हस्ताद्धस्तंचसहसासद्रत्नसारदर्पणः॥ निर्मलःकज्जलाकारःखंडंख
डंबभूवह॥ १५ ॥ हारोमेरत्नसाराणांछिन्नोभूत्वाचवक्षसः॥ अतीवमलिनंपद्मंपपातधरणीतले॥ १६ ॥ सौधपुत्तलिकाः
र्वान्नृत्यंतिचहसंतिच॥ आस्फोटयंतिगायंतिरुदंतिचक्षणंक्षणं ॥ १७ ॥ कृष्णवर्णंबृहच्चक्रंखेभ्रमंतंमुहुर्मुहुः॥ निपतंतं
पतंतंपश्यामिचभयंकरं॥ १८ ॥ प्राणाधिदेवःपुरुषोनिःसृत्याभ्यंतरान्मम॥ राधेविदायंदेहीतिततोयामीत्युवाचह॥

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

१ ॥ कृष्णवर्णाचप्रतिमामामाश्लिष्यतिचुंबति ॥ कृष्णवस्त्रपरीधानाचेतिपश्यामिसांप्रतं ॥ २० ॥ इतीदंविपरीतंचद्द
त्वाचप्राणवल्लभ ॥ नृत्यंतिदक्षिणांगानिप्राणाआंदोलयंतिमे ॥ २१ ॥ रुदंतिशोकात्कर्षतिसमुद्विग्नंचमानसं ॥ किमिदं
किमिदंनाथवदवेदविदांवर ॥ २२ ॥ इत्युक्त्वाराधिकादेवीशुष्ककंठोष्ठतालुका ॥ पपाततत्पदांभोजेभीतासाशोकविह्व
ला ॥ २३ ॥ श्रुत्वास्वप्नंजगन्नाथोदेवींकृत्वास्ववक्षसि ॥ आध्यात्मिकेनयोगेनबोधयामासतत्क्षणं ॥ २४ ॥ तत्याजशो
कंसादेवीज्ञानंसंप्राप्यनिर्मलं ॥ शांतंचभगवंतंचकृत्वाकांतंस्ववक्षसि ॥ २५ ॥ ॥ इतिश्रीब्रह्म० महापु० श्रीकृष्णज०
श्रीराधाशोकापनोदनेषट्षष्टितमोऽध्यायः ॥ ६६ ॥ ॥ श्रीनारायणउवाच ॥ ॥ विरहव्याकुलांदृष्ट्वाकामिनींकाममो
हनः ॥ कृत्वावक्षसितांकृष्णोययौक्रीडासरोवरं ॥ १ ॥ राजराजेश्वरीराधाकृष्णवक्षसिराजते ॥ सौदामिनीवजलदेनवी
नेगगनेमुने ॥ २ ॥ रेमेसरमयासार्द्धंकृपयाचकृपानिधिः ॥ द्वयोर्द्वयोर्यथास्वर्णमण्योर्मारकतोमणिः ॥ ३ ॥ रत्ननिर्माण
पर्यंकेरत्नेंद्रसारनिर्मिते ॥ रत्नप्रदीपेज्वलतिरत्नभूषणभूषितः ॥ ४ ॥ रत्नभूषाभूषितयारासरत्नश्चकौतुकात् ॥ रसरत्ना
करेरम्येनिमग्नोरसिकेश्वरः ॥ ५ ॥ रासेरासेश्वरीराधारासेश्वरमुवाचसा ॥ सुरतौविरतौसत्यांविरतेनमनोरथे ॥ ६ ॥ ॥ रा
धिकोवाच ॥ प्रफुल्लाहंत्वयानाथम्लानाचत्वांविना ॥ यथामहौषधिगणःप्रभातेभातिभास्करे ॥ ७ ॥ नक्तंदीपशिखे
वाहंत्वयासार्द्धंत्वयाविना ॥ दिनेदिनेयथाक्षीणाकृष्णपक्षेविधोःकला ॥ ८ ॥ तववक्षसिमेदीप्तिःपूर्णचंद्रप्रभासमा ॥ सद्योमृ
तात्वयात्यक्ताकुहूचंद्रकलायथा ॥ ९ ॥ ज्वलदग्निशिखेवाहंघृताहुत्यात्वयासह ॥ त्वयाविनाहंनिर्वाणाशिशिरेपद्मिनीय
था ॥ १० ॥ चिंताज्वरजराग्रस्तामतस्त्वयिगतेप्यहं ॥ अस्तंगतेरवौचंद्रेध्वांतग्रस्ताधरायथा ॥ ११ ॥ भ्रष्टावेषस्त्वांविनामेरूपं

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

यौवनचेतनं॥ तारावलीपरिभ्रष्टासूर्यसूतोदयेयथा॥१२॥ त्वमेवात्माचसर्वेषांममनाथोविशेषतः॥ तनुर्यथात्मनात्यक्तातथा
हंचत्वयाविना॥१३॥ स्थलंयथाचित्रयुक्तंत्वयासार्द्धमहंतथा॥ असंस्कृतात्वयाहीनातृणाछन्नायथामही॥१४॥ त्वयासा
र्द्धमहंकृष्णचित्रयुक्तेवमृन्मयी॥ त्वांविनाजलधौताहंविरूपामृन्मयीवच॥१५॥ गोपांगनानांशोभाचत्वयारासेश्वरेणच॥
हारेस्वर्णविकारेचश्वेतेनमणिनासह १६ व्रजराजत्वयासार्द्धंराजंतेराजराजयः॥ यथाचंद्रेणनभसिताराराजिर्विराजते
॥१७॥ त्वयाशोभायशोदायानंदस्यनंदनंदन॥ यथाशाखाफलस्कंधैस्तरुराजिर्विराजते १८ त्वयासार्द्धंगोकुलेशशोभा
गोकुलवासिनां॥ यथासर्वालोकराजीराजेंद्रेणविराजते १९ रासस्यापिचरासेशत्वयाशोभामनोहरा॥ राजतेदेवराजे
नयथास्वर्गेमरावती॥ २० ॥ वृंदावनस्यवृक्षणांत्वंचशोभापतिर्गतिः॥ अन्येषांचवनानांचबलवान्केसरीयथा॥ २१ ॥
त्वयाविनायशोदाचनिमग्नाशोकसागरे॥ अप्राप्यवत्संसुरभीक्रोशंतीव्याकुलायथा॥ २२॥ आंदोलयंतिनंदस्यप्राणाद्द
ग्धंचमानसं॥ त्वयाविनासप्तरात्रेयथाधान्यसमाहकः॥ २३ ॥ इत्युक्त्वापरमप्रेम्णासापतंतीहरेःपदे॥ पुनराध्यात्मिके
नैवबोधयामासतांविभुः॥२४ ॥ आध्यात्मिकोमहायोगोमोहसंच्छेदकारणं॥ यथापरशुश्चवृक्षाणांतीक्ष्णधारश्चनारद ॥
॥ २५ ॥॥॥॥ नारदउवाच॥॥॥॥ आध्यात्मिकंमहायोगंवदवेदविदांवर॥ शोकच्छेदंचलोकानांश्रोतुंकौतूहलंमम ॥ २६ ॥
श्रीनारायणउवाच॥॥॥॥ आध्यात्मिकोमहायोगोनज्ञातोयोगिनामपि ॥ सचनानाप्रकारश्चसर्ववेत्तिहरिःस्वयं ॥ २७ ॥ ॥२०॥
केचिदाध्यात्मिकंचैवगोलोकेराधिकेश्वरः॥ सुप्रीतःकथयामासत्रिपुरारिंमहामुने॥ २८ ॥ सहस्रेंद्रनिपातांतंतपःकुर्वंत
रं॥ श्रेष्ठंज्येष्ठंवैष्णवानांवरिष्ठंचतपस्विनां॥ २९ ॥ पुष्करेदुष्करंतप्त्वापाद्मेपाद्मंचपद्मजः॥ दृष्ट्वातंसादरंकृत्वाउ

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

...कांचिद्दैवतं ॥ ३० ॥ शतेंद्रपातपर्यंतंकठोरेणकृशोदरं ॥ निश्चेष्टमस्थिसारंचकृपयाचकृपानिधिः ॥ ३१ ॥ सिंहक्षेत्रेपु
...धर्ममत्तातंधर्मिणांवरं ॥ चतुर्दशेंद्रावच्छिन्नंतपस्तप्त्वाकृशोदरं ॥ ३२ ॥ पपाठाध्यात्मिकंकिंचित्कृपयाचकृपानिधिः ॥
किंचिच्छतेंद्रावच्छिन्नमातपंतमुवाचसः ॥ ३३ ॥ किंचित्सनत्कुमारंचतपंतंसुचिरंचिरं ॥ सुतपंतमनंतंचकिंचिच्चोवाचनार
द ॥ ३४ ॥ चिरंतपंतंकपिलंहिमशैलेतपस्विनं ॥ पुष्करेभास्करेकिंचित्तपंतंदुष्करंतपः ॥ ३५ ॥ उवाचकिंचित्प्रह्लादंकिंचि
द्दुर्वाससंभृगुं ॥ एवंनिगूढंभक्तंचकृपयाभक्तवत्सलः ॥ ३६ ॥ क्रीडासरोवरेरम्येयदुवाचकृपानिधिः ॥ शोकार्त्ताराधिकांत
च्चकथयामिनिशामय ॥ ३७ ॥ विरसांरसिकांदृष्ट्वावासयित्वाचवक्षसि ॥ उवाचाध्यात्मिकंकिंचिद्योगिनींयोगिनांगुरुः
॥ ३८ ॥ ॥ श्रीकृष्णउवाच ॥ ॥ जातिस्मरेस्मरात्मानंकथंविस्मरसिप्रिये ॥ सर्वंगोलोकवृत्तांतंसुदाम्नःशापमेवच ॥
॥ ३९ ॥ शापात्किंचिद्दिनंदीनेत्वद्विच्छेदोमयासह ॥ भविष्यतिमहाभागेमेलनंपुनरावयोः ॥ ४० ॥ पुनरेवगमिष्यामिगो
लोकंतंनिजालयं ॥ गत्वागोपांगनाभिश्चगोपैर्गोलोकवासिभिः ॥ ४१ ॥ अधुनाध्यात्मिकंकिंचित्त्वांवदामिनिशामय ॥ शो
कघ्नंहर्षदंसारंसुखदंमानसस्यच ४२ अहंसर्वांतरात्माचनिर्लिप्तःसर्वकर्मसु ॥ विद्यमानश्चसर्वेषुसर्वत्राहष्टएवच ४३ वायु
श्चरतिसर्वत्रयथैवसर्ववस्तुषु ॥ नचलिप्तस्तथैवाहंसाक्षीचसर्वकर्मणां ॥ ४४ ॥ जीवोमत्प्रतिबिंबश्चसर्वसर्वत्रजीविषु ॥ भो
क्ताशुभाशुभानांचकर्ताचकर्मणांसदा ॥ ४५ ॥ यथाजलघटेष्वेवमंडलंचंद्रसूर्ययोः ॥ भग्नेषुतेषुसंश्लिष्टस्तयोरेवतथाम
यि ॥ ४६ ॥ जीवश्लिष्टस्तथाकालेमृतेषुजीविषुप्रिये ॥ आवांचविद्यमानौचसततंसर्वजंतुषु ॥ ४७ ॥ आधारश्चाहमाधेयं
कार्यंचकारणंविना ॥ अयेसर्वाणिद्रव्याणिनश्वराणिचसुंदरि ॥ ४८ ॥ आविर्भावाधिकाःकुत्रकुत्रचिन्नूनमेवच ॥ ममां

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

शाःकेपिदेवाश्चकेचिद्देवाःकलास्तथा॥ ४९ ॥ केचित्कलाःकलांशांशास्तदंशांशाश्चकेनच ॥ मदंशाप्रकृतिःसूक्ष्मासाचमू
र्त्याचपंचधा॥ ५० ॥ सरस्वतीचकमलादुर्गात्वंचापिवेदसूः ॥ सर्वेदेवाःप्रकृतिकायावंतोमूर्तिधारिणः॥५१॥ अहमात्मा
नित्यदेहीभक्तध्यानानुरोधतः॥ येयेप्रकृतिकाराधेतेनष्टाःप्राकृतेलये॥ ५२ ॥ अहमेवासमेवाग्रेपश्चादप्यहमेवच॥ यथा
हंचतथात्वंचयथाधावल्यदुग्धयोः ॥ ५३ ॥ भेदःकदापिनभवेन्निश्चितंचतथावयोः ॥ अहंमहान्विराट्सृष्टौविश्वानिय
स्यलोमसु॥ ५४ ॥ अंशस्त्वंतत्रमहतीस्वांशेनतस्यकामिनी ॥ अहंक्षुद्रविराट्सृष्टौविश्वंयन्नाभिपद्मतः॥ ५५ ॥ अयं
विष्णोर्लोमकूपेवासोमेचांशतःसति ॥ तस्यस्त्रीत्वंचबृहतीस्वांशेनसुभगातथा ॥ ५६ ॥ तस्यविश्वेचप्रत्येकंब्रह्मवि
विष्णुशिवादयः॥ ब्रह्मविष्णुशिवाअंशाश्चान्याश्चापिचमत्कलाः॥ ५७॥ मत्कलांशांशकलयासर्वेदेविचराचराः ॥ वैकुं
ठेत्वंमहालक्ष्मीरहंतत्रचतुर्भुजः ॥ ५८ ॥ सचविश्वाद्बहिश्चार्द्धंयथागोलोकएवच ॥ सरस्वतीत्वंसत्येचसावित्रीब्रह्म
णःप्रिया॥५९॥ शिवलोकेशिवात्वंचमूलप्रकृतिरीश्वरी॥ विनश्यदुर्गेदुर्गाचसर्वदुर्गातिनाशिनी॥ ६०॥ साएवदक्षकन्या
चसाएवशैलकन्यका॥ कैलासेपार्वतीतेनसौभाग्याशिववक्षसि ६१ स्वांशेनत्वंसिंधुकन्याक्षीरोदेविष्णुवक्षसि॥ अहंस्वां
शेनसृष्टौचब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ६२ त्वंचलक्ष्मीःशिवाधात्रीसावित्रीचपृथक्पृथक्॥ गोलोकेचस्वयंराधारासेरासेश्वरीस
दा॥ ६३ ॥ वृंदावृंदावनेरम्येविरजाविरजातटे॥ सात्वंसुदामशापेनभारतंपुण्यमागता॥ ६४ ॥ पूतंकर्तुंभारतंचवृंदारण्यं
सुंदरि॥ त्वत्कलांशांशकलयाविश्वेषुसर्वयोषितः॥६५॥ यायोषित्साचभवतीयःपुमान्सोहमेवच॥ अहंचकलयावन्हिस्त्वं
स्वाहादाहिकाप्रिया॥ ६६ ॥ त्वयासहसमर्थोहंनालंदग्धुंचत्वांविना॥ अहंदीप्तिमतांसूर्यःकलयात्वंप्रभाकरी॥ ६७ ॥ संज्ञा

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

यथाभास्मित्वांविनाहंनदीप्तिमान् ॥ अहंचकलयाचंद्रस्त्वंचशोभाचरोहिणी ॥ ६८ ॥ मनोहरस्त्वयासार्द्धंत्वांविना
चमुंदरः ॥ अहमिंद्रश्चकलयासर्वलक्ष्मीश्चत्वंशची ॥ ६९ ॥ त्वयासार्द्धंदेवराजोहतश्रीश्चत्वयाविना ॥ अहंधर्मश्चकलयात्वं
चमूर्तिश्चधर्मिणी ॥ ७० ॥ नाहंशक्तोधर्मकृत्येत्वांचधर्मक्रियांविना ॥ अहंयज्ञश्चकलयात्वंस्वाहांशेनदक्षिणा ॥ ७१ ॥ त्वया
सार्द्धंचफलदोप्यसमर्थस्त्वयाविना ॥ कलयापितृलोकोहंस्वांशेनत्वंस्वधासती ॥ ७२ ॥ त्वयालंकव्यदानेचसदानालंत्व
याविना ॥ अहंपुमांस्त्वंप्रकृतिर्नस्रष्टाहंत्वयाविना ॥ ७३ ॥ त्वंचसंपत्स्वरूपाहमीश्वरश्चत्वयासह ॥ लक्ष्मीयुक्तस्त्वयाल
क्ष्म्यानिःश्रीकश्चत्वयाविना ७४ यथानालंकुलालश्चघटंकर्तुंमृदाविना ॥ अहंशेषश्चकलयास्वांशेनत्वंवसुंधरा ॥ ७५ ॥ त्वां
सस्यरत्नाधारांचबिभर्मिमूर्ध्निसुंदरि ॥ त्वंचकांतिश्चशांतिश्चमूर्तिर्मूर्तिमतीसती ॥ ७६ ॥ तुष्टिःपुष्टिःक्षमालज्जाक्षुधातृष्णाप
रादया ॥ निद्राशुद्धाचतंद्राचमूर्छाचसन्नतिःक्रिया ॥ ७७ ॥ मूर्तिरूपाभक्तिरूपादेहिनांदेहरूपिणी ॥ ममाधारासदात्वंचतवा
त्माहंपरस्परं ॥ ७८ ॥ यथात्वंचतथाहंचसमौप्रकृतिपूरुषौ ॥ नहिसृष्टिर्भवेद्देविद्वयोरेकतरंविना ॥ ७९ ॥ इत्युक्त्वापरमा
त्माचराधांप्राणाधिकांप्रियां ॥ कृत्वावक्षसिसुप्रीतोबोधयामासनारद ॥ ८० ॥ सचक्रीडानियुक्तश्चबभूवरत्नमंदिरे ॥ त
याचराधयासार्द्धंकामुक्यासहकामुकः ॥ ८१ ॥ इतिश्रीब्र० महापु० श्रीकृष्णजन्मखंडेआध्यात्मिकयोगकथनंनामसप्त
षष्टितमोध्यायः ॥ ६७ ॥ ॥ श्रीनारायणउवाच ॥ ॥ कृत्वाक्रीडांसमुत्थायपुष्पतल्पात्पुरातनः ॥ निद्रितांप्राणसह
शींबोधयामासतत्क्षणं ॥ १ ॥ वस्त्रांचलेनसंस्कृत्यकृत्वातन्निर्मलंमुखं ॥ उवाचमधुरंशांतंशांतांचमधुसूदनः ॥ २ ॥ श्रीकृ
ष्णउवाच ॥ अयितिष्ठक्षणंरासेरासेश्वरिशुचिस्मिते ॥ व्रजवृंदावनंवापिव्रजंव्रजव्रजेश्वरि ॥ ३ ॥ रासाधिष्ठातृदेवित्वंरासं

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

[illegible]त.उ. रासेकुरुक्षणं॥ग्रामेग्रामेयथासंतःसर्वत्रग्रामदेवताः॥ ४॥ प्रियालिनिवहैःसार्द्धंक्षणंचंदनकाननं॥ क्षणंवाचंपकवनंगच्छ अ०६८
२२॥ वातिष्ठसुंदरि॥ ५॥ क्षणंगृहंचयास्यामिविशिष्टंकार्यमास्तिमे॥ विरामंदेहिमेप्रीत्याक्षणंमांप्राणवल्लभे॥ ६॥ प्राणाधि
ष्ठातृदेवित्वंप्राणाश्चत्वयिसंतिमे॥ प्राणीविहायप्राणांश्चकुत्रस्थातुंक्षमःप्रिये॥७॥ त्वयिमेमानसंशश्वत्त्वंमेसंसारवासना॥
त्वत्तोममप्रियानास्तित्वमेवशंकरात्प्रिया॥ ८॥ प्राणामेशंकरःसत्यंत्वंचप्राणाधिकासति॥ इत्युक्त्वातांसमाश्लिष्यभ
गवान्गंतुमुद्यतः॥ ९॥ अक्रूरागमनंज्ञात्वासर्वज्ञःसर्वसाधनः॥ आत्मापाताचसर्वेषांसर्वोपकारकारकः॥ १०॥ दृष्ट्वात
मेवगच्छंतमुत्सुकंभिन्नमानसं॥ उवाचराधिकादेवीत्हृदयेनविदूयता॥ ११॥ ॥ राधिकोवाच॥ ॥ हेनाथरमणश्रेष्ठश्रे
ष्ठश्चप्रेयसांमम॥ हेकृष्णहेरमानाथव्रजेशमाव्रजव्रजं॥ १२॥ अधुनात्वंप्राणनाथपश्यामिभिन्नमानसं॥ गतेत्वयिममप्रे
मगतंसौभाग्यमेवच॥ १३॥ क्यासिमांविनिक्षिप्यगंभीरेशोकसागरे॥ विरहव्याकुलांदीनांत्वय्येवशरणागताम् १४
नयास्यामिपुनर्गेहंयास्यामिकाननांतरं॥ कृष्णकृष्णेतिकृष्णेतिगायंगायंदिवानिशं॥ १५॥ नयास्याम्यथवारण्यंया
स्यामिकामसागरे॥ तत्रत्वत्कामनांकृत्वात्यक्ष्यामिचकलेवरं॥ १६॥ यथाकाशोयथात्माचयथाचंद्रोयथारविः॥ तथा
त्वंयासिमत्पार्श्वेनिबद्धोवसनांचले॥ १७॥ अधुनायासिनैराश्यंकृत्वामेदीनवत्सल॥ नयुक्तंहिपरित्यक्तुंदीनांमांशरणा
गताम्॥ १८॥ यत्पादपद्मंध्यायंतेब्रह्मविष्णुशिवादयः॥ त्वांमाययागोपवेषंकथंजानामिमत्सरी॥ १९॥ कृतंयद्देवदु
[illegible]र्तिमपराधसहस्रकं॥ यदुक्तंपतिभावेनचाभिमानेनतत्क्षम॥ २०॥ चूर्णीभूतश्चमद्गर्वोदूरीभूतोमनोरथः॥ विज्ञातमात्म ॥२२॥
[illegible]र्ग्यंकिमन्यत्कथयामिते॥ २१॥ ज्ञात्वागर्गमुखाच्छ्रुत्वामाहितातवमायया॥ त्वांचवक्तुंनशक्नोमिप्रेम्णावाभक्तिपा

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

॥ २२ ॥ यासिचेन्मांपरित्यज्यसकलंकोभविष्यसि ॥ त्वत्पुत्रपौत्रानश्यंतिब्रह्मकोपानलेनच ॥ २३ ॥ क्षणंयुगशतंम
येत्वांविनाप्राणवल्लभं ॥ कथंशताब्दंत्वांत्यक्त्वाविभर्मिजीवनंप्रभो ॥ २४ ॥ इत्युक्त्वाराधिकाकोपात्पपातधरणीतले ॥
मूर्छासंप्रापसहसाजहारचेतनांमुने ॥ २५ ॥ कृष्णस्तांमूर्च्छितांदृष्ट्वाकृपयाचकृपानिधिः ॥ चेतनांकारयित्वाचवासयामास
वक्षसि ॥ २६ ॥ बोधयामासविविधंयोगैःशोकविखंडनैः ॥ तथापिशोकंत्यक्तुंचनशशाकशुचिस्मिता ॥ २७ ॥ सामान्यवस्तुवि
श्लेषोनृणांशोकायकेवलं ॥ देहात्मनोश्चविच्छेदःकसुखायप्रकल्पते ॥ २८ ॥ नययौतत्रदिवसेव्रजराजोव्रजंप्रति ॥ क्री
डासरोवराभ्याशंप्रययौराधयासह ॥ २९ ॥ तत्रगत्वापुनःक्रीडांचकारचतयासह ॥ विजहौविरहज्वालांरासेरासेश्वरीमुदा
॥ ३० ॥ राधासास्वामिनासार्द्धंपुष्पचंदनचर्चिता ॥ पुष्पचंदनतल्पेचतस्थौरहसिनारद ॥ ३१ ॥ ॥ इतिश्रीब्र० म० श्रीकृ
ष्णज० शोकविमोचनंनामअष्टषष्टितमोऽध्यायः ॥ ६८ ॥ ॥ नारदउवाच ॥ ॥ अतःपरंकिंरहस्यंराधाकेशवयोर्वद ॥
निगूढतत्त्वमस्पष्टंतन्मेव्याख्यातुमर्हसि ॥ १ ॥ श्रीनारायणउ० ॥ शृणुनारदवक्ष्यामिरहस्यंपरमाद्भुतं ॥ गोपनीयंचवेदे
षुपुराणेषुपुराविदां ॥ २ ॥ पुनःसकामोभगवान्कृष्णःस्वेच्छामयोविभुः ॥ रेमेसरमयासार्द्धंविदग्धश्चविदग्धया ॥ ३ ॥ चतुः
षष्टिकलाशक्त्यायथाकांताकलावती ॥ कामशास्त्रेषुनिपुणाविदग्धारसिकेश्वरी ॥ ४ ॥ शृंगारलीलानिपुणाशश्वत्कामा
चकामुकी ॥ सुंदरीसुदरीष्वेवशश्वत्सुस्थिरयौवना ॥ ५ ॥ पितॄणांमानसीकन्याधन्यामान्याचमानिनी ॥ शंभोःशिष्याज्ञा
नयुताशतकल्पांतजीविनी ॥ ६ ॥ वेदवेदांगनिपुणायोगनीतिविशारदा ॥ नानारूपधरासाध्वीप्रसिद्धासिद्धयोगिनी ॥ ७ ॥
तत्कन्याराधिकादेवीमातृतुल्याचकामुकी ॥ चकारनानाभावंसासुशीलास्वामिनंप्रति ॥ ८ ॥ चतुःषष्टिकलामानंशृंगारंच

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

.उ.
२३ ॥

चकारसः ॥ तथा विशिष्टया सा कं रासे रासरसोत्सुकः ॥९॥ तां नखाग्रक्षतश्रोणीं नखक्षतपयोधरां ॥ लुप्तचंदनसिंदूरां कबरी अ०६१
शिथिलांसतीं ॥ १० ॥ सुखसंभोगमग्नां च नग्नां च शोकमूर्च्छितां ॥ पुलकांचितसर्वांगीं निद्रादेवीं समाययौ ॥ ११ ॥ दृष्ट्वा तां नि
द्रितां कृष्णः कृपया च कृपानिधिः ॥ रुरोद माययामायी मायेशो लोकशिक्षया ॥ १२ ॥ कृत्वा वक्षसि राधां च चुचुंब च पुनः पुनः
॥ स्नातां च नेत्रसलिलैः प्राणाधिष्ठातृदेवतां ॥ १३ ॥ प्राणाधिकां प्रियतमां धारयामास वाससी ॥ वन्हिशुद्धे ति सुक्ष्मे चामू
ल्ये विश्वसुदुर्लभे ॥ १४ ॥ कबरीं रचयामास ददौ कुंकुमचंदनं ॥ तद्गात्रे च गले हारममूल्यं रत्ननिर्मितं ॥ १५ ॥ सिंदूरं च ददौ
तस्याः सीमंताधःस्थले मले ॥ दाडिंबकुसुमाकारं युक्तं चंदनबिंदुभिः ॥ १६ ॥ चकार पद्मकं गंडे नानाचित्रविचित्रकं ॥ ददौ
तत्पादपद्मे च रत्नमंजीररंजितं ॥ १७ ॥ पादांगुलिनखाग्रे च सुंदरालक्तकं ददौ ॥ नानासुवेषोज्वलितां तां निद्राकुलितां विभुः
॥ १८ ॥ पुनश्चकार मोहेन गाढालिंगनमीप्सितं ॥ पुनश्चुंबनं कृत्वा निवेश्य च स्ववक्षसि ॥ १९ ॥ सुष्वाप जगतां स्वामी
कामी विरहकातरः ॥ एतस्मिन्नंतरे काले ब्रह्मा लोकपितामहः ॥ २० ॥ शिवशेषादिभिर्देवैर्मुनींद्रैः सार्द्धमाययौ ॥ आगत्य
नत्वा शिरसा तुष्टाव संपुटांजलिः ॥ २१ ॥ सामवेदोक्तस्तोत्रेण परिपुर्णतमं विभुं ॥ २२ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ जय जय जगदीश वं
दितचरण निर्गुण निराकार स्वेच्छामय भक्तानुग्रह नित्यविग्रह गोपवेष मायया मायेश सुवेष सुशील शांत सर्वकांत दांत नितां
त ज्ञानानंद परात्परतर प्रकृतेः पर सर्वांतरात्मरूप निर्लिप्त साक्षिस्वरूप व्यक्ताव्यक्त निरंजन भारावतारण करुणार्णव शोकसं ॥ २३ ॥
तापग्रसन जरामृत्युभयादिहरण शरणपंजर भक्तानुग्रहकातर भक्तवत्सल भक्तसंचितधन ओं नमोस्तु ते ॥ २३ ॥ सर्वाधिष्ठा
देवायेत्युक्त्वा वै प्रणिणाय च ॥ पुनः पुनरुवाचेदं मूर्च्छितश्च बभव ह २४ इति ब्रह्मकृतं स्तोत्रं यः श्रृणोति समाहितः ॥ तत्सर्वा

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

॥श्चसाद्धिश्चभवत्येवनसंशयः॥ २५ ॥ अपुत्रोलभतेपुत्रंप्रियाहीनोलभेत्प्रियाम्॥ निर्धनोलभतेसत्यंपरिपूर्णतमंधनं॥
॥ २६ ॥ इहलोकेसुखंभुक्त्वाचांतेदास्यंलभेद्धरेः॥ अचलांभक्तिमाप्नोतिमुक्तेरपिसुदुर्लभाम्॥ २७॥ स्तुत्वाचजगतां
धाताप्रणम्यचपुनःपुनः॥ शनैःशनैःसमुत्थायभक्त्यापुनरुवाचह॥ २८ ॥ ॥ ब्रह्मोवाच॥ ॥ उत्तिष्ठदेवदेवेशपरमा
नंदकारण॥ नंदनंदनसानंदनित्यानंदनमोस्तुते॥ २९ ॥ व्रजनंदालयंनाथत्यजवृंदावनंवनं॥ स्मरसुदामशापंचशतव
र्षनिबंधनं॥ ३०॥ भक्तशापानुरोधेनशतवर्षंप्रियांत्यज॥ पुनरेतांचसंप्राप्यगोलोकंचगमिष्यसि॥ ३१ ॥ गत्वापितृगृ
हंदेवपश्याक्रूरंसमागतं॥ पितृव्यमतिथिंमान्यंधन्यंवैष्णवमीश्वरं॥ ३२॥ तेनसार्द्धंमधुपुरींभगवन्गच्छसांप्रतम्॥
कुरुशंभोर्धनुर्भंगंभग्नंवैरिगणंहरे॥ ३३ ॥ हनकंसंदुरात्मानंतातंबोधयमातरं॥ निर्माणंद्वारकायाश्चभारावतरणंभु
वः॥ ३४ ॥ दहवाराणसींशंभोःशक्रस्यसदनंविभो॥ शिवस्यजृंभणंयुद्धेबाणस्यभुजकृंतनं॥ ३५ ॥ रुक्मिणी
हरणंनाथघातनंनरकस्यच॥ षोडशानांसहस्रंचस्त्रीणांपाणिग्रहंकुरु॥ ३६ ॥ त्यजप्रियांप्राणसमांव्रजेश्वरव्रजंव्र
ज॥ उत्तिष्ठोत्तिष्ठभद्रंतेयावद्राधानजाग्रति॥ ३७॥ इत्येवमुक्त्वाब्रह्माचसेंद्रैर्देवगणैःसह॥ जगामब्रह्मलोकंचशे
षश्चशंकरस्तथा॥ ३८ ॥ पुष्पचंदनवृष्टिंचकृष्णस्योपरिदेवताः॥ चक्रुःप्रीत्याचभक्त्याचवाग्बभूवाशरीरिणी॥
॥ ३९ ॥ वधकंसंवधार्हंचस्वपित्रोर्मोक्षणंकुरु॥ क्षयंकुरुभुवोभारंनारदेत्येवमेवच॥ ४० ॥ इत्येवंतद्वचःश्रुत्वा
भगवान्भूतभावनः॥ राधांभगवतींत्यक्त्वासमुत्तस्थौशनैःशनैः॥ ४१ ॥ ययौहरिःकियद्दूरंनिरीक्ष्यचपुनःपुनः॥
क्षणंतस्थौचंदनानांवनेवाससमीपतः॥ ४२ ॥ विहायराधानिद्रांसासमुत्तस्थौस्वतल्पतः॥ ननिरीक्ष्यहरिंशांतंकांतंच

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

प्राणवल्लभं ॥ ४३ ॥ हानाथरमणप्रेष्ठप्राणेशप्राणवल्लभ ॥ प्राणचोरप्रियतमक्कगतोसीत्युवाचह ॥ ४४ ॥ क्षणमन्वेषणं
कृत्वाबभ्राममालतीवनं ॥ उवासक्षणमुत्तस्थौक्षणंसुष्वापभूतले ॥ ४५ ॥ रुरोदक्षणमत्युच्चैर्विललापमुहुर्मुहुः ॥ आग
च्छागच्छहेनाथेत्येवमुक्त्वापुनःपुनः ॥ ४६ ॥ मूर्च्छांसंप्रापसंतापात्संतप्ताविरहानलैः ॥ भूतलेचतृणाच्छन्नेपपातचयथा
मृता ॥ ४७ ॥ आययुस्तत्रगोप्यश्चब्रह्मन्नूशतसहस्रशः ॥ काश्चिच्चामरहस्ताश्चगृहीत्वाचंदनद्रवं ॥ ४८ ॥ तासांमध्येप्रि
यालीलाःकृत्वाराधांस्ववक्षसि ॥ मृतामिवप्रियांदृष्ट्वारुरोदप्रेमविह्वला ॥ ४९ ॥ सजलंपंकजदलंपंकोपरिनिधायच ॥
स्थापयामासतांराधांनिश्चेष्टांचमृतामिव ॥ ५० ॥ गोपीभिःसेवितांतत्ररुचिरैःश्वेतचामरैः ॥ चंदनद्रवयुक्तांचास्निग्धवस्त्रा
न्वितांसतीं ॥ ५१ ॥ ददर्शकृष्णस्तत्रेत्यतामेवप्राणवल्लभाम् ॥ निवारितश्चगोपीभिर्बलिष्ठाभिश्चनारद ॥ ५२ ॥ यथानी
तःसापराधोदंड्यश्चोराजभयादिभिः ॥ चकारराधांक्रोडेचसमागत्यकृपानिधिः ॥ ५३ ॥ चेतनांकारयामासबोधयामास
बोधनैः ॥ संप्राप्यचेतनांदेवीददर्शप्राणवल्लभं ॥ ५४ ॥ बभूवसुस्थिरादेवीतत्त्याजविरहज्वरं ॥ चकारकांतंसाकांतागात्रा
लिंगनमीप्सितं ॥ ५५ ॥ नानाप्रकारश्शृंगारंचकारमधुसूदनः ॥ उवासरत्नतल्पेचराधांकृत्वास्ववक्षसि ॥ ५६ ॥ राधास
खीरत्नमालाविदग्धासर्वपूजिता ॥ उवाचकृष्णंमधुरंनीतिसारमनुत्तमं ॥ ५७ ॥ ॥ रत्नमालोवाच ॥ ॥ शृणुकृ
ष्णप्रवक्ष्यामिपरिणामसुखावहं ॥ हितंतथ्यंनीतिसारंदंपत्योःप्रीतिकारणं ॥ ५८ ॥ संमतंकामशास्त्रेषुनीतौवेदपुराणयोः
लौकिकव्यवहारेषुप्रशस्यंसुयशस्करं ॥ ५९ ॥ नारीणांचयथामाताप्रियोभ्राताचबंधुषु ॥ ततःप्रियश्चपुत्रश्चपुत्रादेवप्रि
[illegible]तिः ॥ ६० ॥ शतपुत्रात्प्रियःस्वामीसाध्वीनांसाधुसंमतः ॥ रसिकानांविदग्धानांनहिभर्तुःपरःप्रियः ॥ ६१ ॥ यदिभ

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

...दग्धानांसुखावहः ॥ अन्यथाविषतुल्यश्चविषमश्चेत्खलःखलु ॥ ६२ ॥ संसारेचान्नृतेवत्सदंपत्योःप्रीतिरेव
च ॥ परस्परंचसमताप्रेमसौभाग्यमीप्सितं ॥ ६३ ॥ दंपत्योःसमतानास्तियत्रयत्राहिमंदिरे ॥ अलक्ष्मीस्तत्रतत्रैवविफलं
जीवनंतयोः ॥ ६४ ॥ सुस्वामिनांविभेदश्चपरंदुःखंचयोषितां ॥ शोकसंतापबीजंचजीवितंमरणाधिकं ॥ ६५ ॥ स्वप्नेजा
गरणेचापिपतिःप्राणाश्चयोषितः ॥ पतिरेवगुरुस्त्रीणामिहलोकेपरत्रच ॥ ६६ ॥ अस्मात्त्वयिगतेनाथेमूर्छांसंप्रापराधि
का ॥ पपातसहसाभूमौतृणाच्छन्नेचभूतले ॥ ६७ ॥ मयादत्तंमुखेस्याश्चशीतलंजलमुत्तमं ॥ तदाश्वासोबभूवास्याश्चेत
नंबाल्यमेवच ॥ ६८ ॥ क्षणंवदतिहेनाथहेकृष्णेतिक्षणंसखी ॥ क्षणंरोदितिसंतप्तामूर्छांप्राप्नोतितत्क्षणं ॥ ६९ ॥ राधिका
याःशरीरंचसंतप्तंविरहानलैः ॥ दग्धलोहयष्टिसममस्पृश्यमनलोपमं ॥ ७० ॥ स्वप्नेजागरणेरात्रौदिवासुचगृहेवने ॥ ज
लेस्थलेचांतरिक्षेभ्युदयेचंद्रसूर्ययोः ॥ ७१ ॥ नास्तिभेदश्चराधायामृततुल्याजडाकृतिः ॥ शश्वत्पश्यतिस्थानस्थासर्वंवि
ष्णुमयंजगत् ॥ ७२ ॥ स्निग्धपंकेपंकजानांसजलानिदलानिच ॥ निपत्यतत्कृतेतल्पेसुष्वापविरहातुरा ॥ ७३ ॥ सेविता
साप्रियालीभिःसंततंश्वेतचामरैः ॥ चंदनद्रवसंसिक्तास्निग्धवस्त्रसमन्विता ॥ ७४ ॥ राधांगस्पर्शमात्रेणपंकःसंप्रापशुष्क
तां ॥ स्निग्धानिपद्मपत्राणिबभूवुर्भस्मसात्क्षणं ॥ ७५ ॥ चंदनंशुष्कतांप्रापवर्णश्चपक्वसन्निभः ॥ बभूवकज्जलाकारः
केशस्यवर्णतोहरे ॥ ७६ ॥ सिंदूरबिंदूरुचिरःश्यामतांप्रापतत्क्षणं ॥ वेषोविलासोलीलाचक्रीडात्यक्ताबभूवह ॥ ७७ ॥ रत्न
मालातुतांदृष्ट्वागत्वाकृष्णांतिकंतदा ॥ उवाचमधुरंवाक्यंराधाहितकरंपरं ॥ ७८ ॥ रत्नमालोवाच ॥ हेकृष्णकमलाकां
तत्वद्वियोगेनमत्सखी ॥ प्राणांस्त्यक्ष्यतिशीघ्रंसाद्यदिनायास्यसिध्रुवं ॥ ७९ ॥ विचार्यमनसाकृष्णयत्तत्समुचितंकुरु ॥

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

नभवेत्कामिनीहत्यायेननीतिविशारद॥ ८० ॥ रत्नमालावचःश्रुत्वाप्रहस्योवाचमाधवः ॥ हितंसत्यंनीतिसारंपरिणामसु
खावहं॥ ८१॥ श्रीभगवानुः॥ ईशोयद्यपिशक्तोहंनिषेधंखंडितुंप्रिये॥ तथापिनक्षमोरत्नेनियतेर्नकरोम्यहं॥ ८२॥ ब्रह्मांडे
षुचसर्वेषुमर्यादास्थापितामया॥ तयाकर्मप्रकुर्वंतिमुनयश्चसुरानराः॥ ८३॥ सुदामशापाद्विच्छेदःशतवर्षमनीप्सितः॥ भवि
ष्यत्येवदंपत्योरावयोरेवसुंदरि॥ ८४॥ भेदोजागरणेस्याश्चमयासहसुमध्यमे॥ संश्लेषःसंततंस्वप्नेमद्वरेणभविष्यति ८५
आध्यात्मिकीमयादत्ताशोकच्छेदोभविष्यति॥ राधांबोधयभद्रंतेयास्यामिनंदमंदिरं॥ ८६॥ इत्युक्त्वाजगतांनाथोययौनंदा
लयंप्रति॥ राधिकांबोधयामासुरालिसंघाश्चनारद॥ ८७॥ गत्वागृहंचपितरंननाममातरंतथा॥ चकारमाताक्रोडेचनवनी
तंचनूतनं॥ ८८॥ मातृदत्तंचतांबूलंचखादशीतलंजलं॥ उवासतत्रजगतांनाथोमातृसमीपतः॥ ८९ ॥ सर्वैर्गोपसमूहैश्चसे
वितःश्वेतचामरैः॥ माल्यचंदनतांबूलंतेचतस्मैददुर्मुदा॥ ९०॥॥॥ इतिश्रीब्र०म० श्रीकृ०ज० श्रीकृष्णागमनंनामोन
सप्ततितमोऽध्यायः॥ ६९॥॥॥ श्रीनारायणउवाच॥॥ यथाक्रूरःस्वशरणंगत्वाकंसेनप्रेषितः॥ चकारशयनंतल्पेभु
क्त्वामिष्टान्नमुत्तमं॥ १ ॥ सकर्पूरंचतांबूलंचखादवासितंजलं॥ जगामानिद्रांसुखतःसुखसंभोगमात्रतः॥ २ ॥ ततोदद
र्शसुस्वप्नंपुराणश्रुतिसंमितं॥ निशावशेषसमयेबाधादिपरिवर्जिते॥ ३ ॥ अरोगीवृद्धकेशश्चवस्त्रयुग्मसमन्वितः॥ सुत
ल्पशायीसुस्निग्धश्चिंताशोकविवर्जितः॥ ४ ॥ किशोरवयसंश्यामंद्विभुजंमुरलीधरं॥ पीतवस्त्रपरीधानंवनमालाविभूषितं
॥ ५ ॥ चंदनोक्षितसर्वांगंमालतीमालशोभितं॥ भूषितंभूषणार्हंचसद्रत्नमणिभूषणैः॥ ६ ॥ मयूरपिच्छचूडंचसास्मितंपद्म ॥२५॥
लोचनं ... तंद्विजशिशुंददर्शप्रथमंमुने॥ ७॥ ततोददर्शरुचिरांपतिपत्रवतींसतीं॥ पीतवस्त्रपरीधानांरत्नभूषणभूषितां

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

॥ ८ ॥ ... दीपहस्तां चशुक्लधान्यकरांवरां ॥ शरच्चंद्रनिभास्यांचसस्मितांवरदांशुभां ॥ ९ ॥ ततोददर्शविप्रंचप्रकुर्वंतं
शुभाशिषं ॥ श्वेतपद्मं गतंहंसंतुरगंचसरोवरं ॥ १० ॥ ददर्शचित्रितंचारुफलितंपुष्पितंशुभं ॥ आम्रनिंबनारिकेलगुर्वाकंक
दलीतरुं ॥ ११ ॥ दंशंतंश्वेतसर्पंचस्वात्मानंपर्वतस्थितं ॥ वृक्षस्थंचगजस्थंचतरिस्थंतुरगस्थितं ॥ १२ ॥ वीणावादितवंतं
चभुक्तवंतंचपायसं ॥ दधिक्षीरयुतान्नंचपद्मपत्रस्थमीप्सितं १३ कृमिविट्साहितांगंचरुदंतंमोहितंतदा ॥ शुक्लधान्यंपुष्पक
रंक्षणंचंदनचर्चितं ॥ १४ ॥ प्रासादस्थंसमुद्रस्थमात्मानंचसलोहितं ॥ छिन्नभिन्नक्षतांगंचमेदपूयसमन्वितं ॥ १५ ॥ ततो
ददर्शरजतंमाणिंशुभ्रंचकांचनं ॥ मुक्तामाणिक्यरत्नंचपूर्णकुंभजलंशुभं ॥ १६ ॥ सुरभिंचसवत्सांचवृषभंद्रंमयूरकं ॥ शुकं
चसारसंहंसंचिल्लंखंजनमेवच ॥ १७ ॥ तांबूलंपुष्पमाल्यंचज्वलदग्निंसुरार्चनं ॥ पार्वतीप्रतिमांकृष्णप्रतिमांशिवलिंगकं
॥ १८ ॥ विप्रबालांचबालांचसुपक्वफलितांकृषिं ॥ देवस्थलींचराजेंद्रंसिंहंव्याघ्रंगुरुंसुरं ॥ १९ ॥ दृष्ट्वास्वप्नंसमुत्तस्थौचका
रान्हिकमीप्सितं ॥ उद्धवंकथयामाससर्ववृत्तांतमेवच ॥ २० ॥ उद्धवाज्ञांसमादायकृत्वागुरुसुरार्चनं ॥ यात्रांचकारश्रीकृष्णं
ध्यात्वामनसिनारद ॥ २१ ॥ ददर्शवर्त्मन्येवंचमंगलार्हंशुभप्रदं ॥ वांछाफलप्रदंरम्यंपुरोमंगलसूचकं ॥ २२ ॥ वामेशिवंशि
वांपूर्णनकुलंचाषसुंदरं ॥ पतिपुत्रवतींसाध्वींदिव्याभरणभूषितां ॥ २३ ॥ शुक्लपुष्पंचमाल्यंचधान्यंचखंजनंशुभं ॥ दक्षिणे
ज्वलदग्निंचविप्रंतंवृषभंगजं ॥ २४ ॥ वत्सप्रयुक्तांधेनुंचश्वेताश्वंराजहंसकं ॥ वेश्यांचपुष्पमालांचपताकांदधिपायसं
॥ २५ ॥ मणिंसुवर्णरजतंमुक्तामाणिक्यमीप्सितम् ॥ सद्योमांसंचंदनंचमाध्वीकंघृतमुत्तमं ॥ २६ ॥ कृष्णसारंफलंराजसि
द्धान्नंदर्पणंतथा ॥ विचित्रितंविमानंचसुदीप्तांप्रतिमांतथा ॥ २७ ॥ शुक्लोत्पलंपद्मवनंशंखचिल्लंचकोरकं ॥ मार्जारंपर्वतंमे

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

घंमयुरंशुकसारसं ॥ २८ ॥ शंखकोकिलवाद्यानांध्वनिंशुश्रावमंगलं ॥ विचित्रकृष्णसंगीतंहरिंशब्दंजयध्वनिम् ॥ २९ ॥
एवंभूतंशुभंदृष्ट्वाश्रुत्वाप्रहृष्टमानसः ॥ प्रविवेशहरिंस्मृत्वापुण्यंवृंदावनंवनं ॥ ३० ॥ ददर्शपुरतोरम्यंरासमंडलमीप्सितं
चंदनागरुकस्तूरीपुष्पचंदनवायुना ॥ ३१ ॥ वासितंमंगलघटैरंभास्तंभैर्विराजितं ॥ आम्रपल्लवसंघैश्चपट्टसूत्रावेचित्रितैः
॥ ३२ ॥ शोभितैःपरितःशश्वत्पद्मरागाविनिर्मितं ॥ शोभितंशोभनार्हैचत्रिकोटिरत्नमंदिरैः ॥ ३३ ॥ रम्यैःकुंजकुटीरैश्चरा
जितंशतकोटिभिः ॥ रासंवृंदावनंदृष्ट्वाकियद्दूरंययौचसः ॥ ३४ ॥ ददर्शपुरतोरम्यंनंदव्रजमनुत्तमं ॥ परंवैकुंठसंकाशंवैकुंठ
निलयंशुभं ३५ रत्नसोपानसंयुक्तंरत्नस्तंभैर्विराजितं ॥ नानाचित्रविचित्राढ्यंसद्रत्नवलयान्वितं ३६ खचितंमणिसारे
णरचितंविश्वकर्मणा ॥ द्वारिदृष्टेनमार्गेणराजद्वारंविवेशसः ३७ पताकारत्नजालाढ्यंमुक्तामाणिक्यभूषितं ॥ रत्नदर्प
णशोभाढ्यंरत्नचित्रविचित्रितं ३८ रत्नवीथीविरचितंमंगलंमंगलैर्घटैः ॥ अक्रूरागमनंश्रुत्वासाल्हादोनंदएवच ॥ साहितोरा
मकृष्णाभ्यांजगामानुव्रजायवै ३९ वृषभान्वादिभिर्युक्तःकृत्वावेश्यांपुरःसरां ॥ पूर्णकुंभंगजेंद्रंचकृत्वाग्रेशुक्लधान्यकं ४०
कृष्णांगांमधुपर्कंचपाद्यंरत्नासनादिकं ॥ गृहीत्वासादरःशांतःसस्मितोविनयस्तथा ४१ आनंदयुक्तोनंदश्चसगणःसहबालकः
॥ दृष्ट्वाक्रूरंमहाभागंतूर्णमालिंगनंददौ ४२ प्रणेमुःशिरसासर्वेगोपाज्ञगृहुराशिषं ॥ परस्परंचसंयोगोबभूवगुणवान्मुने ४३
क्रोडेचकाराक्रूरश्चकृष्णंरामंक्रमेणच ॥ चुचुंबगंडयुगलेपुलकांचितविग्रहः ॥ ४४ ॥ साश्रुनेत्रोतिसाल्हादःकृतार्थःसिद्धवां
छितः ॥ ददर्शकृष्णंद्विभुजंक्षणंश्यामलसुंदरं ॥ ४५ ॥ पीतवस्त्रपरीधानंमालतीमाल्यभूषितं ॥ चंदनोक्षितसर्वांगंपरंवंशीध ॥ २६ ॥
रं ॥ [illegible] स्तुतंब्रह्मेशशेषाद्यैर्मुनींद्रैःसनकादिभिः ॥ वीक्षितंगोपकन्याभिःपरिपूर्णतमंविभुं ॥ ४७ ॥ क्षणंददर्शक्रोड

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

क्षयोभवेतिवाक्यंचमयोक्तंकोपभीतया ॥ वारत्रयंपुनर्वक्तुंवारयामासभास्करः ॥४३॥ सत्येचपरिपूर्णोसंयथापूर्वोयथा
धुना ॥ त्रिपादश्चापित्रेतायांद्विपादोद्वापरेतथा ॥४४॥ एकपादश्चधर्मोयंकलेश्चप्रथमेहरेः ॥ शेषःकलाषोडशांशःपुनःसत्येय
थापुरः ॥४५॥ त्रिर्निर्गतंममसुखात्क्षयस्तेनततःक्रमात् ॥ पुनरुक्तेचमनसिवारयामासभास्करः ॥ ४६ ॥ तेनैवहेतुनायंचक
लिशेषेकलामयः ॥ तथाशप्तःस्थितोदुर्गेकलिशेषेतथाध्रुवं ॥४७॥ एतस्मिन्नंतरेनंददद्दृशुर्देवतारथं ॥ गोलोकादागतंवेगा
दतीवसुंदरंशुभं ॥४८॥ अमूल्यरत्ननिर्माणंहीरहारपरिष्कृतं ॥ मणिमाणिक्यमुक्ताभिर्वस्त्रैश्चश्वेतचामरैः ॥४९॥ विभूषि
तंभूषणैश्चरुचिरैरत्नदर्पणैः ॥ नत्वाहरिंहरंवृंदाब्रह्माणंसर्वदेवताः ॥ ५० ॥ समारुह्यरथंदृष्ट्वागोलोकंचजगामसा ॥ देवा
जग्मुश्चस्वस्थानंकिंभूयःश्रोतुमिच्छसि ॥ ५१ ॥ ॥ इतिश्रीब्र० महापुरा० श्रीकृ० भगवन्नंदसंवादेषडशीतितमोऽध्यायः
॥८६॥ नंदउ० ॥ त्वांज्ञातुंनहिशक्ताश्चवेदावेदप्रभुंस्वयं ॥ सुराब्रह्मेशशेषाद्यामुनिसिद्धादयस्तथा ॥ १ ॥ कोभवानितिवि
ज्ञातुंपरंकौतूहलंमम ॥ तत्सर्वंस्वात्मयाथार्थ्यंनिर्जनेकथयप्रभो ॥ २॥ श्रीनारायणउ० ॥ एतस्मिन्नंतरेतत्रकृष्णंद्रष्टुंमुनी
श्वराः ॥ आजग्मुःसहसावत्सज्वलंतोब्रह्मतेजसा ॥ ३ ॥ पुलहस्त्यपुलस्त्यश्चक्रतुश्चभृगुरंगिराः ॥ प्रचेताश्चवसिष्ठश्चदुर्वा
साःकण्वएवच ॥४॥ कात्यायनःपाणिनिश्चकणादोगौतमस्तथा ॥ सनकश्चसनंदश्चतृतीयश्चसनातनः ॥ ५॥ कपिलश्चासु
रिश्चैववोढुःपंचशिखस्तथा ॥ विश्वामित्रोवाल्मिकिश्चकश्यपश्चपराशरः ॥६॥ विभांडकोमरीचिश्चशुक्रोत्रिश्चबृहस्पतिः ॥
गार्ग्यश्चापितथावात्स्योव्यासश्चजैमिनिस्तथा ॥७॥ मितवाक्ऋष्यश्रृंगश्चयाज्ञवल्क्यःशुकस्तथा ॥ सौभरिःशुद्धजटिलो
भरद्वाजःसुभद्रकः ॥८॥ मार्कंडेयोलोमशश्चआसुरिश्चविटंकणः ॥अष्टावक्रःशतानंदोवामदेवश्चगौरिः ॥९॥ संवर्त्तश्चाप्यु

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

तथ्यश्चनरोहंचापिनारदः॥ जाबालिःपरशुरामश्चाप्यगस्त्यःपैलएवच॥१०॥युधामन्युर्गौरमुखोप्युपमन्युःश्रुतश्रवाः॥
मैत्रेयश्च्यवनश्चैववररुच्यृषिरेवच॥ ११॥ तांदृष्ट्वासहसोत्थायनमस्कृत्यपुटांजलिः॥ सिंहासनेषुरम्येषुवासयामाससादरं
॥ १२॥ पूजयामासविधिवत्कुशलप्रश्नपूर्वकम्॥ परस्परंचसंभाष्यमध्येकृष्णउवाससः॥ १३॥ एतस्मिन्नंतरेकृष्णस्ते
जोराशिंददर्शसः॥ ददृशुस्तेचमुनयोप्याकाशेचततोज्वलम्॥ १४ ॥ तेजसोभ्यंतरेवत्सकुमारंकनकप्रभम्॥ यथैवंपं
चवर्षीयंनग्नंबालकमीप्सितम्॥ १५ ॥ आविर्बभूवसहसासभामध्येचनारद॥ उत्तिष्ठमानंसहसातंदृष्ट्वामुनिपुंगवाः
॥ १६ ॥ प्रणेमुर्मुनयःसर्वेशौरिश्चप्रणनामतम्॥ सस्मितंस्निग्धनेत्रंचकृत्वायुक्तिंचसादरम्॥ १७ ॥ ससर्वानाशिषंकृ
त्वासमुवासचसंसदि॥ उवाचतांश्चशौरिंचभगवंतंसनातनम्॥ १८ ॥ सनत्कुमारउवाच॥ भद्रंवोमुनयःशश्वत्तपसां
फलमीप्सितम्॥ कृष्णस्यकुशलप्रश्नंशिवबीजस्यनिष्फलम्॥ १९ ॥ सांप्रतंकुशलंवक्ष्यदर्शनंपरमात्मनः॥ भक्तानुरो
धाद्देहस्यपरस्यप्रकृतेरपि॥ २० ॥ निर्गुणस्यनिरीहस्यसर्वबीजस्यतेजसः॥ भारावतरणायैवचाविर्भूतस्यसांप्रतम्॥
॥ २१ ॥ श्रीकृष्णउवाच॥ शरीरधारिणश्चापिकुशलप्रश्नमीप्सितम्॥ तत्कथंकुशलप्रश्नंमयिविप्रनविद्यते॥ २२ ॥
सनत्कुमारउवाच॥ शरीरेप्राकृतेनाथसंततंचशुभावहम्॥ नित्यदेहेक्षेमबीजेशिवप्रश्नमनर्थकम्॥ २३ ॥ श्रीभगवा
नुवाच॥ योयोविग्रहकारीचसचप्राकृतिकःस्मृतः॥ देहोनविद्यतेविप्रतांनित्यांप्रकृतिंविना॥ २४ ॥ सनत्कुमार०
रक्तबिंदूद्भवादेहास्तेचप्राकृतिकाःस्मृताः॥ कथंप्रकृतिनाथस्यबीजस्यप्राकृतंवपुः॥ २५॥ सर्वबीजस्यसर्वादिर्भवांश्च
भगवान्स्वयं॥ सर्वेषामवताराणांप्रधानंबीजमव्ययं॥ २६ ॥ कृत्वावदंतिवेदाश्चनित्यंनित्यंसनातनम्॥ ज्योतिःस्वरूपं

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

र:कनकप्रभ: ॥ कथांकथितुमारेभेसंसदिद्विजदेवयो: ॥ ४४ ॥ सनत्कुमारउवाच ॥ ॥ मयागतश्चगोलोकेनदृष्टोराधिका
पति: ॥ ततोगतंचवैकुंठेतत्रनास्तिचतुर्भुज: ॥ ४५ ॥ ततोगतश्चक्षीरोदस्तत्रनास्तिहरि:स्वयं ॥ परिश्रांतोविषण्णश्चस्नानं
क्षीरोदधेस्तटे ॥ ४६ ॥ विस्तीर्णवालुकामध्येकच्छप:शतयोजन: ॥ भीतश्चकंपितस्तत्र दृष्टोदु:खीचशुष्कित: ॥ ४७ ॥
नि:सारितोराघवेणमीनेनचमहात्मना ॥ धन्योसीतिमयोक्तश्चनाहंधन्यउवाचस: ॥ ४८ ॥ क्षीरोद:सागरोधन्योजंतवोय
त्रमद्विधा: ॥ मत्तोमहत्तराश्चापित्यसंख्याश्चमहामुने ॥ ४९ ॥ भवान्धन्योसिक्षीरोदतेनोक्तोनाहमेवच ॥ धन्यावसुंधरादे
वीयत्रैवसप्तसागरा: ॥ ५० ॥ धन्यासिवसुधेत्युक्तानाहमेवेत्युवाचसा ॥ धन्योनंतोममाधार:कृष्णांशोनागराड्विभु:
॥ ५१ ॥ सहस्रमूर्ध्नांमध्येहंमूर्ध्निशूपचसर्षप: ॥ धन्योसिशेषेत्युक्तोयंधन्योनाहमुवाचवै ॥ ५२ ॥ धन्य:कूर्मोममाधारो
गच्छतत्रैववैमुने ॥ धन्योसिकूर्मेत्युक्तोयंनाहंधन्योस्मिवैमुने ॥ ५३ ॥ वायुनाधार्यमाणोहंमत्तोधन्यतमश्चस: ॥ धन्यो
सीत्युक्त:पवनोधन्योनाहमुवाचस: ॥ धन्यश्चभगवान्ब्रह्माविधाताजगतामपि ॥ ५४ ॥ धन्योसितत्रधाताचधन्योनाह
मुवाचस: ॥ धन्योमहेश्वरोदेवोयोगींद्राणांगुरोर्गुरु: ॥ ५५ ॥ सर्वाराध्य:सर्वपूज्योधर्मरूप:सनातन: ॥ कालकालश्चसंह
र्तास्वयंमृत्युंजय:प्रभु: ॥ धन्योसितत्रशंभुश्चधन्योनाहमुवाचस: ॥ ५६ ॥ सर्वादौपूजनंयस्यज्ञानिनांचगुरोर्गुरु: ॥ धन्यो
गणेश्वरोदेवोदेवानांप्रवर:पर: ॥ ५७ ॥ सिद्धेंद्रेषुमुनींद्रेषुदेवेंद्रेषुश्रुतौश्रुतं ॥ योगींद्रेषुचप्राज्ञेषुनगणेशात्पर:पुमान् ॥ ५८ ॥
निम्नगासुयथागंगातीर्थेषुपुष्करंयथा ॥ वेदप्रणिहितोधर्मोत्यधर्मस्तद्विपर्यय: ॥ ५९ ॥ वेदोनारायण:साक्षाद्वयंपूज्याव्य
वस्थया ॥ तस्माच्छास्त्राणिसर्वाणिपुराणानिचसंतिवै ॥ ६० ॥ तस्मान्निरूपितोधर्मोचेतिहासश्चसंहिता: ॥ तस्मात्धन्या

अ० ॥ ६८ ॥

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

परमंपरमात्मानमीश्वरं ॥ २७ ॥ माययासगुणंचैवमायेशंनिर्गुणंपरं ॥ प्रवदंतिचवेदांगास्तथावेदविदःप्रभो ॥ २८॥ श्री
कृउ०॥ सांप्रतंवासुदेवोहंरक्तवीर्याश्रितंविभुः॥ कथंनप्राकृतोविप्रशिवप्रश्नमभीप्सितं ॥ २९ ॥ सनत्कु०॥ वासुःसर्वनिवा
सश्चविश्वानियस्यलोमसु ॥ तस्यदेवःपरंब्रह्मवासुदेवइतीरितः ॥ ३० ॥ वासुदेवेतितन्नामवेदेषुचचतुर्षुच ॥ पुराणेष्वितिहासेषुयात्रादिषुचदृश्यते ॥ ३१ ॥ रक्तवीर्याश्रितोदेहःकृतेवेदेनिरूपितः ॥ साक्षिणोमुनयश्चैवधर्मःसर्वत्रएवच ॥ ३२ ॥
साक्षिणोममवेदाश्चरविचंद्रौचसांप्रतम् ॥ ॥ भृगुरुवा० ॥ सत्यंवदसिविप्रेंद्रत्वमेववैष्णवाग्रणीः ॥ ३३ ॥ स्वागतंकुशलं
शश्वत्किंनिमित्तमिहागतः ॥ ॥ सनत्कु० ॥ ॥ श्रूयतांमुनयःसर्वेश्रूयतांकृष्णसांप्रतम् ॥ अहोयेननिमित्तेनचातिशीघ्रमिहा
गतः ॥ ३४ ॥ श्रीकृष्णउ०॥ ॥ भगवन्सर्वधर्मज्ञकिन्निमित्तमिहागतः ॥ सर्वंजानासिसर्वज्ञत्वमेवविदुषांवर ॥ ३५ ॥ सन
त्कु० ॥ ॥ धन्योसिभगवन्शश्वन्मान्योसिजगतामपि ॥ सर्वेश्वरेश्वरोसित्वंत्वत्परोनास्तिविश्वतः ॥ ३६ ॥ श्रीकृष्ण० ॥
यज्ञानांचव्रतानांचतपस्यानांद्विजेश्वर ॥ सततंफलदाताहंदक्षिणाभिःसहेतिच ॥ ३७ ॥ इतिश्रुत्वाकुमारश्चजवेनप्रय
यौचते ॥ मत्वाश्चर्यंचवचनंवारयामासतेपितं ॥ ३८ ॥ ॥ ऋषयऊचुः ॥ ॥ हेसिद्धेंद्रमहाभागकुमारकरुणामय ॥ काशं
कितकथाप्रोक्ताभगवत्कृष्णसंनिधौ ॥ ३९ ॥ किंपुत्रदृष्टमाश्चर्यंश्रुतंकिमपिकुत्रचित् ॥ अतीवकृत्वाविस्तीर्णमस्माकंव
क्तुमर्हसि ॥ ४० ॥ एतस्मिन्नंतरेब्रह्मापार्वत्यासहशंकरः ॥ अनंतश्चापिधर्मश्चश्रीसूर्यश्चनिशाकरः ॥ ४१ ॥ आदित्यावस
वोरुद्रादिकपालाद्याश्चदेवताः ॥ श्रीकृष्णंसहसोत्थायसंभाव्यचपृथक्पृथक् ॥ ४२ ॥ मधुपर्कादिकंदत्वापूजयामासभ
क्तितः ॥ प्रणेमुर्ऋषयःसर्वेशेषंशंभुविधिंशिवाम् ॥ ४३ ॥ परस्परंचसंभाषाबभूवद्विजदेवयोः ॥ समुवासासनेमध्येकुमा

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

नशशेषवंदितः॥८६॥सुषुपुर्गोपिकाःसर्वाःपरंसंहृष्टमानसाः॥पुष्पतल्पेचरम्येचराधयासहनारद॥८७॥सर्वेचानंदयुक्ताश्च
जनागोकुलवासिनः॥ केचिद्भोपाश्चननृतुःकेचित्संगीततत्पराः॥८८॥ ॥ इति०महा०श्रीकृ०गोपीविषयोनामसप्ततित
मोध्यायः॥७०॥ ॥ श्रीनारायणउवाच॥ ॥ राधिकायांचसुप्तायांसुप्तासुगोपिकासुच॥ पुष्पचंदनतल्पेचवायुनासुर
भीकृते॥१॥ तृतीयप्रहरेतीरेनिशायांचशुभेक्षणे॥ शुभचंद्रर्क्षयोगेचाऽमृतयोगसमन्विते॥२॥ सौम्यस्वामियुतेलग्नेसौ
म्यग्रहविलोकिते॥ पापग्रहसमासक्तदुष्टदोषादिवर्जिते॥३॥ यशोदांबोधयामासकारयामासमंगलं॥ बंधूनाश्वासया
माससमुत्थायहरिःस्वयं॥४॥ वाद्यंनिषेधयामासराधिकाभयभीतवत्॥ स्वतंत्रोविश्वकर्ताचपाताभर्तास्वतंत्रवत्॥
॥५॥ प्रक्षाल्यपादयुगुलंधृत्वाधौतेचवाससी॥ उवाससंस्कृतेस्थानेविलिप्तेचंदनादिना॥६॥ फलपल्लवसंयुक्तंसंस्कृतं
चंदनादिभिः॥ वामेकृत्वापूर्णकुंभंवह्निंविप्रंस्वदक्षिणे॥७॥ पतिपुत्रवतींदीपंदर्पणंपुरतस्तथा॥ दूर्वाकांडंचसुस्निग्धंपु
ष्पंधान्यंसितंशुभं॥८॥ गुरुदत्तंगृहीत्वाचप्रदधौमस्तकोपरि॥ घृतंददर्शमाध्वीकंरजतंकांचनंदधि॥९॥ चंदनंलेपनं
कृत्वापुष्पमालांगलेदधौ॥ गुरुवर्गंब्राह्मणंचवंदयामासभक्तितः॥१०॥ शंखध्वनिंवेदपाठंसंगीतंमंगलाष्टकं॥ विप्रा
शीर्वचनंरम्यंशुश्रावपरमादरं॥११॥ ध्यात्वामंगलरूपंचसर्वत्रमंगलप्रदं॥ चिक्षेपदक्षिणंपादंसुंदरंस्वात्मविग्रहं॥१२॥
विधृत्यनासिकांवामभागंमध्यमयाविभुः॥ विसृज्यवायुंसंपूर्णनासादक्षिणरंध्रतः॥१३॥ ततोययौनंदनंदोनंदस्यप्रां
गणंवरं॥ सानंदःपरमानंदोनित्यानंदःसनातनः॥१४॥ नित्योनित्योनित्यबीजस्वरूपोनित्यविग्रहः॥ नित्यांगभूतोनि
त्येशोनित्यकृत्यविशारदः॥१५॥ नित्यनूतनरूपश्चनित्यनूतनयौवनः॥ नित्यनूतनवेषश्चवयसानित्यनूतनः॥१६॥ नि

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

त्यनूतनसंभाषोयत्प्रेमनित्यनूतनं ॥ सुधारसपरंमिष्टंयद्वाक्यंनित्यनूतनम् ॥ १७॥ स्थायंस्थायंप्रांगणेस्मिन्मायेशोमा
यया युतः ॥ अतीवरम्येसुस्निग्धोबभूवगमनोन्मुखः ॥ १८ ॥ रंभास्तंभसमूहैश्चरसालपल्लवान्वितैः ॥ पट्टसूत्रनिबद्धैश्चसुं
दरैश्चसुसंस्कृते ॥ १९ ॥ पद्मरागेणखचितेरचितेविश्वकर्मणा ॥ कस्तूरीकुंकुमाक्तैश्चचंदनैश्चसुसंस्कृते ॥ २० ॥ तत्रत
स्थौस्वयंकृष्णःसहाक्रूरःसबांधवः ॥ यशोदयासमाश्लिष्टावामपार्श्वेनमायया ॥२१ ॥ नंदेनानंदयुक्तेनाऽश्लिष्टोदक्षिणपा
र्श्वतः ॥ संभाषितोबांधवैश्चपित्रामात्राचुचुंबितः ॥ २२ ॥ ॥ इतिश्रीब्रह्म० महापु० श्रीकृ० यात्रामंगलंनामैकसप्ततितमो
ऽध्यायः ॥ ७१ ॥ ॥ श्रीनारायणउवाच ॥ ॥ अथकृष्णोगुरुंनत्वानिर्गम्याशिबिरान्मुने ॥ आरुह्यस्वर्गयानंचशुभांमधुपु
रींययौ ॥ १ ॥ विवेशमथुरांरम्यांसहाक्रूरगणैःसमं ॥ निर्जघ्यशक्रनगरींशोभायुक्तांमनोहरां ॥ २ ॥ रत्नश्रेष्ठेनखचितां
रचितांविश्वकर्मणा ॥ अमूल्यरत्नकलशैराजितैश्चविराजितां ॥ ३ ॥ राजमार्गशतैरिष्टैर्वेष्टितांरुचिरैर्वरैः ॥ चंद्राकारैश्चंद्र
सारैर्मणिभिःपरिसंस्कृतैः ॥ ४ ॥ विचित्रैर्मणिसारैश्चवीथीशतविनिर्मितैः ॥ शोभितैर्वणिजैःश्रेष्ठैःपुण्यवस्तुसमन्वितैः ॥ ५॥
सरोवरसहस्रैश्चपरितःपरिशोभितां ॥ शुद्धस्फटिकसंकाशैःपद्मरागविराजितैः ॥ ६ ॥ रत्नालंकारभूषाढ्यैःशोभितांपद्मि
नीगणैः ॥ स्थिरयौवनसंयुक्तैर्निमेषरहितैःपरैः ॥ ७ ॥ साक्षतैरूर्ध्ववदनैःकृष्णदर्शनलालसैः ॥ भ्रूभंगलीलालोलैश्चशश्व
च्चंचललोचनैः ॥ ८ ॥ शश्वत्कामसमायुक्तैःपीनश्रोणीपयोधरैः ॥ कोमलांगैर्मध्यकूपैरतिरासविशारदैः ॥ ९ ॥ रत्ननिर्मा
णयानानांकोटिभिःपरिशोभितां ॥ भूषणैर्भूषिताभिश्चचित्रिताभिश्चचित्रकैः ॥ १० ॥ नानाप्रकारश्रीयुक्तांपुष्पोद्यानत्रि ॥२८॥
ोटिभिः ॥ नानापुष्पैःपुष्पिताभिर्युक्ताभिर्मधुसूदनैः ॥ ११ ॥ माधुर्यमधुसंयुक्तैर्मधुलुब्धैर्मुदान्वितैः ॥ माध्वीकमधुमत्तै

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

नुक्रमधुकरीचयैः ॥ १२ ॥ नानाप्रकारदुर्गैश्चदुर्गम्यांवैरिणांगणैः ॥ रक्षितांरक्षकैःशश्वद्रक्षाशास्त्रविशारदैः ॥ १३ ॥
त्रिकोट्याट्टालिकाभिश्चसंयुक्तांसुमनोहरां ॥ रचिताभिश्चसद्रत्नैर्विचित्रैर्विश्वकर्मणा ॥ १४ ॥ एवंभूतांचमथुरांदृष्ट्वाकम
ललोचनः ॥ ददर्शपथिकुब्जांतांवृद्धामतिजरातुरां ॥ १५ ॥ यांतींदंडसहायेनचातिनम्रांनमद्बलीं ॥ रुक्षितांविकृताकारां
बिभ्रतींचंदनद्रवं ॥ १६ ॥ कस्तूरीकुंकुमाक्तंचस्पृष्टमात्रेणनारद ॥ सुगंधिमकरंदेनगंधाढ्यंसुमनोहरं ॥ १७ ॥ सादृष्ट्वास
स्मितावृद्धाश्रीकांतंशांतमीश्वरं ॥ श्रीयुक्तंश्रीनिवासंतंश्रीबीजंश्रीनिकेतनं १८ प्रणम्यसहसामूर्ध्नाभक्तिनम्रापुटांजलिः ॥
प्रददौचंदनंतस्यगात्रेश्यामलसुंदरे ॥ १९ ॥ गात्रेषुतद्गणानांचस्वर्णपात्रकरावरा ॥ कृत्वाप्रदक्षिणंकृष्णंप्रणनामपुनः
पुनः ॥ २० ॥ श्रीकृष्णदृष्टिमात्रेणश्रीयुक्तासावभूवह ॥ सहसाश्रीसमारम्यारूपेणयौवनेनच ॥ २१ ॥ वह्निशुद्धासुवस
नारत्नभूषणभूषिता ॥ यथाद्वादशवर्षीयाकन्याधन्यामनोहरा ॥ २२ ॥ बिंबोष्ठीसस्मिताश्यामातप्तकांचनसन्निभा ॥ सु
श्रोणीसुदतीबिल्वफलतुल्यपयोधरा ॥ २३ ॥ अमूल्यरत्ननिर्माणहारसारविराजिता ॥ गजेंद्रराजगमनारत्नमंजीररंजिता ॥
॥ २४ ॥ बिभ्रतीकबरीभारंमालतीमाल्यवेष्टितम् ॥ रक्षितंवामभागेनरुचिरंवर्तुलाकृतिम् ॥ २५ ॥ कस्तूरीबिंदुमुपरिसा
र्द्धचंदनबिंदुभिः ॥ रत्नदर्पणहस्ताचप्रशस्तारतिकर्मसु ॥ २६ ॥ श्रीकृष्णंवरयामासलोललोचनकोणतः ॥ श्रीवासस्तां
समाश्वास्ययपौस्थानांतरंपरम् ॥ २७ ॥ कृतार्थरूपासाप्रीत्याययौपद्मायथालयम् ॥ रत्नशय्याविरचितंसद्रत्नसारनि
र्मितम् ॥ २८ ॥ रत्नप्रदीपराजीभीराजिताभिश्चराजितम् ॥ रत्नदर्पणराजैश्चराजितंपरितस्ततः ॥ २९ ॥ सिंदूरवस्रतां
बूलंश्वेतचामरमाल्यकम् ॥ बिभ्रतीभिश्चदासीभिर्वेष्टितंदाससंघकैः ॥ ३० ॥ तत्रगत्वाचभुक्त्वाचमिष्टान्नंपरमंमुदा ॥

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

अ.उ. सुष्वापरत्नपर्यंकेसादासीभिश्चसेविता ॥ ३१ ॥ सकर्पूरंचतांबूलंकस्तूरीकुंकुमान्वितम् ॥ चंदनंस्थापयामासस्वतल्पेहर अ०७२
॥२१॥ येसती ॥ ३२ ॥ मालतीमाल्ययुगुलंकर्पूरादिसुवासितम् ॥ शीतलंसलिलंस्वादुमिष्टान्नंस्वसमीपतः ॥ ३३ ॥ कर्मणाम
नसावाचाचिंतयंतीहरेःपदम् ॥ हरेरागमनंचापिमुखचंद्रंमनोहरम् ॥ ३४ ॥ जगत्कृष्णमयंशश्वत्पश्यंतीकामुकीमुने ॥
कोटिकंदर्पलीलाभंकामासक्तंचकामुकम् ॥ ३५ ॥ ततोददर्शश्रीकृष्णोमालाकारंमनोहरम् ॥ मालासमूहंबिभ्रंतंगच्छंतं
राजमंदिरम् ॥ ३६ ॥ सोपिदृष्ट्वाचश्रीकांतंप्रणम्यशिरसाभुवि ॥ ददौमाल्यसमूहंचकृष्णायपरमात्मने ॥ ३७ ॥ कृष्णस्त
स्मैवरंदत्वास्वदास्यमतिदुर्लभम् ॥ माल्यंगृहीत्वाप्रययौराजमार्गंवरंवरः ॥ ३८ ॥ ततोददर्शरजकंबिभ्रंतंवस्त्रपुंजकं ॥
अहंकृतिबलिष्ठंचसततंयौवनोद्धतम् ॥ ३९ ॥ वस्त्रंपयाचेतंकृष्णोविनयेनमहामुने ॥ सतस्मैनददौवस्त्रंतमुवाचचनिष्ठुरं ॥
॥४०॥ ॥ रजकउवाच ॥ ॥ गोरक्षकानांत्वयोग्यंवस्त्रमेतत्सुदुर्लभम् ॥ राजयोग्यंचहेमूढहेगोपजनवल्लभ ॥ ४१ ॥
गृहीत्वागोपकन्याश्चकन्यालोलुपलंपट ॥ यद्विहारःकृतस्तत्रवृंदारण्येप्यराजके ॥ ४२ ॥ नचात्रतादृशंकर्मराज्ञःकंसस्य
वर्त्मनि ॥ विद्यमानोत्रराजेंद्रःशास्तादुष्टस्यतत्क्षणम् ॥४३॥ रजकस्यवचःश्रुत्वाजहासमधुसूदनः ॥ जहासबलदेवश्च
साक्रूरोगोपवर्गकः ॥ ४४ ॥ तंनिहत्यचपेटेनजग्राहवस्त्रपुंजकम् ॥ वस्त्रंसंधारयामासश्रीकृष्णःसगणस्तथा ॥४५॥ रत्न
यानेनगोलोकंपार्षदैर्वेष्टितेनच ॥ ययौरजकराजश्चधृत्वादिव्यकलेवरम् ॥ ४६ ॥ शश्वद्यौवनयुक्तंचजरामृत्युहरंवरं ॥
पीतवस्त्रसमासक्तंसस्मितंश्यामसुंदरम् ॥ ४७ ॥ बभूवसोपिगोलोकेपार्षदेषुचपार्षदः ॥ कृष्णस्यागमनंतत्रसस्मारसततं ॥२१॥
थौ ॥ ४८ ॥ अस्तंगतोदिनकरोप्यक्रूरःस्वगृहंययौ ॥ कृष्णस्यानुमतिंप्राप्यकृष्णोपिकस्यचिद्गृहम् ॥ ४९ ॥ वैष्णवस्य

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

॰थसस्मितंचचतुर्भुजं ॥ लक्ष्मीसरस्वतीयुक्तंवनमालाविभूषितं ॥ ४८ ॥ सुनंदनंदकुमुदैःपार्षदैःपरिसेवितं ॥ सेवितंसिद्ध
संघैश्चभक्तिनम्रैःपरात्परं ४९ क्षणंददर्शदेवंतंपंचवक्त्रंत्रिलोचनं ॥ शुद्धस्फटिकसंकाशंनागराजविराजितं ५० दिगंबरंप
रंब्रह्मभस्मांगंचजटायुतं ॥ जपमालाकरंध्याननिष्ठंश्रेष्ठंचयोगिनां ॥ ५१ ॥ क्षणंचतुर्मुखंध्याननिष्ठंश्रेष्ठंमनीषिणां ॥ क्ष
णंधर्मस्वरूपंचशेषरूपंक्षणंक्षणं ॥ ५२ ॥ क्षणंभास्कररूपंचज्योतीरूपंसनातनं ॥ क्षणंपरमशोभाढ्यंकोटिकंदर्पनिंदितं ॥
॥ ५३ ॥ कामिनीकमनीयंचकामुकंकामसंयुतं ॥ एवंभूतंशिशुंदृष्ट्वास्थापयामासवक्षसि ॥ ५४ ॥ रत्नसिंहासनेरम्येनंद
दत्तेचनारद ॥ कृत्वाप्रदक्षिणंभक्त्यापुलकांचितविग्रहः ॥ ५५॥ प्रणम्यशिरसाभूमौतुष्टावपुरुषोत्तमं ॥ ॥ अक्रूरउवाच ॥
नमःकारणरूपायपरमात्मस्वरूपिणे ॥ ५६ ॥ सर्वेषामपिविश्वानामीश्वरायनमोनमः ॥ परायप्रकृतेरीशपरात्परतरा
यच ॥ ५७ ॥ निर्गुणायनिरीहायनिरूपायस्वरूपिणे ॥ सर्वदेवस्वरूपायसर्वदेवेश्वरायच ॥ ५८ ॥ सर्वदेवाधिदेवायवि
श्वादिभूतरूपिणे ॥ असंख्येषुचविश्वेषुब्रह्मविष्णुशिवात्मकः ॥ ५९ ॥ स्वरूपायादिबीजायतदीशविश्वरूपिणे ॥ नमो
गोपांगनेशायगणेशेश्वररूपिणे ॥ ६० ॥ नमःसुरगणेशायराधेशायनमोनमः ॥ राधारमणरूपायराधारूपधरायच ॥६१
राधाराध्यायराधायाःप्राणाधिकतरायच ॥ राधासाध्यायराधाधिदेवप्रियतमायच ॥ ६२ ॥ राधाप्राणाधिदेवायविश्व
रूपायतेनमः ॥ वेदस्तुतात्मवेदज्ञरूपिणेवेदिनेनमः ॥ ६३ ॥ वेदाधिष्ठातृदेवायवेदबीजायतेनमः ॥ यस्यलोमसुविश्वानि
चासंख्यानिचनित्यशः ॥ ६४ ॥ महद्विष्णोरीश्वरायविश्वेशायनमोनमः ॥ स्वयंप्रकृतिरूपायप्राकृतायनमोनमः ॥ ६५॥
प्रकृतीश्वररूपायप्रधानपुरुषायच ॥ इत्येवंस्तवनंकृत्वामूर्च्छामापसभातले ॥ ६६॥ पपातसहसाभूमौपुनरीशंददर्शसः ॥

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

ग.उ. बहिस्थंत्हृदयस्थंचपरंत्दृष्टमतिस्तुसः॥ ६७ ॥ मिष्टान्नंभोजयामासकुशलंचपुनःपुनः ॥ अक्रूरःकथयामासकंसवृत्तांत अ०७०
२७॥ मीप्सितं ॥ ६८ ॥ स्वपित्रोर्मोक्षणार्थंचगमनंरामकृष्णयोः॥ इत्यक्रूरकृतंस्तोत्रंयःपठेत्सुसमाहितः॥ ६९ ॥ अपुत्रोलभ
तेपुत्रमभार्योलभतेप्रियाम्॥ अधनोधनमाप्नोतिनिर्भूमिरुर्वरांमहीं॥ ७० ॥ हतप्रजःप्रजांलेभेप्रतिष्ठांचप्रतिष्ठितः॥ य
शःप्राप्नोतिविपुलमयशस्वीचलीलया॥ ७१ ॥ अथसुष्वापसमयेपरंसंत्हृष्टमानसः ॥ रम्येचंपकतल्पेचकृष्णंकृत्वास्वव
क्षसि॥ ७२॥ प्रातरुत्थायसहसाकृत्वान्हिकमनुत्तमं॥ स्वरथेस्थापयामासरामंकृष्णंजगत्पतिं॥ ७३॥ गव्यंपंचप्रका
रंचनानाद्रव्यंसुदुर्लभं॥ वृषभानंचनंदंचसुनंदंचंद्रभानकं॥ ७४ ॥ नानाप्रकारंवाद्यंचमृदंगमुरजादिकं॥ पटहंपणवंचै
वढक्कांदुंदुभिमानकं॥ ७५ ॥ सज्जासंनहनींकांस्यपट्टमर्दलमंडवीं ॥ वादयामाससानंदंनंदगोपोव्रजेश्वरः॥ ७६॥ श्रुत्वा
वाद्यंचगोप्यश्चगमनंरामकृष्णयोः॥ दृष्ट्वाकृष्णंरथस्थंतमाययुःकोपपीडिताः॥ ७७ ॥ कृष्णेनवारिताःसर्वाःप्रेरिताराधया
द्विज॥ बभंजुरीश्वररथंपादघातेनलीलया॥ ७८ ॥ तत्रसर्वेषुगोपेषुहाहाकारंकृतेषुच॥ प्रययुर्बलवत्यश्चकृष्णंकृत्वा
स्ववक्षसि॥ ७९ ॥ काचिक्रूरंतमक्रूरंभर्त्सयामासकोपतः॥ काश्चिद्बध्वाचवस्त्रेणचाक्रूरंप्रययुस्ततः॥ ८० ॥ काचित्तंताड
यामासकंकणेनकरेणच॥ तद्वस्त्रंहारयामासकृत्वाविवसनंमुने॥ ८१ ॥ क्षतविक्षतसर्वांगंदृष्ट्वाक्रूरंचमाधवः॥ जगामरा
धानिकटंबोधयामासतांपुनः॥ ८२ ॥ आध्यात्मिकेनयोगेनविनयेनचसादरं ॥ अक्रूरंबोधयामासबोधयामासतांविभुः॥ ॥२७॥
॥ ८३ ॥ आकाशात्पतितंदिव्यंमंत्रप्रस्थापितंरथं॥ विचित्रवस्त्रसंयुक्तंददर्शपुरतोहरिः॥ ८४ ॥ खचितंमणिराजेनरचितं
[illegible]श्वकर्मणा॥तंदृष्ट्वामातृभवनमाजगामजगत्पतिः॥८५॥भुक्त्वापीत्वासुखंसुष्वापागमनेसहबांधवः॥तस्थौमुनींद्रदेवेंद्रब्र

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

तथा॥ स्वस्तिकंचतथातत्रविप्राणांनवनीतकं॥ २० ॥ मांसमुच्चैःश्रवसकंतस्यदुग्धादिकंतथा॥ वर्णानांचचतुर्णांचाप्य
भक्ष्यंचश्रुतौश्रुतं॥ २१॥ अभक्ष्यमार्द्रकंचैवसर्वेषांचरवेर्दिने॥ पर्युषितंजलंचान्नंविप्राणांदुग्धमेवच॥ २२॥ वर्णानांचच
तुर्णांचाप्यवीरान्नस्यभक्षणं॥ तदन्नंचसुरातुल्यंगोमांसाधिकमेवच॥२३॥ अवीरान्नंचयोभुंक्तेब्राह्मणोज्ञानदुर्बलः॥ पि
तृदेवार्चनंतस्यानिष्फलंमनुरब्रवीत्॥२४॥ ब्राह्मणानांवैष्णवानामभक्ष्यंमत्स्यमेवच॥ इतरेषामभक्ष्यंचपंचपर्वसुनिश्चितं
॥ २५॥पितृदेवावशेषेचभक्ष्यंमांसंनदूषितं॥ पंचपर्वसुत्याज्यंचसर्वेषांमनुरब्रवीत्॥२६॥ असंस्कृतंचलवणंतैलंचाभक्ष्य
मेवच॥ भक्ष्यंपवित्रंसर्वेषांव्यंजनंवन्हिसंस्कृतम्॥२७॥ एकहस्तेधृतंतोयमभक्ष्यंसर्वसंमतं॥ आविलंकृमियुक्तंचापरि
शुद्धंचानिर्मलं॥ २८ ॥ अभक्ष्यंब्राह्मणानांचवैष्णवानांविशेषतः॥ अनिवेद्यंहरेरेवयतीनांब्रह्मचारिणाम्॥ २९ ॥ पिपीलि
कामिश्रितंचमधुगव्यंगुडंतथा॥ यत्किंचिद्वस्तुवातातनभक्ष्यंचश्रुतौश्रुतं॥ ३० ॥ पक्षिभक्ष्यंकीटभक्ष्यंशुद्धंपक्कफलंतथा
॥ काकभक्ष्यमभक्ष्यंचसर्वेषांद्रव्यमेवच॥ ३१ ॥ घृतपक्वंतैलपक्वंमिष्टान्नंशूद्रसंस्कृतम्॥ अभक्ष्यंब्राह्मणानांचशूद्रभक्ष्यं
चपीठकं॥ ३२ ॥ सर्वेषामशुचीनांचजलमन्नंपरित्यजेत्॥ अशौचांतात्परादिनेशुद्धमेवनसंशयः॥३३॥ विपाकंकर्मणामे
वदुष्करंश्रुतिसंमतम्॥ भक्ष्याभक्ष्यंचकथितंयथाज्ञानंव्रजेश्वर॥ ३४ ॥ क्रमाच्चतुर्षुवेदेषुचोक्तंमतचतुष्टयम्॥ सर्वेषांसार
भूतंचकथयामिपितःश्रृणु॥ ३५॥ नाभुक्तंक्षीयतेकर्मकल्पकोटिशतैरपि॥ अवश्यमेवभोक्तव्यंकृतंकर्मशुभाशुभम्॥ ३६॥
तीर्थानांचसुराणांचसाहाय्येननृणामपि॥ किंचिद्भवतिसाहाय्यंकायव्यूहेनसर्वतः॥ ३७॥ प्रायश्चित्तानिचीर्णानिनिश्चि
तंमत्पराङ्मुखम्॥ ननिष्पुनंतिहेतातसुराकुंभमिवापगाः॥ ३८ ॥ प्रायश्चित्तेनपुण्येननहिशुद्ध्यंतिमानवाः॥ सर्वारंभेण

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

वैश्येंद्रदानेनयोगतोपिवा ॥ ३९ ॥ शुभाशुभंचयत्कर्मविनाभोगान्नचक्षयः ॥ भोगेनशुद्धिमाप्नोतिततोमुक्तिर्भवेन्नृणाम् ॥ ४० ॥ ननष्टंदुष्कृतंकर्मसुकृतेनचकर्मणा ॥ ननष्टंसुकृतंकर्मकृतेनदुष्कृतेनच ॥ ४१ ॥ यज्ञेनतपसावापिव्रतेनानशनेनच ॥ तीर्थस्नानेनदानेनजपेननियमेनच ॥ ४२ ॥ भुवःप्रदक्षिणेनैवपुराणश्रवणेनच ॥ उपदेशेनपुण्येनपूजयागुरुदेवयोः ॥ ४३ ॥ स्वधर्माचरणेनैवातिथीनांपूजनेनच ॥ ब्रह्मणांपूजनेनैवभोजनेनविशेषतः ॥ ४४ ॥ यद्दत्तमपिविप्रायतत्प्राप्तंपूर्णरूपतः ॥ बीजरूपंचतद्दानंक्षेत्ररूपंचब्राह्मणः ॥ ४५ ॥ एकेनकर्मणातातस्वर्गंप्राप्नोतिमानवः ॥ कर्मणानहिमोक्षंचतदेवममसेवया ॥ ४६ ॥ स्वर्गंचसुकृतेनैवनरकंदुष्कृतेनच ॥ व्याधिर्जन्मचयोनौचकुत्सितेनततःशुचिः ॥ ४७ ॥ गोघ्नोयोब्राह्मणानांचकामतश्चोपपातकी ॥ दंदशूकत्वमाप्नोतिगोलोमसमवर्षकम् ॥ ४८ ॥ सर्पेणभक्षितस्तेनज्वालयागरलस्यच ॥ तृषितोव्यथितश्चैवनिराहारःकृशोदरः ॥ ४९ ॥ ततःकुंडात्समुत्थायगौर्भवेल्लोमवर्षकम् ॥ ततःकुष्टीचचांडालोवर्षलक्षंततोनरः ॥ ५० ॥ तदाभवेद्ब्राह्मणश्चकुष्टयुक्तोहिकर्मणा ॥ भोजयित्वाविप्रलक्षंनिर्व्याधिश्चभवेच्छुचिः ॥ ५१ ॥ अकामतस्तदर्धंचक्षत्रियस्यापिकामतः ॥ अकामतस्तदर्धंचतदर्धंचविशस्तथा ॥ ५२ ॥ तदर्धंशूद्रगोघ्नश्चभुंक्तेपापंनसंशयः ॥ प्रायश्चित्तेनशुद्धश्चभुंक्तेशेषंचकर्मणः ॥ ५३ ॥ अनुकल्पेचतुर्थंचपापंभुंक्तेनसंशयः ॥ चतुर्गुणंचगोघ्नानांब्राह्मणानांचपातकं ॥ ५४ ॥ भुंक्तेपापंचब्रह्मघ्नोब्राह्मणश्चेतरोपिवा ॥ क्रमेणानेनबोध्यंचकामतोकामतोपिवा ॥ ५५ ॥ प्रायश्चित्तंजन्मकर्मव्याधिरेवनसंशयः ॥ गोघ्नोभवतिगौश्चापियावद्वर्षचानिश्चितम् ॥ ५६ ॥ चतुर्गुणंचतेषांचब्रह्मघ्नोविट्क्रमिर्भवेत् ॥ ततोभवतिम्लेच्छश्चतावद्वर्षंचतुर्गुणम् ॥ ५७ ॥ ततश्चांधोभवेद्विप्रःपूर्वेषांचचतुर्गुणम् ॥ ब्राह्मणानांचतुर्लक्षंभोजयित्वाशुचिर्भवेत् ॥ ५८ ॥

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

चक्षुष्मांश्चयशस्वीचभवेत्सोप्यतिपातकात् ॥ स्त्रीघ्नश्चतुर्णांवर्णानांवेदेसोप्यतिपातकी ॥ ५९ ॥ कालसूत्रंचप्राप्नोतिस्त्रीलो
मसमवर्षकम् ॥ भक्षितःकृमिणातत्रनिराहारोऽन्यथायुतः ॥ ६० ॥ ततोभवतिलोकेचतावद्वर्षंचपातकी ॥ ततःपापीभवेत्सो
पिपक्ष्मग्रस्तश्चकर्मणा ॥ ६१ ॥ वर्षाणांशतकंचैवविप्रलक्षंचभोजयेत् ॥ ततःशुद्धोब्राह्मणश्चाविद्वांस्तपसिसंयतः ॥ ६२ ॥
किंचिद्भुंक्तेपापशेषंस्वर्णदानाच्छुचिर्भवेत् ॥ गर्भघ्नश्चमहापापीसंप्राप्नोतिसुनीमुखं ॥ ६३ ॥ वर्षाणांशतकंचैवघोटकश्चभ
वेत्ध्रुवं ॥ वर्षाणांशतकंचैवसूक्ष्मशस्त्रेणपीडितः ॥ ६४ ॥ ततःपापीभवेद्वैश्योद्रव्ययुक्तोहिकर्मणा ॥ पंचाशद्वर्षपर्यंतंस्वर्णदा
नाद्भवेच्छुचिः ॥ ६५ ॥ ततःस्वकुलजातोपिनिर्व्याधिर्ब्राह्मणःशुचिः ॥ ब्राह्मणःक्षत्रियघ्नश्चक्षत्रियोवाविनारणात् ॥ ६६ ॥
तप्तशूलंचप्राप्नोतिवर्षाणांचसहस्रकं ॥ कथितंतप्तलोहेनचार्तनादंकरोतिच ॥ ६७ ॥ ततोभवेन्मत्तगजोवर्षाणांशतकंतथा
ततोरक्तविकारीचशूद्रोवर्षशतंतथा ॥ ६८ ॥ गजदानेनमुक्तश्चऽव्याधितश्चततोद्विजः ॥ वैश्यघ्नश्चापिवैश्यश्चशूद्रघ्नोवैश्यएव
च ॥ ६९ ॥ वैश्यघ्नश्चापिशूद्रश्चसमपापंलभेत्ध्रुवम् ॥ कृमिकुंडंचप्राप्नोतिवर्षाणांशतकंतथा ॥ ७० ॥ कृमिभिर्भक्षितोदुः
खीकिरातश्चभवेत्ततः ॥ वर्षाणांशतकंचैवकृमिव्याधिसमन्वितः ॥ ७१ ॥ ततोमंदाग्नियुक्तश्चब्राह्मणोदैन्यवान्व्रज ॥ पं
चाशद्वर्षपर्यंतंदुर्बलश्चकृशोदरः ॥ ७२ ॥ मुक्तिर्भवतियुक्तेनतीर्थंचाश्वप्रदानतः ॥ शूद्रघ्नोब्राह्मणश्चैवकामतोकामतोपि
वा ॥ ७३ ॥ सावित्रीलक्षजाप्येनतदर्धेनशुचिर्भवेत् ॥ चतुर्वर्णःकुक्कुटघ्नोत्वाविशप्तश्चशंभुना ॥ ७४ ॥ वर्षाणांशतकंचैवप्रा
प्नोतिरौरवंनरः ॥ ततोभुंक्तेकुक्कुटश्चवर्षाणामपिषोडश ॥ ७५ ॥ ततःशुद्धोभवेद्विप्रोभक्षितःकुक्कुटेनच ॥ गंगास्नानेनदानेन
स्वर्णस्यापिभवेच्छुचिः ॥ ७६ ॥ मार्जारघ्नश्चतुर्वर्णोगंगास्नानाद्भवेच्छुचिः ॥ विप्रायलवणंदत्वाषट्पलंचप्रमुच्यते ॥

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

॥७७॥ हत्वासर्पांश्चतुर्वर्णोममपादेनचिन्हितः॥ ब्रह्महत्याचतुर्थंचपातकंचलभेत्ध्रुवम्॥ ७८ ॥ आसिपत्रंचनरकंवर्षाणां
शतकंतथा॥ प्राप्नोतियातनांयुक्तोविच्छिन्नस्तीक्ष्णधारया॥ ७९ ॥ ततोभवतिसर्पश्चदुंदुभोवर्षपंचकम्॥ नरेणताडि
तोदुःखीमृत्योर्भवतिपीडितः॥ ८० ॥ ततोभवेन्नरःपापीज्वरयुक्तोहिदुर्बलः॥ वर्षाणांपंचकेनैवमृतोभवतिकर्मणा॥
॥ ८१ ॥ ततोभवतिहस्तीचघोटकोवाव्रजेश्वर॥ यावद्विंशतिवर्षंचततः शूद्रोभवेत्ध्रुवम्॥ ८३ ॥ अहंकृतीव्याधियु
क्तोरौप्यदानेनमुच्यते॥ ब्राह्मणानांचशतकंभोजयित्वाशुचिर्भवेत्॥ ८४ ॥ क्षुद्रजंतुवधेनैवक्षुद्रजंतुर्भवेन्नरः॥ वर्षाणां
शतकंचैवक्षुद्रव्याधिंतरेत्ततः॥८५॥ कृपाकार्यासताशश्वदहिंस्रेषुचजंतुषु॥ हिंसायांनाहिदोषश्चहिंस्राणांचव्रजेश्वर॥८६॥
अश्वत्थघ्नश्चतुर्वर्णोब्रह्महत्याचतुर्थकम्॥ पापंचलभतेतातचासिपत्रंव्रजेत्ध्रुवम्॥ ८७ ॥ सतीक्ष्णेनापिशस्त्रेणविच्छि
न्नश्चादिवानिशं॥ वर्षाणांशतकंचैवभुंक्तेपरमयातनाम्॥ ८८ ॥ ततोभवतिवृक्षश्चशाल्मलिर्वर्षलक्षकम्॥ ततोभवतिशूद्र
श्चछिन्नांगोव्याधिसंयुतः॥ ८९॥ यावज्जीवनपर्यंतंततोविप्रोभवेत्ध्रुवम्॥ व्रणव्याधिसमायुक्तोमुच्यतेस्वर्णदानतः॥९०
मिथ्यासाक्षीप्रदाताचकृतघ्नोतिकृतघ्नकः॥ विश्वासघातीमित्रघ्नोविप्राणांधनहारकः॥ ९१॥ शूद्रश्राद्धान्नभोजीचशूद्रा
णांशवदाहकः॥ शूद्राणांसूपकश्चैववृषवाहकपातकी॥ ९२ ॥ धावकोदेवलश्चापिचैतेतिपापिनस्तथा॥ कुंभीपाकंप्रयां
त्येववर्षाणांचसहस्रकम्॥ ९३ ॥ तत्रैवतप्ततैलेनसंतप्तश्चादिवानिशम्॥ भक्षितोव्याधितश्चैवसर्पाकारेणजंतुना॥ ९४ ॥ ॥५९॥
गृध्रः कोटिसहस्राणिशतजन्मानिसूकरः॥ श्वापदःशतजन्मानिशूद्रोरोगीभवेत्ततः॥ ९५ ॥ मंदाग्निज्वरसंयुक्तः पंचाशद्वर्ष
कंतथा॥ सुवर्णानांशतपलंदत्वाशुद्धोभवेत्ध्रुवम्॥९६॥ चतुर्वर्णोवस्त्रहारीगव्यहारीचमानवः॥ रौप्यमुक्तापहारीचशूद्रद्व

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

व्यापहारकः ॥ ९७ ॥ वर्षाणांचसहस्रंचवकजातिर्भवेद्ध्रुवम् ॥ मूत्रकुंडंचवैभुक्त्वावर्षाणांशतकंतथा ॥ ९८ ॥ ततोभवे
च्छूद्रजातिर्वर्षाणांशतकंव्रज ॥ कुष्ठव्याधिसमायुक्तोगलितश्चैवपातकी ॥ ९९ ॥ ततोभवेद्ब्राह्मणश्चकुष्टावशेषसंयुतः ॥
स्वर्णषट्पलदानेनव्याधितोमुच्यतेशुचिः ॥ १०० ॥ कोशापहारकश्चैवफलापहारकस्तथा ॥ यक्षःपृथिव्यांसंभूतोलीला
द्रव्यापहारकः ॥ १०१ ॥ वर्षाणांशतकंचैवचाषपक्षीभवेद्ध्रुवम् ॥ ततोभवेत्कृष्णवर्णः शूद्रश्चभारतेभुवि ॥ २ ॥ ततोभवेद्ब्रा
ह्मणश्चाप्यधिकांगोपिजन्मभिः ॥ पुनर्जन्मद्विजोभूत्वामुच्यतेविप्रभोजनात् ॥ ३ ॥ पक्कद्रव्यापहारीचपशुयोनिर्भवेद्ध्रुव
म् ॥ यस्यांडकोशोगंधाक्तःकस्तुरीयस्यनामच ॥ ४ ॥ सप्तजन्ममृगोभूत्वाततोभवतिगंधकः ॥ जन्मैकंचततःशूद्रोगल
त्कुष्टीवजन्मनि ॥ ५ ॥ ततोरोगावशेषेणसंयुतोब्राह्मणःकृशः ॥ स्वर्णषट्पलदानेनमुच्यतेनात्रसंशयः ॥ ६ ॥ धान्यापहा
रीदुःखीचकृपणःसप्तजन्मसु ॥ विष्ठाकुंडंवर्षशतंसंप्राप्यमुच्यतेभिया ॥ ७ ॥ स्वर्णापहारीकुष्टीचमानवःपतितोभवे
त् ॥ स्वर्णदानप्रतिग्राहीविट्कुंडंचप्रयातिच ॥ ८ ॥ ततोवर्षशतंभुक्त्वापुरीषंचदिवानिशं ॥ ततोव्याधोभवेच्छूद्रोरक्तदोषेण
संयुतः ॥ ९ ॥ तज्जन्मपातकंभुक्त्वाब्राह्मणश्चपुनर्भवेत् ॥ व्याधिशषोपयुक्तश्चमुच्यतेस्वर्णदानतः ॥ १० ॥ अगम्यानांचगा
मीचपूर्वोक्तंरौरवंव्रजेत् ॥ कुंभीपाकंमहाघोरंवर्षाणांचाप्यसंख्यकं ॥ ११ ॥ ततोभवेत्पुंश्चलीनांयोनीनांचकृमिस्तथा ॥ वर्षा
णांचसहस्रंचविट्कृमिवर्षलक्षकं ॥ १२ ॥ पशुयोनिर्भवेत्तस्मात्तस्माच्चक्षुद्रजंतवः ॥ ततोभवेन्म्लेच्छजातिस्ततःशूद्रोधमस्त
दा ॥ ततोभवतिविप्रश्चव्याधियुक्तोनपुंसकः ॥ पुनश्चब्राह्मणोभूत्वातीर्थपर्यटनेनच ॥ १४ ॥ क्रमेणशुद्धोभवतिवंशहीनश्चपात
कात् ॥ भोजयित्वाविप्रलक्षंपुत्रंचलभतेशुचिः ॥ १५ ॥ मानवःक्रोधयुक्तश्चगर्दभःसप्तजन्मसु ॥ मानवःकलहाविष्टःसप्तज

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

.ज.उ. न्मसुवायसः ॥ १६॥ शालग्रामप्रतिग्राहीकालसूत्रंव्रजेत्ध्रुवं॥ वर्षाणांशतकंचैवखंजराटीभवेत्ततः॥१७॥ लोहचोरश्चनिर्वे अ॰ ८५
॥ ६०॥ शोमषीचोरश्चकोकिलः ॥ शुकोप्यंजनचोरश्चमिष्टचोरःकृमिर्भवेत् ॥ १८ ॥ विप्रद्वेषीगुरुद्वेषीशिरसांचकृमिर्भवेत् ॥ पुंश्च
लींकामिनींतातभुत्काचरौरवंव्रजेत् ॥ १९ ॥ ततोवृथाकृमिश्चैववर्षाणांशतकंतथा ॥ ततोपिविधवाचैववंध्याचसप्तजन्मसु
॥ २० ॥ अस्पृश्याजातिहीनाचछिन्ननासाभवेत्क्रमात् ॥ रक्तद्रव्यापहारीचरक्तदोषान्वितोभवेत् ॥२१॥ आचारहीनोयव
नःखंजोभवतिहिंसकः ॥ अदीक्षितोवंखरश्चदुष्टदर्शीचकानकः॥ २२ ॥ अहंकारीकर्णहीनोबधिरोवेदनिंदकः॥ वाक्यहर्ता
चमूकश्चहिंसकःकेशहीनकः ॥ २३ ॥ मिथ्यावादीश्मश्रुहीनोदुर्वाक्योदंतहीनकः ॥ जिव्हाहीनःसत्यहारीदुष्टोप्यंगुलिहीन
कः ॥ २४॥ ग्रंथोपहारीमूर्खश्चव्याधियुक्तोभवेत्ध्रुवम् ॥ अश्वग्राहीचतच्चोरोलालामूत्रंव्रजेदिति ॥ २५ ॥ वर्षाणांचशतं
स्थित्वाघोटकश्चभवेत्ध्रुवं ॥ गजचोरोगजग्राहीविट्कुंडेचसहस्रकं ॥ २६ ॥ स्थित्वावर्षंभवेद्धस्तीतत्पश्चाद्वृषलोभवेत् ॥
अयज्ञेछागहंताचछागचोरप्रतिग्रही ॥ २७ ॥ पूयकुंडेवर्षशतंस्थित्वाचांडालतांव्रजेत् ॥ छागश्चवर्षपर्यंतंतदाभवतिमान
वः॥ २८ ॥ शत्रुशस्त्रेणछिन्नश्चतदामुक्तोभवेद्विजः ॥ दत्तापहारीवाग्दानंकृत्वापहरतेपुनः॥ २९ ॥ सभवेन्म्लेच्छयोनौच
भुत्काचनरकंव्रजेत् ॥ एकाकीमिष्टमश्नातिकालसूत्रंव्रजेत्ध्रुवं ॥ ३० ॥ तत्रवर्षशतंस्थित्वाप्रेतोवर्षसहस्रकं ॥ तदाभवति
जन्मैकंमाक्षिकाचपिपीलिका ॥३१॥ जन्मैकंभ्रमरश्चैवजन्मैकंमधुमक्षिका ॥ जन्मैकंवरलंचैवजन्मैकंदंशएवच॥३२॥ ज
न्मैकंमशकश्चैवजन्मैकंपूतिकंस्मृतं ॥ जन्मैकंतल्पकीटश्चतदाशूद्रोभवेत्ध्रुवम् ॥ ३३ ॥ असद्बुद्धिर्व्याधियुक्तोतदामुक्तो
भवेद्विजः॥ तैलचोरस्तैलकारोमूर्ध्निकीटःत्रिजन्मकं ॥३४॥ तदाभवेत्स्वर्णकारोजन्मैकंदुष्टमानसः ॥विश्वैकलिपिकर्ता ॥६०॥

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

वभक्ष्यदातुर्धनंहरेत् ॥ ३५ ॥ तमःकुंडेवर्षशतंस्थित्वास्वर्णवणिग्भवेत् ॥ जन्मैकंचदुराचारोजन्मैकंकरणोभवेत् ॥ ३६ ॥
कायस्थेनोदरस्थेनमातुर्मांसंनखादितं ॥ तत्रनास्तिकृपातस्यदंताभावेनकेवलं ॥ ३७ ॥ स्वर्णकारःस्वर्णवणिक्कायस्थ
श्चव्रजेश्वर ॥ नरेषुमध्येतेधूर्ताःकृपाहीनामहीतले ॥ ३८ ॥ हृदयंक्षुरधाराभंतेषांनास्तिचसादरं ॥ शतेषुसज्जनःकोपिकाय
स्थोनेतरौचतौ ॥ ३९ ॥ सुबुद्धिःशिवयुक्तश्चशास्त्रज्ञोधर्ममानसः ॥ नविश्वसेत्तेषुतातस्वात्मकल्याणहेतवे ॥ ४० ॥ सीमा
पहारीदुष्टश्चभूमिचोरश्चहिंसकः ॥ भूमिदानापहारीचकालसूत्रंव्रजेद्ध्रुवम् ॥ ४१ ॥ षष्टिवर्षसहस्राणिक्षुत्पिपासार्दितःस्थि
तः ॥ ततोपितानिनामानिविष्ठायांजायतेक्रिमिः ॥ ४२ ॥ ततोभवेदसच्छूद्रोजन्मैकंचततःशुचिः ॥ तस्माज्ज्ञानैःसावधानं
भवेत्प्राज्ञश्चयत्नतः ॥ ४३ ॥ रक्तवस्त्रापहारीचजन्मैकंरक्तकीटकः ॥ ततशूद्रश्चजन्मैकंततोविप्रोभवेच्छुचिः ॥ ४४ ॥ त्रि
संध्यहीनोविप्रश्चप्रातःशायीचयोनरः ॥ संध्याशायीदिवाशायीयज्ञसूत्रापहारकः ॥ ४५ ॥ अशुद्धसंध्याकारीचवेदवेदांग
निंदकः ॥ तद्विरुद्धःस्वर्गमार्गस्त्रिजन्मपतितोद्विजः ॥ ४६ ॥ यःशूद्रोब्राह्मणीगामीकुंभीपाकेव्रजेद्ध्रुवम् ॥ वर्षाणांचत्रि
लक्षंचपच्यतेतत्रपीडितः ॥ ४७ ॥ दिवानिशंप्रदग्धश्चतप्ततैलेचदारुणे ॥ ततोभवेद्योनिकीटोपुंश्चलीनांचपातकी ॥ ४८ ॥
षष्टिवर्षसहस्राणिचाहारंतस्यतन्मलम् ॥ ततोभवतिचांडालोजन्मलक्षंक्रमेणच ॥ ४९ ॥ ततःशूद्रोगलत्कुष्ठीजन्मैकंचत
तःशुचिः ॥ सोपिविप्रोव्याधिशेषस्तीर्थपर्यटनाच्छुचिः ॥ ५० ॥ असच्छूद्रश्चभवतिसोस्थानेसुरपूजिते ॥ दत्वादेवायनैवे
द्यमपवित्रंचमानवः ॥ ५१ ॥ सकेशंपार्थिवंलिंगंसंपूज्ययवनोभवेत् ॥ दुर्बलेनभवेदंधःकुत्सितेनचकुत्सितः ॥ ५२ ॥ अंगही
नोदरिद्रश्चव्याधियुक्तश्चमानवः ॥ अश्रद्धयाचनिर्माणेनिर्माणसदृशंफलम् ॥ ५३ ॥ मृद्भस्मगोशकृत्पिंडैस्तथावालुक

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

यापिवा ॥ कृत्वालिंगंसकृत्पूज्यवसेत्कल्पायुषंदिवि ॥ ५४ ॥ ततोभवेतिविप्रश्चमहाप्राज्ञश्चभूमिवान् ॥ राजाभवेद्भारतेच
लिंगानांशतपूजनात् ॥ ५५ ॥ सहस्रपूजनात्सोपिलभतेनिश्चितंफलं ॥ स्थित्वाचसुचिरंस्वर्गेराजेंद्रोभारतेभवेत् ॥५६॥
अयुतेचतदीशश्चलक्षेचपृथिवीश्वरः ॥ पूजनेचातिभक्त्याचाप्यतिरिक्तंफलंलभेत् ॥ ५७॥ तीर्थस्नानेनदानेनविप्राणांभो
जनेनच ॥ नारायणार्चयाचैवविप्रजातिश्चकर्मणा ॥ ५८ ॥ अतिरिक्तेनतपसापंडितोब्राह्मणोभवेत् ॥ पंडितोब्राह्मण
श्चैववैष्णवश्चाजितेंद्रियः ॥ ५९ ॥ अनेकजन्मपुण्येनजायतेभारतेभुवि ॥ तस्यांघ्रिस्पर्शनेनैवसद्यःपूतावसुंधरा ॥ ६० ॥
तीर्थाःकुर्वंतितीर्थानिजीवन्मुक्ताश्चवैष्णवाः ॥ स्वपुंसांचसहस्रंचपुनंतीतिश्रुतौश्रुतं ॥ ६१ ॥ पापेनवैद्यजन्मैवदुश्चिकित्सो
पिब्राह्मणः ॥ दुश्चिकित्सस्तथावैद्योऽव्यालग्राहीत्रिजन्मसु ॥ ६२ ॥ अतिक्रूरोदुराचारोद्वेष्टाचसुरविप्रयोः ॥ सभवेत्कुटि
लव्यालोवर्षाणांचसहस्रकं ॥ ६३ ॥ पुंश्चलीलंपटानांचदूतीयाकामिनीव्रज ॥ कालसूत्रेवर्षशतंस्थित्वाचगोधिकाभवेत्
॥ ६४ ॥ जन्मैकंगोधिकाभूत्वाहरिणश्चत्रिजन्मसु ॥ जन्मैकंमहिषश्चैवजन्मैकंभल्लुकोभवेत् ॥६५॥ जन्मैकंगंडकश्चैवसृ
गालश्चात्रिजन्मसु ॥ करकीयतडागंचसूप्तसस्यंददातिच ॥ ६६ ॥ सभवेन्नक्रजातिश्चकच्छपश्चत्रिजन्मसु ॥ वृथामांसंच
योभुंक्तेमत्स्यलुब्धश्चब्राह्मणः ॥ ६७ ॥ भुंक्तेमांसमदत्तंचसमीनश्चमृगोभवेत् ॥ वर्षाणांचसहस्रंचतातभुक्त्वाचकिल्बिषं
॥ ६८ ॥ कर्मभोगाच्छुचिर्भूत्वासपुनर्ब्राह्मणोभवेत् ॥ एकादशीविहीनश्चब्राह्मणःपतितोभवेत् ॥ ६९ ॥ भक्ष्यस्यद्विगुणं
दत्वातेनपापेनमुच्यते ॥ ममजन्मदिनेचैवयोभुंक्तेमानवोधमः ॥ ७० ॥ त्रैलोक्यजनितंपापंसोपिभुंक्तेनसंशयः ॥ भुक्त्वा
चनरकंसर्वंपश्चाच्चांडालतांव्रजेत् ॥ ७१ ॥ एवंचशिवरात्रौचश्रीरामनवमीदिने ॥ उपवासासमर्थश्चहविष्यान्नंसमाचरेत्

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

॥ ७२ ॥ ततोशक्तोदुर्बलश्चभोजयेद्ब्राह्मणानपि ॥ कृत्वामहोत्सवंपुण्यंमदीयंपातकाच्छुचिः ॥ ७३ ॥ तस्माद्यत्नेनकर्तव्यं
नामसंकीर्तनंमम ॥ गृध्रःकोटिसहस्राणिशतजन्मनिसूकरः ॥ ७४ ॥ श्वापदंशतजन्मानिप्राप्तानिनिशिभोजनात् ॥ अदीक्षि
तोद्विजश्चैवशंखाश्चिल्हुःशुकोभवेत् ॥ ७५ ॥ अनुद्वाहीद्विजश्चैवराजहंसोभवेद्ध्रुवम् ॥ चित्रवस्त्रापहारीचमयूरश्चात्रिजन्म
सु ॥ ७६ ॥ तैजःपात्रापहारीचभवेत्कारंडवश्चिरं ॥ सुराणांप्रतिमाचोरोप्यंधश्चसप्तजन्मसु ॥ ७७ ॥ दरिद्रोव्याधियुक्तश्चब
धिरश्चापिकुब्जकः ॥ स्त्रीतैलमधुमांसंचरवौवापंचपर्वसु ॥ ७८ ॥ सेवतेयोमहामुढोवज्रदंष्ट्रंव्रजेद्ध्रुवं ॥ पातकीदुःखितस्त
त्रवर्षाणांचसहस्रकं ॥ ७९ ॥ ततोभवतिम्लेच्छश्चचांडालःसप्तजन्मसु ॥ व्याधियुक्तस्ततःशूद्रोब्राह्मणश्चततःशुचिः ॥ ८० ॥
तस्माद्यत्नान्नभोक्तव्यंभारतेधर्मभीरुणा ॥ ब्राह्मणंचसुरंदृष्ट्वाननमेद्योनराधमः ॥ ८१ ॥ यावज्जीवनपर्यंतमशुचिर्यवनो
भवेत् ॥ अभ्युत्थानंनकुरुतेदृष्ट्वाचागतब्राह्मणम् ॥ ८२ ॥ सभवेद्ब्रह्मघातीचसप्तजन्मसुनिश्चितम् ॥ शिवद्वेषीकुक्कुटश्च
देवलःसप्तजन्मसु ॥ ८३ ॥ पितृदेवार्चनंहंतिवेदोक्तंज्ञानदुर्बलः ॥ सयातिनरकंपापीवर्षाणांचसहस्रकम् ॥ ८४ ॥ ततश्च
रौरवंभुक्त्वातीर्थकाकस्त्रिजन्मसु ॥ त्रिजन्मसुशृगालश्चतीर्थेभुङ्क्तेशवंव्रज ॥ ८५ ॥ त्रिजन्मसुभवेत्सोपितीर्थेपुशवरक्षकः
शवानांकरमादत्तेकर्मणाकृतपातकी ॥ ८६ ॥ नित्यंसुरार्चनंकृत्वादांभिकोज्ञानदुर्बलः ॥ गुरुंचनार्चयेद्भक्त्यातस्मैनान्नंद
दातियः ॥ ८७ ॥ सभवेद्देवलोदुःखीदेवशापेनपातकी ॥ नित्यंसुरार्चनंकृत्वादांभिकोज्ञानदुर्बलः ॥ ८८ ॥ पूजाफलंनल
भतेदेवद्रोहीसदारुणः ॥ दीपनिर्वाणकर्ताचखद्योतःसप्तजन्मसु ॥ ८९ ॥ अतीवमत्स्यलुब्धश्चाप्यनैवेद्यंचखादति ॥ सभवे
न्मत्स्यरंगश्चमार्जारःसप्तजन्मसु ॥ ९० गोणीहर्ताकपोतश्चमालाहर्ताविहंगमः ॥ चटकोधान्यचोरश्चमांसचोरश्चकुंजरः ॥ ९१ ॥

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

कविप्रहर्ताविदुषांमंडूकःसप्तजन्मसु॥असत्कविर्ग्रामविप्रोन कुलःसप्तजन्मसु ॥ १२॥कुष्ठीभवेच्च जन्मैकंकृकलासस्त्रिज
न्मसु ॥ जन्मैकंवरलंवैवततोवृक्षपिपीलिका ॥ १३॥ ततःशूद्रश्चवैश्यश्चक्षत्रियोब्राह्मणस्तथा ॥ कन्याविक्रयकारीचचतुर्व
र्णोहिमानवः॥ १४॥सद्यःप्रयातितामिस्रंयावच्चंद्रदिवाकरौ॥ततोभवतिव्याधश्चमांसविक्रयकारकः॥ १५॥ततोव्याधिर्भवेत्प
श्चाद्योयथापूर्वंजन्मनि ॥ मन्नामविक्रयीविप्रोनहिमुक्तोभवेद्ध्रुवं ॥ १६॥ मृत्युलोकेचमन्नामस्मृतिमात्रंनविद्यते॥ पश्चा
द्भवेत्सगोयोनौजन्मैकंज्ञानदुर्बलः ॥ १७ ॥ ततश्छागस्ततोमेषोमहिषःसप्तजन्मसु ॥ महाचक्रीचकुटिलोधर्महीनश्चमान
वः ॥ १८ ॥ जन्मैकंतैलकारश्चकुंभकारस्तथैवच ॥ मिथ्याकलंकवक्ताचदेवब्राह्मणनिंदकः ॥ १९ ॥ सभवेत्स्वर्णकारश्च
रजकःसप्तजन्मसु ॥ ब्राह्मणःक्षत्रविट्शूद्राःकुत्सिताःशौचवर्जिताः ॥ २०० ॥ जन्मतेषांम्लेछयोनौवर्षाणामयुतंतथा ॥
कामतोयोषितांश्रोणीस्तनास्यंयश्चपश्यति ॥ १ ॥ सभवेद्दृष्टिहीनश्चपरत्रापिनपुंसकः ॥ विप्रोभिचारकर्ताचहिंसकोज्ञानदु
र्बलः ॥ २ ॥ यात्येवमंधतामिस्रंवर्षाणामयुतंतथा ॥ तदाभवतिदैवज्ञोप्यग्रदानीचदुर्मतिः ॥ ३ ॥ ततःशूद्रोभवेद्विप्रोभो
गेनकर्मणस्तथा ॥ शास्त्रज्ञाताचदैवज्ञोमिथ्यावदतिलोभतः ॥ ४ ॥ सभवेच्चध्रुवंज्येष्ठीवानरःसप्तजन्मसु ॥ अनेकजन्मत
पसाभारतेब्राह्मणोभवेत् ॥ ५ ॥ सुबुद्धिरतिधर्मिष्ठोधर्महीनश्चपातकी ॥ स्वधर्मनिरतोविप्रःपरमाच्चहुताशनात् ॥ ६॥ प
वित्रश्चातितेजस्वीतस्माद्भीतःसुरःसदा ॥ नदीषुचयथागंगातीर्थेषुपुष्करंयथा ॥ ७ ॥ पुरीषुचयथाकाशीयथाज्ञानिषुशं
करः ॥ शास्त्रेषुचयथावेदायथाश्वत्थश्चपादपे ॥ ८ ॥ ममपूजातपस्यासुव्रतेष्वनशनंतथा ॥ तथाजातिषुसर्वासुब्राह्म
णःश्रेष्ठएवच ॥ ९ ॥ विप्रपादेषुतीर्थानिपुण्यानिचव्रतानिच ॥ विप्रपादरजःशुद्धंपापव्याधिविमर्दनम् ॥ १० ॥ शुभाशी

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

वंचनंतेषांसर्वकल्याणकारणम् ॥ एतत्तेकथितंतातविपाकःकर्मणामहो ॥ ११ ॥ यथाश्रुतंयथाज्ञानंतदशेषंनिशामय ॥
श्रुत्वाधर्मविपाकंचवाचकायसुवर्णकम् ॥ १२ ॥ दद्यात्तस्मैचरौप्यंचवस्त्रंतांबूलमेवच ॥ सुवर्णशतकंदद्यात्सद्योदेहीचगो
कुलं ॥ रौप्यंवस्त्रंचतांबूलंमत्प्रीत्याब्राह्मणायच ॥ २१३ ॥ ॥ इतिश्रीब्रह्मवै० महापु० श्रीकृष्णज० भगवन्नंदसंवादेपं
चाशीतितमोऽध्यायः ॥ ८५ ॥ नंदउवाच ॥ केदारकन्याप्रस्तावात्कथितंकर्मकीर्तनं ॥ कृत्यास्त्रीणांप्रसंगेनतद्व्यासेन
वदप्रभो ॥ १ ॥ केदारकन्यासाकावाकोवाकेदारभूपतिः ॥ कस्यवंशेचतज्जन्मतन्मेऽव्याख्यातुमर्हसि ॥ २ ॥ श्रीभग
वानुवाच ॥ पुरादौब्रह्मणःपुत्रौमनुःस्वायंभुवस्तथा ॥ तस्यस्त्रीशतरूपाचधन्यामान्याचयोषिताम् ॥ ३ ॥ प्रियव्रतोत्ता
नपादौतयोःपुत्रौबभूवतुः ॥ उत्तानपादपुत्रश्चध्रुवएवमहायशः ॥ ४ ॥ तत्पुत्रोनंदसावर्णिःकेदारश्चतदात्मजः ॥ सप्तद्वी
पपतिःश्रीमान्केदारोवैष्णवःस्वयम् ॥ ५ ॥ तस्यरक्षानिमित्तेनतत्सभायांसुदर्शनम् ॥ गवांलक्षंनवंशुद्धंस्वर्णशृंगंचभू
षितं ॥ ६ ॥ वन्हिशुद्धानिवस्त्राणिदत्तानिवरुणेनच ॥ सुवर्णानांतथालक्षंसर्वसस्यांवसुंधराम् ॥ ७ ॥ मणिरत्नंचमुक्तांच
हीरकंपरमंतथा ॥ माणिक्यमश्वरत्नानांलक्षंलक्षंचहस्तिनाम् ॥ ८ ॥ रौप्यंप्रवालंमिष्टान्नंशतधान्याचलंवरं ॥ नित्यंनि
त्यंब्राह्मणेभ्योददौचरत्नभूषणं ॥ ९ ॥ शतलक्षंब्राह्मणानांभोजयामासनित्यशः ॥ जलभोजनपात्राणिसुवर्णानांददौ
नृपः ॥ १० ॥ सुवर्णानांयज्ञसूत्रमंगुलीयकमुत्तमं ॥ आसनंस्वर्णरत्नानांब्राह्मणेभ्योददौमुदा ॥ ११ ॥ ब्राह्मणानांचल
क्षंचसूपकारंनृपस्यच ॥ ब्राह्मणानांद्विलक्षंचपरिवेषणकारकम् ॥ १२ ॥ घृतकुल्यामधुकुल्यादधिकुल्यामनोहरः ॥ गुड
कुल्यादुग्धकुल्यानित्यंप्रार्थनमीप्सितम् ॥ १३ ॥ प्रातरारभ्यसंध्यांतंविप्राणांभोजनंतथा ॥ दुःखिनांभिक्षुकाणांचधनदानं

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

यथोचितम् ॥ १४ ॥ फलमूलाशनोराजावैष्णवश्चजितेंद्रियः ॥ सर्वेमदर्पणंकृत्वाजपेन्मांचदिवानिशम् ॥ १५ ॥ एकदा
सूपकारश्चतमुवाचनृपेश्वरम् ॥ विप्राणांभोजनायैवदशलक्षमुपस्थितम् ॥ १६ ॥ भुंजतेब्राह्मणाश्चाद्यरुक्षमन्नंवदप्रभो ॥
कुर्वंतुभक्षणंतेवैविप्राःसूपादिनानृप ॥ १७ ॥ चतुर्योजनपर्यंतमधिकारंनृपस्यच ॥ योराजातच्छतगुणःसएवमंडलेश्वरः
॥ १८ ॥ तत्तद्दशगुणोराजाराजेंद्रःपरिकीर्तितः ॥ राजेंद्राणांपंचलक्षंनित्यंकेदारसंसदि ॥ १९ ॥ अमूल्यरत्नमाणिक्यंमुक्ता
हारंमणीश्वरम् ॥ गजरत्नमश्वरत्नंकेदारायकरंददौ ॥ २० ॥ कमलाकलयाजातायज्ञकुंडसमुद्भवा ॥ वन्हिशुद्धांशुकाधा
नारत्नभूषणभूषिता ॥ २१ ॥ कामुकीकामिनीश्रेष्ठाकल्पाकमललोचना ॥ कन्यास्मितेमहाराजेत्युवाचनृपतिंचसा ॥
॥ २२ ॥ राजासंपूज्यतांभक्त्यातस्थौपत्नींसमर्प्यच ॥ साविज्ञायप्रसूतातंकृत्वाचविनयंमुदा ॥ २३ ॥ ययौपुण्यवनंरम्यं
तपसेयमुनांतिकं ॥ तत्तपस्यावनंयस्मात्तस्माद्वृंदावनंस्मृतम् ॥ २४ ॥ तपसावरयामासमांवरंचवरंवरम् ॥ ब्रह्माददौवरंत
स्यैपश्चात्कृष्णंलभिष्यसि ॥ २५ ॥ साचैकदानदीतीरेवसंतेसस्मितासती ॥ शयानापुष्पशय्यायांरत्नाभरणभूषिता ॥
॥ २६ ॥ ब्रह्मापरीक्षितुंतांचसाध्वींचसुमनोहराम् ॥ ददर्शकन्यारहसियुवानंपुरुषंपरम् ॥ २७ ॥ चंदनोक्षितसर्वांगंरत्नभू
षणभूषितं ॥ सस्मितंकामुकंरम्यंरमणीनांचवांछितम् ॥ २८ ॥ यथाषोडशवर्षीयंकुमारंकनकप्रभम् ॥ कोटिकंदर्पली ॥ ६३ ॥
लाभंपीतांबरधरंवरम् ॥ २९ ॥ शरत्पार्वणचंद्रास्यंशरत्पद्मसुलोचनम् ॥ दृष्ट्वातंचसमुत्थायवासयामाससान्निधौ ॥ ३० ॥
पूजांचकारभक्त्याचफलंमूलंददौमुदा ॥ सुवासितंजलंदत्वाप्रणनाममुदान्विता ॥ ३१ ॥ पूजांगृहीत्वामुदितःसादरंता
मुवाचह ॥ विप्ररूपीचभगवान्प्रज्वलन्ब्रह्मतेजसा ॥ ३२ ॥ कामुकीनांचकाम्यंचसतीनांदुष्करंव्रज ॥ ॥ धर्मउवाच ॥

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

भवतीकस्यकन्यावाकिंतेनाममनोहरे ॥ ३३ ॥ किंकरोषिरहस्येवतन्मेकथितुमर्हसि ॥ कस्यहेतोस्तपस्यातेकिंवावांच्छ
सिसुंदरि ॥ ३४ ॥ वरंवृणीष्वभद्रंतेयत्तेमनसिवांछितम् ॥ ॥ वृंदोवाच ॥ ॥ विप्रकेदारकन्याहंवृंदावृंदावनेस्थिता ॥ ३५ ॥
तपःकरोमिरहसिचिंतयामिहरिंपतिम् ॥ यदिदातुंसमर्थोसिदेहिमेवांछितंवरम् ॥ ३६ ॥ असमर्थोसिचेद्गच्छकिंतेप्रश्नेनब्रा
ह्मण ॥ ॥ धर्मउवाच ॥ ॥ निरीहमवितर्क्यंचपरमात्मानमीश्वरम् ॥ ३७ ॥ निर्गुणंचनिराकारंभक्तानुग्रहविग्रहं ॥ कांक्ष
मांतंपतिंकर्तुंविनालक्ष्मींसरस्वतीम् ॥ ३८ ॥ चतुर्भुजस्यद्वेभार्येहरेर्वैकुंठशायिनः ॥ गोलोकेद्विभुजस्यापिश्रीवंशीवद
नस्यच ॥ ३९ ॥ किशोरगोपवेषस्यपरिपूर्णतमस्यच ॥ तस्यभार्यास्वयंराधामहालक्ष्मीःपरात्परा ॥ ४० ॥ ब्रह्मस्वरू
पापरमापरमात्मानमीश्वरम् ॥ भजतेसततंशांतंसुरम्यंश्यामसुंदरम् ॥ ४१ ॥ कोटिकंदर्पसौंदर्यनिंदितंसुकलेवरम् ॥ अमू
ल्यरत्नाभरणंसत्यंचनित्यविग्रहम् ॥ ४२ ॥ पीतांबरधरंरम्यंदातारंसर्वसंपदाम् ॥ श्रीकृष्णश्चद्विधारूपोद्विभुजश्चचतुर्भुजः
॥ ४३ ॥ चतुर्भुजश्चवैकुंठेगोलोकेद्विभुजःस्वयम् ॥ यन्निमेषोभवेद्दूंदेब्रह्मणःपतनेनच ॥ ४४ ॥ पंचविंशत्सहस्रेणयुगेनें
द्रस्यपातनम् ॥ चतुर्दशेंद्रावच्छिन्नकालेनब्रह्मणोदिनम् ॥ ४५ ॥ तावतीतिनिशातस्यविधातुर्जगतामपि ॥ एवंत्रिंश
द्दिनेमासंद्विषट्केमासिवर्षकं ॥ ४६ ॥ एवंशतायुस्तस्यैवनिबोधबोधतत्परम् ॥ यावज्जीवनपर्यंतंसेवंतेसनकादयः ॥ ४७ ॥
कल्पानांकोटिकोटिंचतन्नसाध्यश्चयोविभुः ॥ सहस्रवक्त्रःशेषश्चसेवतेचजपेत्सदा ॥ ४८ ॥ दिवानिशंचयंभक्त्याकल्पको
टिशतंशतं ॥ तन्नसाध्योहितकरोदुराराध्यःपरात्परः ॥ ४९ ॥ ब्रह्माब्रह्मस्वरूपंतंभजेज्जन्मनिजन्मनि ॥ वक्त्रैश्चतुर्भिःसततं
स्तौतिनित्यंसनातनं ॥ ५० ॥ वेदेनिर्वचनीयश्चवेदानांजनकोविधिः ॥ विधाताफलदाताचदाताचसर्वसंपदाम् ॥ ५१ ॥ त

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

न्नसाध्योहिभगवान्कालकालांतकांतकः॥ संहारकर्त्ताजगतांकलयारुद्ररूपतः॥५२॥ सस्तौतिपंचवक्त्रेणकोन्योन्यस्या
पिकाकथा ॥ तत्परश्चप्रियोनास्तिवंदेभगवतःशृणु ॥ ५३ ॥ सर्वशक्तिस्वरूपासादुर्गादुर्गतिनाशिनी ॥ ब्रह्मस्वरूपापर
मामूलप्रकृतिरीश्वरी ॥ ५४ ॥ नारायणीविष्णुमायावैष्णवीसासनातनी ॥ यन्माययाजगद्भ्रांतमनित्येभ्रमतेसदा ॥
॥५५॥ सास्तौतिभक्त्यायंदेवंवृंदेप्यंगेदिवानिशं ॥ स्तौतिभक्त्यास्वशक्त्याचगजवक्त्रःषडाननः ॥ ५६ ॥ ध्यायतेयंगणे
शश्चसर्वाद्यौयस्यपूजनम् ॥ भगवान्सर्वदेवेशोज्ञानिनांचगुरोर्गुरुः ॥ ५७ ॥ सिद्धेंद्रेषुचदेवेंद्रयोगींद्रेज्ञानिनांगुरौ ॥ नग
णेशात्परोविद्वान्गणेशश्चसुराधिपः ॥५८॥ सरस्वतीचयंस्तोतुमशक्तापरमेश्वरी ॥ दिवानिशंपादपद्मंभक्त्यापद्मांनसेव
ते ॥ ५९ ॥ यत्कटाक्षाज्जगत्सर्वंपरिपूर्णतमंशिवम् ॥ यद्भयाद्वातिवातोयंसूर्यस्तपतियद्भयात् ॥ ६० ॥ वर्षतींद्रोदहत्य
ग्निर्मृत्युश्चरतिजंतुषु ॥ पृथिवीसेवयायस्यसर्वाधारावसुंधरा ॥ ६१ ॥ समुद्रानिश्चलाःशैलायस्यभीताश्चसुंदरि ॥ तीर्थ
साराचसागंगापवित्रामुक्तिदायिनी ॥ ६२ ॥ जगतांपावनीदेवीयस्यपादाब्जसेवया ॥ पवित्रातुलसीदेवीस्मरणाद्य
स्यसेवनात् ॥ ६३ ॥ नवग्रहाश्चदिक्पालाभीतायस्यप्रतापतः ॥ ब्रह्मांडेषुचसर्वेषुब्रह्मविष्णुशिवात्मकाः ॥ ६४ ॥ अन्ये
येयेसुरेशाश्चशेषाद्यामुनयस्तथा ॥ केचित्कलास्वरूपाश्चाप्यंशरूपाश्चकेचन ॥ ६५ ॥ केचित्कलांशाःकृष्णस्यकेचित्त्वप
रमात्मनः ॥ पतिमिच्छसिकल्याणिप्रकृतेःपरमीश्वरं ॥ ६६ ॥ गोलोकेराधिकासाध्योनान्येषांचकदाचन ॥ मांभजस्वम
हाभागेनृपाणामीश्वरंपतिम् ॥ ६७ ॥ बलवंतंचदेवेभ्योदैत्येभ्यश्चवरानने ॥ सुखानियानिकल्याणित्रिषुलोकेषुसंतिवै ॥ ६४ ॥
॥ ६८ ॥ भुंक्ष्वतान्येवसर्वाणिमत्प्रसादान्नसंशयः ॥ सतसा[illegible]रवकांननीरुचिरावरे ॥ ६९ ॥ देवानांक्रीडनार्थायवि

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

धात्रानिर्मितापुरी ॥ तत्रैवगच्छभद्रंतेरमरामेमयासह ॥ ७० ॥ महेंद्रस्यप्रियवनंपुष्पोद्यानसमन्वितम् ॥ गच्छस्वर्णमयीं लंकांनानारत्नविभूषितां ॥ ७१ ॥ तत्रैवगच्छभद्रंतेरमरामेमयासह ॥ विस्पंदकंसुवसनंनंदकंपुष्पभद्रकं ॥ ७२ ॥ तत्रैव गच्छभद्रंते० ॥ सुमेरुगह्वरंवापिक्षीरोदंवामनोहरम् ॥ ७३ ॥ तत्रैव० ॥ सत्यलोकंब्रह्मलोकंरम्यंसद्मरहस्थलं ॥ ७४ ॥ तत्रैव० ॥ मलयंनिलयंरम्यंमहेंद्रसारनिर्मितं ॥ ७५ ॥ सुगंधियुक्तंसततंशुद्धंचंदनवायुना ॥ मालतीयूथिकारम्याकेतकी माधवीतथा ॥ ७६ ॥ चारुचंपकपुष्पाणांगंधेनसुमनोहरं ॥ तत्रैव० ॥ ७७ ॥ पिकानांभ्रमराणांचमधुरध्वनिसंयुतम् ॥ तत्रैव० ॥ ७८ ॥ इंद्रस्यवरुणस्यैववायोस्त्वियमस्यच ॥ धनेश्वरस्यवन्हेश्चधर्मस्यशशिनस्तथा ॥ ७९ ॥ सुरम्यंलोक मेतेषांमध्येदेवियथेच्छसि ॥ तत्रैव० ॥ ८० ॥ रत्नद्वीपंमणिद्वीपंरम्यंचंद्रसरोवरम् ॥ तत्रैवगच्छभद्रंते० ॥ ८१ ॥ इत्येवमु क्त्वासंभोक्तुंगच्छतंतंछलेनच ॥ नवांस्तवपरीक्षार्थंसतीत्वंबोधितुंव्रज ॥ उवाचसानृपसुताकोपवक्रास्यलोचना ॥ ८२ ॥ हितंसत्यंयोगयुक्तंधर्मार्थंचयशस्करं ॥ ॥ श्रीवृंदोवाच ॥ ॥ धैर्यंकुरुमहाभागश्रेष्ठोजातिषुब्राह्मणः ॥ ८३ ॥ ब्राह्मणा नांतपोमूलंसत्यंवेदव्रतंधृतिः ॥ परस्त्रीसहसंभोगःस्वभावश्चाप्यधर्मिणां ॥ ८४ ॥ अधर्मेणैवहेविप्रदुष्टोभद्राणिपश्य ति ॥ ततःसपत्नेजयतिसमूलस्थोविनश्यति ॥ ८५ ॥ पतिव्रतानांगमनेबलात्कारेणनिश्चितम् ॥ मातृगामीभवेत्सघोब्र ह्महत्याशतंभवेत् ॥ ८६ ॥ कुंभीपाकेपच्यतेचयावच्चंद्रदिवाकरौ ॥ प्रदग्धस्तैलतप्तेपुनर्मृतःसूक्ष्मदेहतः ॥ ८७ ॥ ताडि तोयमदूतैश्चलोहदंडेनमूर्धनि ॥ क्षणंसुखंचिरंदुःखंसर्वनाशस्यकारणम् ॥ ८८ ॥ अगम्यागमनंदुःखंधर्मिष्ठोनैववांच्छ ति ॥ क्षमस्वगच्छभद्रंतेब्राह्मणज्ञानदुर्बलः ॥ ८९ ॥ यथादीपशिखांदृष्ट्वाकीटःपततिनिश्चितम् ॥ मिष्टंदृष्ट्वाबडीशाग्रेलु

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

धमीनोमृगोयथा ॥ १० ॥ यथाविषाक्तंभक्ष्यंचभुंक्तेभोक्ताबुभुक्षितः ॥ गृह्णातिदुष्टोदुष्टंचविषकुंभंपयोमुखं ॥ ११ ॥
तथादृष्ट्वापरस्त्रीणांमुखपद्मंमनोहरम् ॥ विनाशबीजंमोहेनभ्रांतोभवतिलंपटः ॥ १२ ॥ मुखंचरुधिरंस्त्रीणांश्रोणीयुग्मं
स्तनंतथा ॥ कामाधारंनाशबीजमधर्मस्थलमेवच ॥ १३ ॥ भगंनरककुंडंचलालामूत्रसमन्वितं ॥ दुर्गंधियुक्तंपापंचय
मदंडस्यकारणम् ॥ १४ ॥ यथालिंगंविशत्येवपापयोनौचयोषिताम् ॥ तथापुमान्विशत्येवरौरवेचयुगेयुगे ॥ १५ ॥ र
हस्यंचापदंदृष्ट्वामांत्वंधर्षितुमिच्छसि ॥ अत्रैवसर्वदेवाश्चलोकपालाश्चब्राह्मण ॥ १६ ॥ जाज्वल्यमानोधर्मश्चसाक्षीशा
स्ताचकर्मणाम् ॥ यमश्चदंडकर्ताचस्थापितोहरिणास्वयम् ॥ १७ ॥ स्वयंकृष्णश्चधर्मात्माज्ञानरूपोमहेश्वरः ॥ दुर्गाबु
द्धिर्मनोब्रह्माचेंद्रियाणिसुरास्तथा ॥ १८ ॥ सर्वप्राणिषुतिष्ठंतिसाक्षिणःकर्मणांद्विज ॥ कगुप्तंक्वरहस्यंवाब्राह्मणज्ञान
दुर्बल ॥ १९ ॥ क्षमस्वगच्छभद्रंतेअवध्याश्चद्विजातयः ॥ शक्ताहंभस्मसात्कर्तुंगच्छवत्सयथासुखम् ॥ १०० ॥ तपस्या
सुममगतमष्टोत्तरशतंयुगम् ॥ नास्तिगोत्रंमत्पितुश्चनमातानपितामम ॥ १ ॥ सर्वांतरात्माभगवान्कृष्णोरक्षतिमांद्विज ॥
कृष्णेनस्थापितोधर्मोमांचरक्षतिनित्यशः ॥ २ ॥ आदित्यश्चतथाचंद्रःपवनश्चहुताशनः ॥ ब्रह्माशंभुर्भगवतीदुर्गारक्षतिमांस
दा ॥ ३ ॥ येनशुक्लीकृताहंसाःशुकाश्चहरिताःकृताः ॥ मयूराश्चित्रितायेनसमेरक्षांकरिष्यति ॥ ४ ॥ अनाथबालवृद्धानांरक्ष
काःसर्वदेवताः ॥ नारीबुद्ध्यानमांधर्मस्त्यक्त्वागच्छेद्विसर्वदा ॥ ५ ॥ मांमातरंपरित्यज्यगच्छवत्सयथासुखं ॥ इत्येवमुक्त्वा
देवीसातस्थौतत्रधरायथा ॥ ६ ॥ आगच्छंतंचसंभोक्तुंमायातंबोधनेनच ॥ शशापेतिचसाकोपाद्ब्रह्मबंधोक्षयोभव ॥ ७ ॥ ॥ ६५ ॥
क्षयोभवदुराचारहेपापिष्ठक्षयोभव ॥ पुनःशप्तुंस्वयंसूर्योवारयामासयत्नतः ॥ ८ ॥ एतस्मिन्नंतरेताततत्रैवजगदीश्वराः ॥

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

ण्येनसत्येनद्विजोभवतुविज्वरः ॥ यदिनारायणःसत्यःसर्वात्मानित्यविग्रहः ॥ २६ ॥ ज्ञानात्मकःशिवःसत्योद्विजोभव तुविज्वरः ॥ ब्रह्मसत्यंचतेदेवाःप्रस्थितिःपरमायदि ॥ २७ ॥ यज्ञःसत्यस्तपःसत्यंद्विजोभवतुविज्वरः ॥ इत्येवमुक्त्वा सावृंदाधर्मंक्रोडेचकारसः ॥ २८ ॥ तंदृष्ट्वाचकलारूपंरुरोदकृपयासती ॥ एतस्मिन्नंतरेमूर्त्तिर्धर्मभार्याशुचाकुला ॥ २९ ॥ निपत्यविष्णुपादेचशिरसाचेत्युवाचसा ॥ मूर्त्तिरुवाच ॥ हेनाथकरुणासिंधोदीनबंधोकृपांकुरु ॥ ३० ॥ तूर्णंजीवयकांतं मेजगन्नाथकृपामय ॥ पतिहीनाचयानारीपापिनीसाभवार्णवे ॥ यथास्यंचक्षुर्विरतंप्राणहीनायथातनूः ॥ ३१ ॥ मितंद दातिहिपितामितंभ्रातामितंसुतः ॥ मितंबंधुर्मितंमातासर्वदातापतिःप्रभुः ॥ ३२ ॥ इत्येवमुक्त्वासादेवीतत्रतस्थौरुरोद च ॥ उवाचवृंदांभगवान्सर्वात्माप्रकृतेःपरः ॥ ३३ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ त्वयायुस्तपसालब्धंयावदायुश्चब्रह्मणः ॥ तदेवदेहिधर्मायगोलोकंगच्छसुंदरि ॥ तन्वानयाचतपसापश्चान्मांचलभिष्यसि ॥ ३४ ॥ पश्चाद्गोलोकमागत्यवाराहेचव रानने ॥ वृषभानसुतात्वंचराधाछायाभविष्यसि ॥ १३५ ॥ मत्कलांशश्चरापाणस्त्वांविवाहेग्रहिष्यति ॥ मांलभिष्यसि रासेचगोपीभीराधयासह ॥ ३६ ॥ राधाश्रीदामशापेनवृकभानसुतायदा ॥ साचैववास्तवीराधात्वंचछायास्वरूपिणी ॥ ३७ ॥ विवाहकालेरापाणस्त्वांचछायांग्रहिष्यति ॥ त्वांदत्वावास्तवीराधासांतर्धानाभविष्यति ॥ ३८ ॥ राधेवेतिविमूढा श्चविज्ञास्यंतिचगोकुले ॥ स्वप्नेराधापदांभोजंनहिपश्यंतिबल्लवाः ॥ ३९ ॥ स्वयंराधाममक्रोडेछायारापाणकामिनी ॥ वि ष्णोश्चवचनंश्रुत्वाददावायुश्चसुंदरि ॥ ४० ॥ उत्तस्थौपूर्णधर्मश्चतप्तकांचनसन्निभः ॥ पूर्वस्मात्सुंदरःश्रीमान्प्रणनामपरा त्परं ॥ ४१ ॥ वृंदोउवाच ॥ देवाःशृणुतमद्वाक्यंदुर्लंघ्यंसावधानतः ॥ नहिमिथ्याभवेद्वाक्यंमदीयंचनिशामय ॥ १४२ ॥

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

आजग्मुरतिसंत्रस्ताब्रह्मविष्णुशिवादयः॥ ९ ॥ धर्मंदृष्ट्वाकलारूपंरुरुदुस्त्रिदशेश्वराः॥ कृत्वाक्रोडेतीवकृशंकुल्हाभीतंयथा
विधुम् ॥ १० ॥ निश्चेष्टंमलिनंदग्धंसतीकोपाग्निनाव्रज ॥ श्रीभ० ॥ क्षमस्ववृंदेमद्भक्तेजन्ममृत्युजराहरे ॥ ११ ॥ धर्मंजीवय
मद्भक्तंरक्षधर्मंपतिव्रते ॥ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ ॥ ध्वांतपूर्णंजगत्सर्वंविनाधर्मंब्रभूवह ॥ कंपितौचंद्रसूर्यौचशेषश्चापिवसुंधरा
॥ १२ ॥ महादेवउ० ॥ ॥ प्रनष्टंचजगत्सर्वंविनाधर्मेणसुंदरि ॥ धर्मंजीवयभद्रंतेस्वस्तितेस्तुवरानने ॥ १३ ॥ सूर्यउ० ॥ व
रंवृणीष्वभद्रंतेयत्तेमनसिवांछितम् ॥ धर्मंजीवयभद्रंतेरक्षसृष्टिंपतिव्रते ॥ १४ ॥ अनंत० ॥ ॥ धर्मंकरोषितपसाकथंधर्मं
विहंसिच ॥ धर्मंजीवयभद्रंतेसर्वधर्मोभवेत्तव ॥ १५ ॥ चंद्रउवा० ॥ ॥ द्विजरूपधरोधर्मस्त्वांपरीक्षितुमागतः ॥ ब्रह्मणाप्रे
रितश्चैवनिर्दोषश्चविहिंसितः ॥ १६ ॥ महेंद्रउवा० ॥ तपसोपार्जितोधर्मोधर्मेणचफलंनृणां ॥ कथंफलंचतपसांयदिधर्मःश
यंगतः ॥ १७ ॥ वरुण० ॥ धर्मंजीवयधर्मिष्ठेधर्मंरक्षसनातनं ॥ निष्फलंकर्मिणांकर्मविनाधर्मेणधार्मिके ॥ १८ ॥ पवन० ॥
जगत्पूतंकुरुशुभेधर्मंजीवयसांप्रतम् ॥ धर्मंप्रनष्टेतपसांतवापूर्वंविनंक्ष्यति ॥ १९ ॥ वह्निरुवाच ॥ ॥ स्वधर्मोपार्जनं
कर्तुमागतासिचभारतम् ॥ विहंसिधर्ममज्ञात्वापुनर्जीवयसुंदरि ॥ २० ॥ ॥ यमउवाच ॥ ॥ वेदोक्तकर्मकर्तॄणामहंवि
श्वेवरानने ॥ धर्मानुसारात्फलदोधर्मंजीवयसत्वरं ॥ २१ ॥ देवानांवचनंश्रुत्वासमुत्थायपतिव्रता ॥ नमस्कृत्यसुरेशांश्च
तानुवाचतपस्विनी ॥ २२ ॥ वृंदोवाच ॥ ॥ अहंदेवनजानामिधर्मंब्राह्मणरूपिणम् ॥ कृतःक्षयोमयाकोपान्मांपरीक्षि
तुमागतः ॥ जीवयामिध्रुवंधर्मंयुष्माकंचप्रसादतः ॥ २३ ॥ इत्येवमुक्त्वासावृंदाचेत्युवाचव्रजेश्वर ॥ तपःसत्यंयदिमम
सत्यंचविष्णुपूजनं ॥ २४ ॥ तेनपुण्येनसद्योत्रद्विजोभवतुविज्वरः ॥ यदिमेचभवेत्सत्यव्रतंसत्यंतपःशुचिः ॥ २५ ॥ तेनपु

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

नाहर ॥ १८ ॥ सरोनदनदीनांचतरीरेतीरेमनोहरे ॥ मधुव्रतपिकोक्तेचपुष्पोद्यानेसुपुष्पिते ॥ १९ ॥ रम्यायांपुष्पशय्या
यांसरेमेरामयासह ॥ चंदनोक्षितसर्वांगोमधुपानरतःसुरः ॥ २० ॥ मुखसंभोगसंसक्तोबुबुधेनदिवानिशम् ॥ मलयेमलया
रण्येमलयानिलसंयुते ॥ २१ ॥ स्यंदनेचंदनवनेपश्चिमोदधिसन्निधौ ॥ त्रिकूटेवटमूलेचतत्रचंद्रसरोवरे ॥ २२ ॥ सुचारु
शतपत्राणांपत्रेचंदनचर्चिते ॥ रत्नशैलेमणिमयेमणिमंदिरसुंदरे ॥ २३ ॥ माणिक्यमुक्तासारेणहीरहारेणशोभिते ॥ सु
चारुवस्त्रचित्राढ्येश्वेतचामरदर्पणैः ॥ २४ ॥ भूषितेरत्नदीपैश्चदेवक्रीडेप्रियस्थले ॥ वारुणींमदिरांपीत्वावरुणानीसम
न्वितः ॥ २५ ॥ वरुणोरमतेयत्रतत्ररेमेतयासह ॥ पावनेपवनोद्यानेपारिजातानिलेनच ॥ २६ ॥ सुगंधिमोहितेरत्नमा
लातीरेचनिर्मले ॥ ऋक्षशैलेकल्पवृक्षवनेवन्हिप्रियाश्रमे ॥ २७ ॥ पपौचकामधेनूनांक्षीरंक्षीरोदधेस्तटे ॥ वन्हिशुद्धांशु
कयुगंवन्हिस्तस्मैददौमुदा ॥ २८ ॥ वरुणोरत्नमालांचरत्नच्छत्रंसमीरणः ॥ तत्रदृष्ट्वासुरगुरुंगोलिगेहात्समागतं ॥
॥ २९ ॥ प्रणम्यसर्वमुक्ताचचंद्रस्तंशरणंययौ ॥ शुक्रस्तंबोधयामासवचनंनीतियुक्तितः ॥ ३० ॥ निरपेक्षोमुनिश्रे
ष्ठोवेदवेदांगपारगः ॥ ॥ शुक्रउवाच ॥ ॥ शृणुवत्सप्रवक्ष्यामिगुरवेदेहितारकाम् ॥ ३१ ॥ शंभोश्चगुरुपुत्रायपौत्रा
यब्रह्मणश्चवै ॥ पूजितायसुराणांचदेयातस्मैनिशापते ॥ ३२ ॥ प्रियायतत्प्रियांदत्वाशीघ्रंत्वंशरणंव्रज ॥ गुरुपत्नीं
माभूतुल्यांत्यजमद्वचनाद्विधो ॥ ३३ ॥ कुरुपापक्षयंपापनिवृत्तिस्तुमहाफला ॥ सतीनांगुरुपत्नीनांग्रहणेचबलेनच ॥
॥ ३४ ॥ ब्रह्महत्यासहस्राणांपातकंलभतेजनः ॥ कुंभीपाकेचपच्यंतेयावद्वैब्रह्मणःशतम् ॥ ३५ ॥ साम्यंनारायणस्थाने
तृणपर्वतयोःसुर ॥ कस्त्वंवत्सहरेःस्थानेकर्मभोगोस्तिब्रह्मणः ॥ नारायणाश्रिताःसर्वेजीविनस्त्रिविधाभवे ॥ ॥ ३६ ॥

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

इतिश्रीब्रह्मवै० म० श्रीकृष्ण० भगवन्नंदसंवादेताराहरणेऽशीतितमोऽध्यायः ॥८०॥ ॥ श्रीकृष्णउवाच ॥ ॥ एतस्मिन्नंतरे
शुक्रःसुरश्रेणींददर्शसः ॥ आकाशमार्गादायांतींरणशस्त्रास्त्रधारिणीम् ॥ १ ॥ पताकानांत्रिकोटिश्चशतकोटिर्महारथम् ॥ श
तकोटिर्गजेंद्राणांरथानांतच्चतुर्गुणम् ॥२॥ अश्वानांतच्छतगुणंसमूहंचसुदारुणम् ॥ पदातीनांसमूहंचतुरगेभ्यश्चषड्गुणं
॥३॥ दुंदुभीवाद्यभांडानांपंचलक्षंतथैवच ॥ पटहानांत्रिलक्षंचडिंडिमानांत्रिलक्षकम् ॥ ४ ॥ ऐरावतमहेंद्रंचश्वेताश्वेधर्ममे
वच ॥ कुबेरंवरुणंवन्हिंरथस्थंपवनंतथा ॥५॥ महिषस्थंयमंचैवस्यंदनस्थंदिवाकरम् ॥ ईशानंचगजेंद्रस्थमनंतंनामवा
हनम् ॥ ६ ॥ आदित्यांश्चवसून्रुद्रान्सिद्धगंधर्वकिन्नरान् ॥ जीवन्मुक्तमुनीनांचसमूहंसूर्यवर्चसम् ॥ ७ ॥ तान्दृष्ट्वानिर्भयः
शुक्रःसमाश्वास्यनिशाकरम् ॥ सुराणांद्विगुणंसैन्यमाजुहावव्रजेश्वर ॥ ८ ॥ रत्नमालानदीतीरेहुताशनप्रियाश्रमे ॥ तत्र
तस्थौदैत्यसैन्यंपुण्यक्षीरोदधेस्तटे ॥९॥ एतस्मिन्नंतरेशुक्रःसमीपेसरसस्तटे ॥ पुण्याश्रमेऽक्षयवटेसुरसैन्यात्समागतम् ॥
॥१०॥ ददर्शवृषभस्थंचशंकरंसर्वशंकरम् ॥ त्रिशूलपट्टिशधरंव्याघ्रचर्मांबरंवरम् ॥ ११ ॥ तेजःस्वरूपंपरमंभक्तानुग्रहविग्र
हम् ॥ सर्वसंपत्प्रदातारंसर्वज्ञंसर्वकारणम् ॥ १२ ॥ सर्वेश्वरंसर्वपूज्यंसर्वरूपंसनातनम् ॥ शरणागतदीनार्तपरित्राणपरा
यणम् ॥ १३ ॥ सस्मितंपरमात्मानंज्वलंतंब्रह्मतेजसा ॥ संत्रस्तःसहसोत्थायप्रणनामपदांबुजे ॥ १४ ॥ ददौशुभाशिषंत
स्मैसुप्रसन्नःपरात्परः ॥ रत्नसिंहासनेतंचवासयामाससादरम् ॥ १५ ॥ अथतत्रांतरेविप्रपुरतस्तंददर्शसः ॥ शांतंस्वयंविधा
तारंरत्नस्यंदनसुंदरम् ॥ १६ ॥ वन्हिशुद्धांशुकाधानंरत्नमालाविभूषितम् ॥ प्रसन्नंसुस्मितंशुद्धंजगतामीश्वरंपरम् ॥१७
र्णांफलदातारंतपोरूपंतपस्विनाम् ॥ वेदानांजनकंवेदस्वरूपंवेदकारकम् ॥ १८ ॥ पुटांजलिस्तदात्रस्तःप्रणनामसुरे

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

रम् ॥ रत्नसिंहासनेरम्येवासयामासभक्तितः ॥ १९ ॥ पूजांचकारभक्त्याचतयोश्चरणपंकजे ॥ नोचितंकुशलप्रश्नंतयोः
कल्याणमेवच ॥ २० विधाताजगतांशुक्रमाचार्यपुरतःस्थितम् ॥ सुनीतिंकथयामासयत्नतःशंभुसंमतः ॥ २१ ॥ ॥ ब्रह्मो
वाच ॥ ॥ शृणुशुक्रप्रवक्ष्यामिदुर्नीतिंशशिनःसुत ॥ लज्जाकरंत्रिजगतांकर्मवेदबहिष्कृतम् ॥ २२ ॥ स्नात्वागृहोन्मुखीं
तारांगुरुपत्नींपतिव्रताम् ॥ गृहीत्वाशरणापन्नस्त्वयिपापश्चसांप्रतम् ॥ २३ ॥ प्रस्तुतंदेवसैन्यंचपश्यवत्सरणोद्यतम् ॥
अहंशंभुस्त्वत्समीपंतदर्थेचसमागतौ ॥ २४ ॥ ॥ शंभुरुवाच ॥ ॥ चंद्रमानयहेविप्रयद्यात्मशिवमिच्छसि ॥ संहरिष्येशिर
स्तस्यत्रिशूलेनचपापिनः ॥२५॥ अन्यथासंहरिष्यामिसर्वदैत्यान्क्षणेनच ॥ मयिरुष्टेरक्षिताकोदैत्यानांचभवेद्द्विज॥२६॥
सद्यःपाशुपतेनैववाय्वास्त्रेणचसांप्रतम् ॥ सुराणांरिपुवर्गंचहरिष्यामिचलीलया ॥ २७ ॥ दुर्वाससोमदंशस्यगुरुस्तस्यां
गिरामुनिः ॥ परस्पराच्चसंबंधाद्गुरुपुत्रोगुरुर्मम ॥ २८ ॥ बृहस्पतिश्चतेजस्वीतंभस्मीकर्तुमीश्वरः ॥ नचकारकृपालुश्चेत्प्रि
यशिष्येणहेतुना ॥ २९ ॥ उतथ्यपत्नींदृष्ट्वासपुरारेमेस्वकामतः ॥ तत्पतेःशापतोस्यैवपरग्रस्ताप्रियासती ॥ ३० ॥ पत्नींम
द्गुरुपुत्रस्यदेहितारांमनोहराम् ॥ मद्वैरिणंचचंद्रंचभ्रातृभार्यापहारिणम् ॥ ३१ ॥ शरणागतदीनार्तंनहिरक्षेद्यदीश्वरः ॥ प
च्यतेनिरयेतावद्यावदिंद्राश्चतुर्दश ॥ ३२ ॥ अत्रनास्तिविचारोमेपापिष्ठेशरणागते ॥ पापीयंशरणंयातिसपापीचनसंशयः
॥ ३३ ॥ देहितंविप्रशार्दूलपापिनंमातृगामिनम् ॥ बहिष्कृत्यस्वाश्रमाच्चतारासाध्वीसमन्वितम् ॥३४॥ शुक्रउवाच ॥ सुरा
णामसुराणांचसर्वेषांजगतामपि ॥ त्वमेवशास्ताभगवान्कोवाशास्तिसुरेऽसुरे॥३५॥कृत्वासुराणांसाहाय्यंकथंदैत्यान्हनि
ष्यसि॥संहर्तुःसर्वजगतांदैत्यौघेकिंचपौरुषं ॥३६॥ त्वंज्योतिःपरमंब्रह्मसगुणोनिर्गुणःस्वयं ॥ गुणभेदान्मूर्तिभेदोब्रह्म

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

पु.ज.उ. विष्णुशिवात्मकः॥ ३७ ॥ बलिद्वारेगदापाणिःस्वयमेवभवान्प्रभो ॥ स्वयंप्रदत्ताशुक्रायतस्मैश्रीरपिलीलया ॥ ३८ ॥ अ० ८१
॥ ४७ ॥ क्षमस्वभगवन्छंभोहरक्रोधंचसंहर ॥ किंपौरुषंचभवतोब्राह्मणस्यापिहिंसया ॥ ३९ ॥ अहंजीवन्छरीरेणनदास्यामि
निशाकरम् ॥ शरणागतदीनार्तलज्जितंपापसंयुतम् ॥ ४० ॥ अहंचत्वत्पदांभोजेशरणंयामिशंकर ॥ यथोचितंकुरुविभो
जगत्सर्वंतथैवच ॥ ४१ ॥ शुक्रस्यवचनंश्रुत्वाप्रसन्नोभगवाञ्छिवः ॥ इत्युवाचनिशानाथंसमानयशुभंभवेत् ॥ ४२ ॥ ए
तस्मिन्नंतरेब्रह्माबोधयित्वाकविंविभुः ॥ समानीयनिशानाथंतारकासहितंव्रज ॥ ४३ ॥ शंभोश्चचरणांभोजेचकारचस
मर्पणम् ॥ शंभुस्तंप्रीतियुक्तश्चवासयामासवक्षसि ॥ ४४ ॥ दत्वातस्मैपादरेणुंनिष्पापंचचकारसः ॥ दत्वातन्मस्तकेहस्तं
कृपालुरभयंददौ ॥ ४५ ॥ क्षीरोदेस्नापयित्वाचप्रायश्चित्तेनशंकरः ॥ चकारचंद्रंनिष्पापंब्रह्मणासहितःशुचिम् ॥ ४६ ॥ यो
गेनचंद्रंयोगींद्रोद्विखंडंतंचकारसः ॥ ररक्षार्धंललाटेचसोप्यर्द्धंब्रह्मणःपुरः ॥ ४७ ॥ एवमेवमहादेवोबभूवचंद्रशेखरः ॥ मृ
गांकोलज्जितस्तत्रकलंकीदेवसंसदि ॥ ४८ ॥ लज्जयाचस्वयोगेनदेहत्यागंचकारसः ॥ तच्छरीरंचक्षीरोदेब्रह्मणाचसम
र्पितम् ॥ रुरोदात्रिश्चकृपयाशुचाक्षीरोदधेस्तटे ॥४९॥ अत्रेश्चक्षुर्जलंतस्यपपातचजलेव्रज ॥ तस्माद्बभूवचंद्रश्चनिष्पापो
देवसंसदि ॥ ५० ॥ ब्रह्माचभगवान्छंभुरभिषेकंचकारतं ॥ उवाचतंमहादेवोनिर्भयंदेवसंसदि ॥ ५२ ॥ ॥ महादेवउवाच
स्वस्थानंगच्छपुत्रत्वंकुरुष्वविषयंमुदा ॥ पश्चात्तस्याश्चशापेनयक्ष्मग्रस्तोभविष्यसि ॥ ५३ ॥ व्यर्थंपतिव्रताशापंकर्तुंमी ॥ ४७ ॥
शश्चकोभुवि ॥ मदाशिषायक्ष्मणश्चप्रतीकारोभविष्यति ॥ ५४ ॥ यस्माद्भाद्रचतुर्थ्यांतुगुरुपत्नीक्षतिःकृता ॥ तस्मात्तस्मि
न्दिनेवत्सपापदृश्योयुगेयुगे ॥ ५५ ॥ नाभुक्तंक्षीयतेकर्मकल्पकोटिशतैरपि ॥ अवश्यमेवभोक्तव्यंकृतंकर्मशुभाशुभम्

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

॥ ५६ ॥ देहत्यागेनहेवत्सकर्मभोगोननश्यति ॥ प्रायश्चित्तान्नसंदेहोह्यस्तमेवभविष्यति ॥ ५७ ॥ ताराप्रहरणाद्वत्सकलं
कश्चंद्रमंडले ॥ मृगाकृतिविलग्नश्चभविष्यतियुगेयुगे ॥ ५८ ॥ शृणुवाक्यमिहागच्छतारकेचपतिव्रते ॥ सत्यंब्रूहिकस्य
गर्भंत्यक्त्वाशुद्धाभवाप्रिये ॥ ५९ ॥ अकामतोबलात्साध्वीनस्त्रीजारेणदुष्यति ॥ कामतोनरकंयातियावच्चंद्रदिवाकरौ
॥ ६० ॥ उवाचताराब्रह्माणंगर्भंचंद्रस्यसस्मितम् ॥ जहसुर्देवताःसर्वाःशंभुश्चमुनिसंघकाः ॥ ६१ ॥ ददौतारांचगुरवेलज्जि
तायव्रजेश्वर ॥ बृहस्पतिर्ययौगेहंगृहीत्वाचपतिव्रताम् ॥ ६२ ॥ तयाप्रसूतंपुत्रंचसुंदरंकनकप्रभम् ॥ गृहीत्वाप्रययौचं
द्रोनमस्कृत्यविधिंशिवम् ॥ ६३ ॥ ययुर्देवाश्चमुनयःशंभुश्चकमलोद्भवः ॥ प्रययौस्वगृहंशुक्रोदैत्ययुक्तोमुदान्वितः ॥ ६४ ॥
एतत्तेकथितंनंदद्याख्यानंपुण्यदंशुभम् ॥ एतच्छुत्वातुनिष्पापोनिष्कलंकीनरोभवेत् ॥ ६५ ॥ धन्यंयशस्यमायुष्यंसर्व
संपत्करंपरम् ॥ शोकापनोदनंहर्षकरंसर्वत्रमंगलम् ॥ ६६ ॥ त्यजशोकंसदानंदगृहंव्रजव्रजेश्वर ॥ ब्रूहिसर्वंयशोदांचम
त्प्रसूंगोपिकागणम् ॥ ६७ ॥ बोधयिष्यसिसर्वांतांस्त्रीजातिंशोकसंयुताम् ॥ मदीयज्ञानदत्तेनहर्षयुक्तःसदाभव ॥ ६८ ॥
इतिश्रीब्रह्म० श्रीकृष्ण० ताराहरणंनामैकाशीतितमोऽध्यायः ॥ ८१ ॥ ॥ नंदउवाच ॥ ॥ श्रुतंसर्वंमहाभागदुःस्वप्नंक
थयप्रभो ॥ उवाचतंवैभगवान्श्रूयतामितितद्वचः ॥ १ ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ स्वप्नेहसतियोहर्षाद्विवाहंयदिपश्य
ति ॥ नर्तनंगीतमिष्टंचविपत्तिस्तस्यनिश्चितं ॥ २ ॥ दंतायस्याविपीड्यंतेविचरंतंचपश्यति ॥ धनहानिर्भवेत्तस्यपीडाचापिशरी
रजा ॥ ३ ॥ अभ्यंगितस्तुतैलेनयोगच्छेद्दक्षिणांदिशम् ॥ खरोष्ट्रमहिषारूढोमृत्युस्तस्यनसंशयः ॥ ४ ॥ स्वप्नेकर्णजपा
पुष्पमशोकंकरवीरकम् ॥ विपत्तिस्तस्यतैलंचलवणंयदिपश्यति ॥ ५ ॥ नग्नांकृष्णांछिन्ननासांशूद्रस्यविधवांतथा ॥ कप

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

दंकंतालफलंदृष्ट्वाशोकमवाप्नुयात् ॥६॥ स्वप्नेरुष्टंब्राह्मणंचब्राह्मणींकोपसंयुताम् ॥ विपत्तिश्चभवेत्तस्यलक्ष्मीर्यातिगृहा
त्ध्रुवम् ॥ ७ ॥ वनपुष्पंरक्तपुष्पंपलाशंचसुपुष्पितम् ॥ कार्पासंशुक्लवस्त्रंचदृष्ट्वादुःखमवाप्नुयात् ॥ ८ ॥ गायंतींचहसंतीं
चकृष्णांबरधरांस्त्रियम् ॥ दृष्ट्वाकृष्णांचविधवांनरोमृत्युमवाप्नुयात् ॥ ९ ॥ देवतायत्रनृत्यंतिगायंतिचहसंतिच ॥ आस्फो
टयंतिधावंतितस्यदेहोमरिष्यति ॥ १० ॥ मृतवत्संचमुंडंचमृगस्यचनरस्यच ॥ यःप्राप्नोत्यस्थिमालांचविपत्तिस्तस्य
निश्चितम् ॥ ११ ॥ रथंखरोष्ट्रसंयुक्तमेकाकीयोधिरोहयेत् ॥ तत्रस्थोपिचजागर्तिमृत्युरेवनसंशयः ॥ १२ ॥ अभ्यंगित
स्तुहविषाक्षीरेणमधुनापिच ॥ तक्रेणापिगुडेनैवपीडातस्यविनिश्चितम् ॥ १३ ॥ रक्तांबरधरांनारींरक्तमाल्यानुलेपनाम् ॥
उपगूहतियःस्वप्नेतस्यव्याधिर्विनिश्चितम् ॥ १४ ॥ पतितान्नखकेशांश्चनिर्वाणांगारमेवच ॥ भस्मपूर्णांचितांदृष्ट्वालभ
तेमृत्युमेवच ॥ १५ ॥ श्मशानंशुष्ककाष्ठंचतृणानिलोहमेवच ॥ शमींचकिंचित्कृष्णाश्वंदृष्ट्वादुःखंलभेत्ध्रुवम् ॥ १६ ॥
पादुकांफलकंरक्तंपुष्पमाल्यंभयानकम् ॥ माषंमसूरंमुद्गंवादृष्ट्वासद्योव्रणंलभेत् ॥ १७ ॥ कटकंसरठंकाकंभल्लूकंवानरंग
वम् ॥ पूयंगात्रमलंस्वप्नेकेवलंव्याधिकारणम् ॥ १८ ॥ भग्नभांडंक्षतंशूद्रंगलत्कुष्ठंचरोगिणम् ॥ रक्तांबरंचजटिलंसू
करंमहिषंखरम् ॥ १९ ॥ अंधकारंमहाघोरंमृतंजीवंभयंकरम् ॥ दृष्ट्वास्वप्नेयोनिलिंगंविपत्तिंलभतेध्रुवम् ॥ २० ॥ कुवे
षरूपंम्लेच्छंचयमदूतंभयंकरम् ॥ पाशहस्तंपाशशस्त्रंदृष्ट्वामृत्युंलभेन्नरः ॥ २१ ॥ ब्राह्मणोब्राह्मणीबालाबालकोवासुतः
सुता ॥ विलापंकुरुतेकोपाद्दृष्ट्वादुःखमवाप्नुयात् ॥ २२ ॥ कृष्णंपुष्पंचतन्माल्यंसस्यंशस्त्रास्त्रधारिणम् ॥ म्लेच्छांचविकृ
ताकारांदृष्ट्वामृत्युंलभेत्ध्रुवम् ॥ २३ ॥ मत्स्यादिधारयेद्योहितद्भातुर्मरणंध्रुवम् ॥ वाद्यंचनर्तनंगीतंगायनंरक्तवाससम् ॥

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

॥ २४ ॥ मृदंगंवाद्यमानंतंदृष्ट्वादुःखंलभेत्ध्रुवम् ॥ छिन्नंवापिकबंधंवाविकृतंमुक्तकेशिनम् ॥ २५ ॥ क्षिप्रंनृत्यंचकुर्वंतंदृ
ष्ट्वामृत्युंलभेन्नरः ॥ मृतोवापिमृतावापिकृष्णम्लेच्छाभयानका ॥ २६ ॥ उपगूह्यतियःस्वप्नेतस्यमृत्युर्विनिश्चितम् ॥ येषां
दंताश्चभग्नाश्चकेशाश्चापिपतंतिहि ॥ २७॥ धनहानिर्भवेत्तस्यपीडावातच्छरीरजा ॥ उपद्रवंतियंस्वप्नेशृंगिणोदंष्ट्रिणोपि
वा ॥ २८ ॥ बालकामानवाश्चैवतस्यराजकुलाद्भयम् ॥ छिन्नवृक्षंपतंतंचशिलावृष्टिंतुषंक्षुरम् ॥ २९ ॥ रक्तांगारंभस्मवृ
ष्टिंदृष्ट्वादुःखमवाप्नुयात् ॥ ग्रहंपतंतंशैलंवाधूमकेतुंभयानकम् ॥ ३० ॥ भग्नस्कंधंनरंवापिदृष्ट्वादुःखमवाप्नुयात् ॥ रथगे
हशैलवृक्षगोहस्तितुरगांबरात् ॥ ३१ ॥ भूमौपततियःस्वप्नेविपत्तिस्तस्यनिश्चितम् ॥ उच्चैःपतंतिगर्तेषुभस्मांगारयुतेषु
च ॥ ३२ ॥ क्षारकुंडेषुचूर्णेषुमृत्युस्तेषांनसंशयः ॥ बलाद्गृह्णातिदुष्टश्चछत्रंचयस्यमस्तकात् ॥ ३३ ॥ पितुर्नाशोभवेत्तस्य
गुरोर्वापिनृपस्यवा ॥ सुरभीयस्यगेहाच्चयातित्रस्तासवत्सिका ॥ ३४ ॥ प्रयातिपापिनस्तस्यलक्ष्मीरपिवसुंधरा ॥ पा
शेनकृत्वाबद्धंचयंगृहीत्वाप्रयांतिच ॥ ३५ ॥ यमदूताश्चयेम्लेच्छास्तस्यमृत्युर्विनिश्चितम् ॥ गणकोब्राह्मणोवापिब्राह्म
णीवागुरुस्तथा ॥ ३६ ॥ परिरुष्टःशपतियंविपत्तिस्तस्यनिश्चितम् ॥ विरोधिनश्चकाकाश्चकुक्कुटाभल्लुकास्तथा ॥३७॥
पतंत्यागत्ययद्गात्रेतस्यमृत्युर्नसंशयः ॥ महिषाभल्लुकाउष्ट्रासूकरागर्दभास्तथा ॥ ३८ ॥ रुष्टाधावंतियंस्वप्नेसरोगीनिश्चि
तंभवेत् ॥ रक्तचंदनकाष्ठानिघृताक्तानिजुहोतियः ॥ ३९ ॥ गायत्र्याश्चसहस्रेणतेनशांतिर्विधीयते ॥ सहस्रधाजपेद्यो
हिभक्त्यैनंमधुसूदनं ॥४०॥ निष्पापोहिभवेत्सोपिदुःस्वप्नःसुखवान्भवेत् ॥ अच्युतंकेशवंविष्णुंहरिंसत्यंजनार्दनं ॥४१॥
हंसंनारायणंचैवत्येतन्नामाष्टकंशुभम् ॥ शुचिःपूर्वमुखःप्राज्ञोदशकृत्वश्चयोजपेत् ॥ ४२ ॥ निष्पापोपिभवेत्सोपिदुःस्व

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

प्रःशुभवान्भवेत् ॥ विष्णुंनारायणंकृष्णंमाधवंमधुसूदनम् ॥ ४३ ॥ हरिंनरहरिंरामंगोविंदंदधिवामनं ॥ भक्त्याचेमानि
नामानिदशभद्राणियोजपेत् ॥ ४४ ॥ शतकृत्वोभक्तियुक्तोजप्त्वानीरोगतांव्रजेत् ॥ लक्षधाहिजपेद्योहिबंधनान्मुच्यते
ध्रुवम् ॥ ४५ ॥ जप्त्वाचदशलक्षंचमहावंध्याप्रसूयते ॥ हविष्याशीयतःशुद्धोदरिद्रोधनवान्भवेत् ॥ ४६ ॥ शतलक्षंच
जप्त्वाचजीवन्मुक्तोभवेन्नरः ॥ ओंनमः ॥ शिवंदुर्गांगणपतिंकार्तिकेयंदिनेश्वरम् ॥ ४७ ॥ धर्मंगंगांचतुलसींराधांलक्ष्मीं
सरस्वतीम् ॥ नामान्येतानिभद्राणिजलेस्नात्वाचयोजपेत् ॥ ४८ ॥ वांच्छितंचलभेत्सोपिदुःस्वप्नःशुभवान्भवेत् ॥ ओं
ह्रींश्रींक्लींपूर्वंदुर्गतिनाशिन्यैमहामायायैस्वाहा ॥ ५० ॥ कल्पवृक्षोहिलोकानांमंत्रःसप्तदशाक्षरः ॥ शुचिश्चदशधाजप्त्वा
दुःस्वप्नःसुखवान्भवेत् ॥ ५१ ॥ शतलक्षजपेनैवमंत्रसिद्धिर्भवेन्नृणाम् ॥ सिद्धमंत्रस्तुलभतेसर्वंसिद्धिंचवांच्छिताम् ॥
॥ ५२ ॥ ओंनमोमृत्युंजयायेतिस्वाहांतंलक्षधाजपेत् ॥ दृष्ट्वाचमरणंस्वप्नेशतायुश्चभवेन्नरः ॥ ५३ ॥ पूर्वोत्तरमुखोभूत्वा
स्वप्नंप्राज्ञेप्रकाशयेत् ॥ काश्यपेदुर्गतेनीचेदेवब्राह्मणनिंदके ॥ ५४ ॥ मूर्खेचैवानभिज्ञेचनचस्वप्नंप्रकाशयेत् ॥ अश्वत्थेग
णकेविप्रेपितृदेवासनेषुच ॥ ५५ ॥ आर्येचवैष्णवेमित्रेदिवास्वप्नंप्रकाशयेत् ॥ इतितेपुण्यमाख्यातंकथितंपापनाशनम्
धन्यंयशस्यमायुष्यंकिंभूयःश्रोतुमिच्छसि ॥ ५६ ॥ ॥ इतिश्रीब्रह्मवैवर्तेमहा० श्रीभगवन्नंदसंवादेद्व्यशीतितमोऽध्यायः
॥ ८२ ॥ ॥ नंदउवाच ॥ ॥ वेदानांकारणंत्वंचब्रह्मादीनांचपुत्रक ॥ सर्वंकथयभद्रंतेकंपृच्छामित्वयाविना ॥ १ ॥ वि
प्राणांयोहिधर्मश्चक्षत्रविट्शूद्रकर्मणाम् ॥ संन्यासिनांचयोधर्मोयतीनांब्रह्मचारिणाम् ॥ २ ॥ विप्राणांविधवास्त्रीणांवै
ष्णवानांसतामपि ॥ पतिव्रतानांस्त्रीणांचतत्सर्वंवक्तुमर्हसि ॥ ३ ॥ गृहिणांगृहिणीनांचशिष्याणांचविशेषतः ॥ पुत्राणांचा

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

कन्यानांपितरंमातरंप्रति ॥ ४ ॥ स्त्रीजातिश्चकतिविधाभक्तःकतिविधःप्रभो ॥ ब्रह्मांडंचकतिविधंवदनंचकिमात्मकम्
॥ ५ ॥ किंनित्यंकृत्रिमंकिंचब्रूहिसर्वंक्रमेणच ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ संध्यापूतःसदाविप्रःकुरुतेममसेवनम् ॥ ६ ॥ नित्यं
भुंक्तेमत्प्रसादमनिवेद्यकदाचन ॥ अन्नंविष्ठाजलंमूत्रंयद्विष्णोरनिवेदितम् ॥ ७ ॥ विष्णुप्रसादभोजीचजीवन्मुक्तश्चब्रा
ह्मणः ॥ नित्यंतपस्यानिरतःशुचिःशांतश्चशास्त्रवित् ८ व्रततीर्थाश्रितोधर्मीनानाध्यापनसंयुतः ॥ विष्णुमंत्रंगृहीत्वाचकृत्वा
चगुरुसेवनम् ॥ ९ ॥ गृहीत्वातदनुज्ञांचपश्चाद्भवतिसंगृही ॥ दक्षिणांनित्यपूजानांगुरवेचनिवेदयेत् ॥ १० ॥ गुरूणांपोष
णंनित्यंकर्तव्यंनात्रसंशयः ॥ सर्वेषामपिवंद्यानांपिताचैवमहान्गुरुः ॥ ११ ॥ पितुःशतगुणैर्मातामातुःशतगुणैःसुरः ॥ मं
त्रदस्तंत्रदश्चैवसुराणांचचतुर्गुणः ॥ १२ ॥ नारायणश्चभगवान्गुरुःप्रत्यक्षईश्वरः ॥ उद्देशेदीयतेतस्मैसुरायेतिश्रुतौश्रुतम्
॥ १३ ॥ प्रत्यक्षभोक्तास्वगुरुःस्वयंदेहीजनार्दनः ॥ गुरुर्ब्रह्मागुरुर्विष्णुर्गुरुरेवस्वयंशिवः ॥ १४ ॥ गुरौचसर्वदेवाश्चतिष्ठंति
सततंमुदा ॥ गुरौतुष्टेहरिस्तुष्टोयस्मिंस्तुष्टेचदेवताः ॥ १५ ॥ गुरुःपुत्रसमंस्नेहंशिष्येपुनकरिष्यति ॥ लभतेब्रह्महत्यांचभुं
क्तेकृत्वाचनाशिषम् ॥ १६ ॥ स्वधर्मनिरतोविप्रोब्राह्मणश्चसदाशुचिः ॥ विष्णुसेवीसदाविप्रस्तदन्योप्यशुचिःसदा ॥ १७ ॥
ब्राह्मणोवृषवाहश्चशूद्राणांसूपकारकः ॥ ब्राह्मणोदेवलश्चैवसंध्याहीनश्चदुर्बलः ॥ १८ ॥ ब्राह्मणश्चदिवाशायिशूद्रश्राद्धान्न
भोजकः ॥ शूद्राणांशवदाहीचतेचशूद्रसमाद्विजाः ॥ १९ ॥ शालग्राममहामंत्रंकृत्वापूजांविधानतः ॥ भुंक्तेनैवेद्यशेषंचतत्पा
दोदकमेवच ॥ २० ॥ हरेःपादोदकंपीत्वातीर्थस्नायीभवेन्नरः ॥ मुच्यतेसर्वपापेभ्योविष्णुलोकंसगच्छति २१ सस्नातःसर्वती
र्थेषुसर्वयज्ञेषुदीक्षितः ॥ शालग्रामशिलातोयैर्योभिषेकंसमाचरेत् २२ गंगाजलाद्दशगुणंशालग्रामजलंव्रज ॥ नित्यंभुंक्तेचयो

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

विप्रोजीवन्मुक्तःसुरैःसमः२३ विप्राणांनित्यकृत्यंचविष्णोर्नैवेद्यभोजनं॥यत्नेनपूजनंतस्यतत्पादोदकसेवनं२४नित्यंत्रि
संध्यंकुरुतेभक्त्याचममपूजनं॥एकादश्यांनभुंक्तेचममवैजन्मवासरे२५शिवरात्रौचहेतातश्रीरामनवमीदिने॥नचभुंक्तेव्र
तीयोहिजीवन्मुक्तोहिसद्विजः॥२६॥ पृथिव्यांयानितीर्थानितस्यपादेनतानिच॥ विप्रपादोदकंपीत्वातीर्थस्नायीभवेन्नरः
॥ २७ ॥ विप्रपादोदकक्लिन्नायावत्तिष्ठतिमेदिनी ॥ तावत्पुष्करपात्रेषुपिबंतिपितरोजलम् ॥ २८ ॥ वह्निवायुसमःपूत
स्तेजसाभास्करोपमः॥ यमदूतंयमंचैवसचस्वप्नेनपश्यति ॥ २९ ॥ वैकुंठेमोदतेसोपिपार्षदोहरिणासह ॥ नभवेत्तस्यपा
तोहिविप्रस्यहरिसेविनः॥ ३० ॥ विष्णुमंत्रोपासकश्चसएववैष्णवोद्विजः॥ ब्राह्मणोवैष्णवःप्राज्ञोनहितस्मात्परःपुमान् ॥
३१॥ वेदोक्तोवापुराणोक्तस्तंत्रोक्तोवामनुःशुचिः॥ विचारतोगृहीत्वातंशैवःशाक्तश्चवैष्णवः॥ ३२ ॥ गुरुवक्राद्विष्णुमंत्रोय
स्यकर्णेविशत्ययम्॥ तंवैष्णवंमहापूतंप्रवदंतिमनीषिणः॥३३॥ मंत्रग्रहणमात्रेणजीवन्मुक्तोभवेन्नरः॥ भित्वाब्रह्मांड
मखिलंयास्यत्येवहरेःपदम्॥ ३४ ॥ पूर्वान्सप्तपरान्सप्तसप्तमातामहादिकान्॥ सोदरानुद्धरेद्भक्तस्तत्प्रसूंतत्प्रसूंतथा॥
३५ ॥ जपेन्नारायणंक्षेत्रेपुरश्चरणपूर्वकम् ॥ पुरुषाणांसहस्रंचलीलयात्मानमुद्धरेत्॥ ३६॥ मंत्रग्रहणमात्रेणफलमेतद्व्र
जेश्वर॥ पुरश्चरणसंपर्कात्पुरुषाणांशतंशतम्॥ ३७॥ एकांतिकोवैष्णवश्चपुंसांलक्षंसमुद्धरेत्॥ क्रियाविष्णुपदेयस्यसंक
ल्पाश्चवहिष्कृताः॥ ३८ ॥ द्विजाःसुराममप्राणाभक्तःप्राणात्परःप्रियः॥ विश्वेषप्रियपात्रेषुनमेभक्तात्परःप्रियः॥ ३९॥ ॥ ५० ॥
तेजीयांसंगुरुंदृष्ट्वासर्वत्ररक्षितुंक्षमम्॥ करोतिमंत्रग्रहणंतस्माद्ब्रूयाद्विचक्षणः॥ ४० ॥ वयोहीनाज्ज्ञानहीनाद्विद्याहीनात्त
[illegible]॥ जातिहीनाद्गुरोर्मंत्रंगृह्णीयान्नकदाचन॥ ४१ ॥ शास्त्रार्थंचाक्षतंमंत्रंनगृह्णीयात्कदाचन॥ मुखांदाश्रमहीनाच्चापि

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

तुःसंन्यासिनस्तथा ॥ ४२ ॥ रोगिणोवंशहीनाच्चभार्याहानात्तथैवच ॥ मंत्रक्षिप्तात्तथामंत्रं नगृह्णीयात्कदाचन ॥ ४३ ॥ वि
ष्णुमंत्रंनगृह्णीयाद्विष्णुभक्तिविहीनतः ॥ नचशैवान्नशाक्ताच्चगृह्णीयाद्वैष्णवात्द्विजात् ॥ ४४ ॥ वयोहीनात्तथाल्पायुर्ज्ञान
हीनादपंडितः ॥ विद्याहीनाद्भवेन्मूढोजातिहीनात्क्षयोभवेत् ॥ ४५ ॥ मूर्खान्मूर्खोभवेत्सद्योदुःखीस्वाश्रमहीनतः ॥ य
शोहानिःपितुश्चैवमृत्युःसंन्यासिनस्तथा ॥ ४६ ॥ रोगिणोव्याधियुक्तश्चानिर्वंशोवंशहीनतः ॥ भार्याहीनोपिस्त्रीहीनान्मंत्र
क्षिप्तात्तुतत्समः ॥ ४७ ॥ विष्णुभक्तिविहीनाच्चभक्तिहीनोभवेन्नरः ॥ शैवाच्छाक्ताद्गृहीत्वाचहरौभक्तिर्नवर्द्धते ॥ ४८ ॥
ब्राह्मणोवैष्णवःशुद्धःपक्वान्नंदातुमीश्वरः ॥ पक्वान्नंहरयेदातुमक्षमश्चेतरोजनः ॥ ४९ ॥ ओंकारोच्चारणाद्धोमाच्छालग्राम
शिलार्चनात् ॥ मत्स्यंपक्वान्नदानाच्चविप्रादन्योव्रजेदधः ॥ ५० ॥ उदासीनाद्दुराचारान्नगृह्णीयान्मनुंसुधीः ॥ दैवाद्यदिचगृ
ह्णीयाद्धनहीनोभवेद्ध्रुवम् ॥ ५१ ॥ ब्राह्मणानांसदाभक्ष्यंहविष्यंचनिरामिषम् ॥ आमिषस्यपरित्यागात्सूर्यवत्तेजसाभवे
त् ॥ ५२ ॥ नित्यंनूतनभांडेनकर्तव्यःपाकएवच ॥ अथवापक्षपर्यंततस्त्याज्यंमनीषिभिः ॥ ५३ ॥ स्थानंसुसंस्कृतंकृत्वा
पाकंनिर्वृत्यपूजकः ॥ स्थानेपरिष्कृतेविप्रोदत्वामत्स्यंचभक्तितः ॥ ५४ ॥ तदानिवेद्यभुंक्तेचदत्वाविप्रायसादरम् ॥ अनि
वेद्यचभुक्त्वाचसुरापीतिभवेद्द्विजः ॥ ५५ ॥ चंद्रसूर्योपरागेवैवाशौचेमृतजातयोः ॥ स्पृष्टेनाशुचिनासद्यःपाकभांडंपरित्य
जेत् ॥ ५६ ॥ भ्रष्टद्रव्यंतथान्नंचधृत्वाधौतेचवाससी ॥ पादप्रक्षालनंकृत्वाभुंक्तेस्थानेपरिष्कृते ॥ ५७ ॥ द्विर्भोजनंनकर्त
व्यंस्थितेसूर्येद्विजातिभिः ॥ निष्फलंतद्भवेत्कर्मभुक्त्वाचनरकंव्रजेत् ॥ ५८ ॥ यात्रांयुद्धंनदीतीरंपुनर्भोजनमैथुने ॥ वर्ज
येत्श्राद्धदिवसेहविष्याशीचसंयमी ॥ ५९ ॥ द्विजायविष्णुभक्तायपात्रंदद्याद्बुधायच ॥ वृषलीपतयेचैवनदद्याच्छूद्रया

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

जिने ॥ ६० ॥ संध्याहीनायदुष्टायवृषवाहाययत्नतः ॥ शुक्रविक्रयिणेचैवदेवलायकदाचन ॥ ६१ ॥ प्रदत्तंपात्रमेतेभ्योब्रा
ह्मणोनरकंव्रजेत् ॥ पात्रंभुक्त्वातद्दिवसेमैथुनान्नरकंव्रजेत् ॥ ६२ ॥ सर्वेभ्यःपातकीतातकन्याविक्रयकारकः ॥ मूल्यंगृही
त्वायोदद्यात्समहारौरवंव्रजेत् ॥ ६३ ॥ कन्यालोमप्रमाणांतंवर्षंचपितृभिःसह ॥ कुंभीपाकेपच्यतेचपुत्रश्चापिपुरोहितः
॥ ६४ ॥ तस्मात्कन्यांसुपुत्रायदानंकुर्याद्विचक्षणः ॥ शूद्रवद्ब्राह्मणेभ्यश्चनैवतद्वंशजायच ॥ ६५ ॥ विप्रवैष्णवयोर्धर्मःक
थितश्चव्रजेश्वर ॥ यदुक्तंचपुराणैश्चचतुर्भिःश्रुतिभिस्तथा ॥ ६६ ॥ द्विजार्चनंक्षत्रियाणांतथानारायणार्चनम् ॥ राज्या
नांपालनंचैवरणेनिर्भयतातथा ॥ ६७ ॥ नित्यंदानंब्राह्मणेभ्यःशरणागतरक्षणम् ॥ पुत्रतुल्यंप्रजानांचदुःखिनांपरिपा
लनम् ॥ ६८ ॥ शस्त्रास्त्राणांचनैपुण्यंरणेशौंडीर्यमेवच ॥ तपश्चधर्मकृत्यंचयत्नतःकुरुतेसदा ॥ ६९ ॥ पंडितंनीतिशास्त्रज्ञं
नित्यंचपरिपालयेत् ॥ नियोजयेत्सभामध्येनित्यंसद्भिश्चसंयुते ॥ ७० ॥ हस्त्यश्वरथपादातंसेनांगंचचतुष्टयम् ॥ पालये
द्यत्नतोनित्यंयशस्वीचप्रतापवान् ॥ ७१ ॥ रणेनिमंत्रितश्चैवदानेनविमुखोभवेत् ॥ रणेवायस्त्यजेत्प्राणान्तस्यस्वर्गो
यशस्करः ॥ ७२ ॥ वैश्यानामपिवाणिज्यमीश्वरःकृषिपालने ॥ विप्रदेवार्चनंदानंतपस्याव्रतसेवनम् ॥ ७३ ॥ विप्राणा
मर्चनंनित्यंशूद्रधर्मोविधीयते ॥ तत्कृषीतद्धनग्राहीशूद्रश्चांडालतांव्रजेत् ॥ ७४ ॥ गृध्रःकोटिसहस्राणिशतजन्मानिसूकरः ॥
श्वापदःशतजन्मानिशूद्रोविप्रधनापहः ॥ ७५ ॥ यःशूद्रोब्राह्मणीगामीमातृगामीसपातकी ॥ कुंभीपाकेपच्यतेसयावद्ब्र
ब्रह्मणःशतम् ॥ ७६ ॥ कुंभीपाकेतप्ततैलेभुक्तःसर्पैरहर्निशम् ॥ शब्दंचविकृताकारंकुरुतेयमताडनात् ॥ ७७॥ ततश्चांडा
लयोनिःस्यात्सप्तजन्मसुपातकी ॥ सप्तजन्मसुसर्पश्चजलौकाःसप्तजन्मसु ॥ ७८ ॥ जन्मकोटिसहस्रंचविष्ठायांजाय

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

...गमः ॥ पुंश्चलीनांयोनिकृमिःसभवेत्सप्तजन्मसु ॥ ७९ ॥ गवांव्रणकृमिःस्याच्चपातकीसप्तजन्मसु ॥ योनौयोनौभ्रम
त्येवंनपुनर्जायतेनरः ॥ ८० ॥ संन्यासिनांचयोधर्मोमन्मुखाच्चनिशामय ॥ दंडग्रहणमात्रेणनरोनारायणोभवेत् ॥
॥८१॥ पूर्वकर्माणिदग्ध्वाचपरकर्मनिकृंतनम् ॥ कुरुतेचिंतयेन्मांचत्वायातिममर्मंदिरम् ॥ ८२ ॥ सन्यासिनःपदःस्पर्शा
त्सद्यःपूतावसुंधरा ॥ सद्यःपुनंतितीर्थानिवैष्णवस्ययथाव्रज ॥८३॥ संन्यासिनश्चस्पर्शेननिष्पापोजायतेनरः ॥ भुक्त्वा
संन्यासिनंलोकश्चाश्वमेधफलंलभेत् ॥ ८४ ॥ नत्वाचकामतोदृष्ट्वाराजसूयफलंलभेत् ॥ फलंसंन्यासिनांतुल्यंयती
नांब्रह्मचारिणाम् ॥८५॥ संन्यासीयातिसायान्हेक्षुधितोगृहिणांगृहम् ॥ सदन्नंवाकदन्नंवातद्दत्तंनैववर्जयेत् ॥ ८६ ॥
नयाचतेचमिष्टान्नंनकुर्यात्कोपमेवच ॥ निर्धनंगृहणंकुर्यादेकवासानिरीहितः ॥ ८७ ॥ शीतग्रीष्मेसमानश्चलोभमोह
विवर्जितः ॥ तत्रस्थित्वैकरात्रंचप्रातरन्यत्स्थलंव्रजेत् ॥ ८८ ॥ यानमारोहणंकृत्वागृहीत्वागृहिणोधनम् ॥ गृहं
कृत्वागृहीरम्यात्स्वधर्मात्पतितोभवेत् ॥ ८९ ॥ कृत्वाचकृषिवाणिज्यंकुवृत्तिंकुरुतेचयः ॥ ससंन्यासीत्वताचारःस्वध
र्मात्पतितोभवेत् ॥ ९० ॥ अशुभंचशुभंवापिस्वकर्मकुरुतेयदि ॥ बहिष्कृतःस्वधर्मोवाप्युपहास्यश्चवैभवेत् ॥ ९१ ॥
ब्राह्मणीपतिहीनायाभवेन्निष्कामिनीसदा ॥ एकभुक्तादिनांतेसाहविष्यान्नरतासदा ॥ ९२ ॥ नधत्तेदिव्यवस्त्रंचगं
धद्रव्यंसुतैलकम् ॥ स्रजंचचंदनंचैवशंखसिंदूरभूषणम् ॥ ९३ ॥ त्यक्त्वामलिनवस्त्रास्यान्नित्यंनारायणंस्मरेत् ॥ ना
रायणस्यसेवांचकुरुतेनित्यमेवच ॥ ९४ ॥ तन्नामोच्चारणंशश्वत्कुरुतेनन्यभक्तितः ॥ पुत्रतुल्यंचपुरुषंसदापश्यतिधर्मतः
॥ ९५ ॥ मिष्टान्नंनचभुंक्तेसानकुर्याद्विभवंव्रज ॥ एकादश्यांनभोक्तव्यंकृष्णजन्माष्टमीदिने ॥ ९६ ॥ श्रीरामस्यनवम्यां

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

तुशिवरात्रौपवित्रया ॥ अघोरायांचप्रेतायांचंद्रसूर्योपरागयोः ॥ ९७ ॥ भ्रष्टंद्रव्यंपरित्यज्यभुज्यतेपरमेवच ॥ तांबूलंविध
वास्त्रीणांयतीनांब्रह्मचारिणाम् ॥ ९८ ॥ संन्यासिनांचगोमांससुरातुल्यंश्रुतौश्रुतम् ॥ रक्तशाकंमसूरंचजंबीरंपर्णमेवच
॥ ९९ ॥ अलाबुवर्तुलाकारावर्जनीयाचतैरपि ॥ पर्यंकशायिनीनारीविधवापातयेत्पतिम् ॥ १०० ॥ यानमारोहणंकृत्वावि
धवानरकंव्रजेत् ॥ नकुर्यात्केशसंस्कारंगात्रसंस्कारमेवच ॥१॥ केशवेणीजटारूपंतत्क्षौरंतीर्थकंविना ॥ तैलाभ्यंगंनकुर्वी
तनहिपश्यतिदर्पणम् ॥ २ ॥ मुखंचपरपुंसांचयात्रांनृत्यंमहोत्सवम् ॥ नर्तकंगायनंचैवसुवेषंपुरुषंशुभम् ॥३॥ शृणुयाच्च
सतांधर्मंसामवेदनिरूपणम् ॥ परमार्थपरंचैवनिबोधकथयामिते ॥ ४ ॥ अध्यापनमध्ययनंशिष्याणांपरिपालनम् ॥ गुरू
णांसेवनंनित्यंद्विजदेवार्चनंतथा ॥५॥ सिद्धांतशास्त्रनैपुण्यंभावनंस्वात्मतोषणम् ॥ व्याख्यानंपरिशुद्धंचग्रंथाभ्यस्तंचसंत
तम् ॥ ६ ॥ व्यवस्थापरिशुद्ध्यर्थंविचारोवेदसंमतः ॥ शास्त्रार्थाचरणंचैवकर्तव्यंस्वयमेवच ॥ ७ ॥ देवान्हिकेषुनैपुण्यंवेदा
चरणमीप्सितम् ॥ वेदोक्तभक्षणंचैवपवित्राचरणंसदा ॥ ८ ॥ पतिव्रतानांयंधर्मंतन्निबोधव्रजेश्वर ॥ नित्यंतुभर्तृपादौत्सु
क्यात्तत्पादोदकमीप्सितम् ॥ ९ ॥ भक्तिभावेनसततंभोक्तव्यंतदनुज्ञया ॥ व्रतंतपस्यांदेवार्चांपरित्यज्यप्रयत्नतः ॥ १० ॥
कुर्याच्चरणसेवांचस्तवनंपरितोषणं ॥ तदाज्ञारहितंकर्मनकुर्याद्दूरतःसती ॥ ११ ॥ नारायणात्परंकांतंध्यायतेसततंसती ॥ परंपुं
सापरंचैवसुवेषपुरुषंपरम् ॥ १२ ॥ यात्रामहोत्सवंनृत्यंनर्तकंगायनंव्रज ॥ परक्रीडांचसततंनहिपश्यतिसुव्रता ॥ १३ ॥ यद्भ
क्ष्यंस्वामिनांनित्यंतद्देवमपियोषिताम् ॥ नहित्यजेत्तुतत्संगंक्षणमेवचसुव्रता ॥१४॥ उत्तरेनोत्तरंदद्यात्स्वामिनश्चपतिव्रता
चकोपंकुरुतेशुद्धाताडिताचापिकोपतः ॥ १५ ॥ क्षुधितंभोजयेत्कांतंदद्यात्पानंचभोजनं ॥ नबोधयेत्तंनिद्रालुंप्रेरयेन्नैवक

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

सु ॥ १६ ॥ पुत्राणांचशतगुणंस्नेहंकुर्यात्पतिंसती ॥ पतिर्बंधुर्गतिर्भर्तादैवतंकुलयोषितः ॥१७॥ शुभंदृष्ट्वासुधातुल्यंकांतंप
श्यातेसुंदरी ॥ सस्मितंवदनंकृत्वाभक्तिभावेनयत्नतः ॥ १८ ॥ पुरुषाणांसहस्रंचसतीस्त्रीचसमुद्धरेत् ॥ पतिः पतिव्रतानांचमु
च्यतेसर्वपातकात् ॥ १९ ॥ नास्तितेषांकर्मभोगःसतीनांव्रततेजसा ॥ तयासार्द्धंचनिष्कर्मीमोदतेहरिमंदिरे ॥ २० ॥ पृथि
व्यांयानितीर्थानिसतीपादेषुतान्यपि ॥ तेजश्चसर्वदेवानांमुनीनांचसतीषुच ॥ २१ ॥ तपस्विनांतपःसर्वव्रतीनांयत्फलंव्रज
॥ दानेफलंयद्दातॄणांतत्सर्वंतासुसंततम् ॥ २२ ॥ स्वयंनारायणःशंभुर्विधाताजगतामपि ॥ सुराःसर्वेचमुनयोभीतास्ता
भ्यांचसंततम् ॥ २३ ॥ सतीनांपादरजसासद्यःपूतावसुंधरा ॥ पतिव्रतांनमस्कृत्वामुच्यतेपातकान्नरः ॥ २४ ॥ त्रैलोक्यंभ
स्मसात्कर्तुंक्षणेनैवपतिव्रता ॥ स्वतेजसासमर्थासामहापुण्यवतीसदा ॥ २५ ॥ सतीनांचपतिःसाधुःपुत्रोनिःशंकएवच ॥ न
हितस्यभयंकिंचिद्देवेभ्यश्चयमादपि ॥ २६ ॥ शतजन्मपुण्यवतांगेहेजातापतिव्रता ॥ पतिव्रताप्रसूःपूताजीवन्मुक्तःपि
तातथा ॥२७॥ सतीस्त्रीप्रातरुत्थायत्यक्त्वाचरात्रिवाससम् ॥ भर्तारंचनमस्कृत्यकरोतिस्तवनंमुदा ॥२८॥ गृहकार्यंततः
कृत्वास्नात्वाधौतेचवाससी ॥ गृहीत्वाशुक्लपुष्पंचभक्तितःपूजयेत्पतिम् २९ स्नापयित्वासुपूतेनजलेननिर्मलेनच ॥ तस्मै
दत्वाधौतवस्त्रंतत्पादौक्षालयेन्मुदा ३० आसनेवासयित्वाचदत्वाभालेचचंदनम् ॥ सर्वांगलेपनंकृत्वादत्वामाल्यंगलेऽपिच
३१ सामवेदोक्तमंत्रेणभोगद्रव्यैःसुधोपमैः ॥ संपूज्यभक्तितःकांतंस्तुत्वाचप्रणमेन्मुदा॥३२॥ ओंनमःकांतायशांतायसर्व
देवाश्रयायस्वाहा ॥ इत्यनेनैवमंत्रेणदत्वापुष्पंचचंदनम् ॥३३॥पाद्यार्घ्यंधूपदीपौचवस्त्रंनैवेद्यमुत्तमम् ॥ जलंसुवासितंशुद्धं
तांबूलंचसुवासितं ॥३४॥ दत्वास्तोत्रंपठेद्यत्कृतंवैपाठ्यमेवच ॥ ओंनमःकांतायभर्त्रेचाशिरश्चंद्रस्वरूपिणे ॥ ३५ ॥ नमः

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

शांतायदांतायसर्वदेवाश्रयायच ॥ नमोब्रह्मस्वरूपायसतीप्राणपरायच ३६ नमस्यायचपूज्यायहृदाधारायतेनमः ॥ पंच
प्राणाधिदेवायचक्षुषस्तारकायच ३७ ज्ञानाधारायपत्नीनांपरमानंदरूपिणे ॥ पतिर्ब्रह्मापतिर्विष्णुःपतिरेवमहेश्वरः ३८
पतिश्चनिर्गुणाधारोब्रह्मरूपनमोस्तुते ॥ क्षमस्वभगवन्दोषंज्ञानाज्ञानकृतंचयत् ॥ ३९ ॥ पत्नीबंधोदयासिंधोदासीदोषंक्षम
स्वमे ॥ इदंस्तोत्रंमहापुण्यंसृष्ट्यादौपद्मयाकृतम् ४० सरस्वत्याचधरयागंगयाचपुराव्रज ॥ सावित्र्याचकृतंपूर्वंब्रह्मणेचा
पिनित्यशः ४१ पार्वत्याचकृतंभक्त्याकैलासेशंकरायच ॥ मुनीनांचसुराणांचपत्नीभिश्चकृतंपुरा ४२ पतिव्रतानांसर्वासांस्तो
त्रमेतच्छुभावहम् ॥ इदंस्तोत्रंमहापुण्यंयाशृणोतिपतिव्रता ४३ नरोन्योवापिनारीवालभतेसर्ववांछितम् ॥ अपुत्रोलभ
तेपुत्रंनिर्धनोलभतेधनम् ॥ ४४ ॥ रोगीचमुच्यतेरोगाद्बद्धोमुच्येतबंधनात् ॥ पतिव्रताचस्तुत्वाचतीर्थस्नानफलंलभेत्
॥ ४५ ॥ फलंचसर्वतपसांव्रतानांचव्रजेश्वर ॥ इदंस्तुत्वानमस्कृत्वाभुंक्तेसातदनुज्ञया ॥ ४६ ॥ उक्तःपतिव्रताधर्मोगृहि
णांशृणुतांव्रज ॥ ४७ ॥ ॥ इतिश्रीब्र० म० श्रीकृष्णज० भगवन्नंदसंवादेत्र्यशीतितमोऽध्यायः ॥ ८३ ॥ ॥ श्रीभगवानुवा
च ॥ ॥ द्विजदेवार्चनंचैवकरोतिसततंगृही ॥ स्वधर्माचरणंचैवचातुर्वर्ण्यंचनित्यशः ॥ १ ॥ कुर्वंतिगृहिणामाशांसर्वेदेवा
दयस्तथा ॥ अकृत्वातिथिपूजांचगृहस्थश्चसदाशुचिः ॥ २ ॥ पितरःकर्मकालेचतिथिकालेचदेवताः ॥ सर्वेगृहस्थमायां
तिनिपानमिवधेनवः ॥ ३ ॥ समायातिप्रयत्नेनसायान्हेक्षुधितोऽतिथिः ॥ पूजांकृत्वाशिषंलब्ध्वाप्रयातिगृहिणोगृहात्
॥ ४ ॥ अकृत्वातिथिपूजांचगृहीभवतिपातकी ॥ त्रैलोक्यजनितंपापंलभतेनात्रसंशयः ॥ ५ ॥ अतिथिर्यस्यभग्नाशोगृ
हात्प्रतिनिवर्तते ॥ पितरस्तस्यदेवाश्चवन्हयश्चतथैवच ॥ ६ ॥ निराशाःप्रतिगच्छंतिगृहिणोतिथयोगृहात् ॥ स्त्रीभ्रूणगोघ्नैः

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

हतं चैश्च ब्राह्मणैर्गुरुतल्पगैः ॥ ७ ॥ तुल्यदोषोभवत्येवयेनातिथिरनर्चितः ॥ स्वात्मनःपातकंदत्वापुण्यमादायगच्छति
॥८॥तस्मात्कृत्वासर्वसेवांदेवादींश्चशुभाशयः॥ पोष्याणांभरणंकृत्वापश्चाद्भुंक्तेसधर्मवित् ॥ ९ ॥ यस्यमातागृहेनास्ति
भार्याचपुंश्चलीतथा॥ अरण्यंतेनगंतव्यंअरण्याद्दुःखदंगृहम् ॥ १० ॥ पतिंद्वेष्टिसदादुष्टाविषतुल्यंचपश्यति ॥ ददातितस्मै
नाहारंभर्त्सनंकुरुतेसदा ॥ ११ ॥ पूजितंमुनितुल्यंचसाचपापीयसीपरम् ॥ संततंतृणवन्मत्वान्यक्कारंकुरुतेसदा॥१२॥ दु
र्वाक्यवन्हिनादग्धोमृततुल्यंचजीवति ॥ यावज्जीवनपर्यंतंसंप्राप्यदुष्टवंशजाम् ॥ १३ ॥ गृहिणीनांसदाचारंश्रूयतांत
च्छ्रुतौश्रुतम्॥ गृहिणीपतिभक्ताचदेवब्राह्मणपूजिता॥१४॥साशुद्धाप्रातरुत्थायनमस्कृत्यपतिंसुरम्॥ प्रांगणेमंगलंद
द्याद्गोमयेनजलेनच॥ १५॥ गृहकृत्यंचकृत्वाचस्नात्वागत्यगृहंसती॥ सुरंविप्रंपतिंनत्वापूजयेद्गृहदेवताम्॥१६॥ गृहकृ
त्यंसुनिर्वृत्यभोजयित्वापतिंसती॥ अतिथिंपूजयित्वाचस्वयंभुंक्तेसुखंसती॥ १७॥ पुत्रैश्चपूजितस्तातोशिष्यैश्चपूजि
तोगुरुः॥ आज्ञयाकुरुतेकर्मपुत्रःशिष्यश्चभृत्यवत्॥ १८॥ नप्रेरयन्गुरुंतातंपुत्रःशिष्यश्चकर्मसु॥ पित्रेचगुरवेनित्यंसर्वं
स्वंचसमर्पयेत्॥ १९॥ नकुर्यान्नरबुद्धिंचगुरौपितरिसंततम्॥ कृत्वाचनरबुद्धिंचब्रह्महत्यांलभेद्ध्रुवम्॥ २०॥ मातरंपू
जयेद्भक्त्यापितुश्चाप्यधिकांतथा॥ मातुःपरंगुरुंचैवपूजयेद्भक्तियोगतः॥ २१॥ पितामातागुरुर्भार्याशिष्यःपुत्रःसदाक्ष
मः॥ अनाथाभगिनीकन्यानित्यंपोष्यागुरुप्रिया॥ २२॥ एवंचकथितंतातसर्वेषांधर्ममुत्तमम्॥ स्त्रीजातिर्वास्तवीशुद्धा
ताश्चसर्वाःपतिव्रताः॥ २३॥ सर्वाजातिरेकविधाचादौसृष्टाचब्रह्मणा॥ ताःसर्वाःप्रकृतेरंशाःपवित्राःपंडिताधिकाः॥
॥ २४॥ केदारकन्याशापेनसहिधर्मःक्षयंगतः॥ तदाकोपेनधात्राचकृत्यास्त्रीचविनिर्मिता॥२५॥ कृत्यास्त्रीत्रिविधाजा

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

तिर्ब्रह्मणानिर्मितापुरा ॥ उत्तमाप्रथमासाचमध्यमाचाधमाव्रज ॥ २६ ॥ उत्तमापतिभक्तासाकिंचिद्धर्मसमन्विता ॥ प्रा
णांतेपिनकुरुतेतंजारमयशस्करम् ॥ २७ ॥ पूजयेत्सायथाकांततथादेवद्विजातिथीन् ॥ व्रतानिचोपवासांश्चकुरुतेसर्वपू
जनम् ॥ २८ ॥ गुरुणारक्षितायत्नाज्जारंचनभजेद्भयात् ॥ साकृत्रिमामध्यमाचयथाकिंचित्पतिंभजेत् ॥ २९ ॥ स्था
नंनास्तिक्षणंनास्तिनास्तिप्रार्थयितानरः ॥ तेनहेनंदतासांचसतीत्वमुपजायते ॥ ३० ॥ अधमापरमादुष्टात्यंतासदृशजा
तथा ॥ अधर्मशीलादुःशीलादुर्मुखाकलहान्विता ॥ ३१ ॥ पतिंभर्त्सयतेनित्यंजारंचसेवतेसदा ॥ दुःखंददातिकांता
यविषतुल्यंचपश्यति ॥ ३२ ॥ जारद्वारमुपायेनहंतिकांतंमनोहरम् ॥ धर्मिष्ठंचवरिष्ठंचगरिष्ठंचमहीतले ॥ ३३ ॥
कामदेवसमंचापिजारंपश्यतिकामतः ॥ शुभदृष्ट्याकटाक्षेणशश्वत्पापीयसीमुदा ॥ ३४ ॥ सुवेषंपुरुषंदृष्ट्वायुवानंर
तिशूरकम् ॥ योनिःक्लिद्यतिनारीणांकामिनीनांनिरंतरम् ॥ ३५ ॥ ददातिभर्त्रेनीहारंविषोक्तिंवक्तिसंततम् ॥ अ
धर्मचिंतयेच्छश्वज्जारंचपरमंमुदा ॥ ३६ ॥ गुरुभिर्भर्त्सितासाचरक्षिताचशतेनच ॥ तथापिजारंकुरुतेनापिसाध्या
नृपैरपि ॥ ३७ ॥ नास्तितस्याःप्रियंकिंचित्सर्वकार्यवशेनच ॥ गावस्तृणमिवारण्येप्रार्थयंतिनवंनवम् ॥ ३८ ॥ वि
द्युदाभाजलेरेखातस्याःप्रीतिस्तथैवच ॥ अधर्मयुक्तासततंकपटंवक्तिनिश्चितं ॥ ३९ ॥ व्रतेतपसिधर्मेचनमनोगृहकर्मणि ॥
नगुरौनचदेवेषुजारेस्निग्धंचचंचलम् ॥ ४० ॥ स्त्रीजातित्रिविधानांचकथाचकथितामया ॥ भक्तानांत्रिविधानांचलक्षणं
श्रूयतामिति ॥ ४१ ॥ तृणशय्यारतोभक्तोमन्नामगुणकीर्तिषु ॥ मनोनिवेशयेत्त्यक्त्वासंसारसुखकारणम् ॥ ४२ ॥ ध्याय
न्मत्पदाब्जंचपूजयेद्भक्तिभावतः ॥ अहैतुकींतस्यदेवा संकल्परहितस्यच ॥ ४३ ॥ सर्वसिद्धिंनवांछतितेऽणिमादिकमीप्सि

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

॥ ब्रह्मत्वममरत्वंवासुरत्त्वंसुखकारणं ॥ ४४ ॥ दास्यंविनानहीच्छंतिसालोक्यादिचतुष्टयं ॥ नैवनिर्वाणमुक्तिंचसुधा
पानमभीप्सितं ॥ ४५ ॥ वांच्छंतिनिश्चलांभक्तिंमदीयामतुलामपि ॥ स्त्रीपुंविभेदोनास्त्येवंसर्वजीवेषुभिन्नता ॥ ४६ ॥ ते
षांसिद्धेश्वराणांचप्रवराणांव्रजेश्वर ॥ क्षुत्पिपासादिकंनिद्रांलोभमोहादिकंरिपुं ॥ ४७ ॥ त्यक्त्वादिवानिशंमांचध्यायंतेच
दिगंबराः ॥ समद्धक्तमोनंदश्रूयतांमध्यमादिकं ॥ ४८ ॥ नासक्तःकर्मसुगृही पूर्वंप्राकृतनतःशुचिः ॥ करोतिसततंकर्मपूर्वक
र्मनिकृंतनं ॥ ४९ ॥ नकरोत्यपरंयत्नात्संकल्परहितःसच ॥ सर्वंकृष्णस्ययत्किंचिन्नाहंकर्ताचकर्मणः ॥ ५० ॥ कर्मणामन
सावाचासततंचिंतयेदिति ॥ न्यूनभक्तश्चतन्न्यूनःसचप्राकृतिकःश्रुतौ ॥ ५१ ॥ यमंवायमदूतंवास्वप्नेनचनपश्यति ॥ पुरुषा
णांसहस्रंचपूर्वंभक्तःसमुद्धरेत् ॥ ५२ ॥ पुंसांशतंमध्यमश्चतच्चतुर्थंचप्राकृतः ॥ भक्तश्चत्रिविधस्तातकथितश्चतवाज्ञया ॥
॥ ५३ ॥ ब्रह्मांडरचनाख्यानंश्रूयतांसावधानतः ॥ ब्रह्मांडरचनार्थंचभक्ताजानंतियत्नतः ॥ ५४ ॥ मुनयश्चसुराःसंतःकिं
चिज्जानंतिदुःखतः ॥ जानामिविश्वंसर्वार्थंब्रह्मानंतोमहेश्वरः ॥ ५५ ॥ धर्मःसनत्कुमारश्चनरनारायणावृषी ॥ कपिलश्चग
णेशश्चदुर्गालक्ष्मीःसरस्वती ॥ ५६ ॥ वेदाश्चवेदमाताचसर्वज्ञाराधिकास्वयम् ॥ एतेजानंतिविश्वार्थंनान्योजानातिकश्चन
॥ ५७ ॥ वैषम्यार्थंचसुधियःसर्वेविज्ञातुमक्षमाः ॥ नित्याकाशोयथात्माचतथानित्यादिशोदश ॥ ५८ ॥ यथानित्याचप्रकृ
तिस्तथैवविश्वगोलकः ॥ गोलोकश्चयथानित्यस्तथवैकुंठएवच ॥ ५९ ॥ एकदामयिगोलोकेरासेनित्यंप्रकुर्वति ॥ आ
विर्भूताचवामांगाद्बालाषोडशवार्षिकी ॥ ६० ॥ श्वेतचंपकवर्णाभाशरच्चंद्रसमप्रभा ॥ अतीवसुंदरीरामारमणीनांपरावरा
॥ ६१ ॥ ईषद्धास्यप्रसन्नास्याकोमलांगीमनोहरा ॥ वन्हिशुद्धांशुकाधानारत्नाभरणभूषिता ॥ ६२ ॥ यथाजलदपंक्तिश्च

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

बलाकाभिर्विभूषिता॥ सिंदूरबिंदुनाचारुचंद्रचंदनबिंदुभिः॥ ६३॥ कस्तूरीबिंदुभिःसार्धंसीमंताधःस्थलोज्वला॥ अमूल्यरत्ननिर्माणसुस्निग्धकिरणोज्वला॥ ६४॥ रत्नकुंडलयुग्मेनगंडस्थलसमुज्वला॥ कुंकुमालक्तकस्तूरीचारुचंदनपत्रकैः॥ ६५॥ विचित्रैश्चसुचित्रैश्चसुकपोलस्थलोज्वला॥ खगेंद्रचंचुविजितनासामौक्तिकशोभिता॥ ६६॥ गजेंद्रगंडनिर्मुक्तमुक्ताभूषणभूषिता॥ शुक्तयाविमुक्तमुक्ताभदंतपंक्तिमनोहरा॥ ६७॥ वलिताकलितातीवपक्वबिंबधरावरा॥ शश्वत्पूर्णेंदुनिंदास्यापद्मनिंदितलोचना॥ ६८॥ कृष्णसारनिभोद्भिन्नसुचारुकज्जलोज्वला॥ अमूल्यरत्ननिर्माणकेयूरकंकणोज्वला॥ ६९॥ मणींद्रराजिराजीभिःशंखयुग्मकरोज्वला॥ रत्नांगुलीयकैरेभिरसृतांगुलिभूषिता॥ ७०॥ रत्नेंद्रराजराजेनक्वणन्मंजीररंजिता॥ रत्नपाशकराजीभिःपादांगुलिविराजिता॥ ७१॥ सुंदरालक्तरागेणचरणाधःस्थलोज्वला॥ गजेंद्रगामिनीरामाकामिनीवामलोचना॥ ७२॥ मांददर्शकटाक्षेणरमणीरमणोत्सुका॥ रासेसंभूयरामासादधारपुरतोमम॥ ७३॥ तेनराधासमाख्यातापुराविद्भिःप्रपूजिता॥ प्रहृष्टाप्रकृतिश्चास्यास्तेनप्रकृतिरीश्वरी॥ ७४॥ शक्तास्यात्सर्वकार्येषुतेनशक्तिःप्रकीर्तिता॥ सर्वाधारासर्वरूपामंगलार्हाचसर्वतः॥ ७५॥ सर्वमंगलदक्षासातेनस्यात्सर्वमंगला॥ वैकुंठेसामहालक्ष्मीर्मूर्तिभेदेसरस्वती॥ ७६॥ प्रसूयवेदान्विदितावेदमाताचसासदा॥ सावित्रीसाचगायत्रीधात्रीत्रिजगतामपि॥ ७७॥ सुरासंहृत्यदुर्गंचसादुर्गाचप्रकीर्तिता॥ तेजसःसर्वदेवानामाविर्भूतापुरासती॥ ७८॥ तेनाद्यप्रकृतिर्ज्ञेयासर्वासुरविमर्दिनी॥ सर्वानंदाचसानंदादुःखदारिद्र्यनाशिनी॥ ७९॥ शत्रूणांभयदात्रीचभक्तानांभयहारिणी॥ दक्षकन्यासतीसाचशैलजातेतिपार्वती॥ ८०॥ सर्वाधारस्वरूपासाकलयासावसुंधरा॥ कलयातुलसीगंगाकलयात

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

...षित:॥ ८१ ॥ सृष्टिंकरोमिचययातातशक्त्यापुनःपुनः॥ दृष्ट्वातांरासमध्यस्थांममक्रीडातयासह ॥ ८२ ॥ बभूवसु
चिरंतातयावद्वैब्रह्मणःशतं ॥ अत्यद्भुतंकौतुकंचमहाश्रृंगारमीप्सितं ॥ ८३ ॥ तयोर्द्वयोर्धर्मराशिःसुस्रावरासमंडले ॥ त
स्मान्मनोहरंजज्ञेनाम्नाकारसरोवरं ॥ ८४ ॥ पपातघर्मधाराद्योवेगेनविश्वगोलके ॥ बभूवजलपूर्णंचब्रह्मांडानांच
गोलकं॥ ८५॥ जलपूर्णंपुरासर्वंसृष्टिशून्यंव्रजेश्वर॥ श्रृंगारांतेचतस्यांचवीर्याधानंमयाकृतं॥ ८६॥ दधारगर्भंसाराधा
यावद्वैब्रह्मणःशतं॥ सुस्रावसातदंतेचाडिंभंचपरमाद्भुतं॥ ८७॥ चुकोपदेवीतंदृष्ट्वारुरोदविषसादसा॥ पादेनप्रेरयामासत
मधोविश्वगोलके॥ ८८॥ सपपातजलेतातसर्वाधारोमहान्विराट्॥ दृष्ट्वापत्यंजलस्थंचमयाशप्ताचसापुरा॥ ८९॥
अनपत्याचसाराधामच्छापेनपुराविभो॥ तेनप्रभूताक्रमतोदुर्गालक्ष्मीःसरस्वती॥ ९०॥ चतस्रःपरिपूर्णास्ताःप्रसूता
श्चसुनिश्चितं॥ देव्योऽन्याश्चापिकामिन्योताःप्रसूताव्रजेश्वर॥ ९१॥ कलयाप्रभवंयासांकलांशांशेनवाव्रज॥ जज्ञेम
हान्विराडचेनडिंभेनकलयाश्रयः॥ ९२॥ अमृतांगुष्ठपीयूषंमयादत्तंपपौचसः॥ जलेस्थावररूपश्चशेतेचनिजकर्मणः
॥ ९३॥ उपाधानंजलंतल्पंतस्ययोगबलेनच॥ तस्यलोम्नांचकूपानिजलपूर्णानिसंततं॥ ९४॥ प्रत्येकंक्रमतस्तेषुशेतेक्षुद्रवि
राट्पुनः॥ सहस्रपत्रंकमलंजज्ञेक्षुद्रस्यनाभितः॥ ९५॥ तत्रजज्ञेवरोब्रह्मातेनायंकमलोद्भवः॥ तत्राविर्भूयसविधिश्चिंता
ग्रस्तोबभूवसः॥ ९६॥ कस्माद्देहःक्वमातामेपितावाक्वचबांधवः॥ दिव्यंत्रिलक्षवर्षंचबभ्रामकमलांतरे॥ ९७॥ ततोदि
व्यंपंचलक्षंसस्मारतपसाचमां॥ तदामयादत्तमंत्रंजजापकमलांतरे॥ ९८॥ दिव्यसप्तवर्षलक्षंनियतंसंयतःशुचिः॥ तदाम
त्तोवरंलब्ध्वास्रष्टासृष्टिंचकारसः॥ ९९॥ मायथाप्रतिब्रह्मांडेब्रह्माविष्णुशिवात्मकाः॥ दिक्पालाद्वादशादित्यारुद्राश्चैका

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

दशापिच ॥ १०० ॥ नवग्रहाष्टौवसवोदेवाः कोटित्रयंतथा ॥ ब्राह्मणक्षत्रविट्शूद्रायक्षगंधर्वकिन्नराः ॥ १ ॥ भूतादयोराक्ष
साश्चाप्येवंसर्वंचराचरं ॥ विश्वेविश्वेविनिर्माणस्वर्गाःसप्तक्रमेणच ॥ २ ॥ सप्तसागरसंयुक्तासप्तद्वीपावसुंधरा ॥ कांचनीभू
मिसंयुक्तातमोयुक्तंस्थलंतथा ॥ ३ ॥ पातालाश्चतथासप्तब्रह्मांडमेभिरेवच ॥ विश्वेविश्वेचंद्रसूर्यौपुण्यक्षेत्रंचभारतं ॥ ४ ॥
तीर्थान्येतानिसर्वत्रगंगादीनिव्रजेश्वर ॥ यावंतिलोमकूपानिमहाविष्णोःक्रमेणच ॥ ५ ॥ विश्वान्येवहितावंतित्यसंख्याता
निचध्रुवम् ॥ विश्वेषामूर्ध्वभागेचवैकुंठश्चनिराश्रयः ॥ ६ ॥ मदिच्छयाविनिर्माणोवेदाःकथितुमक्षमाः ॥ कुयोगिनामदृष्ट
श्चाभक्तानांचविनिश्चितं ॥ ७ ॥ तस्मादुपरिगोलोकःपंचाशत्कोटियोजनः ॥ वायुनाधार्यमाणश्चविचित्रःपरमाश्रयः ॥ ८ ॥
अतीवरम्यनिर्माणोनित्यरूपोमदिच्छया ॥ शतशृंगेणशैलेनपुण्यवृंदावनेनच ॥ ९ ॥ सुरासमंडलेनापिनद्याविरजयायुतः ॥
कोटियोजनविस्तीर्णाप्रस्थेनविरजाव्रज ॥ १० ॥ दैर्घ्येतस्यशतगुणंपरितःपरमाशुभा ॥ अमूल्यरत्ननिकरैर्हीरमाणिक्य
योस्तथा ॥ ११ ॥ मणीनांकौस्तुभादीनामसंख्यानांमनोहरा ॥ अमूल्यरत्ननिर्माणंतत्रापिप्रतिमंदिरं ॥ १२ ॥ मनोहरंचप्रा
कारमदृष्टंविश्वकर्मणा ॥ गोपीभिर्गोपनिकरैर्वेष्टितंकामधेनुभिः ॥ १३ ॥ कल्पवृक्षैःपारिजातैरसंख्यैश्चसरोवरैः ॥ पुष्पोद्या
नैःकोटिभिश्चसंवृतंरासमंडलं ॥ १४ ॥ वेष्टितंवेष्टितैर्गोपैर्मंदिरैःशतकोटिभिः ॥ रत्नप्रदीपयुक्तैश्चपुष्पतल्पसमन्वितैः ॥
॥ १५ ॥ सुगंधिचंदनामोदैःकस्तुरीकुंकुमान्वितैः ॥ क्रीडोपयुक्तैर्भोगैश्चतांबूलैर्वासितैर्जलैः ॥ १६ ॥ धूपैःसुरभिरम्यैश्चमा ॥ ५६ ॥
ल्यैश्चरत्नदर्पणैः ॥ रक्षकैरक्षितंशश्वद्राधादासीत्रिकोटिभिः ॥ १७ ॥ अमूल्यरत्नाभरणैर्वह्निशुद्धांशुकैरपि ॥ लक्षमत्तग
जेंद्राणांवेष्टितंचबलैःक्रमात् ॥ १८ ॥ नवयौवनसंपन्नैरूपैर्निरुपमैरपि ॥ रम्यंचवर्तुलाकारंचंद्रबिंबंयथाव्रज ॥ १९ ॥

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

अमूल्यरत्नरचितंदशयोजनविस्तृतम् ॥ कस्तूरीकुंकुमैरम्यैः सुगंधिचंदनार्चितं ॥ २० ॥ आवृतंमंगलघटैः फलपल्लव संयुतैः ॥ दधिलाजैश्चपर्णैश्चस्निग्धदूर्वांकुरैःफलैः ॥ २१ ॥ श्रीरामकदलीस्तंभैरसंख्यैश्चमनोहरैः ॥ पट्टसूत्रनिबद्धैश्चस्नि ग्धैश्चंदनपल्लवैः ॥ २२ ॥ चंदनासक्तमाल्यैश्चभूषणैश्चविभूषितं ॥ अमूल्यरत्नरचितंशतशृंगमनोहरं ॥ २३ ॥ कोटियोज जनमूर्ध्वंचदैर्घ्यंदशगुणोत्तरं ॥ शैलप्रस्थपरिमितंपंचाशत्कोटियोजनं ॥ २४ ॥ अतीवकामनीयंचवेदानिर्वचनीयकं ॥ प्रा कारमिवतस्यापिगोलोकस्यमनोहरं ॥ २५ ॥ परितोवेष्टितंरम्यंहीरहारसमन्वितं ॥ तत्रवृंदावनंरम्यंयुक्तंचंदनपादपैः ॥ ॥ २६ ॥ कल्पवृक्षैश्चरम्यैश्चमंदारैःकामधेनुभिः ॥ शोभितंशोभनाढ्यैश्चपुष्पोद्यानैर्मनोहरैः ॥ २७ ॥ क्रीडासरोवरैरम्यैः सुरम्यैरतिमंदिरैः ॥ अतीवरम्यंरहसिरासयोग्यस्थलान्वितं ॥ २८ ॥ रक्षितंरक्षकैरम्यैरसंख्यैर्गोपिकागणैः ॥ परितोवर्तुला कारंत्रिलक्षयोजनंवरं ॥ २९ ॥ षट्पदध्वनिसंयुक्तंपुंस्कोकिलरुतान्वितं ॥ तत्राक्षयोवटोरम्योरहस्येबहुविस्तृतः ॥ ३० ॥ सहस्रयोजनोर्ध्वश्चपरितश्चचतुर्गुणः ॥ गोपीनांकल्पवृक्षश्चसर्ववांछाफलप्रदः ॥ ३१ ॥ क्रीडान्वितैरावृतश्चराधादासीत्रिल क्षकैः ॥ विरजातीरनीराणांवायुनाशीतलेनच ॥ ३२ ॥ पुष्पान्वितेनमंदेनपवित्रश्चसुगंधिना ॥ दासीगणैरसंख्यैश्चवृंदा वनविनोदिनी ॥ ३३ ॥ तत्रक्रीडतिराधासाममप्राणाधिदेवता ॥ सेयंश्रीदामशापेनवृषभानुसुताधुना ॥ ३४ ॥ ब्रह्मादिदे वैःसिद्धेंद्रैर्मुनींद्रैःपूजिताव्रज ॥ सिद्धैर्गुणैर्बलैर्बुध्याज्ञानयोगैश्चविद्यया ॥ ३५ ॥ तातसर्वप्रकारेणवंद्यामत्सदृशीप्रिया ॥ इत्येवंकथितंनंदब्रह्मांडानांचवर्णनं ॥ यथोचितंपरिमितंकिंभूयःश्रोतुमिच्छसि ॥ ३६ ॥ इतिश्रीब्रह्मवै० म० श्रीकृ० भगव न्नंदसंवादेचतुरशीतितमोऽध्यायः ॥ ८४ ॥ ॥ नंदउवाच ॥ ॥ वर्णानांचचतुर्णांचभक्ष्याभक्ष्यंचसांप्रतं ॥ विपाकंक

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

.ज.उ. मणांचैवसर्वेषांप्राणिनामपि॥ १ ॥ कथयस्वमहाभागकारणानांचकारणं ॥ त्वत्तोन्यंकंचपृच्छामिनितांतंसंतमीश्वरं॥ अ०८५
॥५७॥ ॥२॥ ॥ श्रीभगवानुवाच॥ ॥ भक्ष्याभक्ष्यंचतुर्णांचवर्णानांचयथोचितं॥ वेदोक्तंश्रूयतांतातसावधानंनिशामय॥
॥ ३ ॥ अयःपात्रेपयःपानंगव्यंसिद्धान्नमेवच॥ भ्रष्टादिकंमधुगुडंनालिकेरोदकंतथा॥ ४ ॥ फलंमूलंयचत्किंचिदभक्ष्यंम
नुरब्रवीत्॥ दग्धान्नंतत्तसौवीरमभक्ष्यंब्रह्मनिर्मितं॥ ५ ॥ नालिकेरोदकंकांस्येताम्रपात्रेस्थितंमधु॥ गव्यंचताम्रपात्र
स्थंसर्वंमद्यंघृतंविना॥ ६ ॥ ताम्रपात्रेपयःपानमुच्छिष्टंघृतभोजनं॥ दुग्धंसलवणंचैवसद्योगोमांसभक्षणं॥ ७॥ अभक्ष्यं
मधुमिश्रंचघृतंतैलंगुडंतथा॥ आर्द्रकंगुडसंयुक्तमभक्ष्यंश्रुतिसंमतं ॥ ८ ॥ पीतशेषजलंचैवमाघेचमूलकंतथा॥ जपा
दिकंचशयनंसदाप्राज्ञःपरित्यजेत् ॥ ९ ॥ द्विभाजनंवादिवसेसंध्ययोर्भोजनंतथा॥ भक्ष्यंचरात्रिशेषेचध्रुवंप्राज्ञःपरित्य
जेत्॥ १०॥ पानीयंपायसंचूर्णंघृतंलवणमेवच॥ स्वस्तिकंगुडकंचैवक्षीरंतक्रंतथामधु॥ ११॥ हस्ताद्धस्तगृहीतंचसद्यो
गोमांसमेवच॥ कर्पूरंरौप्यपात्रस्थमभक्ष्यंश्रुतिसंमतं॥ १२॥ परिवेषणकारीचेद्वोक्तारंस्पृशतेयदि॥ अभक्ष्यंचतदन्नंच
सर्वेषामेवसंमतं॥ १३ ॥ नकुलानांगंडकानांमहिषाणांचपक्षिणां॥ सर्पाणांसूकराणांचगर्दभानांविशेषतः॥ १४ ॥ मा
र्जाराणांसृगालानांकुक्कुटानांव्रजेश्वर॥ व्याघ्राणामपिसिंहानांत्याज्यंमांसंनृणांसदा॥ १५ ॥ जलौकसांचनक्राणांगो
धिकानांतथैवच॥ मंडुकानांकर्कटीनांचुचुकानांचानिश्चितं॥ १६ ॥ गवांचचमरीणांचतत्कलौमांसभक्षणं॥ हस्तिनांघो
टकानांचनृणामेवचरक्षसां॥१७॥ दंशश्चमशकश्चैवमक्षिकाचापिपीलिका॥ अन्येषांचनिषिद्धानांलोकेवेदेव्रजेश्वर॥१८॥ ॥५७॥
वानराणांभल्लुकानांशरभाणांतथैवच॥ निषिद्धंमृगयानामीनानांमांसकं॥ १९ ॥ अभक्ष्यंमहिषीणांचदुग्धंदधिघृ

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ठसाक्षीत्वंसर्वकर्मणां ४५ कुत्रचिद्दिवसेब्रह्मन्त्वांतत्र कुत्रचित्क्षणं ॥ भविष्यसि घनाच्छन्नःसद्योमुक्तोभविष्यसि ४६
न्यूनातिरिक्तेवर्षेचराहुग्रस्तोभविष्यसि॥ तत्राद्दश्यश्चकेषांचित्पुण्यदृश्योहिकस्यचित् ४७ अन्यथासर्वकालेनपुण्यदृश्यो
भवान्भुवि॥ त्वांदृष्ट्वाचनमस्कृत्यसर्वेनिष्पापिनोजनाः ४८ जन्मसप्ताष्टरिःफांकचतुर्थेदशमेतथा॥ जन्मर्क्षेनिधनंनॄ
णामदृश्यस्त्वंभविष्यसि ॥ ४९ ॥ अस्तकालेघनाच्छन्नमध्याह्नस्थेजलेपिवा ॥ अर्द्धोदितेचकालेचपापदृश्योभविष्य
सि॥ ५० भार्यादुःखनिमित्तेनभार्ययाहेतुभूतया॥ श्वशुरेणशालकेनहततेजाभविष्यसि ॥ ५१ ॥ अन्यथातवतेजश्च
संज्ञासहितुमक्षमा॥ मालीसुमालियुद्धेचशंभुनात्वंपराजितः॥ ५२ ॥ इत्येवमुक्त्वासूर्यंचबोधयामासब्राह्मणम् ॥ नम्रं
शापपराभूतंलज्जितंकोपितंव्रज ॥ ५३ ॥ हेविप्रस्वगृहंगच्छगच्छवत्सयथासुखम्॥ त्वत्तेजसाक्षणेनैवभस्मीभूतंभवे
ज्जगत्॥ ५४ ॥ सूर्यस्त्वत्परिपाल्यश्चभवान्सूर्यस्यनित्यशः॥ परस्परंचपुज्यश्चसंबंधःपोष्यपोषकः ॥ ५५ ॥ हर्यंशेनक्ष
त्रियेणकार्तवीर्यार्जुनेनच॥ भविष्यसिनसंदेहःपराभूतोद्विजोमृतः ॥ ५६ ॥ पुरातेप्राक्तनंसर्वंकदाचिन्नहिखंडितम्॥
नारायणश्चस्वांशेनतवपुत्रोभविष्यति॥ ५७॥ त्रिःसप्तकृत्वाजगतींनिःक्षत्रांचकरिष्यति ॥ मृत्युस्तेयशसोबीजंभवि
ष्यतिमहीतले॥ ५८ ॥ इत्येवमुक्त्वाब्रह्माचययौगेहंव्रजेश्वर॥ प्रययौजमदग्निश्चभास्करश्चस्वमंदिरम् ॥ ५९ ॥ इत्ये
वंकथितंतातआख्यानंपुण्यकारकम्॥ राहुग्रस्तोभास्करश्चाप्यदृश्योयेनहेतुना ॥ ६० ॥ चतुर्थ्यामुदितश्चंद्रोभाद्रेमासि
सितासिते॥ अदृश्योनष्टरूपश्चश्रूयतांयेनहेतुना ॥ ६१ ॥ राहुग्रस्तोकलंकीवापुराशप्तोमयापितः॥ सर्वंत्वांकथयिष्यामि
कथामेतांपुरातनीम्॥ ६२॥ ॥ इतिश्रीब्रह्मवै० श्रीकृष्णज० भगवन्नंदसंवादेऊनाशीतितमोऽध्यायः॥ ७९॥ ॥ श्री

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

कृष्णउवाच ॥ ॥ पुरातारागुरोःपत्नीनवयौवनसंयुता ॥ रत्नभूषणभूषाढ्यावरसूक्ष्मांबरासती ॥ १ ॥ सुश्रोणीसस्मिता
रम्यासुंदरीसुमनोहरा ॥ अतीवकबरीरम्यामालतीमाल्यभूषिता ॥ २ ॥ सिंदूरबिंदुनासाकंचारुचंदनबिंदुभिः ॥ कस्तूरी
बिंदुनाधश्चभालमध्यस्थलोज्ज्वला ॥ ३ ॥ रत्नेंद्रसारनिर्माणक्कणन्मंजीररंजिता ॥ सुवक्रलोचनाश्यामासुचारुकज्जलो
ज्ज्वला ॥ ४ ॥ सुचारुसारमुक्ताभदंतपंक्तिमनोहरा ॥ रत्नकुंडलयुग्मेनचारुगंडस्थलोज्ज्वला ॥ ५ ॥ कामिनीष्वतुला
बालागजेंद्रमंदगामिनी ॥ सुकोमलाचंद्रमुखीकामाधाराचकामुकी ॥ ६ ॥ स्वर्गमंदाकिनीतीरेस्नातास्निग्धांबरावरा ॥
ध्यायंतीगुरुपादंसास्वगृहंगमनोन्मुखी ॥ ७ ॥ दृष्ट्वातस्याश्चसर्वांगमनंगबाणपीडितः ॥ आद्रेचतुर्थ्यांचंद्रश्चजहारचेतनांव्र
ज ॥ ८ ॥ ज्ञानंक्षणेनसंप्राप्यरथस्थोरसिकोबली ॥ रथमारोहयामासकरेधृत्वाचतारकाम् ॥ ९ ॥ कामोन्मत्तःकामिनीं
तांसमाश्लिष्यचुचुंबच ॥ शृंगारंकर्तुमुद्युक्तंतमुवाचगुरुप्रिया ॥ १० ॥ ॥ तारकोवाच ॥ ॥ त्यजमांत्यजमांचंद्रसुरे
षुकुलपांसन ॥ गुरुपत्नीविप्रपत्नीयदिसाचपतिव्रता ॥ ११ ॥ ब्रह्महत्यासहस्रंचतस्याःसंगमनेलभेत् ॥ पुत्रस्त्वंतवमा
ताहंधैर्यंकुरुसुरेश्वर ॥ धित्क्कांश्रुत्वासुरगुरुर्भस्मीभूतंकरिष्यति ॥ १२ ॥ पुत्राधिकश्चशिष्यश्चप्रियोमत्स्वामिनोभवान् ॥
स्वधर्मंरक्षपापिष्ठमामेवंमातरंत्यज ॥ १३ ॥ दास्यामिस्त्रीवधंतुभ्यंयदिमांसंग्रहिष्यसि ॥ विलंघ्यतारावचनंतांचसंभोक्तु
मुद्यतम् ॥ १४ ॥ शशापताराकोपेननिष्कामासापतिव्रता ॥ राहुग्रस्तोघनग्रस्तःपापदृश्योभवान्भव ॥ १५ ॥ कलंकीय
क्ष्मणाग्रस्तोभविष्यसिनसंशयः ॥ चंद्रंशप्त्वातदातूर्णंकामदेवंशशापसा ॥ १६ ॥ तेजस्विनाकेनचित्त्वंभस्मीभूतोभविष्यसि ॥
चंद्रस्तारांगृहीत्वाचकृत्वापिरमणंव्रज ॥ १७ ॥ क्रोडेनिधायप्रययौरुदंतींतांशुचान्विताम् ॥ निर्जनेनिर्जनेरम्येशैलेशैले

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

...कर्षणमेवच ॥३६॥ ओंसर्वेश्वरेश्वरायसर्वविघ्नविनाशिनेमधुसूदनायस्वाहेति ॥ अयंमंत्रोमहागूढःसर्वेषांकल्पपाद
पः ॥ सामवेदेचकथितःसिद्धानांसर्वसिद्धिदः ॥ ३७ ॥ अनेनयोगिनःसिद्धामुनींद्राश्चसुरास्तथा ॥ शतलक्षजपेनैवमंत्रसिद्धि
र्भवेत्सताम् ॥ ३८ ॥ यदिनारायणक्षेत्रेहविष्यान्नरतोजपेत् ॥ गत्वाकुरुजपंतातकाशिकांमणिकर्णिकाम् ॥ ३९ ॥ श्टृ
णुनारायणक्षेत्रंजलाधस्तच्चतुष्टयम् ॥ अत्रनारायणस्वामीनान्यःस्वामीकदाचन ॥ ४० ॥ ज्ञानंचात्रमृतेलोकेमूर्तिर्भव
तितस्यवै ॥ व्रतंविनापिमंत्रेणजीवन्मुक्तोनसंशयः ॥ ४१ ॥ व्रजंकुरुपवित्रंचव्रजनाथव्रजंव्रज ॥ पापंयद्दर्शनेतातकथ
यामिनिशामय ॥ ४२ ॥ दुःस्वप्नंपापबीजंचकेवलंविघ्नकारणम् ॥ गोघ्नंचब्राह्मणघ्नंवाकृतघ्नंकुटिलंतथा ॥ ४३ ॥ देवघ्नं
पितृमातृघ्नंपापंविश्वासघातिनम् ॥ मिथ्यासाक्षिप्रदातारंयंचातिथ्यविवंचनम् ॥ ४४ ॥ ग्रामयाजिनमेवेतिदेवविप्रस्वहा
रिणम् ॥ अश्वत्थघातिनंदुष्टंशिवविष्णुविनिंदकम् ॥ ४५ ॥ अदीक्षितमनाचारंसंध्याहीनंद्विजंतथा ॥ देवलंवृषवाहंच
शूद्राणांसूपकारकम् ॥४६॥ शवदाहंचशूद्राणांशूद्रश्राद्धान्नभोजनम् ॥ अवीरांछिन्ननासांचदेवब्राह्मणनिंदकाम् ॥४७॥
पतिभक्तिविहीनांचविष्णुभक्तिविहीनकाम् ॥ शूद्राणांविधवांचैवचांडालींव्यभिचारिणीम् ॥ ४८ ॥ शश्वत्कोपयुतंदुष्टं
मूलग्रस्तंचजारजम् ॥ चोरंमिथ्यावादिनंचशरणागतयायिनम् ॥ ४९ ॥ मांसापहारिणंचैवब्राह्मणंवृषलीपतिम् ॥ ब्रा
ह्मणीगामिनंशूद्रंद्विजंवार्द्धुषिकंतथा ॥ ५० ॥ अगम्यागामिनंदुष्टंचतुर्वर्णनराधमम् ॥ मातासपत्नीमाताचश्वश्रूश्चभगि
नीतथा ॥ ५१ ॥ गुरुपत्नीपुत्रपत्नीसोदरस्यप्रियासती ॥ मातृस्वसापितृस्वसाभागिनेयप्रियातथा ॥ ५२ ॥ मातुलानी
नवोढाचपितृव्यस्त्रीरजस्वला ॥ पितृमातृप्रसूश्चैवचागम्याष्टादशस्मृताः ॥ ५३ ॥ कीर्तिताःसामवेदेचपरिपाल्याःसतांव्रज

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

।.उ. ॥ एताहृष्ट्वाचस्पृष्ट्वाचब्रह्महत्यांलभेन्नरः ॥ ५४ ॥ तस्माद्देवेनताहृष्ट्वासूर्यंदृष्ट्वाहरिंस्मरेत् ॥ कामतोयदिपश्यंतिविनिंद्यास्ते अ० ७९
॥ ४३ ॥ भवंतिवै ॥ ५५ ॥ तस्मात्संतोनपश्यंतिशापभीताव्रजेश्वर ॥ राहुग्रस्तंरविंसोमंनपश्यंतिविपश्चितः ॥ ५६ ॥ जन्माष्टसप्तरिः
फांकदशमस्थेदिवाकरे ॥ जन्मर्क्षेनिधनंचापिचतुर्थेपिकलानिधौ ॥ ५७ ॥ नष्टचंद्रोनदृश्यश्चभाद्रेमासिसितासिते ॥ चतु
र्थ्यामुदितश्चंद्रःपरित्यक्तोमनीषिभिः ॥ चंद्रस्तारापहरणंकलंकमतिदुष्करं ॥ ५८ ॥ तस्मैददातिहेनंदकामतोयदिपश्यति ॥
अकामतोनरोदृष्ट्वामंत्रपूतंजलंपिबेत् ॥ ५९ ॥ तदाशुद्धोभवेत्सद्योनिष्कलंकीमहीतले ॥ सिंहःप्रसेनमवधीत्सिंहोजांबवता
हतः ॥ ६० ॥ सुकुमारकमारोदीस्तवह्येषःस्यमंतकः ॥ इतिमंत्रेणपूतंचजलंसाधुपिबेद्ध्रुवं ॥ इतितेकथितंसर्वमपरंकथया
मिते ॥ ६१ ॥ ॥ इतिश्रीब्रह्मवैवर्तेम० श्रीकृष्ण० भगवन्नंदसंवादेऽष्टसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७८ ॥ ॥ श्रीनंदउवाच ॥
राहुग्रस्तःकथंसूर्यश्चंद्रोवापिजगत्प्रभो ॥ नेष्टश्चंद्रःकथंभाद्रेचतुर्थ्याचासितेसिते ॥ १ ॥ वेदानांजनकस्त्वंचकंपृच्छामित्व
याविना ॥ वेदेपुराणेगोप्यंयन्नजानंतिविपश्चितः ॥ २ ॥ इतितद्वचनंश्रुत्वाचेदंवचनमब्रवीत् ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥
अकथ्यंवचनंचेदंनिषिद्धंवैदिकैरपि ॥ क्षमस्वनंदभद्रंतेप्रश्नमन्यंकुरुष्वमाम् ॥ ३ ॥ विश्वस्तंवचनंतातनप्रकाश्यंमनीषि
भिः ॥ विघ्नःप्रकाशेभवतिसतांछिद्रंचदैवतः ॥ ४ ॥ ॥ नंदउवाच ॥ ॥ कथयस्वजगन्नाथनभक्तेवंचनंकुरु ॥ अदृश्यौचापि
देवेशौराहुग्रस्तौचपुण्यदौ ॥ ५ ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ शृणुनंदप्रवक्ष्यामिकथामेतांपुरातनीम् ॥ यांश्रुत्वानिष्कलंक
श्चतीर्थस्नायीभवेन्नरः ॥ ६ ॥ सर्वपातकिनंदृष्ट्वायत्पापंलभतेनरः ॥ आख्यानश्रवणेनैवभस्मीभूतंभविष्यति ॥ ७ ॥ ए ॥ ४३ ॥
कदाजमदग्निश्चमहाकौतूहलान्वितः ॥ रेणुकासहितस्तुष्टोजगामनर्मदातटम् ॥ ८ ॥ निर्जनेनर्मदातीरेविजहारतयासह ॥

...याचसुंदर्यानवयौवनयुक्तया ॥ ९ ॥ सुवेषयासुस्मितयारत्नभूषणयुक्तया ॥ नतयास्तनभारेणश्रोणीभारेणमंदया ॥
॥ १० ॥ सुंदरीणामतुलयाश्वेतचंपकवर्णया ॥ सुपूर्णचंद्राननयाकटाक्षयुतयातथा ॥ ११ ॥ अतीवसूक्ष्मांबरयाकामबाणा
र्तयाव्रज ॥ पुलकांचितसर्वांगसंभोगेनापिमूर्च्छया ॥ १२ ॥ पुंस्कोकिलयुतेरम्येशब्दितेसुमधुव्रते ॥ सुगंधिवायुसंयुक्तेपु
ष्पतल्पान्वितेशुभे ॥ १३ ॥ चंदनोक्षितसर्वांगंवस्त्रमाल्यधरंमुनिम् ॥ महारासरसाढ्यंतमुवाचभास्करःस्वयम् ॥ १४ ॥ वेद
कर्तुःप्रपौत्रस्त्वंब्रह्मणश्चजगत्पतेः ॥ चतुर्वेदविधेयेषुसुनिष्णातःसदाशुचिः ॥ १५ ॥ वेदांगकर्ताधर्मज्ञःश्रेष्ठोवेदविदांवरः ॥
महातपस्वीतेजस्वीब्रह्मचारीचसुव्रती ॥ १६ ॥ युष्मद्विधोक्तंशास्त्रंचपठित्वान्यश्चपंडितः ॥ वेदप्रणिहितोधर्मोह्यधर्मस्त
द्विपर्ययः ॥ १७ ॥ धर्मंत्यजतिधर्मज्ञोह्यधर्मेणरतःकथम् ॥ दिवामैथुनदोषंचवक्तिवेदोविशेषतः ॥ १८ ॥ अहंचधर्मिणां
साक्षीतेनत्वांकथयामिते ॥ सूर्यस्यवचनंश्रुत्वातत्त्याजमैथुनंद्विजः ॥ १९ ॥ दृष्ट्वापुरोविप्ररूपंसूर्यंतेजस्विनंसुरम् ॥ उ
वाचसूर्यरक्तास्यःकोपलज्जासमन्वितः ॥ २० ॥ रेणुकालज्जितातत्रविधायवाससीसती ॥ जमदग्निरुवाच ॥ ॥कोभवा
न्पंडितंमन्योनत्वदन्योस्तिपंडितः ॥ २१ ॥ अहंभृगोर्भगवतःशिष्यस्त्वंकश्यपस्यच ॥ चतुर्वेदांश्चजानामिधर्माधर्मनिरू
पणे ॥ २२ ॥ वेदप्राणिहितोधर्मोह्यधर्मस्तद्विपर्ययः ॥ अज्ञानीपुरुषःशश्वज्जडितश्चस्वकर्मणा ॥ २३ ॥ तेजीयसांनदोषा
यवन्हेःसर्वभुजोयथा ॥ अन्येभवांश्चधर्मश्चसाक्षीसर्वेचकर्मणाम् ॥ २४ ॥ फलदाताचशास्त्रज्ञोयतस्त्वत्तनयःसदा ॥ नवै
ष्णवानांशास्तारोयूयमस्माकमेवच २५ नवासुदेवभक्तानामशुभंविद्यतेक्वचित् ॥ हरेःसुदर्शनंचक्रंशश्वद्रक्षतिवैष्णवान् ॥
॥ २६ ॥ नारायणश्चभगवान्स्वयंब्रह्माचशंकरः ॥ शास्तायमश्चनास्माकंत्वंवैनापिदिवाकर ॥ २७ ॥ राजपुत्रोयथास्थाने

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

ग.उ.
॥४४॥

वयंस्वच्छंदगामिनः॥ शक्तोहंभस्मसात्कर्तुंयमंसर्वंसुरांस्तथा॥ २८ ॥ महेंद्रप्रभृतीन्सूर्यक्षणेनैवचलीलया॥ कस्त्वंध

र्मप्रवक्तामेयाहिस्वस्थानमेवच॥ २९ ॥ यमःशास्तानुभगवान्श्रीकृष्णःप्रकृतेःपरः॥ अद्यमेनिर्जनेस्थानेरसभंगस्त्व

याकृतः॥ ३० ॥ ममशापात्पापदृश्योराहुग्रस्तोभविष्यसि॥ द्रष्टुंत्वांमेघनाःसर्वेदूरीभूताभवंतिते॥ ३१ ॥ त्वामाच्छन्नंक

रिष्यंतिवायुनाप्रेरितास्तथा॥ स्वतेजसाभवान्गर्वाद्धततेजाभविष्यसि॥ ३२ ॥ मेघाच्छन्नःस्वल्पतेजाराहुग्रस्तोभवान्

भव॥ ब्राह्मणस्यवचःश्रुत्वाभगवान्भास्करःस्वयम्॥ ३३ ॥ ततःपुटांजलिर्भूत्वातुष्टावमुनिपुंगवम्॥ ॥ श्रीभगवा

नुवाच॥ ॥ अवध्याःसर्वधर्मज्ञधन्यामान्याःपुरस्कृताः॥ ३४ ॥ नारायणश्चभगवान्शंभुर्ब्रह्मास्वयंप्रभुः॥ गणेशश्चा

पिशेषश्चधर्मश्चापिसनातनः॥ ३५॥ स्तुवंतिब्राह्मणंसर्वेविप्ररूपिजनार्दनम्॥ क्षमस्ववैष्णवःशुद्धःस्वधर्मंचसमाचर॥ ३६

वैष्णवानांकुतःकोपोत्हृदियेषांजनार्दनः॥ अस्माभिःपूजिताविप्रायुष्माभिःपूजिताःसुराः॥ ३७॥ परस्परंस्नेहपात्रंचेद

माचरणंद्विज॥ अहमेवत्वयाशप्तोमयाशप्तोभवान्भव॥ ३८ ॥ अन्यथामांवदंत्येवंसूर्यंनिस्तेजसंजनाः॥ पराभूतःक्ष

त्रियेणभविष्यसिद्विजेश्वर॥ ३९ ॥ मरणंक्षत्रियास्त्रेणभवतश्चभविष्यति॥ सूर्यस्यवचनंश्रुत्वाचुकोपब्राह्मणःपुनः॥

तंशशापातिरक्तास्यःशंभुनानिर्जितोभवान्॥ ४०॥ उभयोःकलहंज्ञात्वाकश्यपेनसहव्रज॥ आजगामस्वयंब्रह्माविधाता

जगतामपि॥ ४१॥ आगत्यब्रह्मासंत्रस्तंबोधयामासभास्करं॥ मुनिश्रेष्ठंचधर्मज्ञंधर्मज्ञानांगुरोर्गुरुः॥ ४२॥ ब्रह्मोवाच॥ ॥४४॥

क्षमस्वभास्करत्वंचसाक्षान्नारायणोभवान्॥ युष्माकंपरिपाल्यश्चाप्यवध्योब्राह्मणःसदा॥४३ ॥ अहंकरोमिभवतोविप्र

[illegible]मुल्बणं॥ अत्राहमागतस्त्रस्तोभृगुणाप्रेरितस्तत[illegible]॥४४॥ स्फुटोहंप्रेरितश्चापिकश्यपेनमरीचिना॥ शांतोभवसुरश्रे

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

अ०७९

॥ ७७ ॥ ॥ इतिश्रीब्रह्मवैवर्ते० श्रीकृष्णज० सुस्वप्नदर्शनंनामसप्तसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७७ ॥ ॥ नंदउवाच ॥ ॥
श्रीकृष्णजगतांनाथसुस्वप्नश्चश्रुतोमया ॥ वेदसारोनीतिसारोलौकिकोवैदिकस्तथा ॥ १ ॥ अधुनाश्रोतुमिच्छामिपापंयेषांच
दर्शनम् ॥ यस्मिन्कर्मणिवावत्सतन्मांकथितुमर्हसि ॥ २ ॥ वचनंवेदशास्त्रोक्तंतथावेदानुयायिनः ॥ श्रोतुमिच्छंतिसंतप्ता
लोकास्त्वन्मुखतःस्तथा ॥ ३ ॥ वेदानांजनकस्त्वंचवैदिकानांसतामपि ॥ ब्रह्मादीनांसुराणांचमुनीनांजगतामपि ॥ ४ ॥ श्रु
तंयत्वन्मुखांभोजात्प्रमाणंवचनामृतम् ॥ तेनदेहोभिषिक्तोमेवत्सविच्छेददाहनः ॥ ५ ॥ स्वप्नेयच्चरणांभोजंसर्वकामफ
लप्रदम् ॥ ब्रह्मादयोनपश्यंतितदद्यदृष्टिगोचरम् ॥ ६ ॥ अतःपरंतत्पदाब्जंकपश्यामिचपातकी ॥ विण्मूत्रधारीदेहोमेनि
बद्धश्चस्वकर्मणा ॥ ७ ॥ ईदृशंचदिनंवत्सकदाममभविष्यति ॥ त्वयाब्रह्मादिनाथेनसंवादोममपापिनः ॥ ८ ॥ कृपांकुरुकृ
पानाथममदोषंक्षमस्वच ॥ वत्सबुद्ध्याचदुर्नीतंयत्कृतंचमहेश्वर ॥ ९ ॥ ब्रह्मेशशेषमुनयोध्यायंतेत्वत्पदांबुजं ॥ सरस्वती
श्रुतिर्यस्यस्तवनेजडतांव्रजेत् ॥ १० ॥ इत्येवमुक्त्वानंदश्चनिरानंदःशुचाकुलः ॥ मूर्च्छामापरुदित्वाचपुत्रविच्छेदविह्वलः
॥ ११ ॥ संत्रस्तोभगवान्कृष्णोबोधयामासयत्नतः ॥ परमाध्यात्मिकंज्ञानंददौतस्मैजगत्पतिः ॥ १२ ॥ ॥ श्रीभगवानु
वाच ॥ ॥ हेनंदजनकश्रेष्ठसर्वश्रेष्ठव्रजेश्वर ॥ चेतनंकुरुकल्याणज्ञानंचपरमंश्रृणु ॥ १३ ॥ परमाध्यात्मिकंज्ञानंज्ञानिनांचसु
दुर्लभं ॥ वेदशास्त्रेगोपनीयंतुभ्यमेवददाम्यहम् ॥ १४ ॥ निबोधश्रूयतांनंदसानंदःसुसमाहितः ॥ जन्ममृत्युजराव्याधिय
दभ्यासान्नजायते ॥ १५ ॥ स्थिरोभवमहाराजव्रजनाथव्रजंव्रज ॥ ज्ञानंलब्ध्वासदानंदःशोकमोहविवर्जितः ॥ १६ ॥ जल
बुद्बुदवत्सर्वसंसारंसचराचरम् ॥ प्रभातेस्वप्नवन्मिथ्यामोहकारणमेवच ॥ १७ ॥ मिथ्याकृत्रिमनिर्माणहेतुश्चपांचभौतिकः ॥

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

माययासत्यबुद्ध्याचप्रतीतिंजायतेनरः ॥ १८ ॥ कामक्रोधलोभमोहैर्वेष्टितःसर्वकर्मसु ॥ माययामोहितःशश्वत्तज्ज्ञानहीनश्च
दुर्बलः ॥ १९ ॥ निद्रातंद्राक्षुत्पिपासाक्षमाश्रद्धादयादिभिः ॥ लज्जाशांतिर्धृतिःपुष्टिस्तुष्टिश्चाभिश्चवेष्टितः ॥ २० ॥ मनोबुद्धिचे
तनाभिःप्राणज्ञानात्मभिःसह ॥ संसक्तःसर्वदेवैश्चयथावृक्षश्चवायसैः ॥ २१ ॥ अहमात्माचसर्वेशःसर्वज्ञानात्मकःस्मृतः ॥
मनोब्रह्माचप्रकृतिर्बुद्धिरूपासनातनी ॥ २२ ॥ प्राणाविष्णुश्चेतनासापद्मातुचाधिदेवता ॥ मयिस्थितेस्थिताःसर्वेगता
स्तेपिगतेमयि ॥ २३ ॥ अस्माभिश्चविनादेहःसद्यःपततिनिश्चितम् ॥ पांचभूतोविलीनश्चपंचभूतेषुतत्क्षणम् ॥ २४ ॥ ना
मसंकेतरूपंचनिष्फलंमोहकारणम् ॥ शोकश्चाज्ञानिनांतातज्ञानिनांनास्तिकिंचन ॥ २५ ॥ निद्रादयःशक्तयश्चताः
सर्वाःप्रकृतेःकलाः ॥ लोभादयोत्यधर्मांशास्तथाहंकारपंचमः ॥ २६ ॥ तेब्रह्मविष्णुरुद्रांशागुणाःसत्वादयस्त्रयः ॥ ज्ञा
नात्मकःशिवोज्योतिरहमात्माचनिर्गुणः ॥ २७ ॥ यदाविशामिप्रकृतौतदाहंसगुणःस्मृतः ॥ सगुणाविषयाविष्णुब्रह्म
रुद्रादयस्तथा ॥ २८ ॥ धर्मोमदंशोविषयीशेषःसूर्यःकलानिधिः ॥ एवंसर्वेमत्कलांशामुनिमन्वादयःसुराः ॥ २९ ॥ सर्व
देहेप्रविष्टोहंनलिप्तःसर्वकर्मसु ॥ जीवन्मुक्तश्चमद्भक्तोजन्ममृत्युजराहरः ॥ ३० ॥ सर्वसिद्धेश्वरःश्रीमान्कीर्तिमान्पंडितः
कविः ॥ चतुस्त्रिंशद्विधःसिद्धःसर्वकर्मापहारकः ॥ ३१ ॥ तमुपैमिस्वयंसिद्धंभक्तस्त्वन्यन्नवांच्छति ॥ द्वाविंशतिविधंसिद्धं
सिद्धसाधनकारणम् ॥ ३२ ॥ मन्मुखाच्छ्रूयतांनंदसिद्धमंत्रंगृहाणच ॥ अणिमालघिमाप्राप्तिःप्राकाश्यंमहिमातथा ३३
ईशित्वंचवशित्वंचतथाकामावशायिता ॥ दूरश्रवणमेवेतिपरकायाप्रवेशनम् ॥ ३४ ॥ मनोयायित्वमेवेतिसर्वज्ञत्वमभीप्सि
तम् ॥ वन्हिस्तंभंजलस्तभंचिरंजीवित्वमेवच ॥ ३५ ॥ कायव्यूहंचवाक्सिद्धिंमृतानयनमीप्सितम् ॥ सृष्टीनांकरणंचैव

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

॥ २९ ॥ फलंददातियस्मैचतस्यपुत्रोभविष्यति ॥ यंस्वप्नेब्राह्मणानंदकुर्वंतिचशुभाशिषम् ॥ ४० ॥ यद्वदंतिभवेत्तस्यत
स्यैश्वर्यंभवेद्ध्रुवम् ॥ परितुष्टोद्विजश्रेष्ठश्चायातियस्यमंदिरम् ॥ ४१ ॥ नारायणःशिवोब्रह्माप्रविशेत्तुतदाश्रमम् ॥ संपत्ति
स्तस्यभवतियशश्चविपुलंशुभम् ॥ ४२ ॥ पदेपदेसुखंतस्यसमानंगौरवंलभेत् ॥ अकस्मादपिस्वप्नेतुलभतेसुरभिंयदि ॥
॥ ४३ ॥ भूमिलाभोभवेत्तस्यभार्याचापिपतिव्रता ॥ करेणकृत्वाहस्तीयंमस्तकेस्थापयेद्यदि ॥ ४४ ॥ राजलाभोभवेत्तस्य
निश्चितंचश्रुतौमतम् ॥ स्वप्नेतुब्राह्मणस्तुष्टःसमाश्लिष्यतियंव्रज ॥ ४५ ॥ तीर्थस्नायीभवेत्सोपिनिश्चितंचश्रियान्वितः ॥
स्वप्नेददातिपुष्पंचयस्मैपुण्यवतेद्विजः ॥ ४६ जययुक्तोभवेत्सोपियशस्वीचधनीसुखी ॥ स्वप्नेदृष्ट्वाचतीर्थानिसौधरत्नगृ
हाणिच ॥ ४७ ॥ जययुक्तश्चधनवान्तीर्थस्नायीभवेन्नरः ॥ स्वप्नेतुपूर्णकलशंकश्चित्कस्मैददातिच ॥ ४८ ॥ पुत्रलाभोभ
वेत्तस्यसंपत्तिंवासमालभेत् ॥ हस्तेकृत्वातुकुडवमाढकंवारसुंदरी ॥ ४९ ॥ यस्यमंदिरमायातिसलक्ष्मींलभतेध्रुवम् ॥ दि
व्यास्त्रीयद्गृहंगत्वापुरीषंविसृजेद्द्विज ॥ ५० ॥ अर्थलाभोभवेत्तस्यदारिद्र्यंचप्रयातिच ॥ यस्यगेहंसमायातिब्राह्मणोभा
र्ययासह ॥ ५१ ॥ पार्वत्यासहशंभुर्वालक्ष्म्यानारायणोथवा ॥ ब्राह्मणोब्राह्मणीवापिस्वप्नेतस्मैप्रदीयते ॥ ५२ ॥ धान्यंपु
ष्पांजलिंवापितस्यश्रीःसर्वतोमुखी ॥ मुक्ताहारंपुष्पमाल्यंचंदनंचलभेद्व्रज ॥ ५३ ॥ स्वप्नेददातिविप्रश्चतस्यश्रीःसर्वतोमु
खी ॥ गोरोचनंपताकांवाहरिद्रामिक्षुदंडकम् ॥ ५४ ॥ सिद्धान्नंचलभेत्स्वप्नेतस्यश्रीःसर्वतोमुखी ॥ ब्राह्मणोब्राह्मणीवापि
ददातियस्यमस्तके ॥ ५५ ॥ छत्रंवाशुक्लधान्यंवासचराजाभविष्यति ॥ स्वप्नेरथस्थःपुरुषःशुक्लमाल्यानुलेपनः ॥ ५६ ॥ तत्रस्थो
दधिभुंक्तेचपायसंवान्नृपोभवेत् ॥ स्वप्नेददातिविप्रश्चब्राह्मणीचसुधांदधि ॥ ५७ ॥ प्रशस्तपात्रंयस्मैवासोपिराजाभवेद्ध्रुवं ॥

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

.उ. कुमारीचाष्टवर्षीयारत्नभूषणभूषिता ॥ ५८ ॥ यस्यतष्टाभवेत्स्वप्नेसभवेत्कविपंडितः ॥ ददातिपुस्तकंस्वप्नेयस्मैपुण्यव अ० ७७
॥ ४१ ॥ तेचसा ५९ सभवेद्विश्वविख्यातःकवींद्रःपंडितेश्वरः ॥ यंपाठयतिस्वप्नेवामातेवचसुतंयथा ६० सरस्वतीसुतःसोपितत्परो
नास्तिपंडितः ॥ ब्राह्मणःपाठयेद्ग्रंथंचपितेवयत्नपूर्वकम् ॥ ६१ ॥ ददातिपुस्तकंप्रीत्यासचतत्सदृशोभवेत् ॥ प्राप्नोतिपुस्तकं
स्वप्नेपथिवायत्रतत्रवा ६२ सपंडितोयशस्वीचविख्यातश्चमहीतले ॥ स्वप्नेयतोमहामंत्रंविप्रोविप्रेददातिचेत् ६३ सभवेत्पु
रुषःप्राज्ञोधनवान्गुणवान्सुधीः ॥ स्वप्नेददातिविप्रंवाप्रतिमांवाशिलामयीम् ॥ ६४ ॥ यस्मैददातिविप्रश्चमंत्रसिद्धिश्चतद्भ
वेत् ॥ विप्रोविप्रसमूहंचदृष्ट्वानत्वाशिषंलभेत् ॥ ६५ ॥ राजेंद्रःसभवेद्वापिकिंवाचककविपंडितः ॥ शुक्लधान्ययुतांभूमिंयस्मैवि
प्रःसमुत्सृजेत् ॥ ६६ ॥ स्वप्नेपिपरितुष्टश्चसभवेत्पृथिवीपतिः ॥ स्वप्नेविप्रोरथेकृत्वानानास्वर्गंप्रदर्शयेत् ॥ ६७ ॥ चिरंजीवी
भवेदायुर्धनवृद्धिर्भवेद्ध्रुवम् ॥ विप्रायविप्रःसंतुष्टोयस्मैकन्यांददातिच ॥ ६८ ॥ स्वप्नेचसभवेन्नित्यंधनाढ्योभूपतिःस्वयं ॥
स्वप्नेसरोवरंदृष्ट्वासमुद्रंवानदींनदम् ॥ ६९ ॥ शुक्लाहिंशुक्लशैलंचदृष्ट्वाश्रियमवाप्नुयात् ॥ यंपश्यंतिमृतंस्वप्नेसभवेच्चिरजीव
नः ॥ ७० ॥ अरोगीरोगिणंदुःखीसुखिनंचध्रुवंभवेत् ॥ दिव्यास्त्रीयंप्रवदतिममस्वामीभवानिति ॥ ७१ ॥ स्वप्नेदृष्ट्वाचजा
गर्तिसचराजाभवेद्दृढम् ॥ स्वप्नेवाकालिकांदृष्ट्वालब्ध्वास्फटिकमालिकाम् ॥ ७२ ॥ इंद्रचापंशक्रवज्रंसप्रतिष्ठांलभेद्ध्रुवं ॥
स्वप्नेवदतियंविप्रोममदासोभवेतिच ॥ ७३ ॥ हरिदास्यंचमद्भक्तिंसलब्ध्वावैष्णवोभवेत् ॥ स्वप्नेविप्रोहरिःशंभुर्ब्राह्मणीकम
लाशिवा ॥ ७४ ॥ शुक्लास्त्रीदेवमातावाजान्हवीवासरस्वती ॥ गोपालिकावेषधारीबालिकाराधिकामम ॥ ७५ ॥ बालश्चबाल ॥ ४१ ॥
गोपालःस्वप्नाविद्धिःप्रकाशितः ॥ एतत्तेकथितोनंदसुस्वप्नःपुण्यहेतुकः ॥ ७६ ॥ श्रोतुमिच्छसिकिंवात्वंकिंभूयःकथयामि

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

...तानेखलंतातकथयामिनिशामय ॥३॥ स्वप्नाध्यायंप्रवक्ष्यामिबहुपुण्यफलप्रदम्॥स्वप्नाध्यायंनरःश्रुत्वागंगास्ना
नफलंलभेत् ॥ ४ ॥ स्वप्नस्तुप्रथमेयामेसंवत्सरफलप्रदः॥ द्वितीयेचाष्टभिर्मासैस्त्रिभिर्मासैस्तृतीयके ॥ ५ ॥ चतुर्थेचार्द्धमा
सेनस्वप्नःस्वात्मफलप्रदः॥दशाहेफलदःस्वप्नोप्यरुणोदयदर्शने ॥६॥ प्रातःस्वप्नश्चफलदस्तत्क्षणंयादिबोधितः ॥ दिनेमन
सियद्दृष्टंतत्सर्वंचलभेत्ध्रुवम् ॥ ७ ॥ चिंताव्याधिसमायुक्तोनरःस्वप्नंचपश्यति ॥ तत्सर्वंनिष्फलंतातप्रयात्येवनसंशयः ॥
॥ ८ ॥ जडोमूत्रपुरीषेणपीडितश्चभयाकुलः ॥ दिगंबरोमुक्तकेशोनलभेत्स्वप्नजंफलम् ॥ ९ ॥ दृष्ट्वास्वप्नंचनिद्रालुर्यदिनि
द्रांप्रयातिच ॥ विमूढोवक्तिचेद्रात्रौनलभेत्स्वप्नजंफलम् ॥ १० ॥ उक्त्वाकाश्यपगोत्रंचविपत्तिंलभतेध्रुवं ॥ दुर्गतेदुर्गतिं
यातिनीचेव्याधिंप्रयातिच ॥ ११ ॥ शत्रौभयंचलभतेमूर्खेचकलहंलभेत् ॥ कामिन्यांधनहानिःस्याद्रात्रौचोरभयंभवेत् ॥ १२ ॥
निद्रायांलभतेशोकंपंडितेवांछितंफलं ॥ नप्रकाश्यश्चसस्वप्नःपंडितैःकाश्यपेव्रज १३ गवांचकुंजराणांचहयानांचव्रजेश्व
र ॥ प्रासादानांचशैलानांवृक्षाणांचतथैवच ॥ १४ ॥ आरोहणंचधनदंभोजनंरोदनंतथा ॥ प्रतिगृह्यतयावीणांसस्याढ्यांभू
मिमालभेत् ॥ १५ ॥ शस्त्रास्त्रेणयदाविद्धोव्रणेनकृमिणातथा ॥ विष्ठयारुधिरेणैवसयुक्तोप्यर्थवान्भवेत् ॥ १६ ॥ स्वप्नेप्य
गम्यागमनोभार्यालाभंकरोतियः ॥ मूत्रसिक्तःपिबेच्छुक्रंनरकंचविशत्यपि ॥ १७ ॥ नगरंप्रविशेद्रक्तंसमुद्रंवासुधांपिबे
त् ॥ शुभवार्तामवाप्नोतिविपुलंचार्थमालभेत् ॥ १८ ॥ गजंनृपंसुवर्णंचवृषभंधेनुमेवच ॥ दीपमन्नंफलंपुष्पंकन्यांछत्रंर
थंध्वजम् ॥ १९ ॥ कुटुंबंलभतेदृष्ट्वाकीर्तिंचविपुलांश्रियम् ॥ पूर्णकुंभंद्विजंवह्निंपुष्पतांबूलमंदिरम् ॥ २० ॥ शुक्लधान्यंन
टंवेश्यांदृष्ट्वाश्रियमवाप्नुयात् ॥ गोक्षीरंचघृतंदृष्ट्वाचार्थंपुण्यधनंलभेत् ॥ २१ ॥ पायसंपद्मपत्रेचदधिदुग्धंघृतंमधु ॥ मिष्टा

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

न्नंस्वस्तिकंभुक्त्वाध्रुवंराजाभविष्यति ॥ २२ ॥ पक्षिणांमानुषाणांचभुंक्तेमांसंनरोयदि ॥ वन्हर्षशुभवार्ताचलभतेवां
छितंफलम् ॥ २३ ॥ छत्रंवापादुकांवापिलब्ध्वाधान्यंचगच्छति ॥ असिंचनिर्मलंतीक्ष्णंतत्तथैवभविष्यति ॥ २४ ॥ हेल
यासंतरेघोहिसप्रधानोभविष्यति ॥ दृष्ट्वाचफलितंवृक्षंधनमाप्नोतिनिश्चितम् ॥ २५ ॥ सर्पेणभक्षितोयोहिअर्थलाभश्चतद्भ
वेत् ॥ स्वप्नेसूर्यविधुंदृष्ट्वामुच्यतेऽव्याधिबंधनात् ॥ २६ ॥ वडवांकुक्कुटींदृष्ट्वाक्रौंचींभार्यांलभेत्ध्रुवम् ॥ स्वप्नेयोनिगडैर्बद्धः
प्रतिष्ठांपुत्रमालभेत् ॥ २७ ॥ दध्यन्नंपायसंभुंक्तेपद्मपत्रेनदीतटे ॥ विशीर्णपद्मपात्रेचसोपिराजाभविष्यति ॥ २८ ॥ ज
लौकसंवृश्चिकंचसर्पंचयदिपश्यति ॥ धनंपुत्रंचविजयंप्रतिष्ठांवालभेदिति ॥ २९ ॥ शृंगिभिर्दंष्ट्रिभिःकोलैर्वानरैःपीडितो
यदि ॥ निश्चितंचभवेद्राजाधनंचविपुलंलभेत् ॥ ३० ॥ मत्स्यंमांसंमौक्तिकंचशंखंचंदनहीरकम् ॥ यस्तुपश्यतिस्वप्नांते
विपुलंधनमालभेत् ॥ ३१ ॥ सुतंवरुधिरंस्वर्णंभुक्त्वाविष्ठांधनंलभेत् ॥ प्रतिमांशिवलिंगंचलभेद्दृष्ट्वाजयंधनम् ॥ ३२ ॥
फलितंपुष्पितंबिल्वमाम्रंदृष्ट्वालभेद्धनम् ॥ दृष्ट्वाचज्वलदग्निंचधनंबुद्धिंश्रियंलभेत् ॥ ३३ ॥ आमलकंधात्रीफलमुत्पलं
चधनागमम् ॥ देवताश्चद्विजागावःपितरोलिंगिनस्तथा ॥ ३४ ॥ यद्ददातिमिथःस्वप्नेतत्तथैवभविष्यति ॥ शुक्लांबरधरानार्यः
शुक्लमाल्यानुलेपनाः ॥ ३५ ॥ समाश्लिष्यंतियंस्वप्नेतस्यश्रीःसर्वतःसुखम् ॥ पीतांबरधरांनारींपीतमाल्यानुलेपनाम् ॥
॥ ३६ ॥ अवगूहतियःस्वप्नेकल्याणंतस्यजायते ॥ सर्वाणिशुक्लानिप्रशंसितानिभस्मास्थिकार्पासविवर्जितानि ॥ सर्वाणि
कृष्णान्यतिनिंदितानिगोहस्तिवाजिद्विजदेववर्ज्यम् ॥ ३७ ॥ दिव्यास्त्रीसस्मिताविप्रारत्नभूषणभूषिता ॥ यस्यमंदिरमा ॥ ४० ॥
यातिसाप्रियंलभतेध्रुवम् ॥ ३८ ॥ स्वप्नेचब्राह्मणोदेवोब्राह्मणीदेवकन्यका ॥ ब्राह्मणोब्राह्मणीवापिसंतुष्टासस्मितासती

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

तजन्मनःफलम् ॥ ४१ ॥ उपोष्यप्रतिसंपूज्यदृष्ट्वास्तुत्वाचतौनतः ॥ पारणंचदधिप्राश्यकरोतिजन्मनःफलम् ॥
॥ ४२ ॥ पुष्पोद्यानंचशंकुंचसेतुंखातंसरोवरम् ॥ विप्रसंस्थापनंकृत्वाकरोतिजन्मनःफलं ॥ ४३ ॥ नचवेदाःपुराणानि
ब्रह्मसंस्थापनंफलम् ॥ जानंतिसंतोमुनयःसुराविप्रादयःपितः ॥ ४४ ॥ गण्यंतेपांसवोभूमौगण्यंतेवृष्टिबिंदवः ॥ नगण्यते
विधात्रापिविप्रसंस्थापनेफलम् ॥ ४५ ॥ कृत्वोपजीवंविप्रस्यजीवन्मुक्तोभवेन्नरः ॥ अचलांश्रियमाप्नोतिपरेमुक्तिंचतु
ष्टयम् ॥ ४६ ॥ मद्दास्यभक्तिंसलभेद्वैकुंठेमोदतेचिरम् ॥ नहिपातोभवेत्तस्ययथामेपरमात्मनः ॥ ४७ ॥ कुमारीमष्टवर्षीयां
सुविप्रायददातियः ॥ संपूज्यसर्वाभरणांदुर्गादानफलंलभेत् ॥ ४८ ॥ सर्वस्वर्ग्यंसमालोक्यब्रह्मलोकेषुपूजितः ॥ लभते
ममदास्यंचवैकुंठेमोदतेचिरम् ॥ ४९ ॥ विवाहदर्शनेकोटिस्वर्णदानफलंलभेत् ॥ अंतेस्वर्गंप्रयात्येवमिहैवनिश्चलांश्रियं ॥
॥ ५० ॥ यःसुविप्रमनाथंचदरिद्रंचसुपंडितम् ॥ दृष्ट्वाकुर्यात्तद्विवाहंसमोक्षंलभतेध्रुवम् ॥ ५१ ॥ यच्छत्रपादुकादानंशाल
ग्रामस्ययोषितः ॥ करोतिभक्त्यापुण्याहेपृथ्वीदानफलंलभेत् ॥ ५२ ॥ गजदानेचतल्लोममानवर्षंश्रुतौश्रुतम् ॥ चतुर्गुणं
गजेंद्रेचमोदतेममंदिरे ॥ ५३ ॥ गजार्द्धंश्वेततुरगेतदर्द्धंचेतरेपितः ॥ गजतुल्यंकृष्णगवांदानेचतत्फलंलभेत् ॥ ५४ ॥ त
तुल्यंधेनुदानेचअर्द्धंसामान्यगोस्तथा ॥ लभेद्वत्सप्रसूतानांदानेदानेफलंध्रुवं ५५ भूमिदानेरेणुमानवर्षंस्थानंचमत्पदे ॥
ज्ञानदानेमहत्पुण्यंवैकुंठेमोदतेचिरम् ॥ ५६ ॥ श्रियंलभेत्स्वर्णदानेराजत्वंरजतेनच ॥ अन्नदानेफलंनाहंकथंजानातिवै
श्रुतम् ॥ ५७ ॥ लभतेसर्वदानस्यफलंब्राह्मणभोजने ॥ अन्नदानात्परंदानंनभूतंनभविष्यति ॥ ५८ ॥ नात्रपात्रपरीक्षा
सानकालनियमःक्वचित् ॥ अन्नदानेशुभंपुण्यंदातुःपात्रंत्वपातकी ॥ ५९ ॥ अन्नदानंचधन्यंस्याद्भूमौवैकुंठहेतुकम् ॥ व

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

.उ. ३९ ॥

स्वंददातिविप्रायदरिद्रायकुटुंबिने ॥ ६० ॥ वस्त्रसूत्रमानवर्षंवैकुंठेमोदतेचिरम् ॥ सुरम्येचंद्रलोकेचवारुणेचतथैवच ॥ ६१ ॥ अ० ७७
कृत्वालोहप्रदीपंचस्वर्णवर्तिसमन्वितम् ॥ दत्वाघृतप्रदीपंचहरयेपरमात्मने ॥ ६२ ॥ अंधकारंचनगृहंमहद्भूतंयमंतथा ॥
नहिपश्यतिदाताचप्रयातिममंदिरम् ॥ ६३ ॥ ब्राह्मणायचदत्वैवनयातियमयातनाम् ॥ दिव्यवर्षसहस्रंचमोदतेशक्रमं
दिरे ॥ ६४ ॥ आसनंलभतेस्वर्गेवस्तुमानानुरूपतः ॥ फलदानफलंस्वर्गेलभतेनात्रसंशयः ॥ ६५ ॥ सामान्यशय्यादाने
नस्वर्गेवर्षशतंव्रजेत् ॥ चतुर्गुणंप्रकृष्टानांगुणलक्षंविलक्षणे ॥ ६६ ॥ अनाथायसुविप्राययदिगेहंप्रदीयते ॥ अत्रैवमान
वर्षंचशक्रलोकेमहीयते ॥ ६७ ॥ दृष्ट्वाबुभुक्षितंविप्रमन्नंतस्मैप्रदीयते ॥ अचलांश्रियमाप्नोतिपुत्रपौत्रविवर्द्धिनीम् ॥ व्रज
नाथव्रजंगत्वाव्रजभूमौव्रजाधुना ॥ ६८ ॥ व्रजभोजयविप्रांश्चव्रजसर्वव्रजेव्रजे ॥ गोकुलेगोकुलेवत्सवसवत्सानिराकुले
॥ ६९ ॥ व्याकुलानांगोकुलानांसंकुलेचव्रजेव्रजे ॥ एतत्तेकथितंनंदसानंदंपुण्यवर्द्धनम् ॥ ७० ॥ सुस्वप्नदर्शनंपुण्यंयदि
नीचंनवक्तिच ॥ काश्यपंदुर्भगंनीचंशत्रुमज्ञानिनंस्त्रियम् ॥ ७१ ॥ त्यक्त्वारात्रिंचदिवसेवक्तिविप्रंसुपंडितम् ॥ देवालयेच
देवंवाप्यश्वत्थतुलसीवटम् ॥ ७२ ॥ उक्त्वातद्द्विगुणंपुण्यमप्रकाश्यंचतुर्गुणं ॥ सुस्वप्नदर्शनेप्राज्ञोगंगास्नानफलंलभेत् ॥
॥ ७३ ॥ अर्थंवित्तंचभार्यांचभूमिंपुत्रंलभेच्चसः ॥ मोक्षंचपरमैश्वर्यंलभतेसर्ववांछितम् ॥ ७४ ॥ इत्येवंकथितंतातकिंभू
यःश्रोतुमिच्छसि ॥ ७५ ॥ ॥ इतिश्रीब्रह्म० श्रीकृष्ण० षट्सप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७६ ॥ ॥ नंदउवाच ॥ ॥ केनस्वप्ने ॥ ३९ ॥
नांकिंपुण्यंकेनमोक्षोभवेत्सुखम् ॥ कोपिकोपिचसुस्वप्नस्तत्सर्वंकथयप्रभो ॥ १ ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ वेदेषु
वेदश्चप्रशस्तःसर्वकर्मसु ॥ तथैवकाण्वशाखायांपुण्यकांडेमनोहरे ॥ २ ॥ सव्यक्तोपश्चदुःस्वप्नःशश्वत्पुण्यफलप्रदः ॥

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

॥ताप्रतिमांदृष्ट्वातीर्थस्नायीभवेन्नरः ॥ २ ॥ सूर्यस्यदर्शनेभक्त्यासतीनांदर्शनेतथा ॥ संन्यासिनांयतीनांचतथैवब्रह्मचारि
णाम् ॥ ३ ॥ भक्त्यागवांचवन्हीनांगुरूणांचविशेषतः ॥ गजेंद्राणांचसिंहानांश्वेताश्वानांतथैवच ॥ ४ ॥ शुकानांचपिकानां
चखंजनानांतथैवच ॥ हंसानांचमयूराणांचाषाणांशंखपक्षिणाम् ॥ ५ ॥ वत्सप्रयुक्तधेनूनामश्वत्थानांतथैवच ॥ पतिपु
त्रवतीनांचनराणांतीर्थयायिनाम् ॥ ६ ॥ प्रदीपानांसुवर्णानांमणीनांचविशेषतः ॥ मुक्तानांहीरकाणांचमाणिक्यानांमहा
शय ॥ ७ ॥ तुलसीशुक्लपुष्पाणांदर्शनंपापनाशनम् ॥ फलानिशुक्लधान्यानिघृतंदधिमधूनिच ॥ ८ ॥ पूर्णकुंभंचलाजांश्चरा
जेंद्रदर्पणंजलम् ॥ मालांचशुक्लपुष्पाणांदृष्ट्वापुण्यंलभेन्नरः ॥ ९ ॥ गोरोचनंचकर्पूरंरजतंचसरोवरम् ॥ पुष्पोद्यानंपुष्पि
तंचदृष्ट्वापुण्यंलभेन्नरः ॥ १० शुक्लपक्षस्यचंद्रंचपीयूषंचंदनंतथा ॥ कस्तूरींकुंकुमंदृष्ट्वानंदपुण्यंलभेन्नरः ॥ ११ ॥ पताकामक्ष
यवटतरुंदेवोत्थितंशुभम् ॥ देवालयंदेवखातंदृष्ट्वापुण्यंलभेन्नरः ॥ १२ ॥ देवाश्रितंदेवघटंसुगंधिपवनंतथा ॥ शंखंचदुंदुभिं
दृष्ट्वासद्यःपुण्यंलभेन्नरः ॥ १३ ॥ सूक्तिंप्रवालंरजतंस्फाटिकंकुशमूलकं ॥ गंगामृदंकुशंताम्रंदृष्ट्वापुण्यं० ॥ १४ ॥ पुराणपु
स्तकंशुद्धंसबीजंविष्णुयंत्रकम् ॥ स्निग्धदुर्वाक्षतंरत्नंदृष्ट्वापु० ॥ १५ ॥ तपस्विनांसिद्धमंत्रंसमुद्रंकृष्णसारकम् ॥ यज्ञंमहो
त्सवंदृष्ट्वासपुण्यंलभतेनरः ॥ १६ ॥ गोमूत्रंगोमयंदुग्धंगोधूलिंगोष्ठगोष्पदम् ॥ पक्वसस्यान्वितंक्षेत्रंदृष्ट्वापुण्यंलभेद्ध्रुवम्
॥ १७ ॥ रुचिरांपद्मिनींश्यामांन्यग्रोधपरिमंडलाम् ॥ सुवेषकांसुवसनांदिव्यभूषणभूषिताम् ॥ १८ ॥ वेश्यांक्षेमकरींगंधंसु
दूर्वाक्षततंडुलम् ॥ सिद्धान्नंपरमान्नंचदृष्ट्वापुण्यंलभेन्नरः ॥ १९ ॥ कार्तिकीपूर्णिमायांचराधिकाप्रतिमांशुभाम् ॥ संपूज्य
दृष्ट्वानत्वाचकरोतिजन्मखंडनम् ॥ २० ॥ हिंगुलायांतथाष्टम्यामिषेमासिसितेशुभे ॥ श्रीदुर्गाप्रतिमांदृष्ट्वाकरोतिजन्मखंड

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

नं ॥२१॥ शिवरात्रौचकाश्यांचविश्वनाथस्यदर्शनं ॥ कृत्वोपवासंपूजांचकरोतिजन्मखंडनं ॥२२॥ जन्माष्टमीदिनेभक्तोदृ
ष्ट्वामांबिंदुमाधवम् ॥ प्रणम्यपूजांकृत्वाचकरोतिजन्मखंडनं ॥ २३ ॥ पौषेमासिशुक्लरात्रौयत्रयत्रस्थलेनरः ॥ प्रतिमांदृ
ष्ट्वापद्मायाःकरोतिजन्म० ॥२४॥ सप्तजन्मभवेत्तस्यपुत्रःपौत्रोधनेश्वरः ॥उपोष्यैकादशींस्नात्वाप्रभातेद्वादशीदिने ॥ दृष्ट्वा
काश्यामन्नपूर्णांकरोति० ॥२५॥ उपोष्यपुष्करेस्नात्वाकिंवाबदरिकाश्रमे ॥ संपूज्यदृष्ट्वामामेकंकरोति० ॥ २६ ॥ दत्वावि
ष्णुपदेपिंडंविष्णुंयश्चप्रपूजयेत् ॥पितृणांस्वात्मनश्चैवकरो० २७सिद्धिंकृत्वाचबदरींभुंक्तेबदरिकाश्रमे॥दृष्ट्वामत्प्रतिमांनं
दकरोति०॥ २८ ॥ दोलायमानंगोविंदंपुण्येवृंदावनेचमाम् ॥ दृष्ट्वासंपूज्यनत्वाचकरोतिजन्म० ॥ २९ ॥ भाद्रेदृष्ट्वाच
मंचस्थंमामेवमधुसूदनं ॥ संपूज्यनत्वाभक्तश्चकरोति०३०रथस्थंचजगन्नाथंयोद्रक्ष्यतिकलौनरः॥ संपूज्यनत्वाभक्त्याच
करोति० ॥ ३१ ॥ उत्तरायणसंक्रांत्यांप्रयागेस्नानमाचरेत् ॥ संपूज्यनत्वामामेवकरोति० ॥३२॥ कार्तिकीपौर्णिमायांचदृ
ष्ट्वामत्प्रतिमांशुभाम् ॥ उपोष्यकृत्वापूजांचकरोति० ॥ ३३ ॥ चंद्रभागासमीपेचमाघ्यांचमांनमेत्सुधीः ॥ राधयासहमांदृ
ष्ट्वाकरोति० ॥ ३४ ॥रामेश्वरंसेतुबंधेआषाढीपूर्णिमादिने ॥ उपोष्यदृष्ट्वासंपूज्यकरोति० ॥३५॥ स्वर्गविद्याधरीरात्रौनृत्यं
तिचमुहुर्मुहुः ॥ प्रणामंकर्तुमीशंतंसमायातिविभीषणः ॥ ३६ ॥ गायंतिकिन्नरारात्रौगंधर्वाश्चमनोहरम् ॥ प्रणामंकर्तु
मीशंतंसमायातिचमाधवः ॥ ३७ ॥ दृष्ट्वासाक्षाद्वसंतंचसर्वेशंचंद्रशेखरम् ॥ जीवन्मुक्तोभवेदंतेप्रयातिहरिमंदिरम् ॥
॥ ३८ ॥ दीननाथंदिनकरंकोणार्कंचोत्तरायणे ॥ उपोष्यदृष्ट्वासंपूज्यकरोतिजन्मनःक्षयम् ॥ ३९ ॥ कृधिकोष्ठेसुवसनेक
लविंकेवसुंधरे ॥ विस्पंदकेराजकोष्ठेनंदकेपुष्पभद्रके ॥ ४० ॥ पार्वतीप्रतिमांदृष्ट्वाकार्तिकेयंगणेश्वरम् ॥ नंदिनंशंकरंदृष्ट्वा

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

ह्लमूलेजलातेके ॥ ६८ ॥ देवांतिकेसस्यभूमौपुरीषंनोत्सृजेद्बुधः ॥ वल्मीकमूषकोत्खातांमृदमंतर्जलांतथा ॥६९॥
शौचावशिष्टांगेहाच्चनदद्याल्लेपसंभवाम् ॥ अंतःप्राणिपिपिल्यांचहलोत्खातांव्रजेश्वर ॥ ७० ॥ आलवालोत्थितांचैवस
स्यक्षेत्रोत्थितांतथा ॥ वृक्षमूलोत्थितांनंदनदीगर्भोत्थितांतथा ॥ ७१ ॥ परित्यजेन्मृदस्त्वेताःसकलाःशौचसाधने ॥ कू
ष्मांडघातिकायास्त्रीदीपनिर्वाणकःपुमान् ॥ ७२ ॥ सप्तजन्मभवेद्रोगीदरिद्रोजन्मजन्मनि ॥ प्रदीपंशिवलिंगंचशालग्रा
मंमणिंतथा ॥ ७३ ॥ प्रतिमांयज्ञसूत्रंचसुवर्णशंखमेवच ॥ हीरकंचतथामुक्तांगोमूत्रंगोमयंघृतम् ॥ ७४ ॥ शालग्राम
शिलातोयंभूमौत्यक्तावजेदधः ॥ दरिद्रःकृपणःकुष्ठीवंशहीनोप्यभार्यकः ॥ ७५ ॥ भूमिहीनःप्रजाहीनोबंधुहीनश्चकुत्सि
तः ॥ अंधःपंगुर्वाखरश्चखंजश्चैवांगहीनकः ॥ ७६ ॥ भवेत्क्रमेणपापीसद्येतान्भूमौत्यजेत्तुयः ॥ दिवसेसंध्ययोर्निद्रांस्त्रीसं
भोगंकरोतियः ॥ ७७ ॥ सप्तजन्मभवेद्रोगीदरिद्रःसप्तजन्मसु ॥ उदितेजगतीनाथेयःकुर्याद्दंतधावनम् ॥ ७८ ॥ सपापिष्ठः
कथंब्रूतेपूजयामिजनार्दनम् ॥ मृद्भस्मगोशकृत्पिंडैस्तथावालुकयापिवा ॥ ७९ ॥ कृत्वालिंगंसकृत्पूज्यवसेत्कल्पश
तदिवि ॥ सहस्रपूजनात्सोपिलभतेवांछितंफलम् ॥ ८० ॥ लक्षंचपूजयेद्यस्तुशिवत्वंलभतेध्रुवम् ॥ जीवन्मुक्तोभवेद्वि
प्रोलिंगमभ्यर्चयेत्तुयः ॥ ८१ ॥ शिवपूजाविहीनश्चब्राह्मणोनरकंव्रजेत् ॥ मत्पूजितंप्रियतमंशिवंनिंदंतियेनराः ॥ ८२ ॥
पच्यंतेनिरयेतावद्यावद्वैब्रह्मणःशतम् ॥ पूजितेशिवलिंगेचयदिस्यात्केशवालुका ॥ ८३ ॥ समहांधोवालुकयाकेशेनसव
नोभवेत् ॥ क्षुद्रोदरिद्रःकृपणोऽव्याधिःस्यात्व[illegible]सितेयथा ॥ ८४ ॥ सर्वेभ्योमानहानिःस्याज्जायतेनीचयोनिषु ॥ सर्वेषुप्रि
यमात्रेषुब्राह्मणश्चममप्रियः ॥ ८५ ॥ ब्राह[illegible]प्रियालक्ष्मीःसततंवक्षसिस्थिता ॥ ततोऽधिकाप्रियाराधाप्रियाभक्तास्त

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ब्र.उ.
३७॥

तोधिकाः॥ ८६ ॥ ततोधिकःशंकरोमेना [illegible] कराप्रियः॥ महादेवमहादेवमहादेवेतिवादिनः॥ ८७ ॥ पश्चाद्यामिचसं
तृप्तोनामश्रवणलोभतः॥ मनोमेभक्तमूलेच [illegible] आराधात्मिकाध्रुवम्॥ ८८ ॥ आत्मामेशंकरस्थानंशिवःप्राणाधिकश्चयः
आद्यानारायणीशक्तिःसृष्टिस्थित्यंतकारिणी॥ ८९ ॥ करोमिचयथासृष्टिंययाब्रह्मादिदेवताः॥ ययाजयतिविश्वंचयया
सृष्टिःप्रजायते॥ ९० ॥ ययाविनाजगन्नास्तिमयादत्ताशिवायसा॥ दयानिद्राचक्षुत्तृप्तिस्तृष्णाश्रद्धाक्षमाधृतिः॥ ९१ ॥
तुष्टिःपुष्टिस्तथाशांतिर्लज्जाधिदेवताहिसा॥ वैकुंठेसामहालक्ष्मीर्गोलोकेराधिकासती॥ ९२ ॥ मर्त्येलक्ष्मीश्चक्षीरोदेदक्ष
कन्यासतीचसा॥ सादुर्गामेनकाकन्यादैन्यदुर्गतिनाशिनी॥ ९३ ॥ स्वर्गलक्ष्मीश्चदुर्गासाशक्रादीनांगृहेगृहे॥ सावा
णीसाचसावित्रीविद्याधिष्ठातृदेवता॥ ९४ ॥ वन्हौसादाहिकाशक्तिःप्रभाशक्तिश्चभास्करे॥ शोभाशक्तिःपूर्णचंद्रेजले
शक्तिश्चशीतता॥ ९५ ॥ सस्यप्रसूताशक्तिश्चधारणाचधरासुसा॥ ब्राह्मण्यशक्तिर्विप्रेषुदेवशक्तिःसुरेषुसा॥ ९६ ॥ तप
स्विनांतपस्यासागृहिणांगृहदेवता॥ मुक्तिशक्तिश्चमुक्तानामाशासांसारिकस्यसा॥ ९७ ॥ मद्भक्तानांभक्तिशक्तिर्मयिभ
क्तिप्रदासदा॥ नृपाणांराज्यलक्ष्मीश्चवणिजांलभ्यरूपिणी॥ ९८ सत्सुसद्बुद्धिरूपासामेधाशक्तिस्वरूपिणी॥ व्याख्याश
क्तिःश्रुतौशास्त्रेदातृशक्तिश्चदातृषु॥ ९९ ॥ क्षत्रादीनांविप्रभक्तिःपतिभक्तिःसतीषुच॥ एवंरूपाचयाशक्तिर्मयादत्ताशि
वायसा॥ १०० ॥ एवंतेकथितंसर्वंकिंभूयःश्रोतुमिच्छसि॥ प्रश्नंकरोषियद्यन्मांतत्सर्वंकथयामिते॥ १०१ ॥ ॥ इतिश्री
ब्रह्मवैवर्ते म० श्रीकृष्णज० भगवन्नंदसंवादेपंचसप्ततितमोऽध्यायः॥ ७५ ॥ ॥ श्रीनंदउवाच॥ ॥ येषांचदर्शनेपुण्यंपापंच
[illegible]दर्शने॥ तत्सर्वंवदसर्वेशश्रोतुंकौतूहलंमम॥ १ ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच॥ ॥ सुब्राह्मणानांतीर्थानांवैष्णवानांचदर्शने॥

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

॥३

कृष्णपदांबुजं ॥ १०० ॥ पुनर्मूर्छांचसंप्राप्यरुदंतीपुलकान्विता ॥ ॥ इतिश्रीब्रह्म० महापुराणेश्रीकृष्णजन्मखंडेराधो
द्धवसंवादेत्रिनवतितमोऽध्यायः ॥ ९३ ॥ ॥ श्रीनारायणउवाच ॥ ॥ उद्धवोविस्मयंप्राप्यभयंचविपुलंमुने ॥ चेतनं
कारयामासतामुवाचमृतामिव ॥ १ ॥ तद्भक्तिंसमभिज्ञायस्वात्मानंभक्तसंख्यकं ॥ तुच्छंमेनेजगत्सर्वंदृष्टाभाग्यवतींसतीं
॥ २ ॥ उद्धवउवाच ॥ ॥ चेतनंकुरुकल्याणिजगन्मातर्नमोस्तुते ॥ त्वमेवप्राक्तनंसर्वंकृष्णंद्रक्ष्यसिसांप्रतम् ॥ ३ ॥ त्व
त्तोविश्वंपवित्रंचत्वत्पादरजसामही ॥ सुपवित्रंत्वद्वदनंपुण्यवत्यश्चगोपिकाः ॥ ४ ॥ लोकास्त्वामेवगायंतिसंगीतैर्मंगल
स्तवैः ॥ त्वत्सुकीर्तिंचवेदाश्चसनकाद्याश्चसंततम् ॥ ५ ॥ कृतपापहरांपुण्यांतीर्थपूजांचनिर्मलाम् ॥ हरिभक्तिप्रदांभद्रांस
र्वविघ्नविनाशिनीं ॥ ६ ॥ त्वमेवराधात्वंकृष्णस्त्वंपुमान्प्रकृतिःपरा ॥ राधामाधवयोर्भेदोनपुराणेश्रुतौतथा ॥ ७ ॥ राधि
कांमूर्छितांदृष्ट्वापश्चात्कृत्वातमुद्धवं ॥ उवाचमाधवीगोपीराधायाःपुरतस्थिता ॥ ८ ॥ माधव्युवाच ॥ ॥ किंवाचोरस्य
कृष्णस्यरूपंवावेषमुत्तमं ॥ किंसुखंविभवंकिंवागौरवंचाप्यमुत्तमम् ॥ ९ ॥ किंवातद्वीर्यमैश्वर्यंशौर्यंवादुरतिक्रमं ॥ किं
वासिद्धंप्रसिद्धंवाकिंवातुल्यंगुणोत्तमम् ॥ १० ॥ इतोवाकुतआयातःपुनरेवकुतोगतः ॥ बालकोगोपवेषश्चनहिराजात्मजः
पुमान् ॥ ११ ॥ त्वंकिंस्मरसिकल्याणिगोपालंनंदनंदनं ॥ आत्मानंरक्षयत्नेनकःप्रियःस्वात्मनःपरः ॥ १२ ॥ मालत्युवाच
धिक्त्वांराधेतिनिर्लज्जांतवैवजीवनंवृथा ॥ जगतोयुवतीनांचकरोपिसुयशःक्षयम् ॥ १३ ॥ नारीणांगोपनंकार्यंसुव्यक्ते
सयशःक्षयम् ॥ यत्नेनचक्षुषोर्बाह्येसखिसंचरणंकुरु ॥ अंतरेपतिभावंचसंगोप्यभावनंकुरु ॥ १४ ॥ नवैजातिश्चशत्रूणां
मित्राणांचसुरेश्वरि ॥ शत्रुःकार्यवशेनैवमित्रंचकर्मणाभवेत् ॥ १५ ॥ स्वकार्यमुद्धरेत्प्राज्ञःकार्यध्वंसेनमूर्खता ॥ कःक

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

कृ.ज.उ. स्यवल्लभोराधेकः कस्याप्रियएवच ॥ १६ ॥ कार्यंचसमयंज्ञात्वासंतः कुर्वंतिसंततं ॥ शत्रुर्धनापहारीचप्राणहर्तातितः परः अ० १४
॥ ८० ॥ ॥ १७ ॥ कटुवक्तादुःखदाताशत्रूणांलक्षणंशृणु ॥ स्वकुलात्वांबहिष्कृत्यविसृज्यशोकसागरे ॥ १८ ॥ गृहीत्वाचेतनंप्रा
णान्निष्ठुरोदारुणोगतः ॥ किंकिंस्मरसिमूढेहित्यजशोकंसुदारुणम् ॥ १९ ॥ आत्मानंरक्षयत्नेनकःप्रियः स्वात्मनः परः ॥
पद्मावत्युवाच ॥ ॥ भवताकथितंपूर्णंयमुनाजलसन्निधौ ॥ २० ॥ अरसस्यरतिर्दूरंनारीणांनसुखंप्रिये ॥ विद्युज्जलां
जलेरेखाखलानांप्रीतिरेवच ॥ २१ ॥ ननीतिर्नातिशास्त्रेषुसुविश्वासः खलेषुच ॥ यदात्वंयमुनाकूलेमुखंवीक्ष्यहरेरहो
॥ २२ ॥ सस्मितंसुकटाक्षंचपुनःकृत्वास्यगोपनं ॥ पुनःपुनस्त्वंसंवीक्ष्यत्वयात्यक्तंचचेतनम् ॥ २३ ॥ गृहंत्यक्त्वागुरुभ
यंसखीनांवचनंशुभं ॥ संततंध्यायतेकृष्णंनाहारंजीवनंतथा ॥ २४ ॥ क्वकृष्णोमथुरायांचक्वापित्वंकदलीवने ॥ त्वंयदि
त्यजसिप्राणान्नाविर्भवतिसोधुना ॥ २५ ॥ कालेद्रक्ष्यसिस्वात्मानंयदिरक्षसिसुंदरि ॥ ॥ चंद्रमुख्यउवाच ॥ ॥ प्रा
क्तनेनशुभंसर्वंसुखंचविभवश्चिरम् ॥ २६ ॥ दुःखंशोकंप्राक्तनेनविपत्संपच्चसांप्रतं ॥ भारतेपुण्यभूमौचसर्वेषामीप्सिते
वरे ॥ २७ ॥ लभेत्पतिंहरिंकांतंतपसाप्रकृतेः परं ॥ तथाविप्रदहेद्गात्रंकामबाणेनसांप्रतं ॥ २८ ॥ अस्याः शत्रुः कथंचंद्रोमधु
र्वामधुमाधवौ ॥ शंकरेणप्रदग्धोभूत्पुनरेवसमन्मथः ॥ २९ ॥ चंद्रंभक्षतुराहुश्चपुनश्चोद्गमनंतथा ॥ मधुश्चमित्रशोकेनप्रा
णांस्त्यक्त्वायौवनं ॥ ३० ॥ सुधासिंधुश्चचेंदुर्योविषसिंधुश्चमांप्रति ॥ सुवेषोस्याज्वलद्वह्निश्चंदनंतत्घृताहुतिः ॥ ३१ ॥
संततंप्रदहेद्गात्रंसुगंधिश्चसमीरणः ॥ त्यक्ताहाराममसखीपश्यश्वसितजीवतीं ॥ ३२ ॥ प्रशंसांकुरुकृष्णस्यमुखेनकुरु ॥ ८० ॥
नंदन ॥ तन्नामस्मृतिमात्रेणतद्गुणश्रवणेनच ॥ ३३ ॥ तद्वार्तयाचशुभयासद्यसाचेतनंभवेत् ॥ ॥ शशिकलोवाच ॥

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

च्चरत्नभूषणं ॥ वह्निशुद्धांशुकंकाचिदमूल्यंपरिरक्षति ॥ २६ ॥ काचिद्भक्ष्योपहारंचगृहीत्वापरिवर्तते ॥ काचिच्चकेशवेषा
र्थंकरोतिमाल्यमीप्सितम् ॥ २७ ॥ काचित्कंकतिकांधृत्वापुरतःपरितिष्ठति ॥ काचिद्यावकहस्ताचकाचिद्धात्रीरसंमु
दा ॥ २८ ॥ दूरतोपिवहत्येवंभीताचपरितिष्ठति ॥ काचिद्भीताभियास्तौतिकाचिद्रोदतिशोकतः ॥ २९ ॥ काचित्तांबो
धयत्येवविदग्धाविरहातुराम् ॥ काचिदुत्तापतप्ताचस्निग्धतल्पेमनोहरे ॥ ३० ॥ स्थापयेद्देहदूरार्थंस्निग्धपद्मदलेशुभे ॥ ए
वंभूतांचतांदृष्ट्वाचोवाचपुनरुद्धवः ॥ ३१ ॥ सुप्रियंकर्णपीयूषंविनयेनचभीतवत् ॥ ॥ उद्धवउवाच ॥ ॥ जानेत्वांदेवदेवी
शांसुस्निग्धांसिद्धयोगिनीम् ॥ ३२ ॥ सर्वशक्तिस्वरूपांचमूलप्रकृतिमीश्वरीं ॥ श्रीदामशापाद्धरणींप्राप्तागोलोककामिनीं
॥ ३३ ॥ कृष्णप्राणाधिकांदेवींतद्वक्षस्थलवासिनीं ॥ सर्वशक्तिस्वरूपांचमूलप्रकृतिमीश्वरीम् ॥ ३४ ॥ शृणुदेविप्रवक्ष्या
मिशुभवार्तामभीप्सितां ॥ सुस्थिरंसखिभिःसार्द्धंत्वदयस्निग्धकारिणीं ॥ ३५ ॥ दुःखदावाग्निदग्धायाःसुधावर्षणरूपि
णीं ॥ विरहव्याधियुक्तायारसायनसमांशुभां ॥ ३६ ॥ तत्रतिष्ठतिनंदोयंसानंदोमुदितःसदा ॥ निमंत्रितश्चवसुनाकृष्णोप
नयनावधि ॥ ३७ ॥ गृहीत्वासबलंकृष्णंसांगेमंगलकर्मणि ॥ सनंदोपरमानंदोमुदायास्यतिगोकुलं ॥ ३८ ॥ आदित्यकृ
ष्णोमुदितःप्रणम्यमातरंपुनः ॥ नक्तमायास्यतिमुदापुण्यंवृंदावनंवनम् ॥ ३९ ॥ अचिराद्द्रक्ष्यसिसतिश्रीकृष्णमुखपंक
जं ॥ सर्वविरहदुःखंचसंत्यक्ष्यसिचसांप्रतम् ॥ ४० ॥ सुस्थिराभवमातस्त्वंत्यजशोकंसुदारुणम् ॥ वह्निशुद्धांशुकंरम्यं
परिधायप्रहर्षिता ॥ ४१ ॥ अमूल्यरत्ननिर्माणभूषणग्रहणंकुरु ॥ गृहाणचंदनंस्निग्धंकस्तूरीकुंकुमान्वितं ॥ ४२ ॥ कुरु
ष्वकेशसंस्कारंमालतीमाल्यभूषितम् ॥ सुवेषंकुरुकल्याणिगंडेचचित्रपत्रकम् ॥ ४३ ॥ सिंदूरबिंदुंसीमंतेकस्तूरीचंदना

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

न्वितम् ॥ अलक्तकाक्तं चरणं युक्तं यावकभूषणैः ॥ ४४ ॥ कुरुष्वतिष्ठचोत्तिष्ठरत्नसिंहासनेवरे ॥ सपंकपंकजंतल्पंत्यज
साद्र्दंशुचासति ॥ ४५ ॥ भुंक्ष्वकृष्णेनमनसाविशुद्धंमधुरंमधु ॥ संस्कृतंभासितंतोयंतांबूलंचसुवासितम् ॥ ४६ ॥ रत्नेंद्र
सारनिर्माणपर्यंकेसुमनोहरे ॥ वह्निशुद्धांशुकांतेचमालतीमाल्यभूषिते ॥ ४७ ॥ सुगंधियुक्तेकस्तूरीजातीचंपकचंदनैः ॥
परितोमालतीमाल्यहीरहारविभूषिते ॥ ४८ ॥ मणींद्रमुक्तामाणिक्यसुंदरैश्चपरिष्कृते ॥ पुष्पमाल्योपधानेचमंगलार्हैंमु
दान्विता ॥ ४९ ॥ शयनंकुरुदेवेशिगोपीभिःसेवितासदा ॥ करोतिसेवनंशश्वत्प्रियालीश्वेतचामरैः ॥ ५० ॥ पदारविंद
सेवांचगोपीभक्तामनोहरे ॥ सद्रत्नसारनिर्माणपर्यंकेसुमनोहरे ॥ ५१ ॥ इत्येवमुक्त्वास्वमुनेपुनस्तूष्णींबभूवह ॥ प्रणम्य
पादपद्मंचब्रह्मादिसुरवंदितं ॥ ५२ ॥ उद्धवस्यवचःश्रुत्वासस्मिताराधिकासती ॥ कौतुकंचददौतस्मैरत्नसारांगुलीयकं
॥ ५३ ॥ अमूल्यंसुंदरंरम्यंविश्वकर्मविनिर्मितं ॥ मुखशोभंपीतवर्णंसुदीप्तंसुप्रदीपवत् ॥ ५४ ॥ कृष्णायवह्निनादत्तमपू
र्वेरासमंडले ॥ मणिकुंडलयुग्मंचामूल्यरत्नविनिर्मितं ॥ ५५ ॥ अमूल्यरत्ननिर्माणंसर्वभूषणमीप्सितम् ॥ वह्निशुद्धांशु
कयुगंरत्ननिर्माणनायकम् ॥ ५६ ॥ हीरहारविनिर्माणंहारंचसुमनोहरं ॥ पुरादत्तंचसुप्रीत्याकृष्णायवरुणेनच ॥ ५७ ॥
श्रीसूर्येणचयद्दत्तंश्रीकृष्णायस्यमंतकं ॥ प्रदत्तंकौतकंतस्मैयद्दत्तंहरिणापुरा ॥ ५८ ॥ यद्दत्तंचमहेंद्रेणरत्नसिंहासनंपरं ॥
तत्प्रदत्तंमुदादेव्यातस्मैप्रीत्याचराधया ॥ ५९ ॥ मणींद्रसारनिर्माणंछत्ररत्नंमनोहरं ॥ मुक्तामाणिक्यसारेणहीरहारसम
न्वितं ॥ ६० ॥ विचित्ररत्नपद्मेनचित्रितंवारुणंसदा ॥ शोभितंपरितश्चान्यैरत्ननिर्माणदर्पणैः ॥ ६१ ॥ यद्दत्तंब्रह्मणा ॥ ७८ ॥
प्रीत्याहरयेरासमंडले ॥ सुप्रीत्याराधयातत्रप्रदत्तमुद्धवायच ॥ ६२ ॥ मणिसारविनिर्माणंमणिराजविराजितं ॥ जपा

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

यैचनमोनमः ॥ क्षुत्पिपासास्वरूपायैलज्जायैचनमोनमः ॥ ८१ ॥ नमोधृत्यैक्षमायैचचेतनायैनमोनमः ॥ सर्वशक्ति
स्वरूपिण्यैसर्वमात्रेनमोनमः॥ ८२॥ अन्नौदाद्दस्वरूपायैभद्रायैचनमोनमः॥ शोभायैपूर्णचंद्रेचशरत्पद्मेनमोनमः॥ ८३॥
नास्तिभेदोयथादेवविदुग्धधावल्ययोःसदा ॥ यथैवंगंधभूम्योश्चयथैवंजलशैत्ययोः ॥ ८४ ॥ यथैवंशब्दनभसोर्ज्योतिः
सूर्यकयोर्यथा ॥ लोकेवेदेपुराणेचराधामाधवयोस्तथा ॥ ८५॥ चेतनंकुरुकल्याणिदेहिमामुत्तरंसति ॥ इत्युक्त्वाचोद्धव
स्तत्रप्रणनामपुनःपुनः॥ ८६॥ इत्युद्धवकृतंस्तोत्रंयःपठेद्भक्तिपूर्वकं॥ इहलोकेसुखंभुक्त्वायात्यंतेहरिमंदिरं॥ ८७॥ नभ
वेद्बंधुविच्छेदोरोगःशोकःसुदारुणः॥ प्रोषिताखीलभेत्कांतंभार्याभेदीलभेत्प्रियां॥ ८८ ॥ अपुत्रोलभतेपुत्रान्निर्धनोल
भतेधनं॥ निर्भूमिर्लभतेभूमिंप्रजाहीनोलभेत्प्रजां ॥ ८९ ॥ रोगाद्विमुच्यतेरोगीबद्धोमुच्येतबंधनात् ॥ भयान्मुच्येतभी
तस्तुमुच्येतापन्नआपदः ॥ ९० ॥ अस्पष्टकीर्तिःसुयशामूर्खोभवतिपंडितः॥ ९१॥ इतिश्रीब्र० म० श्रीकृष्णज० राधास्तो
त्रेद्विनवतितमोऽध्यायः॥ ९२॥ श्रीनारायणउ० ॥ ॥ उद्धवस्तवनंश्रुत्वाचेतनंप्राप्यराधिका॥ विलोक्यकृष्णाकारंचत
मुवाचशुचान्विता॥ १॥ श्रीराधिकोवाच ॥ ॥ किन्नामभवतोवत्सकेनवाप्रेरितोभवान्॥ आगतोवाकुतइतिब्रूहिमांके
नहेतुना॥ २ ॥ कृष्णाकृतिस्त्वंसर्वांगैर्मन्येत्वांकृष्णपार्षदं॥ कृष्णस्यकुशलंब्रूहिबलदेवस्यसांप्रतं॥ ३ ॥ नंदस्तिष्ठतित
त्रैवहेतुनाकेनतद्वद॥ समायास्यतिगोविंदोरम्यंवृंदावनंवनं॥ ४ ॥ पुनर्द्रक्ष्यामितस्यैवपूर्णचंद्रमुखंशुभं ॥ पुनःक्रीडां
करिष्यामितेनाहंरासमंडले॥ ५॥ जलेचविहरिष्यामिपुनर्वासखिभिःसह॥ श्रीनंदनंदनांगेचपुनर्दास्यामिचंदनं॥ ६॥
उद्धवउ० ॥ ॥ उद्धवेत्यभिधानंमेक्षत्रियोहंवरानने॥ प्रेषितःशुभवार्तार्थंकृष्णेनपरमात्मना॥ ७॥ तवांतिकंसमायातःपा

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

षंदोहंहरेरपि ॥ कृष्णस्यबलदेवस्यशिवंनंदस्यसांप्रतम् ॥ ८ ॥ श्रीराधिकोवाच ॥ ॥ अस्तितद्यमुनाकूलंसुगंधिपवनो
७७ ॥ स्तिसः ॥ तस्यकेलिकदंबानांमूलमस्त्येवसांप्रतम् ॥ ९ ॥ पुण्यंवृंदावनंरम्यंतद्विद्यमानमीप्सितं ॥ पुंस्कोकिलानांविरु
तंतल्पंचंदनचर्चितं ॥ १० ॥ चतुर्विधंचभोज्यंचमधुपानंचसुंदरं ॥ दुरंतोदुःखदोप्यस्तिपापिष्ठोमन्मथस्तथा ॥ ११ ॥ ते
चरत्नप्रदीपाश्चज्वलंतिरासमंडले ॥ मणींद्रसारनिर्माणमस्त्येवंरतिमंदिरं ॥ १२ ॥ गोपांगनागणोस्त्येवंपूर्णचंद्रोस्तिशो
भितः ॥ सुगंधिपुष्परचितंतल्पंचंदनचर्चितं ॥ १३ ॥ तांबूलंरतिभोगार्हंकर्पूरादिसुसंस्कृतं ॥ सुगंधिमालतीमाल्यंश्वेत
चामरदर्पणं ॥ १४ ॥ मुक्तामाणिक्यसंसक्तहीरहारमनोहरं ॥ नानोपकाननंरम्यंरम्यक्रीडासरोवरं ॥ १५ ॥ सुगंधिपुष्पो
द्यानंचपद्मश्रेणीमनोहरं ॥ अस्त्येवंसर्वविभवःप्राणनाथःकुतोमम ॥ १६ ॥ हाकृष्णहारमानाथक्कासिमेप्राणवल्लभ ॥ कृता
पराधोदास्याश्चदासीदोषःपदेपदे ॥ १७ ॥ इत्येवमुक्त्वासादेवीपुनर्मूर्छामवापसा ॥ चेतनंकारयामासपुनरेवसउद्धवः ॥ तां
दृष्ट्वापरमाश्चर्यमेनेक्षत्रियपुंगवः ॥ १८ ॥ सखिभिःसप्तभिःशश्वत्सेवितांश्वेतचामरैः ॥ गोपीनांचत्रिलक्षैश्चसुप्रियैःप्रियसे
विताम् ॥ १९ ॥ दिवानिशंवेष्टितांचगोपीनांशतकोटिभिः ॥ काचित्कज्जलहस्ताचकाचिन्माल्यधरापरा ॥ २० ॥ काचि
त्सिंदूरहस्ताचकाचिद्गोरोचनाकरा ॥ काचिच्चंदनपात्राचहस्तेकृत्वाचतिष्ठति ॥ २१ ॥ काचिद्दर्पणहस्ताचकाचित्कुंकु
मवाहिका ॥ कस्तूरीपात्रमिष्टंचकाचिद्वहतितत्रवै ॥ २२ ॥ काचिच्चंपकपात्रंचकरेधृत्वाचतिष्ठति ॥ मधुभिर्मधुरैःपूर्ण
पात्रंधृत्वाशुचान्विता ॥ २३ ॥ काचित्सुगंधितैलंचगृहीत्वापरितिष्ठति ॥ काचिद्वहतितांबूलंकर्पूरादिसुवासितं ॥ २४ ॥
काचिद्वासितमिष्टंचजलंधृत्वाचतिष्ठति ॥ क्रीडापुत्तलिकांकाचिच्चित्रांगांपरिरक्षति ॥ २५ ॥ काचिद्वहतिकंदूकंकाचि

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

नरैः ॥ ४३ ॥ ददर्श सिंहद्वारंच युक्तंरत्नकपाटकैः ॥ द्वारोपरिविचित्रंचरम्यंवृंदावनंवनं ॥ ४४ ॥ कदंबकाननंरम्यंतद्वृक्षवह
रणादिकं ॥ विश्वकर्माविरचितंसुरम्यंरासमंडलं ॥ ४५ ॥ नानारत्नकुटीरंचगोपगोपीसमन्वितं ॥ रक्षितंगोपिकालक्षैर्वे
त्रहस्तैर्मनोहरैः ॥ ४६ ॥ स्वच्छंदाचरणैःशश्वद्गीतैर्वलिभिर्मुदा ॥ तद्द्वारंपुरतोदृष्ट्वाविलंघ्यचजगामसः ॥ ४७ ॥ द्वितीय
द्वारमुल्लंघ्यतस्मादुत्तममीप्सितं ॥ द्वारंचतुर्थंसंप्राप्यसर्वस्माच्चविलक्षणं ॥ ४८ ॥ तत्पश्चात्पंचमंद्वारंददर्शचित्रमुत्तमं ॥
द्वारषट्कंचप्रययौसर्वतोरुचिरंपरं ॥ ४९ ॥ रामरावणयोर्युद्धंभित्तिचित्रंमनोहरम् ॥ दशावतारंविष्णोश्चकृत्रिमंरासमंड
लं ॥ ५० ॥ यमुनांजलकेलींचरचितांविश्वकर्मणा ॥ गोपिकानांसहस्रेणषष्ठद्वारंचरक्षितं ॥ ५१ ॥ रत्नेंद्रसारनिर्माणभूषणै
र्भूषितेनच ॥ सद्रत्नदंडहस्तेनहीरकैर्भूषितेनच ॥ ५२ ॥ मणींद्रमुक्तामाणिक्यहीरहारान्वितेनच ॥ माधवीतत्प्रधानासा
पप्रच्छसांप्रतंशिवम् ॥ ५३ ॥ ददौप्रत्युत्तरंसर्वंक्रमेणचसउद्धवः ॥ गत्वाविज्ञापयामासराधाप्रियसखीगणम् ॥ ५४ ॥
सामाधवीमहाहृष्टातत्रसंस्थाप्यतंमुदा ॥ श्रुत्वामंगलवार्तांचराधाप्रियसखीगणैः ॥ ५५ ॥ कृत्वाशंखध्वनिंघंटांमृदंग
पणहस्वनं ॥ कृत्वानिर्मंथनंशीघ्रमुद्धवंप्रियमागतम् ॥ ५६ ॥ कृष्णाप्रवेशयामासराधाभ्यंतरमुत्तमं ॥ अमूल्यरत्ननिर्माणं
गत्वामंदिरमुत्तमं ॥ ५७ ॥ ददर्शपुरतोराधांकुह्वांचंद्रकलोपमाम् ॥ सुपक्वपद्मनेत्रांचशयानांशोकमूर्छितां ॥ ५८ ॥ रुदंतीं
रक्तवदनांक्लिष्टांचत्यक्तभूषणां ॥ निश्चेष्टांचनिराहारांसुवर्णवर्णकुंडलां ॥ ५९ ॥ शुष्किताधरकंठांचकिंचिन्निश्वाससंयुतां
॥ प्रणनामचतांदृष्ट्वाभक्तिनम्रात्मकंधरः ॥ ६० ॥ पुलकांचितसर्वांगोभक्त्याभक्तःसउद्धवः ॥ उद्धवउ० ॥ वंदेराधापदांभो
जंब्रह्मादिसुरवंदितं ॥ यत्कीर्तिकीर्तनेनैवपुनातिभुवनत्रयम् ॥ ६१ ॥ नमोगोकुलवासिन्यैराधिकायैनमोनमः ॥ शतशृं

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

गनिवासिन्यैचंद्रवत्यैनमोनमः ॥ ६२ ॥ तुलसीवनवासिन्यैवृंदारण्यैनमोनमः ॥ रासमंडलवासिन्यैरासेश्वर्यैनमोनमः ॥
॥ ६३ ॥ विरजातीरवासिन्यैवृंदायैचनमोनमः ॥ वृंदावनविलासिन्यैकृष्णायैचनमोनमः ॥६४॥ नमःकृष्णप्रियायैच
शांतायैचनमोनमः ॥ कृष्णवक्षस्थितायैचतत्प्रियायैनमोनमः ॥ ६५ ॥ नमोवैकुंठवासिन्यैमहालक्ष्म्यैनमोनमः ॥ विद्या
धिष्ठातृदेव्यैचसरस्वत्यैनमोनमः ॥ ६६ ॥ सर्वैश्वर्याधिदेव्यैचकमलायैनमोनमः ॥ पद्मनाभप्रियायैचपद्मायैचनमोनमः
॥ ६७॥ महाविष्णोश्चमात्रेचपराद्यायैनमोनमः ॥ नमःसिंधुसुतायैचमर्त्यलक्ष्म्यैनमोनमः ॥६८॥ नारायणप्रियायैचना
रायण्यैनमोनमः ॥ नमोस्तुविष्णुमायायैवैष्णव्यैचनमोनमः ॥ ६९॥ महामायास्वरूपायैसंपदायैनमोनमः ॥ नमःकल्या
णरूपिण्यैशुभायैचनमोनमः ॥ ७०॥ मात्रेचतुर्णांवेदानांसावित्र्यैचनमोनमः ॥ नमोदुर्गविनाशिन्यैदुर्गादेव्यैनमोनमः ॥
॥ ७१॥ तेजःसुसर्वदेवानांपुराकृतयुगेमुदा ॥ अधिष्ठानकृतायैचप्रकृत्यैचनमोनमः ॥७२॥ नमस्त्रिपुरहारिण्यैत्रिपुरायैन
मोनमः ॥ सुंदरीषुचरम्यायैनिर्गुणायैनमोनमः ॥ ७३ ॥ नमोनिद्रास्वरूपायैनिर्गुणायैनमोनमः ॥ नमोदक्षसुतायैचन
मःसत्यैनमोनमः ॥ ७४ ॥ नमःशैलसुतायैचपार्वत्यैचनमोनमः ॥ नमोनमस्तपस्विन्यैह्युमायैचनमोनमः ॥ ७५ ॥ निरा
हारस्वरूपायैह्यपर्णायैनमोनमः ॥ गौरीलोकविलासिन्यैनमोगौर्यैनमोनमः ॥ ७६ ॥ नमःकैलासवासिन्यैमाहेश्वर्यैन
मोनमः ॥ निद्रायैचदयायैचश्रद्धायैचनमोनमः ॥ ७७ ॥ नमोधृत्यैक्षमायैचलज्जायैचनमोनमः ॥ तृष्णायैक्षुत्स्वरूपा
यैस्थितिकर्त्र्यैनमोनमः ॥ ७८ ॥ नमःसंहाररूपिण्यैमहामायैनमोनमः ॥ भयायैचाभयायैचमुक्तिदायैनमोनमः ॥ ७९॥ ॥ ७६ ॥
नमःस्वधायैस्वाहायैशांत्यैकांत्यैनमोनमः ॥ नमस्तुष्ट्यैचपुष्ट्यैचदयायैचनमोनमः ॥ ८० ॥ नमोनिद्रास्वरूपायैश्रद्धा

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

भांडीरवटमक्षयं ॥ ५ ॥ स्निग्धपूर्णरक्तवर्णपुण्यदंतीर्थमीप्सितं ॥ सुवेषान्बालकांश्चैवरक्तभूषणभूषितान् ॥ ६ ॥ वदतोबल
कृष्णेतिरुदतश्चशुचान्वितान् ॥ तानाश्वास्ययययौदूरंप्रविश्यनगरंमुदा ॥ ७ ॥ ददर्शनंदशिबिरंरचितंविश्वकर्मणा ॥ मणि
रत्नविनिर्माणंमुक्तामाणिक्यहीरकैः ॥ ८ ॥ पारच्छिन्नमनोरम्यंसद्रत्नकलशान्वितं ॥ द्वारंचित्रंविचित्राढ्यंदृष्ट्वाचप्रवि
वेशसः ॥ ९ ॥ अवरुह्यरथात्तूर्णंतस्थौतत्प्रांगणेमुदा ॥ यशोदारोहिणीशीघ्रंपप्रच्छकुशलंपरम् ॥ १० ॥ आसनंचजलं
गांचमधुपर्कंददौमुदा ॥ क्वनंदःक्वबलःकृष्णःसत्यंतत्कथयोद्धव ॥ ११ ॥ उद्धवःकथयामाससर्वंभद्रंक्रमेणच ॥ सार्द्धंचबलकृ
ष्णाभ्यांनंदःसानंदपूर्वकं ॥ १२ ॥ आयास्यतिविलंबेनकृष्णोपनयनावधि ॥ युष्माकंकुशलंतत्वंविज्ञायविधिपूर्वकं ॥ १३ ॥
अहंयास्यामिमथुरांयशोदेशृणुसांप्रतं ॥ श्रुत्वामंगलवार्तांचयशोदारोहिणीमुदा ॥ १४ ॥ ब्राह्मणायददौरत्नंसुवर्णंवस्त्रमी
प्सितं ॥ उद्धवंभोजयामासमिष्टान्नंचसुधोपमं ॥ १५ ॥ मणिश्रेष्ठंचरत्नंचददौतस्मैचहीरकं ॥ वाद्यंचवादयामासभद्रंना
नाविधंतथा ॥ १६ ॥ ब्राह्मणान्भोजयामासकारयामासमंगलं ॥ वेदांश्चपाठयामासपरमानंदपूर्वकं ॥ १७ ॥ शंकरंपूजया
मासविप्रद्वारापरंविभुं ॥ नानोपहारैर्नैवेद्यैःपुष्पधूपप्रदीपकैः ॥ १८ ॥ चंदनैर्वस्त्रतांबूलैर्मधुगव्यघृतादिभिः ॥ भवानींपूजया
मासश्रीवृंदारण्यदेवतां ॥ १९ ॥ षोडशोपचारैर्द्रव्यैश्चबलिभिर्विविधैर्मुने ॥ महिषाणांशतंशुद्धंछागलानांसहस्रकं ॥ २० ॥ मेषा
णामयुतंशुद्धंयुक्तमादायपंचकं ॥ ब्राह्मणेभ्यःस्वर्णशतंधेनूनांचशतंतथा ॥ २१ ॥ प्रददौदक्षिणांतूर्णंकृष्णकल्याणहेतवे ॥
उद्धवंपूजयामाससादरंचपुनःपुनः ॥ २२ ॥ समाश्वास्ययशोदांचरोहिणीगोपबालकान् ॥ वृद्धान्गोपालिकाःसर्वाःप्रययू
रासमंडलं ॥ २३ ॥ ददर्शरासंरुचिरंचंद्रमंडलवर्तुलं ॥ श्रीरामकदलैस्तंभैःशतकैरुपशोभितं ॥ २४ ॥ युक्तैश्चस्निग्धवसनैश्चंदना

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

 नांचपल्लवैः॥ पट्टसूत्रनिबद्धैश्चश्रीयुक्तमाल्यजालकैः॥२५॥ दधिलाजफलैःपट्टैः पुष्पैर्दूर्वांकुरैरपि॥ चंदनागरुकस्तूरीकुं
 कुमैःपरिसंस्कृतं॥२६॥ वेष्टितंरक्षितंयत्नाद्गोपिकानांत्रिकोटिभिः॥ त्रिलक्षैःसुंदरैरम्यैःसंसिक्तंरतिमंदिरैः॥२७॥ लक्षगो
पैःपरिवृतंकृष्णागमनशंकितैः॥ यमुनांदक्षिणांकृत्वाप्रययौमालतीवनं॥२८॥ चंदनानांचंपकानांयूथिकानांतथैवच॥
केतकीमाधवीनांचवनंकृत्वाप्रदक्षिणं॥२९॥ बकुलानांवंजुलानामशोकानांचकाननं॥ मल्लिकानांपलाशानांशिरीषाणां
तथैवच॥ ३०॥ धात्रीणांकांचनानांचकर्णिकानांवनंतथा॥ नागेश्वराणांविपिनंलवंगानांतथैवच॥३१॥ वनंचशालता
लानांहिंतालानांवनंतथा॥ पनसानांरसालानांलांगलानांमनोहरम्॥ ३२॥ मंदारकाननंरम्यंवामंकृत्वाचसत्वरं॥ दृष्ट्वा
कुंदवनंरम्यंसंप्राप्यमधुकाननं॥ ३३॥ पुंस्कोकिलानांशब्देनमधुरेणसमन्वितं॥ मधुव्रतसमूहानांमधुरध्वनिपूजितं॥
॥३४॥ वन्यवृक्षैःपरिवृतंमाध्वीकाधारमीप्सितं॥ वातेनवन्यपुष्पाणांपरितःसुरभीकृतम्॥ ३५॥ तद्दृष्ट्वाराजमार्गेणय
शोदोक्तेनसांप्रतं॥ ययौशीघ्रंनिरुद्विग्नंरहस्यंबदरीवनं॥३६॥ श्रीफलानांचनिंबानांनारिंगाणांवनंतथा॥ पद्मानांकरवी
राणांतुलसीनांचकाननं॥ दृष्ट्वारक्तिमवर्णंचसुपक्वफलमीप्सितं॥ ३७॥ तदेववामतःकृत्वाविवेशकदलीवनम्॥ अती
वनिर्जनेरम्येददर्शराधिकाश्रमम्॥ ३८॥ मणींद्राणांचप्राकारंपरिखादुर्गवेष्टितं॥ अत्यगम्यंरिपूणांचमित्राणांसुगमं
सुखं॥ ३९॥ गोप्यंसंकेतमार्गंचरक्षकैःपरिरक्षितं॥ नानाचित्रविचित्राढ्यंनिर्मितंविश्वकर्मणा॥ ४०॥ मणींद्रमुक्ता
माणिक्यहीरहारोज्ज्वलंपरम्॥ रत्नेंद्रसाररचितंरत्नस्तंभैःसुशोभितं॥ ४१॥ रत्नसोपानसंसक्तमंदिरेणमनोहरम्॥ अमू
ल्यरत्नरचितंकलशैःपरिशोभितं॥ ४२॥ वह्निशुद्धांशुकाभिश्चपताकाभिःपरिष्कृतं॥ सद्रत्नदर्पणोत्कृष्टंचर्चितंश्वेतचा

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

हंदुग्धमुखोबालःपुत्रस्तेकथयामिकिं ॥ ६५ ॥ नवनीतंघृतंदुग्धंदधितक्रंपरिष्कृतं ॥ स्वस्तिकंशुभकर्माहिंमिष्टान्नंचसु
धोपमं ॥ ६६ ॥ मिष्टद्रव्यंचयत्किंचित्पितृदेवनिमित्तकं ॥ भुक्तंबलाच्चतत्सर्वंबालानांरोदनंबलं ॥ ६७ ॥ तत्क्षमस्वापरा
धंमेबालदोषःपदेपदे ॥ त्वंपितातवपुत्रोहंयशोदाजननीमम ॥ ६८ ॥ मदीयंपरिहासंचयशोदांरोहिणींवद ॥ कुमारास्या
च्छ्रुतंसर्वंसोहमित्येवमीप्सितं ॥ ६९ ॥ कीर्तयिष्यसितत्सर्वंसर्वंगोकुलवासिनं ॥ कालःकरोतिसंसर्गंबंधूनांबंधुभिःसह ॥
॥ ७० ॥ कालःकरोतिविच्छेदंविरोधंप्रीतिमेवच ॥ कालःसृष्टिंचकुरुतेकालश्चपरिपालनं ॥ ७१ ॥ कालःकरोतिसानंदंका
लःसंहरतेप्रजाः ॥ सुखंदुःखंभयंशोकंजरांमृत्युंचजन्मच ॥ ७२ ॥ सर्वंकर्मानुरोधेनकालएवकरोतिच ॥ सर्वंकालकृतंता
तविस्मयंनव्रजंव्रज ॥ ७३ ॥ कुतस्त्वंगोकुलेवैश्योनंदोवैश्याधिपोनृपः ॥ वसुदेवसुतोहंचमथुरायामहोकुतः ॥ ७४ ॥
पित्रामेकंसभीतेनत्वद्गृहेचसमर्पितः ॥ पितुःपरःपितात्वंचमातामातुःपरापिवा ॥ ७५ ॥ मयादत्तेनज्ञानेनपार्वत्याचव्रजे
श्वर ॥ त्यजमोहंमहाभागगच्छतातसुखंगृहम् ॥ ७६ ॥ नंदउवाच ॥ स्मरवृंदावनंतातरम्यंपुण्यंमहोत्सवं ॥ गोकुलंगो
कुलंरम्यंसुंदरंयमुनातटम् ॥ ७७ ॥ रमणीनांसुरम्यंचत्वत्प्रियंरासमंडलं ॥ गोपालिकागोपबालान्यशोदांरोहिणींप्रि
याम् ॥ ७८ ॥ प्राणाधिकांराधिकांनकथंस्मरसिपुत्रक ॥ वारमेकंस्वल्पदिनंगोकुलंगच्छवत्सक ॥ ७९ ॥ इत्येवमुक्त्वानं
दश्चक्रोडेकृष्णंचकारसः ॥ नेत्राश्रुणाचपूर्णेनतंसिषेचशुचान्वितः ॥ ८० ॥ चुचुंबतद्गंडयुगंकृत्वावक्षसिमोहतः ॥ सानंदः
परमानंदोभगवांस्तमुवाचसः ॥ ८१ ॥ इतिश्रीब्रह्मवैव० महापु० श्रीकृष्णज० नवतितमोऽध्यायः ॥ ९० ॥ श्रीभगवानुवा
च ॥ निषेकेनपरिष्वंगोविभेदस्तेनवाभवेत् ॥ क्षणेनदर्शनंतेननिषेकःकेनवार्यते ॥ १ ॥ गमनागमनार्थंचाप्युद्धवःकथयि

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

ष्यति ॥ प्रस्थापयामितंशीघ्रंविज्ञास्यसिततःपितः ॥ २ ॥ यशोदांरोहिणींचैवगोपिकांगोपबालकान् ॥ प्राणाधिकांश
धिकांतांगत्वासंबोधयिष्यति ॥ ३ ॥ एतस्मिन्नंतरेतत्रवसुदेवश्चदेवकी ॥ बलदेवश्चोद्धवश्चतथाक्रूरश्चसत्वरम् ॥ ४ ॥ व
सुदेवउ० ॥ ॥ नंदत्वंबलवान्ज्ञानीसद्बंधुश्चसखामम ॥ त्यजमोहंगृहंगच्छवत्सस्तेयंयथामम ॥ ५ ॥ द्वारभूताद्गोकुलाच्च
मथुरानास्तिबांधवः ॥ महोत्सवेसदानंदेनंदद्रक्ष्यसिपुत्रकं ॥ ६ ॥ श्रीदेवक्युवाच ॥ ॥ यथायमावयोःपुत्रस्तथैवभवतो
ध्रुवम् ॥ सालसःकेनहेनंदशुचादेहोहिलक्ष्यते ॥ ७ ॥ एकादशाब्दंसबलःस्थित्वातेमंदिरेसुखं ॥ कथंस्वल्पदिनेनैवशोकग्र
स्तोभविष्यसि ॥ ८ ॥ तिष्ठपुत्रेणसार्द्धंचमथुरायांकियद्दिनम् ॥ पूर्णचंद्राननंपश्यजन्मत्वंसफलंकुरु ॥ ९ ॥ श्रीभगवा
नुवाच ॥ ॥ गच्छोद्धवसुखंभद्रंभविष्यतितवप्रियं ॥ प्रहर्षंगोकुलंगत्वायशोदांरोहिणींप्रसूम् ॥ १० ॥ गोपबालसमूहंच
राधिकांगोपिकागणम् ॥ प्रबोधयाध्यात्मिकेनमद्दत्तेनशुचिच्छिदा ॥ ११ ॥ नंदस्तिष्ठतुसानंदंमन्मातुराज्ञयाशुचा ॥ नं
दस्थितिंमद्दिनयंयशोदांकथयिष्यसि ॥ १२ ॥ इत्येवमुक्त्वाश्रीकृष्णःपित्रामात्राबलेनच ॥ अक्रूरेणसमंतूर्णंययावा
भ्यंतरंगृहम् ॥ १३ ॥ उद्धवोरजनींस्थित्वामथुरायांचनारद ॥ प्रभातेप्रययौशीघ्रंरम्यंवृंदावनंवनं ॥ १४ ॥ इतिश्रीब्र०
म०श्रीकृष्णजन्मखंडेकनवतितमोऽध्यायः ॥ ९१ ॥ श्रीनारायणउवाच ॥ ॥ श्रीकृष्णप्रेरितोहृष्टःप्रणम्यचगणेश्वरं ॥
स्मरन्नारायणंशंभुंदुर्गांलक्ष्मींसरस्वतीं ॥ १ ॥ गंगांचमनसिध्यात्वादिगीशंतंमहेश्वरम् ॥ प्रजगामोद्धवश्चैवदृष्ट्वामंगल
सूचकं ॥ २ ॥ शुश्रावदुंदुभिंघंटांनादंशंखध्वनिंतथा ॥ हरिशब्दंचसंगीतंशुश्रावमंगलध्वनिम् ॥ ३ ॥ ब्राह्मणानांसमूहं
चकृष्णसारंवृषधूतं ॥ सद्योमांसंगजेंद्रंचनृपेंद्रंश्वेतघोटकं ॥ ४ ॥ दृष्ट्वैवंपथिकल्याणंप्रापवृंदावनंवनं ॥ ददर्शपुरतोवृक्षं

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

॥ २८ ॥ कलेर्दोषनिधेस्तातगुणएकोमहानपि ॥ मानसंचभवेत्पुण्यंसुकृतंनहिदुष्कृतं ॥ २९ ॥ तीर्थादिकेगतेतातनष्टो
धर्मांशएवच ॥ कलारूपश्चधर्मश्चयथाकृष्णांनिशाकरः ॥ ३० ॥ नंदउवाच ॥ तीर्थान्येतानिसर्वाणितिष्ठंत्येवकियद्दिनं ॥
माधवोग्राम्यदेवाश्चशास्त्राण्येतानिवत्सक ॥ ३१ ॥ श्रीकृष्णउवाच ॥ ॥ कलौदशसहस्राणिहरिस्तिष्ठतिमेदिनीम् ॥ देवा
नांप्रतिमापूज्याशास्त्राणिचपुराणकं ॥ ३२ ॥ तदर्धमपितीर्थानिगंगादीनिसुनिश्चितं ॥ तदर्धंग्रामदेवाश्चवेदाश्चविदुषा
मपि ॥ ३३ ॥ अधर्मःपरिपूर्णश्चतदंतेचकलौपितः ॥ एकवर्णाभविष्यंतिवर्णाश्चत्वारएवच ॥ ३४ ॥ नमंत्रपूतोद्वाहश्चनहि
सत्यंनचक्षमा ॥ स्त्रीस्विकाररतोनित्यंग्राम्यधर्मप्रधानतः ॥ ३५ ॥ नयज्ञसूत्रंतिलकंब्राह्मणानांचनित्यशः ॥ संध्याशा
स्त्रविहीनाश्चविप्रवंशाःश्रुताअपि ॥ ३६ ॥ सर्वैःसार्धंचसर्वेषांभक्षणंनियमच्युतं ॥ अभक्ष्यभक्षालोकाश्चचतुर्वर्णाश्चलंप
टाः ॥ ३७ ॥ नारीपुनसतीकाचित्पुंश्चलीचगृहेगृहे ॥ करोतितर्जनंकांतंभृत्यतुल्यंचकंपितं ॥ ३८ ॥ जारायदत्वामिष्टा
न्नंतांबूलंवस्त्रचंदनम् ॥ नददात्येवचाहारंस्वामिनेदुःखिनेपितः ॥ ३९ ॥ पुत्रेणभर्त्सितस्तातशिष्येणभर्त्सितोगुरुः ॥ प्र
जाभिस्ताडितोभूपोभूपेनताडिताःप्रजाः ॥ ४० ॥ दस्युचोरैश्चदुष्टैश्चशिष्टाश्चपरिपीडिताः ॥ सस्यहीनाचवसुधाक्षीररही
नाश्चधेनवः ॥ ४१ ॥ स्वल्पक्षीरेघृतंनास्तिनवनीतंचनित्यशः ॥ सत्यहीनाजनाःसर्वेनित्यंमिथ्यावदंतिच ॥ ४२ ॥ शौच
संध्याशास्त्रहीनाब्राह्मणावृषवाहकाः ॥ सूपकाराश्चशूद्राणांशूद्राणांशवदाहकाः ॥ ४३ ॥ शूद्रस्त्रीनिरताःशश्वच्छूद्राविप्रवधू
रताः ॥ खादंतियस्यविप्रस्यभक्ष्यंचपरिपाचकाः ॥ ४४ ॥ मातुःपरांतस्यपत्नींशूद्रागृह्णंतिलंपटाः ॥ भृत्यश्चहत्वाराजा
नंस्वयंराजाभविष्यति ॥ ४५ ॥ नारीहत्वापतिंकामाद्भजेज्जारंचकौतुकात् ॥ पुत्रश्चपितरंहत्वास्वयंभूपोभविष्यति ॥

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

॥ ४६ ॥ सर्वेस्वच्छंदनिरताःशिश्नोदरपरायणाः ॥ वंखराव्याधियुक्ताश्चकुत्सिताश्चकुचैलकाः ॥ ४७ ॥ विक्षुण्णमंत्रलि
प्ताश्चमिथ्यामंत्रप्रचारकाः ॥ जातिहीनाश्चगुरवोवयोहीनाश्चनिंदकाः ॥ ४८ ॥ राजानश्चापिम्लेछाश्चयवनाधर्मनिंदकाः ॥
सत्कीर्तिमपिसाधूनांकुर्वंत्युन्मूलनंमुदा ॥ ४९ ॥ पितृदेवद्विजातीनामतिथीनांचनित्यशः ॥ पूजानास्तिगुरूणांचपित्रो
श्चपूजनंस्त्रियः ॥ ५० ॥ स्त्रीबंधूनांगौरवंचस्त्रीणांचसततंपितः ॥ चोरःसत्कुलजातिश्चब्राह्मणोदेवहारकः ॥ ५१ ॥ मानं
वहंतिलोभेनयुगेधर्मेणकौतुकात् ॥ देवायतनहीनंचजगत्सर्वंभयाकुलं ॥ ५२ ॥ अराजकंचदुर्नीतंसंततंकलिदोषतः ॥
बुभुक्षिताःकुचैलाश्चदरिद्राव्याधिनोनराः ॥ ५३ ॥ कपर्दकघटाध्यक्षोराजेंद्रोहिघटेश्वरः ॥ वृद्धांगुष्ठसमालोकावृक्षाःशा
कसमास्तथा ॥ ५४ ॥ तालानांनारिकेराणांपनसानांतथैवच ॥ फलानिसर्षपाण्येवतत्क्षुद्रंचततःपरं ॥ ५५ ॥ जलभाजन
पात्रेणसस्येनवाससातथा ॥ विहीनंमंदिरंसर्वंगृहाणामपरिष्कृतं ॥ ५६ ॥ गंधकेनपरिवृतंदीपहीनंतमोयुतं ॥ हिंस्रजंतुभ
याद्भीताजनाःसर्वेचपापिनः ॥ ५७ ॥ सर्वेचफललोभिष्ठाःपुंश्चल्यःकलहप्रियाः ॥ रूपवत्योनकामिन्योनराश्चापिनरूपिणः
॥ ५८ ॥ नद्योनदाःकंदराश्चतडागाश्चसरोवराः ॥ जलपद्मविहीनाश्चजलहीनाघनास्तथा ॥ ५९ ॥ अपत्यहीनानार्यश्चका
मुक्योजारसंयुताः ॥ अश्वत्थच्छेदिनःसर्वेवृक्षहीनावसुंधरा ॥ ६० ॥ फलहीनाश्चतरवःशाखास्कंधविहीनकाः ॥ फला
निस्वादुहीनानिचाम्लानिचजलानिच ॥ ६१ ॥ मानवाःकटुवक्तारोनिर्दयाधर्मवर्जिताः ॥ तदंतेद्वादशादित्याःसंहरिष्यंति
मानवान् ॥ ६२ ॥ सर्वान्जंतूंश्चतापेनवहुवृष्ट्याव्रजेश्वर ॥ अवशिष्टाचपृथिवीकथामात्रावशेषिता ॥ ६३ ॥ कलौगते
चपृथिवीक्षेत्रंवर्षागतेतथा ॥ पुनःसत्यप्रवृत्तिश्चभविष्यतिक्रमेणवै ॥ ६४ ॥ इत्येवंकथितंसर्वंगच्छतातव्रजंसुखं ॥ अ

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

कलावती ॥ १२ ॥ यास्यत्येवहितेनैवनित्यदेहेननिश्चितं ॥ पितृणांमानसीकन्याधन्यामान्याकलावती ॥ १३ ॥ धन्या
चसीतामाताचदुर्गामाताचमेनका ॥ अयोनिसंभवादुर्गातारासीताचसुंदरी ॥ १४ ॥ अयोनिसंभवास्ताश्चधन्यामेनाक
लावती ॥ इत्येवंकथितंतातगोपनीयंसुदुर्लभम् ॥ वरोयंदत्तस्तुभ्यंचमयाचदुर्गयातथा ॥ १५ ॥ श्रीकृष्णस्यवचःश्रुत्वा
प्रत्युवाचव्रजेश्वरः ॥ पुनरेवजगन्नाथंतद्भक्तोभक्तवत्सलं ॥ १६ ॥ नंदउवाच ॥ ॥ युगानांचचतुर्णांचयंयंधर्मंसनात
नम् ॥ क्रमेणकृष्णविस्तीर्णंकृत्वामांकथयप्रभो ॥ १७ ॥ कलौशेषेभवेद्यद्यद्गुणदोषंकलेस्तथा ॥ कागतिर्वापृथिव्याश्चधर्म
स्यप्राणिनांतथा ॥ १८ ॥ नंदस्यवचनंश्रुत्वाहृष्टःकमललोचनः ॥ कथांकथितुमारेभेविचित्रांमधुरान्विताम् ॥ १९ ॥
इतिश्रीब्र० महापु० श्रीकृष्णज० भगवन्नंदसंवादेनवाशीतितमोऽध्यायः ॥ ८९ ॥ ॥ श्रीकृष्णउवाच ॥ ॥ शृणुनंदप्रव
क्ष्यामिसानंदंमानसंयथा ॥ कथांरम्यांसुमधुरांपुराणेषुपरिष्कृताम् ॥ १ ॥ परिपूर्णतमोधर्मोधार्मिकाश्चकृतेयुगे ॥ परि
पूर्णतमंसत्यंपरिपूर्णतमादया ॥ २ ॥ अतीवप्रज्वलद्रूपावेदाश्चत्वारएवच ॥ वेदांगाश्चापिविविधाश्चेतिहासश्चसंहिता
॥ ३ ॥ पुराणानिसुरम्याणिपंचरात्राणिपंचच ॥ रुचिराणिसुभद्राणिधर्मशास्त्राणियानिच ॥ ४ ॥ विप्रावेदविदःसर्वे
पुण्यवंतस्तपस्विनः ॥ नारायणंतेध्यायंतेतन्मनस्काजपंतिच ॥ ५ ॥ ब्राह्मणाःक्षत्रियावैश्याश्चतुर्वर्णाश्चवैष्णवाः ॥ शू
द्राब्राह्मणभृत्याश्चसत्यधर्मपरायणाः ॥ ६ ॥ राजानोधार्मिकाश्चैवप्रजापालनतत्पराः ॥ गृह्णंत्येवप्रजानांचषोडशांश
कलांनृपाः ॥ ७ ॥ करशून्याश्चविप्राश्चपूज्याःस्वच्छंदगामिनः ॥ संततंसर्वसस्याढ्यारत्नाधारावसुंधरा ॥ ८ ॥ गुरुभ
क्ताश्चशिष्याश्चपितृभक्ताःसुतास्तथा ॥ योषितःपतिभक्ताश्चपतिव्रतपरायणाः ॥ ९ ॥ ऋतौसंभोगिनःसर्वेनस्त्रीलुब्धानलं

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

पटाः ॥ नभयंदस्युचौर्याणांनतत्रपारदारिकाः ॥ १० ॥ तरवःपूर्णफलिनःपूर्णक्षीराश्चधेनवः ॥ बलवंतोजनाःसर्वेदीर्घाः
सौंदर्यसंयुताः ॥ ११ ॥ लक्षवर्षायुषःकेचित्पुण्यवंतोह्यरोगिणः ॥ यथाविप्राविष्णुभक्तास्त्रिवर्णाविष्णुसेविनः ॥ १२ ॥
जलपूर्णानदानद्यःसंततंकंदरास्तथा ॥ तीर्थपूताश्चतुर्वर्णास्तपःपूताद्विजातयः ॥ १३ ॥ मनःपूताश्चनिखिलाखलहीनं
जगत्त्रयं ॥ सत्कीर्तिपरिपूर्णंचयशस्यंमंगलान्वितं ॥ १४ ॥ पितरःसर्वकालेषुतिथिकालेषुदेवताः ॥ सर्वकालेचतिथयः
पूजिताश्चगृहेगृहे ॥ १५ ॥ त्रिवर्णाविप्रभक्ताश्चविप्रभोजनतत्पराः ॥ ब्राह्मणस्यमुखंक्षेत्रमनूषरमकंटकं ॥ १६ ॥ नाराय
णोत्कीर्तनेनहर्षयुक्तास्तदुत्सवे ॥ नदेवानांद्विजानांचविदुषांतत्रनिंदकाः ॥ १७ ॥ नात्मप्रशंसकाःकेचित्सर्वेपरगुणोत्सु
काः ॥ नशत्रवोजनानांचसर्वेसर्वहितैषिणः ॥ १८ ॥ पुरुषायोषितश्चापितत्रहिमूर्खाश्चपंडिताः ॥ नदुःखिनोजनाःसर्वेसर्वेषां
रत्नमंदिरं ॥ १९ ॥ मणिमाणिक्यरत्नौघरत्नस्वर्णसमन्वितं ॥ नभिक्षुकानरोगार्ताःशोकहीनाश्चहर्षिताः ॥ २० ॥ नहिभू
षणहीनाश्चनरानार्यश्चकेचन ॥ नपापिनोनधूर्ताश्चनक्षुधार्तानकुत्सिताः ॥ २१ ॥ जराहीनाःप्राणिनश्चशश्वद्यौवनसंस्थि
ताः ॥ आधिव्याधिविहीनाश्चनिर्विकाराश्चदेहिनः ॥ २२ ॥ यदुक्तोवैसत्ययुगेधर्मःसत्यंदयादिकम् ॥ पादहीनश्चत्रेतायांस
त्यार्द्धंद्वापरेपिच ॥ २३ ॥ धर्मैकपाच्चप्रथमेकलेश्चापिकृशोबलः ॥ दुष्टानांदस्युचौर्याणामंकुरःप्रभवेद्विज ॥ २४ ॥ अधर्म
निरताःकेचिद्भीताःसंगोपिनस्तथा ॥ भीतागुप्ताश्चपुंश्चल्योभीताश्चपरदारिकाः ॥ २५ ॥ धर्मिष्ठानांभयंशश्वदधर्मिष्ठाश्च
कंपिताः ॥ स्वल्पधर्मरताभूपाःस्वल्पवेदरताद्विजाः ॥ २६ ॥ व्रतधर्मरताःकेचित्सर्वेस्वच्छंदगामिनः ॥ यावत्तिष्ठंतितीर्था
नियावत्तिष्ठंतिसाधवः ॥ २७ ॥ यावत्तिष्ठंतिग्रामाणांदेवाःशास्त्राणिपूजनं ॥ तावत्किंचित्तपःसत्यंस्वर्गधर्मांशएवच ॥

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ध्याप्रसूयते ॥ ५१ ॥ बंधनान्मुच्यतेदुःखीभयान्मुच्येतनिश्चितम् ॥ रोगाद्विमुच्यतेरोगीदरिद्रश्चधनीभवेत् ॥ दावा
ग्निमध्येनस्मृतोमग्नःपोतोमहार्णवे ॥ दस्युग्रस्तोरिपुग्रस्तोहिंस्रजंतुसमन्वितः ॥ ५३ ॥ स्तोत्रेणानेनवैश्येंद्रकल्याणंल
भतेनरः ॥ तैजसानांयथारत्नमाश्रमाणांद्विजोयथा ॥ ५४ ॥ नदीनांचयथागंगामंत्राणांप्रणवोयथा ॥ तुलसीसर्वपत्रा
णांधराणांचवसुंधरा ॥ ५५ ॥ पुष्पाणांपारिजातंचकाष्ठानांचंदनंयथा ॥ विष्णुपूजाचतपसांव्रतेष्वेकादशीयथा ॥ ५६ ॥
ज्ञानिनांचयथाशंभुःसिद्धानांचगणेश्वरः ॥ देवानांचयथाविष्णुर्वेदाःशास्त्रेषुतंत्रतः ॥ ५७ ॥ देवीनांचयथादुर्गाशांतानां
कमलायथा ॥ सरस्वतीचविदुषांराधिकासुंदरीषुच ॥ ५८ ॥ तथास्तोत्रेष्विदंस्तोत्रंनातःपरतरंव्रज ॥ पुरादत्तंब्रह्मणेचपु
ष्करेसूर्यपर्वणि ॥ ५९ ॥ दैत्यग्रस्तायभीतायसर्वदुर्गहरंपरम् ॥ शिवायशत्रुग्रस्तायददौब्रह्मामदाज्ञया ॥ ६० ॥ शिव
श्चसनकादिभ्यःपुरादुर्वाससेददौ ॥ सनत्कुमारोभगवान्कृपयागौतमायच ॥ ६१ ॥ पुलहायपुलस्त्यायददौचांगिरसेमु
दा ॥ तथाचंद्रायसूर्यायसूर्यश्चापियमायच ॥ ६२ ॥ यमश्चचित्रगुप्तायकृपयाचपुराददौ ॥ नित्यंपठिष्यसिस्तोत्रंगो
लोकगमनायवै ॥ ६३ ॥ साक्षात्पश्यसिभोताततामेवपार्वतीमिह ॥ यस्मैकस्मैनदातव्यंपापिनेगोपनंकुरु ॥ ६४ ॥ नारा
यणस्यभक्तायशांतायविदुषेतथा ॥ सर्वज्ञायचविप्रायप्रदातव्यंप्रयत्नतः ॥ ६५ ॥ विप्रायवृषवाहायवृषलीपतयेतथा
॥ शूद्राणांसूपकारायशूद्रश्राद्धान्नभोजिने ॥ ६६ ॥ कन्याविक्रयिणेचैवब्राह्मणायविशेषतः ॥ सर्वसिद्धिंचलभतेसिद्धस्तो
त्रोभवेद्यदि ॥ ६७ ॥ दशायुतजपेनैवसिद्धस्तोत्रोभवेन्नरः ॥ अग्निस्तंभंजलस्तंभंमृत्युस्तंभंमनसस्तथा ॥ ६८ ॥ अश्वमेध
सहस्राच्चपृथिव्याश्चप्रदक्षिणात् ॥ स्नानाच्चसर्वतीर्थानांस्तोत्रमेतच्चपुण्यदं ॥ ६९ ॥ दत्तंतुभ्यंमयाताततमप्राणसमंव्र

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

कृ.ज.उ. ज॥ स्तवनंकुरुपार्वत्याश्चेदानींममसंसदि॥ ७०॥ श्रीकृष्णस्यवचःश्रुत्वानंदस्तुष्टावपार्वतीम्॥ स्तोत्रेणानेनविप्रेंद्रसर्व अ० ८९
॥ ७१ ॥ संपत्प्रदायिनीं॥ ७१॥ वरंतस्मैददौदुर्गागोलोकवासमीप्सितम्॥ दुर्लभंपरमंज्ञानंवेदयन्नश्रुतंमुने॥ ७२॥ राजेंद्रत्वं
गोकुलेचकृष्णभक्तिंसुदुर्लभाम्॥ तद्दास्यंचापिपरतोमहत्त्वंसिद्धमेवच॥ ७३॥ वरंदत्वाययौदुर्गासंभाष्यशंभुनासह॥
जग्मुर्देवाश्चमुनयःस्तुत्वाचनंदनंदनं॥ ७४॥ उवाचनंदंश्रीकृष्णोव्रजनंदव्रजान्वितः॥ प्रत्यक्षस्त्यक्तमोहश्चबोधेनदुर्लभे
नच॥ ७५॥ इतिश्रीब्रह्मवै०महापुराणेश्रीकृष्णजन्मखंडेभगवन्नंदसंवादेअष्टाशीतितमोऽध्यायः॥ ८८॥ श्रीकृष्णउवाच
गच्छगच्छगृहंगच्छव्रजराजव्रजंव्रज॥ सर्वतत्वंस्त्वयाज्ञातदृष्टाश्चमुनयःसुराः॥ १॥ श्रुतंमेधन्यमाख्यानंनानाख्यानं
सुदुर्लभम्॥ दुर्गायाःस्तोत्रराजंचजन्मपापनिकृंतनं॥ २॥ स्थितंतत्तेनिगदितंहर्षेणचसुखेनच॥ यत्कृतंबालभावेनचा
पराधंचतत्क्षम॥ ३॥ यत्सुखंनकृतंतातपित्रोश्चनृपमंदिरे॥ कृतंसुखंतत्परंचस्वर्गादपिसुदुर्लभम्॥ ४॥ मदीयंप्रियवा
क्यंचप्रह्वत्वंविनयंनयम्॥ परिहासंबहुतरंयशोदांगोपिकागणम्॥ ५॥ बालकानांसमूहंचराधांचापिविशेषतः॥ एक
त्रचस्थितंतेषुबंधुवर्गेषुकर्मणा॥ ६॥ इहैवापिसुखंभुक्त्वागच्छगोलोकमुत्तमं॥ सार्द्धंयशोदयातातरोहिण्यागोपिकाग
णैः॥ ७॥ गोपानांबालकैःसार्द्धंवृषभानेनगोपकैः॥ राधामात्राकलावत्याराधयासहयास्यसि॥ ८॥ रथानांशतलक्षंच
गोलोकादागतंपितः॥ अमूल्यरत्ननिर्माणंहीरहारपरिष्कृतं॥ ९॥ मणिमाणिक्यमुक्तानांमालाजालविभूषितं॥ वह्नि
शुद्धांशुकैरम्यैराच्छिन्नंपीतवर्णकैः॥ १०॥ पार्षदप्रवरैरम्यैर्वेष्टितंश्वेतचामरैः॥ सद्रत्नदर्पणैरम्यैर्गोपिकाभिश्चगोपकैः॥ ॥ ७१ ॥
वेष्टितंचतदारुह्यकौतुकाद्यास्यसिध्रुवं॥ ११॥ त्यक्त्वाचपार्थिवंदेहंदिव्यदेहंविधायच॥ अयोनिसंभवाराधाराधामाता

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

दुर्गतिनाशिनी ॥ १५ ॥ मांभक्तमनुरक्तंचशत्रुग्रस्तेकृपामयि ॥ विष्णुमायेमहाभागेनारायणिसनातनि ॥ १६ ॥ ब्र
ह्मस्वरूपेपरमेनित्यानंदस्वरूपिणि ॥ त्वंचब्रह्मादिदेवानामंबिकेजगदंबिके ॥ १७ ॥ त्वंसाकारेचगुणतोनिराकारेच
निर्गुणात् ॥ माययापुरुषस्त्वंचमाययाप्रकृतिःस्वयम् ॥ १८ ॥ तयोःपरंब्रह्मपरंत्वंबिभर्षिसनातनि ॥ वेदानांजननीत्वंच
सावित्रीचपरात्परा ॥ १९ ॥ वैकुंठेचमहालक्ष्मीःसर्वसंपत्स्वरूपिणी ॥ मर्त्यलक्ष्मीश्चक्षीरोदेकामिनीशेषशायिनः ॥ २० ॥
स्वर्गेषुस्वर्गलक्ष्मीस्त्वंराजलक्ष्मीश्चभूतले ॥ नागादिलक्ष्मीःपातालेगृहेषुगृहदेवता ॥ २१ ॥ सर्वसस्यस्वरूपात्वंसर्वैश्वर्यवि
धायिनी ॥ रागाधिष्ठातृदेवीत्वंब्रह्मणश्चसरस्वती ॥ २२ ॥ प्राणानामधिदेवित्वंकृष्णस्यपरमात्मनः ॥ गोलोकेचस्वयंरा
धाश्रीकृष्णस्यैववक्षसि ॥ २३ ॥ गोलोकाधिष्ठितादेवीवृंदावनवनेवने ॥ श्रीरासमंडलेरम्यावृंदावनविनोदिनी ॥ २४ ॥ श
तशृंगाधिदेवीत्वंनाम्नाचित्रावलीतिच ॥ दक्षकन्याकुत्रकल्पेकुत्रकल्पेचशैलजा ॥ २५ ॥ देवमातादितिस्त्वंचसर्वाधारा
वसुंधरा ॥ त्वमेवगंगातुलसीत्वंचस्वाहास्वधासती ॥ २६ ॥ त्वदंशांशांशकलयासर्वदेवादियोषितः ॥ स्त्रीरूपंचातिपुरुषंदे
वित्वंचनपुंसकम् ॥ २७ ॥ वृक्षाणांवृक्षरूपात्वंसृष्टाचांकुररूपिणी ॥ वह्नौचदाहिकाशक्तिर्जलेशैत्यस्वरूपिणी ॥ २८ ॥
सूर्यतेजःस्वरूपाचप्रभारूपाचसंततं ॥ गंधरूपाचभूमौचआकाशेशब्दरूपिणी ॥ २९ ॥ शोभास्वरूपाचंद्रेचपद्मसंघेचनि
श्चितम् ॥ सृष्टौसृष्टस्वरूपाचपालनेपरिपालका ॥ ३० ॥ महामारीचसंहारेजलेचजलरूपिणी ॥ क्षुत्त्वंदयात्वंनिद्रात्वंतृ
ष्णात्वंबुद्धिरूपिणी ॥ ३१ ॥ तुष्टिस्त्वंचापिपुष्टिस्त्वंश्रद्धात्वंचक्षमास्वयम् ॥ शांतिस्त्वंचस्वयंभ्रांतिःकांतिस्त्वंकीर्तिरेवच ॥
॥ ३२ ॥ लज्जात्वंचतथामायाभुक्तिमुक्तिस्वरूपिणी ॥ सर्वशक्तिस्वरूपात्वंसर्वसंपत्प्रदायिनी ॥ ३३ ॥ वेदेनिर्वचनीया

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

त्वंत्वांनजानातिकश्चन ॥ सहस्रवक्रस्त्वांस्तोतुंनचशक्तः सुरेश्वरि ॥ ३४ ॥ वेदानशक्ताःकोविद्वान्नचशक्तःसरस्वती ॥ स्वयं
विधाताशक्तोननचविष्णुःसनातनः ॥ ३५ ॥ किंस्तौमिपंचवक्रेणरणत्रस्तोमहेश्वरि ॥ कृपांकुरुमहामायेममशत्रुक्षयं
कुरु ॥ ३६ ॥ इत्युक्त्वाचसकरुणंरथस्थेपतितेरणे ॥ आविर्बभूवसादुर्गासूर्यकोटिसमप्रभा ॥ ३७ ॥ नारायणेनकृपयाप्रे
रितापरमात्मना ॥ शिवस्यपुरतःशीघ्रंशिवायचजयायच ॥ ३८ ॥ इत्युवाचमहादेवीमायाशक्त्यासुरंजहि ॥ ॥ श्रीदु
र्गोवाच ॥ ॥ वरंवृणीष्वभद्रंतेयत्तेमनसिवांछितं ॥ ३९ ॥ भवान्वरःसुराणांचजयंतुभ्यंददाम्यहं ॥ ॥ श्रीमहादेवउवाच
क्षयोभवतुदैत्यस्यइतिमेवरमीश्वरि ॥ देहीतिवांछितंदुर्गेपरमाद्येसनातनि ॥ ४० ॥ भगवत्यु० ॥ हरिंस्मरमहाभाग
जयदैत्यंजगद्गुरो ॥ स्वयंविधाताभगवान्त्वमेवज्योतिरीश्वर ॥ ४१ ॥ एतस्मिन्नंतरेविष्णुर्वृषरूपोबभूवह ॥ दधारक
लयामूर्ध्नाशूलपाणेरथंविभुः ॥ ऊर्ध्वचक्रमथोग्रंचप्रकृतिंचचकारसः ॥ ४२ ॥ शस्त्रंददौमंत्रपूतमुद्धारततोरथम् ॥ शिवः
शस्त्रंगृहीत्वाचध्यात्वाविष्णुंमहेश्वरीम् ॥ ४३ ॥ जघानत्रिपुरंशीघ्रंसपपातमहीतले ॥ तुष्टुवुःशंकरंदेवाश्चक्रुश्चपुष्पव
र्षणं ॥ ४४ ॥ दुर्गातस्मैददौशूलंपिनाकंविष्णुरेवच ॥ ब्रह्माशुभाशिषंचैवमुनयश्चापिहर्षिताः ॥ ४५ ॥ ननृतुर्देवताःसर्वा
जगुर्गंधर्वकिन्नराः ॥ एतस्मिन्नंतरेतातस्तवराजमनुत्तमं ॥ ४६ ॥ विघ्नंविघ्नकरंशीघ्रंशत्रुसंहारकारणं ॥ परमैश्वर्यज
नकंसुखदंपरमंशुभं ॥ ४७ ॥ निर्वाणमोक्षदंचैवहरिभक्तिपदंध्रुवम् ॥ गोलोकवासदंचैवसर्वसिद्धिप्रदंवरम् ॥ ४८ ॥ स्तो
त्रराजप्रपठनात्प्रसन्नापार्वतीसदा ॥ लोभमोहकामक्रोधकर्ममूलनिकृंतनं ॥ ४९ ॥ बलंबुद्धिकरंचैवजन्ममृत्युविनाश ॥ ७० ॥
नम् ॥ धनपुत्रप्रियाभूमिसर्वसंपत्प्रदंनृणाम् ॥ ५० ॥ शोकदुःखहरंचैवसर्वसिद्धिप्रदंवरं ॥ स्तोत्रराजप्रपठनात्महाव

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

तेवेदावदंत्यत्रमनीषिणः॥६१॥यूयंधन्याश्चमान्याश्चेत्युक्त्वावेदामयाततः॥ ऊचुस्तेनवयंधन्यायज्ञसंघश्चसांप्रतं॥६२॥
वयंव्यवस्थाकर्तारोयज्ञौघःफलदःस्वयम्॥ तस्माद्धन्यःसएवापिगच्छगच्छमहामुने॥ ६३ ॥ धन्योसियज्ञसंघोसीत्यु
क्तस्तत्रमयाविभो॥ ऊचुस्तेनवयंधन्याधन्यंकर्मशुभंमुने॥६४॥शुभकर्मासिधन्यत्वंनाहंधन्यमुवाचतत्॥ कर्मणांफ
लदातारोकर्महेतुश्चसांप्रतं॥ ६५ ॥ धातुर्विधाताभगवान्सर्वादिःसर्वकारकः॥ श्रीकृष्णःपरमात्माचधन्योमान्यश्चनिश्चितं
॥६६॥ धर्मालयंततोगत्वानदृष्ट्वाजगदीश्वरं ॥ मथुरामागतंद्रष्टुंपरिपूर्णतमंप्रभुं॥ ६७॥ यज्ञानांतपसांचैवव्रतानांशुभक
र्मणां॥ ईश्वरंफलदातारंपरमात्मानमेवच॥ ६८॥ कारणंकारणानांचब्रह्मादीनांपुरःसरम्॥ धन्योसीतिमयोक्तश्चदक्षि
णाभिःसहेतिच॥ ६९॥ इत्युक्तेनभगवताकथितंसर्वकारणं॥ दक्षिणाभिश्चफलदोहतयज्ञोह्यदक्षिणः॥ ७० ॥ दक्षिणा
विप्रमुद्दिश्यतत्कालेतुनदीयते॥ एकरात्रेव्यतीतेतुतद्दानंद्विगुणंभवेत्॥ ७१ ॥ मासेशतगुणंप्रोक्तंद्विमासेतुसहस्रकम्॥
संवत्सरेव्यतीतेतुसद्दातानरकंव्रजेत्॥ ७२॥ वर्षाणांचसहस्रंचमूत्रकुंडेनिपत्यच॥ ततश्चांडालतांयातिव्याधियुक्तश्चपा
तकी॥७३॥ दात्रानदीयतेदानंगृहीत्राचेन्नगृह्यते॥उभौतौनरकंप्राप्तौवर्षाणांचसहस्रकं॥ ७४॥ यजमानश्चचांडालोब्रा
ह्मणस्तत्पुरोहितः॥ व्याधियुक्तावुभौतौचपापिनौकर्मणःफलात्॥ ७५॥ सर्वेदेवाश्चमुनयोजहसुर्विस्मयंययुः॥ विस्म
यंचययौनंदस्तत्याजपुत्रभावकं॥ ७६ ॥ रुरोदचसभामध्येलज्जाहीनःशुचाकुलः॥ त्यजमोहमितीत्युक्त्वाबोधयामा
सपार्वती॥ ७७॥ श्रीनंदउ०॥ अमूल्यरत्नंमाणिक्यंयथाकुजन्मनोगृहे॥ स्थितंतेनचदेवेशतथाहंवंचितःप्रभो॥ ७८ ॥
ममापराधंभगवन्क्षमस्वप्रकृतेःपरः॥ यास्यामिनपुनर्गेहंगोकुलंयमुनातटं॥ ७९ ॥ वृंदावनंतथावासंक्रीडावासंगदाग्र

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

ज ॥ तत्सर्वंचयशोदायागोपिकांतिकमेवच ॥ ८० ॥ किंब्रवीमियशोदांचप्रेयसींराधिकामपि ॥ प्रेमपात्रंचबालौघंवद
भोकथयामिकिं ॥ ८१ ॥ इत्युक्त्वाचसभामध्येमूर्छांसंप्रापनारद ॥ क्रोडेकृत्वाजगन्नाथोबोधयामासतत्क्षणम् ॥ ८२ ॥
इतिश्रीब्रह्मवैवर्तेमहापुराणेश्रीकृष्ण० भगवन्नंदसंवादेसप्ताशीतितमोऽध्यायः ॥ ८७ ॥ श्रीकृष्ण० ॥ चेतनंकुरुहेतातहे
तातचेतनंकुरु ॥ जलबुद्बुदवत्सर्वंसंसारंसचराचरम् ॥ १ ॥ त्यजमोहंमहाभागमायांस्तौहिपरात्पराम् ॥ ब्रह्मस्वरूपांप
रमांसर्वमोहनिकृंतनीम् ॥ २ ॥ मुक्तिप्रदांमहाभागांविष्णुमायांसनातनीम् ॥ त्रिपुरस्यवधेघोरेमहायुद्धेभयाकुले ॥ ३ ॥
येनस्तोत्रेणशंभुश्चतयादैत्यंजघानसः ॥ स्तोत्रराजंप्रदास्यामिसर्वमोहनिकृंतनं ॥ ४ ॥ सर्ववांछाप्रदंदुःक्ष्ययतामत्रसंस
दि ॥ श्रीनंदउ० ॥ सर्वविघ्नविनाशायदुःखप्रशमनायच ॥ ५ ॥ विभूतयेचयशसेनृणांवांछितसिद्धये ॥ स्तोत्रमेकंमहादे
व्याजगन्मातुर्जगत्प्रभो ॥ ६ ॥ परंदुर्गतिनाशिन्यागोपनीयंसुदुर्लभम् ॥ देहिमह्यंविनीतायभक्तायभक्तवत्सल ॥ ७ ॥ वे
दानांजनकस्त्वंचनिर्गुणश्चपरात्परः ॥ श्रीभग० ॥ शृणुवक्ष्यामिवैश्येंद्रस्तोत्रंयत्परमाद्भुतम् ॥ सर्वविघ्नविनाशार्थंमोह
पाशनिकृंतनं ॥ रणत्रस्तेनविभुनाशंकरेणपुराकृतं ॥ ९ ॥ नारायणोपदेशेनप्रेरितेनचब्रह्मणा ॥ शत्रुग्रस्तंशिवंदृष्ट्वासब्र
ह्माणमुवाचह ॥ १० ॥ उवाचशंकरंब्रह्मारथस्थंपतितंरणे ॥ शूरसंकटशांत्यर्थंदुर्गांदुर्गतिनाशिनीम् ॥ ११ ॥ मूलप्रकृ
तिमाद्यांतांस्तौहिब्रह्मस्वरूपिणीम् ॥ हरिणाप्रेरितोहंचत्वांवदामिसुरेश्वर ॥ १२ ॥ विनाशक्तिसहायेनकोवाकंजेतुमी
श्वरः ॥ ब्रह्मणश्चवचःश्रुत्वादुर्गांसस्मारशंकरः ॥ १३ ॥ पुटांजलिपरोभूत्वाभक्तिनम्रात्मकंधरः ॥ स्नातःपादौचप्रक्षाल्य
धृत्वाधौतेचवाससी ॥ १४ ॥ आचांतःकुशहस्तश्चशुचिर्विष्णुंसस्मरन् ॥ ॥ श्रीमहादेवउवाच ॥ ॥ रक्षरक्षमहादेविदुर्गे

CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

त्वंकिंमाधविजानासिकृष्णमात्मानमीश्वरं ॥ ३४ ॥ यंतंब्रह्मादयोदेवावेदाश्चत्वारएवच ॥ ध्यायंतिसंततंसंतःपादपद्मंसुरे
प्सितं ॥ ३५ ॥ पद्मासरस्वतीदुर्गासोनंतोपिमहेश्वरः ॥ यंनजानंतिसिद्धेंद्रामुनींद्रामनवस्तथा ॥ ३६ ॥ सर्वात्मनःकुतो
रूपंनिर्गुणस्यकुतोगुणाः ॥ सत्यमुक्तंचसत्यस्ययत्तदेवयथोचितम् ॥ ३७ ॥ धत्तेभारावतरणेपृथिव्याश्चमनोहरम् ॥
सुखमाल्हादकंरम्यंभक्तानुग्रहविग्रहम् ॥ ३८ ॥ किमनिर्वचनीयंचरूपंजनमनोहरं ॥ कोटिकंदर्पलावण्यंलीलाधाम
शुभाश्रयं ॥ ३९ ॥ यत्पादपद्ममधुरंमधुमंदाकिनीजलम् ॥ दधेशिरसिभक्त्याचसर्वेशःशंकरःपरः ॥ ४० ॥ शश्वत्करो
तिवैरागीतीर्थकीर्तेश्चकीर्तनं ॥ क्षणंनृत्यतिभक्तयाचपंचवक्त्रेणगायति ॥ ४१ ॥ आहारंभूषणंवस्त्रंपरित्यज्यदिगंबरः ॥
ब्रह्मज्योतिस्वरूपंचध्यात्वाशुभ्रंसुनिर्मलं ॥ ४२ ॥ ब्रह्माचतपसाजन्मनयत्येवहिसेवया ॥ शेषःसनत्कुमारश्चसिद्धसं
घश्चयोगवित् ॥ ४३ ॥ सुशीलोवाच ॥ ॥ निर्मंथनार्हंनभवेत्तस्यकामशतंशतम् ॥ चंद्रोश्विनीकुमारोवारूपेषुकेनगुण्य
ते ॥ ४४ ॥ असंख्येषुचविश्वेषुब्रह्मविष्णुशिवादयः ॥ मुनयोमनवःसिद्धाभक्ताःसंतश्चसंततम् ॥ ४५ ॥ ध्यायंतेयत्पदां
भोजंनिर्गुणस्यात्मनश्चवै ॥ वेदास्तोतुंनशक्ताश्चयमीशंचसरस्वती ॥ ४६ ॥ जडीभूताचभीताचस्तवनेनक्षमापयेत् ॥ स
हस्रवक्त्रस्तवनेकंपितश्चनिरंतरम् ॥ ४७ ॥ वेदानांजनकोब्रह्मास्तोत्रेणतस्यहीश्वरः ॥ तंसत्यंनित्यमीशंचमाधवीपरि
निंदति ॥ ४८ ॥ अपवित्रासभाभूतागोपीनांजीवनंतथा ॥ तासुपुण्यवतीराधाध्यायतेयंदिवानिशम् ॥ ४९ ॥ यन्नाम
स्मृतिमात्रेणकोटिजन्मार्जितंसखि ॥ कृतंपापभयंशोकंप्रणश्यतिनसंशयः ॥ ५० ॥ रत्नमालोवाच ॥ ॥ दधारवाम
हस्तेनशैलंगोवर्धनंहरिः ॥ ततःकिंतद्यशःशौर्यंजगतांजनकस्यच ॥ ५१ ॥ शैलानांचसहस्रंयोभेत्तुंशक्तश्चदैत्यराट् ॥

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

लीलामात्रेणतेषांचलक्षंहंतुंक्षमोहरिः ॥ ५२ ॥ यदंशकलयाजातःसूकरोविष्णुरीश्वरः ॥ वसुधांदशनाग्रेणचोद्दधारचली
लया ॥ ५३ ॥ शैलानांचसहस्राणियत्रसंतिमहीतले ॥ दैत्याश्चवाप्यसंख्याश्चवीराःशूरास्तथैवच ॥ ५४ ॥ तेनैवकर्मणा
तस्यनशौर्यंनचपौरुषम् ॥ नयशश्चप्रशंसावासखिसर्वात्मनात्मना ॥ ५५ ॥ पारिजातोवाच ॥ ॥ सप्तद्वीपाचवसुधास
शैलवनसागरा ॥ कांचनीभूमिसहितासर्वाधारामनोहरा ॥ ५६ ॥ सप्तस्वर्गाश्चविविधाब्रह्मलोकावधिप्रिये ॥ विचित्राः
सुंदराश्चैवपातालानांचसप्तच ॥ ५७ ॥ एतैःपरिमितंविश्वंब्रह्मांडंब्रह्मणाकृतम् ॥ महद्विष्णोर्लोमकूपेतदेवंचाणुवत्स्थितं
॥ ५८ ॥ तस्ययावंतिलोमानितानिविश्वानिसंतिच ॥ सएवषोडशांशश्चकृष्णस्यपरमात्मनः ॥ ५९ ॥ तस्यैवकिंयशःशौ
र्यंमहिमानमनूपमं ॥ यत्स्मरीगोपकन्याचकिंवाजानातिमाधवी ॥ ६० ॥ माधव्युवाच ॥ ॥ मयायदुक्तंनज्ञात्वामूढा
जल्पंतिगोपिकाः ॥ उद्धवश्रृणुमेवाक्यंयन्मयाकथितंशुभम् ॥ ६१ ॥ स्वेच्छयासगुणोविष्णुःस्वेच्छयानिर्गुणोभवेत् ॥
भुवोभारावतरणेगोपवेषःशिशुर्विभुः ॥ ६२ ॥ यदिवेदाःपुराणानिसिद्धाःसंतश्चसंततं ॥ ब्रह्मेशशेषभक्ताश्चनजानंतियमी
श्वरं ॥ ६३ ॥ तंकिंजानामिमूढाहंयत्स्मरीगोपकन्यका ॥ तथापिमद्वचःसत्यंश्रूयतांवत्सतत्क्षणम् ॥ ६४ ॥ किमनिर्वच
नीयंचरूपंशौर्यंयशोबलम् ॥ वीर्यंवेषंचसिद्धिंचाप्यन्योवायोगुणोहरेः ॥ ६५ ॥ स्वेच्छामयस्यतस्यैवसगुणस्यचसांप्र
तम् ॥ किमनिर्वचनीयंचवर्ततेतद्विशेषणम् ॥ ६६ ॥ निर्गुणस्यचविष्णोश्चदेहहीनश्चस्वात्मवान् ॥ वर्ततेचकिमाख्येयं
तस्यरूपादिकंचकिम् ॥ ६७ ॥ मानिंदतिमहामूढानबुध्वावचनंमम ॥ एषाजानातिकिंमूढातंसत्यंप्रकृतेःपरम् ॥ ६८ ॥ ॥ ८१ ॥
ज्योतिःस्वरूपंपरमंपरमात्मानमीश्वरं ॥ तमनिर्वचनीयंचभक्तानुग्रहविग्रहं ॥ ६९ ॥ यत्पादपद्मंपद्मासात्रैलोक्यजन

CC-0 In Public Domain. Digitized by eGangotri

नीपरा ॥ सेवतेकल्पिताभीतादासीवत्सततंभिया ॥ ७० ॥ विष्णुमायाचप्रकृतिर्मूलरूपासनातनी ॥ ब्रह्मस्वरूपापरमा
भीतादक्षिणपार्श्वतः ॥ ७१ ॥ सरस्वतीजडीभूताभीताचपरमेश्वरी ॥ स्तोतुंनशक्तावेदाःकिंस्तुवंतिपरमेश्वरम् ॥ ७२ ॥
तासांतद्वचनंश्रुत्वाचोद्धवोभक्तिविह्वलः ॥ पुलकांचितसर्वांगोरुरोदचपपातच ॥ ७३ ॥ मूर्छांसंप्रापभक्त्याचध्यात्वातं
परमेश्वरम् ॥ तुच्छंमेनेसचात्मानंगोपींभक्त्याप्युवाचसः ॥ ७४ ॥ उद्धवउवाच ॥ ॥ धन्यंयशस्यंद्वीपानांजंबुद्वीपंम
नोहरं ॥ यत्रभारतवर्षंचपुण्यदंशुभदंतथा ॥ ७५ ॥ वणिजांचपुण्यकृतंवाणिज्यस्थलमीप्सितं ॥ अत्रकृत्वासुपुण्यंच
भुंक्तेन्यत्रशुभंफलम् ॥ ७६ ॥ धन्यंभारतवर्षंचपुण्यदंशुभदंवरम् ॥ गोपीपादाब्जरजसापूतंपरमनिर्मलम् ॥ ७७ ॥ ततो
पिगोपिकाधन्यामान्यायोषित्सुभारते ॥ नित्यंपश्यंतिराधायाःपादपद्मंसुपुण्यदं ॥ ७८ ॥ षष्टिवर्षसहस्राणितपस्तप्तंच
ब्रह्मणा ॥ राधिकापादपद्मस्यरेणूनामुपलब्धये ॥ ७९ ॥ गोलोकवासिनीराधाकृष्णप्राणाधिकापरा ॥ तत्रश्रीदामशा
पेनवृषभानसुताधुना ॥ ८० ॥ येयेभक्ताश्चकृष्णस्यदेवाब्रह्मादयस्तथा ॥ राधायाश्चापिगोपीनांकलांनार्हंतिषोडशीं ॥ ८१ ॥
कृष्णभक्तिंविजानातियोगींद्रश्चमहेश्वरः ॥ राधागोप्यश्चगोपाश्चगोलोकवासिनश्चये ॥ ८२ ॥ किंचित्सनत्कुमारश्चब्रह्मा
चेद्विषयीतथा ॥ किंचिदेवविजानंतिसिद्धाभक्ताश्चनिश्चितं ॥ ८३ ॥ धन्योहंकृतकृत्योहमागतोगोकुलंयतः ॥ गोपिकाभ्यो
गुरुभ्यश्चहरिभक्तिंलभेचलाम् ॥ ८४ ॥ मथुरांचनयास्यामितीर्थकीर्तेश्चकीर्तनम् ॥ श्रोष्यामिकिंकरोभूत्वागोपीनांज
न्मजन्मनि ॥ ८५ ॥ नगोपीभ्यःपरोभक्तोहरेश्चपरमात्मनः ॥ यादृशींलेभिरेगोप्योभक्तिंनान्येचतादृशीम् ॥ ८६ ॥ क
लावत्युवाच ॥ ॥ पितॄणांमानसीकन्याधन्यामेनाकलावती ॥ वयंतिस्रोभगिन्यश्चभ्रमामःपृथिवीतले ॥ ८७ ॥ धन्या

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

कृ.ज.उ. जनकपत्नीचसीतामातापतिव्रता ॥ अयोनिसंभवाराधाअहंचायोनिसंभवा ॥ ८८ ॥ राधाश्रीदामशापेनवृषभानसुताभु अ० १४
॥८२॥ वि ॥ सनत्कुमारशापेनवयमेवमहीतले ॥ ८९ ॥ क्षीरोदसागरंरम्यंश्वेतद्विपंमनोहरं ॥ तिस्रोभगिन्योभक्त्याचविष्णुंद्रष्टुंग
तावयं ॥ ९० ॥ अभ्युत्थानादिनकृतंकोपादस्मान्शशापह ॥ सनत्कुमारोभगवान्योगींद्राणांगुरुर्गुरुः ॥ ९१ ॥ सनत्कु
मा० ॥ मूढास्तिष्ठतभमौच पुनःस्वर्गंनयास्यथ ॥ मर्त्यप्राणिप्रियाभूत्वाचाहंकारेणहेतुना ॥ ९२ ॥ पुनर्वरंचप्रत्येकंददौतुष्टो
द्विजेश्वरः ॥ विष्णोर्वंशस्यशैलस्यहिमाधारस्यकामिनी ॥ ९३ ॥ ज्येष्ठाभवतुत्वत्कन्याभविष्यत्येवपार्वती ॥ धन्याप्रि
यातुभवतुयोगिनोजनकस्यच ॥ ९४ ॥ तस्यकन्यामहालक्ष्मीःसीतादेवीभविष्यति ॥ वृषभानस्यवैश्यस्ययोगिनां
प्रवरस्यच ॥ ९५ ॥ दुर्वाससश्चशिष्यस्यकनिष्ठाचकलावती ॥ भविष्यतिप्रियासाध्वीद्वापरांतेचगोकुले ॥ ९६ ॥ कला
वतीसुताराधादेविगोलोकवासिनी ॥ श्रीदामगोपशापेनभविष्यतिनसंशयः ॥ ९७ ॥ ईशोब्रह्मेशशेषाणांभारावतारणे
नच ॥ आगमिष्यतिपृथ्वींचपुण्यक्षेत्रंचभारतं ॥ ९८ ॥ कलावतीवृषभानःकौतुकात्कन्ययासह ॥ जीवन्मुक्तश्चगोलो
कंगमिष्यतिनसंशयः ॥ ९९ ॥ धन्याचसीतयासार्धंवैकुंठंचगमिष्यति ॥ मेनकायोगिनीसिद्धापार्वत्याश्चवरेणच ॥
॥ १०० ॥ कल्पांतेविष्णुलोकेचलक्ष्मीवन्मोदतेचिरं ॥ विनाविपत्यामहिमाकेषांकुत्रभविष्यति ॥ १०१ ॥ कर्मणाचगतेदुः
खेप्रभवेद्दुर्लभंसुखं ॥ पुरापितॄणांकन्याश्चस्वर्गभोगविलासिकाः ॥ २ ॥ लक्ष्मीसमावरेणापिविप्रस्यविष्णुदर्शनात् ॥
कर्मक्षयंचाप्यस्माकंबभूवविष्णुदर्शनात् ॥ ३ ॥ पुण्येनतेनतीव्रेणकुमारस्यापिदर्शनम् ॥ श्रुतंतत्रकुमारास्यात्ज्ञानंपर ॥८२॥
CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri
मदुर्लभम् ॥ ४ ॥ ब्रह्मविष्णुशिवादीनांसिद्धानांजगतामपि ॥ ईश्वरःपरमात्माचश्रीकृष्णःप्रकृतेःपरः ॥ ५ ॥ निर्गुणश्चनि

रीहश्चपरःस्वेच्छामयोवरः ॥ तुलस्युवाच ॥ ॥ सर्वप्राणिषुदेवाश्चतिष्ठंत्येवपृथक्पृथक् ॥ ६ ॥ प्राणोविष्णुश्चविषयीम
नोब्रह्माचचेतना ॥ प्रकृतिर्बुद्धिरूपाचसर्वशक्त्याधिदेवता ॥ ७ ॥ ज्ञानस्वरूपःशंभुश्चस्वयंधर्मश्चपूरुषः ॥ निर्गुणःपरमात्मा
चतद्ब्रह्मप्रकृतेःपरं ॥ ८ ॥ सएवकृष्णःसाक्षीचकर्मणांजीविनामपि ॥ भोक्ताचसुखदुःखानांजीवस्तत्प्रतिबिंबकः ॥ ९ ॥
चक्षुषोश्चंद्रसूर्यौचजिह्वायांचसरस्वती ॥ वसुंधरात्वचिसदावाह्वोस्तेलोकपालकाः ॥ १० ॥ आत्मनश्चापितेसर्वेपरिचारक
रूपिणः ॥ आत्मन्येवप्रियास्तेचसर्वेगच्छंतिजीविनः ॥ ११ ॥ यथासंसदिसंसारेनरदेहमिवानुगाः ॥ तस्मात्सर्वात्मनात्मानंभ
जंतिसंततंसदा ॥ १२ ॥ संतश्चपरयाभक्त्याध्यायंतेयोगिनोमुदा ॥ कर्मिणांकर्मणासाक्षीकुतःकर्मचगोपनं ॥ १३ ॥ अं
तर्यामीचकृष्णश्चप्रचारंकुरुतेमुदा ॥ कालिकोवाच ॥ ॥ नराबालाश्चवृद्धाश्चयुवानस्त्रिविधास्तथा ॥ १४ ॥ देवादयश्चये
सिद्धाःसर्वेजानंतितंपरम् ॥ सांप्रतंमूर्छितांराधांयुक्तोबोधयितुंबुध ॥ १५ ॥ अत्रयुक्तिःप्रधानाचतांप्रबोधयचोद्धव ॥ उ
द्धवउवाच ॥ ॥ चेतनंकुरुकल्याणिजगन्मातर्निबोधमाम् ॥ १६ ॥ उद्धवंकृष्णभक्तस्यकिंकरस्यापिकिंकरम् ॥ प्रसादं
कुरुमातर्मायास्यामिमथुरांपुनः ॥ १७ ॥ नस्वतंत्रःपराधीनोयोषादारुमयीयथा ॥ यथावृषोवशीभूतोवृषवाहस्यसंततं
॥ ११८ ॥ इतिश्रीब्र०म०श्रीकृ०राधोद्धवसंवादेचतुर्नवतितमोऽध्यायः ॥ ९४ ॥ श्रीनारायणउवाच ॥ ॥ उद्धवस्यवचःश्रु
त्वाचेतनंप्राप्यराधिका ॥ साचोवाचसमुत्थायरत्नसिंहासनेवरे ॥ १ ॥ उवाचमधुरंदेवीत्हृदयेनविदूयता ॥ गोपीभिःसप्त
भिर्भक्त्यासेवितिताश्वेतचामरैः ॥ २ ॥ श्रीराधिकोवाच ॥ ॥ मथुरांगच्छवत्सत्वंमांचविस्मरसंपदा ॥ अतोप्यधर्मोनास्त्ये
वभवतोभवसागरे ॥ ३ ॥ मदीयंवचनंसर्वंगत्वाकथयसांप्रतं ॥ श्रीकृष्णंपरमानंदंशीघ्रमानयमत्प्रभुं ॥ ४ ॥ योषिज्जन्म

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri

नियोषित्सुसंप्राप्यताद्दशंपतिं॥ भेदोबभूवकस्यावामदन्याकापिदुःखिनी॥५॥ किंददासिप्रबोधंमेनास्तिमेबोधमोचितं
॥ निष्फलोदेहिनांदेहोविनात्मानंसदोद्भव॥६॥ संप्रीत्यासहसौभाग्यंगौरवंनित्यनूतनं॥ अतीवदुर्लभंप्रेमरहस्यंनवसंग
मं॥ ७॥ स्मरामिमनसाशश्वन्नान्योमनसिवर्तते॥ रात्रौनिद्रांपरित्यज्यस्मरणंशोकवर्धनम्॥ ८ ॥ मामुद्धरध्रुवंवत्सनि
मग्नांशोकसागरे॥ जीवाभयप्रदानेनतीर्थस्नानफलंनृणाम्॥ ९ ॥ प्रबोधितुंनशक्तोमिदुर्निवारंचमानसं॥ चिंतयेचर
णांभोजंकृष्णस्यपरमात्मनः॥ १०॥ तद्गुणंमहिमानंचप्रीतिंचप्रेमसागरं॥ स्मारंस्मारंचसौभाग्यंमनोमेनस्थिरंचिरम्॥
॥ ११ ॥ जगतांयुवतीनांचकासांवादुःखमीद्दशम्॥ श्रीकृष्णभेददुःखंचकावाजानातिमांविना॥ १२ ॥ किंचिज्जानाति
सीतासाप्यहंचविधिबोधितम्॥ मत्परादुःखिनीनास्तिकामिनीषुजगत्त्रये॥ १३ ॥ कावायातिप्रतीतिंमेश्रुत्वाचमान
सींव्यथाम्॥ कासांवामत्समंदुःखंयुवतीनांसुतोद्भव॥ १४ ॥ राधिकासद्दशीस्त्रीषुनभूतानभविष्यति॥ दुःखिनीविरहा
तप्तासुखसौभाग्यवर्जिता॥ १५ ॥ संप्राप्यकल्पवृक्षंचपतिंचजगतांपतिम्॥ वंचिताहंविधात्राचनिर्दयेनचपापिना॥
॥ १६ ॥ जीवनंसफलंजन्मसुस्निग्धंचक्षुषीमनः॥ तत्पादपद्मवक्त्रेंदुरूपवेषप्रदर्शनात्॥ १७॥ यन्नामश्रुमिमात्रेणपंच
प्राणाःप्रहर्षिताः॥ स्मृतिमात्रात्प्रफुल्यंतेआत्मासुस्निग्धएवच॥ १८ ॥ यच्छपरस्पर्शसुरतौयशस्त्रिभुवनेष्वपि॥ कयावा
संपदावत्सविस्मरामितमीश्वरम्॥ १९ ॥ त्रैलोक्यविजयंरूपंगुणमेवबिभर्तियत्॥ ननिर्मितोयोविधिनातेनैवनिर्मि
तोविधिः॥ २०॥ तंविधेश्चविधातारंदातारंसर्वसंपदाम्॥ कल्पवृक्षात्परंशांतंलक्ष्मीकांतंमनोहरं॥ २१ ॥ सर्वेशंसर्वबीजं
चपरमात्मानमीश्वरम्॥ कयावासंपदातातविस्मरामिचतंपतिम्॥ २२॥ यस्यनिर्मंथनार्हंचनचंद्रोनचमन्मथः॥ नैवा

CC-0 In Public Domain. Digitzed by eGangotri